

THE
UPC

upna

4-6-13 (18)

1ª Edición

Vivien cite un
ejemplar de la BN
de F.

Traducción al castellano
D. J. Transo de
Sales

G U D U

IZPIRITUALA,

CEINTAN AURKHITZEN:

baitire passioeneen bentzutzeco
eta bicioen garaitzeko moyanic
hoberenac eta segurenac.

N^L. I^M. D^R. Donibane Lohitxuco Yaua;

Apheçac berriro Escararat itzulia.

TOLOSAN;

JOANNES-FRANCES ROBERT,

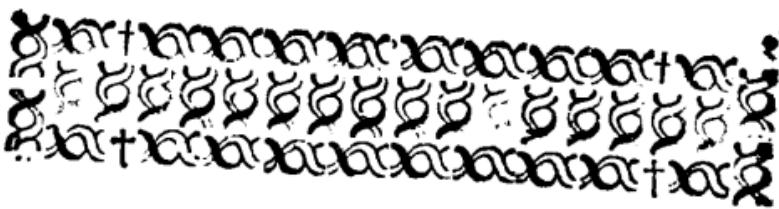
Libouru Eguilcaren Baitan

Peiroulieraco Carrican.

M, D C C. L.

IRAKURTZAILLEARI Abisua.

GUDU izpiritualaren Liburuac bere icenarequin dakharkue bere Laudorioa. Bicitze saiñdu eta Yaiñcozco - batz dagezcon gauça guciac hitz - gutitan çarratzen - ditu. Ebanyelioco Maxima hadnien, eta guciz norc - bereburuaren mespresatzeco eta cebatzeco moyanac irakhasten - ditustenen Billduma labur - bat - da. Eciñ irakur - deiteque edificatua - içangabè. Huntaz baliatzen yaquiñen - duena lastèr errendatuco - da presuna izpiritual, eta dembora - gutiz ikhassico - du creatureric urhuntzen, Creatzaillearequiñ yosia - egoteco.

Effetu hauquien haiñitz exemplu bantuzque ekhartzeco; baiñan contentatzen- naiz San Franses Salescoarenaz, ceiñac Liburutto hau berequiñ, hogoï urtheren- inguruaz, erabilli - baitzuen, eta hau irakurriaren - forsaz igan - baitzen eta heldu perfeccioneric gorenerà. Hau deitzen- guen bere diretora; eta maiñ irakhurtzea gomendatzen - çaroen guidatzen - cituen

A ij

IRAKURTZAILLEARI

presuna gucici. Ez-çuen JESUS CHRISTO-REN Imitacionearen Liburua baiño guria-
go estimatzen: haren - gaiñean cerbeite-
tan ematen - erè - cioen preferencia eta
garaya; ceren bi Liburu hauc chede - be-
recoac içan - arrèn, (ceiña baitda Yain-
coa - ez - den gucietaric lechatuac - içate-
ra Arimac erakhartzea) moldeac differen-
tac baitditzutte. Imitacionea , elkarre-
quiñ aria - sobraric bethi ez - duten Sen-
tencia haiñitezco mulzu bat da : ordean
Gudu izpiritualac propos seguituac , eta
materiac funtxeraino tratatzen - ditu. De-
na - dela ; San Fransesec Liburu hau escue-
tan çuen maiz , eta egunic ez - çuen pas-
satzeria ustean cembeit Capitulu , edo be-
deren cembeit plama irakurri - gabè. Ha-
lahala , erran - deiteque bere bici gucian
huntaco izpirtua hartu - beharrèz ; the-
matu - dela ; eta hemèn hartu - cituela
Erreguela hec , ceiñetaz bethi , bere pas-
sioneen eta bere bihorzeco mobimenduen
gainean - çuen nausitasun ofso haren ar-
diexteco , baliatu - dela.

Liburu , Nacione guciez estimatu hu-
nen famac eta merecimenduac altcha - ara-
ci - du iharduquitze handi - bat haiñiz-
Ordenetako Fraiden - artean , hunen
Eguille - eguiatzcoa nor - denaren - gai-
ñean. Ordean huntaz içanen - da , Imi-

EACIONEAZ dena : yaquiñ - gabè nor - dueñ
eguiazco Autora , eta ceñ Lengoayetan
eguiñia - içatu - den , azquen - mendeeta-
raino irakutria - içanen - da , eta gucie-
tan fruituac ekharrico eta progotchuac era-
guinen - ditu.

Lehèn itzulia içatu - da Escarata , or-
dean Escalduna ez - cen Itzutlizaille batet
eguiñ - ohi - ceçaquen Escara gaits eta
arranyu gabeco batera : eta orducoan ez-
ciren hogoi - eta hamahirur Capitulu-bai-
cen ; huntan aurkhituco - dicutzu bietan
harenbertze.

Balia - çaité beraz Liburu guciz - on ,
ordean , ene partetic , ahal - chumeen
araberaco Obra aphur huntaz ; hemengo
erreguelec marcatzen - darortzuten . beçalà
guducatu ondoan lurrañen gaiñean , ar-
dierx - deçaçun Jesus - CHRISTOREN Sol-
dadu eguiazcoentzat preparatu-den Kho-
roa Dohatxuen egoitzan . Hori içatu - da
ene trabailluaren chedea , ceñaren sarit-
zat errequeritzen - baitçaitut ni çure
Otoitzetan partale eguitea .

LIBURU HAU ESCRIBATZECO
moldearen gainean.

A B I S U A.

ORai - arterainoko Liburu Escarazcoa-
tan ez - beçalà , Lettrac hemèn pau-
satuc aurkbitzea ez - deçaçula - mireixe.
Escarari , hainitzberize Lengoayen - gai-
nean , iratchaquitizen - gaizcon abantail-
letaric bat - da , escribatua - behar - içateq
mintzatzen - den beçalà . Eta gure Hitz-
euntza agor cabarquitu eta abanizsera ut-
zia , hain delicaria - bada berenèz , gu-
cìz (s) effaren , eta (g) cearen + edo (z)
zetaren - gainedan , non baitdire hitz - batzu ,
ceinec osoquì bere seusua gambiatzen - bai-
tute , horietaric batentzat beriztea erraten-
denean . Eguia - da - badà , hemèn - erè
bitzbatuetan aurkbituco - ditutzu Letira
sobra batzu , baità (z) zetà - erè (s) effa
erranen - duçun hitzeten : ordean ez - dire
ustecabès emanac ; eta arraçoin eman-nio-
goquete Gramatica ongi daquitenei . Ez-
daquitenei contentatzen - naiz errateaz , he-
mèn escribatuac - diren - beçalà hitz - gu-
ciac chorrochqui erraten - badituzee , mint-
zatuco - direla gu - Costatarrac - beçalà ;
errater - dut , Barneako Escaraz - bainò
hobequin .

MECA SAINDUA ENTZUTE CO OTHO ITZAC.

CH R I S T A U R E N accione guietaric Jaincoarentzat gloriagariena eta guigonarentzat abantaillossena, Meca - da. J. Christoc hòrrereberritzen - du gure Erresquetatzaren Misterio handia : bòr berriz erd , Sacrificio, ez odolstatua - iñan - arrèn , eguiazco batean , errendatzet - dagure Biblina , eta bere presunan heldu - gaicu , Gurutzearen - gainean gureizat ichuri - duen Odol sacratu - haren merecimenduac gu - barkotxari particularrean applicatzen. Horlatan ecin - duquegu Meca Sainduaz idea asquí bandiriz ; eta horrec - berac inspiratu - bebar - darozquinu , ongi eta bebar - diren disposicioneequin enizuteco desfrac eta lehia. Ecen Meca - entzutea erreberenciaric - gabè , barrayadura borondatzeo batzuequin , modestiaric - gabè , inguru beba , atencioneric - gabè , errespeturic - gabè , hori - da Calbarioco laidoen eta tormenten , gure - abalaz , erreberrirea , eta gure Erreligionea desfororazea.

Maizur bandi hortan ez - erorizeto , abia-

8. Meca aitzineco othoitzat.

gaite Elizkarat Guiristinozco dispositioneequin : har egañ J. Chistoren izpiritua : offrei - gaite barequin eta hura - bera bezala. Elizan sarizean igan - gaite sasiburu errepetu saindu bater egon - gaite han Dehizc altara - ez - degañera modestia era billmendurequin : era Sacrificioco dembora gucion ez - degañula igan gogotaric , ez - pensamenduric , ez borondaderic , ez sentimenduric gure Yaincoa oboratzecoric , eta gure amodio faindua satisfatzecoris - baicen.

Noldi hemen - diren Othoitzat laburreguia : baitdire Meca - Nauska batenizat - aurkibituko di zu Erreflexione edo bihotzeco Pratica batzu ceinetaz progothurequin balia - abal - bai - ergue dembora - arte gucietan.

M E C A - A I T Z I N E C O O T H O I T Z A C .

Meca ongi entzutera dispositazco.

HUnà non näzen , ò ene Salbatzaille adosragaria , çure Aldare Sañduen aifriziñean , çure Sacrificio dibinoan partale içatera ethorría. Eguiñ , ò ene Yaincoa , ceronec applica - diezzaquidatzun , ceronec eman - nahidarozquidatzun fruitu era progothu guciac : era ceronec compli - etzatzu escas - ditudan. dispositioñeac.

Cure ontasunaren effetu goçoen errecibitzeo disposta - egañ ene bihotza , bataraz edo fixa - etzatzu ene sensuac , erreguela - egañ ene izpiritua , garbi - çagu ene arima , eta gure Odol sacratuaz borra - etzatzu ene baitan irhusten - ditutzun bekhatu guciac. Ahantz bequizquitu guciac , ò misericordien Yaincoa : guciez damu eta urriqui - dut çure amoreac - gatic : abhorritzen - ditut guciac : humiltasunie handienarequiñ barkhamendu cisque - nagotzu , balanolag nic bihots onez barkhatzen-baitdaroc.

Meca aitzineco ohoitzac.

9

ni offensatu - ahal - nauten guciei. Eguicu , ñ
ene Iesu s amulsua , ene intencioneac gurequïñ
yuntaturic , guciac quri sacrificia - nadïñ , gucia-
cu enerzat sacrificatzen - garen beçala.

*Megaco Sacrificioa lau chedeetan offreitzen-daz
ceinetaric azqueneco birurac applica - bañditez.
que nor - nabirentzat , seguidaco Ohoitz hau-
ric cembeitez baliatuzuric*

MECAO SACRIFICIOAZ OFFRENDA.

*Yaincoari esquerrac - emateco Biryina Saindua-
ri eta berizte Sainduei eguiñ - diosken graciez.*

YUsticia gucien Ithurri adoragarria ! Yainco-
bak harric handia ! ceñiac placerequiñ gu-
reburua mîragari crrendatzan - baituç Sain-
duen baitan. Heldu - naizaitzu , heyentzat e-
quer humillac offreützera. Heyen saindua sun
gucia gureganic - da , eta goçatzen - diren glo-
rian sar - araci - ditutzunean , gure Doaiñac
Khoroatzea - baicen ez - duçu - eguiñ. Cetuan
orai hortaz benedicatzen - çaituzte ; era gu-
lleyequiñ bat eguiten - gare , quri hei - eguiñ-
graciez esquerrac bihurtzeco. Permeti - daçu-
badà , Yauna , intencionez bateguiñic heye-
quiñ , eta gucic N. Hemen bere icenaz deit-sagun
Biryina Saindua , edo oboratu - nabi - duçun
Saindua edo Sainda , Sacrificio huntas , eçagut-
za humill batequiñ offrei - dieçañdan Bictima-
Saindu hau , gure Dohajnequiñ era emaitze-
quin bak harric higoal deea.

*Ohoitz hori erran - deiteque Biryina Saindua-
ren , Aingueruen , Paroainen eta berizte Sainduen-
Bederatzen ; baitaheyen arartecotia sunaren içateco
eguiten - diren Bederatzihurruneian eta Osabelan-
eré.*

10   *Meşa aitzineco othoitzac,*
MEC.ACO SACRIFICIOAZ OFFRENDA.
*Berezat edo berizentzat ardiexiricaco cembeitz
graciez esquerrac emateco.*

O Yaínco, çure Ontassúnean infinitua , eta gure infidelitateac ahantziric , egunordz çure ongi equinez betherzen - gaitutzuna ! eciñ esqueronetzco accionec igoal - lezaque çure ongi equin diya eta heyen handitasuna , baldíñ ez - bacinauku - eman çure Seme maitea , eta demboraberean eman hura curi offreitzeko moryana. Seme hunec badà , ô Yauna , guretzat esquerrac bihurtuko - derauzquitzu Sacrificio luntan. Gure corren Pagatzaille beçala , içanen - da gure eçagutzaren Bihurtzaille. Erreci bi - çagu beraz , Aita gucis - Saindua , esqueronetan offreitzen - darotzudan Present eciñ estimatuzco hori , nic (edo hunelacoc. N.) ardiexiricaco sagorearen ordañez. Çure misericordiaren effetuaç ene (edo haren) gañean aguetzen bethi , arrèn , segui - çagu... Hala biz.

*Cembeitz gracia ardiexxi - dugunean , beguiraut-
zu Atta hau eguitetera aban:z. Eçagutza esca-
faz sagore berriac eguitetic guibela - lezaque
Taincoa.*

MEC.ACO SACRIFICIOAZ OFFRENDA.
*Cembeitz gracia particular bereizat edo berizentz
zat galdeizco.*

O Yaínco gucis - ona ! ô Aita infinituqai emancorra eta liberala ! cure misericordien emaitzez bici - gare , eta ditugun guiac ez - ditugu çureganic baicen. Cerouec , ô ene Yaíncoa , gure beharrac eçagut - detzaquetzu , cerouec gure penetan lagun eta sokhorri - gaitzaquetçu. Çure misericordian fidantziaz bethea , çure lagunza , Yauna galdeztzen - daro-

Meça aitzineco othoitzac. 11

zut : indaçu , errequeritzen - çaitut niri (edoemoço hunelacori N.) gracia erragu cer. Othoitz hori , ô Yaíncoa , ez darotzut nic eguiten. Aldarearen - gaisneàn immolatua - içatera - dohan Biñima horren boça baicen ez - dut hartzen. Eguidaçu , Yauna , gracia hori , ceña galdegaldeguiten baitdaroztut ; çure coomplexencien Objet maitea denaren , eta eciñ-errefusa-deçaqueçun Arartekoaren icenean eta merecimenduen bidez.

Othoitz hau erran - diteque cembeit fagore ipiritual edo temporal - erè ardiexteco Bederatziurrun bat eguiten - denean.

MECÁCO SACRIFICIOAS OFFRENDA.

Purgatorioco Arimen solayimenduarentzat.

C Ure aitzinéan ahuspèz humiliatua , ceruLurren Creatzaille Soberanoa , huna non heldu - naizen othoitz - eguitera çure gracian hill - diren , ordean bere bician pagatu - gabe utziricaco bexhatuentzat çure Yusticiaren pagatzan - hari - diren Fidelentzat. Ahaide batzu , adisquide-batzu onguieguelle batzu-ditut , ceiñen foxhorritza eguiñbideac manatzen - baitdarot. Ordean cer foxhorri effetuzcoagoric emanahal-othè - dioçoquetet , ô eue Yaíncoa , heyen librantzarentzat Bildotx thatcha - gabea zen Odola offreitza bainò?

Hura beraz offreitzen - darotzut , ô bicien eta hillen Aita higoalqùi - çarena , eta offreitzen - darotzut , ceronec maite - ditutzun eta çu ikhùsteco eta çu glorificatzeco corionaren-ondotic hatxgorapenez daudecen çure haur maitentzat. Meteci - dute tratatuac içatea , çue tratatzan - ditutzun - beçala : baiñan , ô misericordien Yaíncoa egun idee eta eman - diotzotzute çure Se meareu satisfaccionen tresor eciñ

A vij

12   *Meca aitzineco othoitzac:*

ahituzcoac ; era balio infinitu - bat - duen Sa-
crificio hantx aurkiaraz - dioçoçute bere gor-
gucien pagatzeco moyana. Norbeit gogoan - ba-
duçu particularrean erraçu : Sacrificio hau offreita-
zen - darotzut N. Arimarentzat. Baldin haina-
renizat Indulyenciac edo Perdonantzac irabasle-
co - desfeinna baduçu , erraçu : Errequeritzen -
gaitut hari applicatzear , harentzar communiat-
zean , egun ardiexi - nahi - nituzquen Indulyen-
ciac.

MEÇACO OTHOITZAC

MECAREN

5

H A S T E A.

*Aitaren, eta Semearen, eta Spiritu Sain-
duaren icenean. Halabiz.*

C Ure icenean , Trinitate adoragarría , cu-
ri , gor - gaizquierzun ohorea eta adora-
cioneac bihurtzeco presentatzen - naiz Sacrifi-
cio sañidurat , cure Mayestatearen aintziferat.
Permeti - dieçadaçu , ô Salbatzaille dibinoa ,
yuntat nadiñ intencionez cure Aldaretaco Mi-
nistrearequiñ , ene Salbamenduaren Bistimo ba-
lijosa offreitzeco; eta indatzitzu Calbarioan , cu-
re Passioneaco Sacrificio odolstatuan aurkhiu-
banianz , içan - beharco . - nituen sentimenaç

C O N F I T O R Erratean.

Bihotzeco doloreric minenarequin orhoit-gaiteguin - dituzun behatuez. Ispiriturat erakharai zu berizcaku - gabe eta haren, guehién humiliatzen - gaituztenac. Aquer diotzotzu Yaincoari gure flaquetgac, errequeri - egaçu barkhamendu dícula, eta gure miseriien handiajunac yauix - araz - deizan gure - gainera Sacrificio buntzaren Misericordia handienen effetuzac.

A Cusatzen naiz gure aintzinean, ô ene Yaincoa, hobendun - naizen behatu guziez. Accusatzen - naiz Maria Biryina gucietric garbienaren, Saindu gucien, eta Fidel gucien presentzian: cerèn eguiñ - baitut behatugogoz, hitzez, obraz; hutxeguinez, enefaltaz, bai ene faltaz era ene falta handiaz. Hartaracotzat othoitz - eguiten - diot Biryinetan den Sainduenari eta Saindu guciei eguiñ - dezentzen enetzat Othoitzas.

Yauna ! entzun-egaçu fagorableqùi ene othoitzza, eta acorda - diegadagu ene behatu - gacien absolucionea eta barkhamendua.

K Y R I E E L E I S O N Erratean.

Gure - baitan erabill - atzu Yaincoaren Oñatassunean dugun fidanziazco sentimendu gozoac. Permetitzen - duenaz - gueròz, berequin erreconciliazeco gracia galdeztzecoratz, banelacomoyn effezcoa emplega - degaun, horiaz dembora - berian eman - nabi - darotzu gracia horriardiezteco segurantzaren babia..

G Ure Arimen Creatzaille dibinaoa ! urrialde begiñi gure escuen obra, Aita guxiz - mi

14 *Meçaco othoitzac.*
sericordiaxua ! eguiocute çure haur - maiteei
m'ericordia.

Salbamenduaren Autor , guregatik immolaten - çatena ! applica - dierzagurzu çure Heriotzearen era çure Odol preciatuaren merecimenduac. Salbatzaille amulsua ! Yesus estia ! duçun - compassionē gure miseriez ; iguçu gure bekhatuen barkhamendua.

GLORIA IN EXCELSIS erratean.

Concebi - façu Yaincoari gloria ahal - gucia
eta Proximoari eguin - abal on gucia iñan - aratzeko
desira bandi bat. Bozcaria - faite Aingueruequin Mysterio sainduen eçaguirizan partale iñateaz. Beite - izaizu gure izpiritua eta gure bi-
hetza Yaincoaren Mayestatearen & Iesus-christo,
baren Semearen idea halio & sentimendu nobleen
bez.

Gloria Yaincoari Ceruan , eta Bakea guicon
borondate onezcoei lurrean. Laudatzen
çaitugu . Yauna , benedicatzen , adoratzen ,
glorificatzen - çaitugu , humillqui esquerrac er-
rendatzen darozquitzugu , çure Gloria handia-
ren bistan ; çuri , ô Yaun eguiazcoa , ô Monar-
ca Soberanoa , ô Guciz - Gorena , ô bakharric
Yaincoa , ô Aita Guciz - botherexua.

Iesus adoragarria , Aita eternalaren Seme ba-
xhotcha , gauça gucienc Yauna eta Yaincoa ,
bekhatuen garbitzeco Lurrera ethorri - çaren
Bildoxa , urrical - gaquizquitzu : era Aitare-
quini erreguiñatzten - duçun Ceru - goratic , çu-
re comp. sionezco beguiac itzul - etzatzu ene
gañer à . Salba - naçazu : çu çare bakharric , ô
Iesus - Yauna , salba - ahal - naçaqueçuna ; cerèn
çu baitçare bakharric intituquini Saindua , ipse

Mecaço othoitzac. 15

niituquì Puchanta , infinituquì adoragarria , Iz-
piritu - Saiñduarequiñ Aitaren gloria berean.
Halabiz.

O T H O I T Z A .

I Gutzu , Yauna , Biryina Saiñduaren eta oho-
ratzen - ditugun Saiñduen arartecotassunez
gure Ministreac beretzat eta guretzat galdezten-
darozquitzun Gratia guciac. Harequin bategui-
ñic othoitz bera eguiten - daroztut nic - erè ,
othoitz - eguitera obligatua naïzen gucientzat ;
eta galdezten - darozquitzut , Yauna , heyent-
zat eta enetzat , bicitze eternalaren ardiexteco
necessario - ditugula ceronec daquicun laguntza
guciac : Iesus - Christo gure Yaunaren licenean,
Halabiz.

E P I S T O L A Erratean.

Cobaz izpirlùz , Messiaz ethor - gadin - na-
bix haxgorapenetan gaudecen , Patriarken eta Pre-
feten demboretara . Sar - gaite heyen lebia' bere-
tan . Hec ordiñan cituzen desirat eta semimenduaç
sor - araz - traiztu gure - barnean . Salbatzaile
bera ïguriquizten - dugu ; eta hec - baino dobat-
xuagoa , ikhuñten - erè - duçu .

O Ene Yaiñcoa , hambat Poblu gure Myste-
rioac eçagutu - gabè ustèn - ditutzun dem-
boràn , gure Legue saiñduaren eçagutzara ni
deithu eta bereci - nauçu Errecibitzen eta ace-
tatzen - dut ene bihotz guciaz Legue dibino hu-
ra : eta errespeturequín entzuten - ditut , gure
Profeten ahoz erran - ditutzun Oracle sacratuac.
Yaiñcoa - baten Hitzari çor - çayon sumetimendu
osso batequiñ adoratzan - ditut , eta ene arima
bozcarioric handienejan - da hec complituac
ikhuñceaz .

O nomebeit banu çure - alderà , ene Yaincoa ,
çure Testament - çaharreco Saiñduec çu ten be-
galaco bihotza ! Ah ! desira - ahal - bacintza-
quet Patriarken kharrarequiñ ! eçagut eta oho-
ra Profeten humiltasunarequiñ l çu maia , eta
curequiñ bateguiñ bañindadi Apostoluen amo-
dioarequiñ !

E B A N Y E L I O A Erratean.

Beba - diogoçu aditzerera - çohacen Ebanyelioaz
ri , çure Fedearen eta çure conduitaren erreguela-
ri beçalà ; erreguela - bat Iesus - Christo berao
egünñic utzi - dartoizuna , eta ceronec Batayoco
promessetan seguitzea aguindu - duçuna : erregue-
la - bat ordean seguitzen - ex - duçuna , eta cei-
maren gaineñ yuyatua - işanen - baitzare erre-
missioneric - gabè , eta apel - eguzteco biderio
gabè :

E z - dire guehiagò , ô ene Yañicoa , Profet-
iac , ez Apostoluac , ni ene eguinbideez
instruitzera - heldu : baiñan çure Seme bakhot-
cha - bera - da ; haren hitza entzutera noha.
Baiñan , helas ! cer baliatuco - çait siñhextea çu-
re hitza - dela , ô Iesus - Yauna , ez banaiz com-
portatzen ene siñhextearen araberà ? Cer bali-
tuco - çait , çure aintziria agueritzen - naize-
nean , Fedea içatua , ez - haditut çure amodio-
aren eta obra - onen merecia enduac ?
Siñhexten - dut ; eta bici - naiz siñhextenez
banu - beçalà , edo çure Ebanyelioaz bertzela-
co - bat siñ hexten - banu - beçalà . Ez - naça-
çula yuya , ô ene Yañicoa , çure maxinen eta
ene bientzerrera artean ematen - dedan contra-
tañun bethiereco herren gaifican . Badui Fedean
etxean inspira dieçadu siñhexten - eldiñarre-

Megaco othoitzat.

27

practicazeco ahala eta curayeá. Curi, Yauna,
helduco gaitzu gloria gucia.

C R E D O Erratean.

Borthitz - egañ hemen gure Fedecat. Elizac fin
bextera proposatzin - daxozquitzu guciac funda-
tinac - dire Yaincoaren Hiruzaren - gainean , cei-
na igan baitida Profetek cantatua , Escritura
Sainduetan agertua , mirakuiluek esaguia ,
Fedearren hedaduraz eguetan - emana Martyrek
siaiatua , eta gure Ereligionearren sainduaissi-
naz , eta leyalqui complitzen - dutenen batassun-
perfetaz ecin - dudatzeko errendatua.

Siñhexten - dut Yaiñco bakhar , Aita guciz
botherexua baitan Ceru - Lurrea Eguilean ;
Iesus - Christo , haren Seme bakhoith gure
Yauna baitan , harcquin perfetqui orobata , hu-
ra beçalà Sañdua , Puchanta , Bethiticacoa ,
Yaiñcoa - denean. Siñhexten - dut Seme adora-
- garri hora , enc - amoreca - gatic , eguiñ - dela
Guicon , paitratu - duela , hill - dela , pichu-
dela , eta Cerura igan , handic yauxico - dela
Guicon gucien yuyatzeria , eta ondoan eterni-
tate - gucion , dohatxutallunequiñ erreguiñat-
zea seguituko - duela.

Siñhexten - dut Izpititu - Sañduan , Aita
eta Semea - beçalà Yaiñco - denean , bata-eta-
bertza - ganic yalguiian , eta heyequin gloria -
berean bat - denean : Siñhexten - dut Hau - dela
biciaren Ithurburua , guiconen Sañdueguitearen
Autora , eta Profeten Inspiratzailea eta Ar-
guia.. Siñhexten - dut Eliça - Sañdu - bat .
Catholica , Apostolica ; Siñhexten - dut Batha-
yo - bat berhatuen barkhatzeco era garbitzeco.
eguiña eta Utxia ; eta Yaiñcoarek misericors.

18. *Meçaco othoitzac.*

dian fidantziar bethea iguriquitzen - dut Dea
funtuen pichtea , eta bicitze betki iraunen -
duena... Halabiz.

HOSTIA ETA CALIZTA Offrendatzaia.

Orrboit - faite gure gorion . egin - concebiuz
coaz , aurkitzeas Sacrificio hortan bebar - den
gicia Yaincoa perferqui eta horc meyeci - duen
begalà oboraitzeco ; bari ; eguiñ - darozquitzan
on eta ontasun guciz , digneqùi esquerrac er
rendatzeko ; gure behatuak osioqùi garbiuzeko ; nes
seffario - ditutzun gracia gucia : gureizai eta bert
zeenrat ardiexteco. Ez - degasula beraz galize
rat , uix gorion bandi borren momenio preciatue
taric bakhar - bat - erè , gure progotxutan em
plegain - gabè.

A Ita guciz - Sañidua , Yainco bothere gu
ciac diturzuna eta eternala , gure preferen
zia agertzeko cembat indigne bainaiz - erè ,
miseratzen natzitzu offreitzera Apheçaren es
ezuz Hostia edo Bicima hori , Iesus - Christo
gure Yaunac , Sacrificio hau eguiñ - guenean
eta oraï - erè hemen enetzat immolatzun - de
nean , duen intencione edo chede berarequiñ.

Offreitzten - darotzut ene - gañean eta crea
tura gucien - gañean duçun naussi assun sobe
ranoaren eçagutza eta aithorra eguiteco. Of
freitzes - darotzut ene behatu guciez çu sati
satzezo , eta eguiñ - darozquidatzun hambat
dohaiñ era onguiez esquerrac emateco

Offreitzten-darotzut hñean , ene Yaincoa , Sa
crificio gucizo hau gure ontasun infinituaganc
ardiexteco enetzat , ene hurco eta ahaideentzat ,
miti ongi-eguilleenrzat , ene adiisquideensat ,
ene exayentzat , salbamenduaren eguiteco be

kar-diren Graciac ceñiac bekhatore bat ez-bait-diotzotzu-cmaten, guicien gaiñecoy Yustu-dena-ren, eta guicentzat urricalmenduz imolatu-den Iesus - Christoren merecimenduen gatic bai-en.

Ordeña Biktoria adoragarri hau çuti offreit-zean, gomendatzea - darozquitutzut, ô ene Yaïscod! Eliça Catholica gucia, Romaco Aita-saiñdu Eliçaren Buruçaguia, gure Yaun-Aphest-picua, Arimen - cargua duten Arcañi gnciac, gure Erregie, Familla Errey-ila, Priñce Guristino guciac eta çurebaitan siñhextea - dutea Poblu guciac.

Orrhoit - çáite oraiñò, Misericordien Yañicos Fidel - Defuntuez; eta çure Semearen merecimenduen consideracionetan, eman - érztazu flescotassunezco, claritatezco, eta balezco Leñuan.

Ez - detzatzula - ahantz, eta utz, çure graciaiez partale eguiñ-gabe, çure exayac eta eucac, urrical - bequizquitzu Infidelac, Hereticocac, eta herize bekhatore guciac. Çure benediccioneez bethe - tzatzu ni perxecutatzen - nauentac, eta barkha - dietzaqidatzu ene offendac, niri eguiten - darozquidaten, edo eguiñ - nahitazioquidaten gaitz eta calte guciac barkhatzen-diotzotedan - beçalà..... Halabiz.

P R E F A C I O N A Erratean.

Igan - çáite gogoz Raincotassunaren Tronuaren oineraíno Cerura. H.n, Mayestate arrayoxu eta Distiant baren biñan, beldurtañun saindu eta errespetuzco batez saxisua, bihur - diotzotzu çure adoracioneac, eta balxa - traiztu çure laudorioac, bura inguratzen duten Áingueruen etxerribinen Canticoequin.

HUnà instant dohaxua , ceñetan Aiñgue-
ruen eta Guiçonen Etregea aguerzera-
Baitdoha. Yauna ! bethe - naçaü çure izpiri-
tuaz - ene bilihzac , lurreco gauça guxietarie
lechoturic , ez - beça - pensa çure - baitàn - bai-
cen. Cembar arraçoïn eta obligacione ez - dut,
ya benedicatzeco , çi lusdartzeco dembora gu-
ciez eta leku gucieran , çu , Ceru - Lurren
Yaiñcoa , Yabe guciz - handia , Aita guciz-bo-
therexua eta eternala.

Bai , deus ez - da yustuagoric , deus aban-
tallossagoric , nolà - baita gureburuac yuntat-
zeta Iesüs - Christo:equiñ , çu contiñò adorat-
zeco. Hartaz errendatzen - diotzote Izpiritu
Dohaxuec bere errespetuac çure Mayestateari.
Haren - bidez , Ceruco Puchantza eta Bertute
guciac , errespetuzco ikhara - batean sartuac ,
bateguiten - dire çu glorificatzeco. Sofri-çaü ,
Yauna , guc - erè gure laudorio flacoac yunta-
detzagun Izpiritu perfet heyenequiñ , eta heye-
quiñ boz - batean alegranciaz eta admiracionez
extrañatuac erran - deçagun .

S A N C T U S Erratean.

SAiñdua , Saiñdua , Saiñdua da Armadetaco
Yaiñco - Yauna . Ctru - Lurrac betheac dire
haren gloriaz. Dohaxuec benedica - beçate Ce-
rulan. Içan - bedi benedicatua Lurraren - gaiñe-
ra heldu dena , Yaiñcoa eta Yauna , egortzen-
dienera beçalà .

M E C A C O C A N O N A .

Yaincoa-altcherainoco Othoizzac erratean .

Begujian - bacindu - beçalà , gegoari emocia

Xibuslen - dñgula Aitare bat , ceinaren gainera
yauxiera - bait doba Iesus - Christo , bere Misericordiaaren Tronura begalà , eta ceinetara baitugu
gucena guc - ere ipresentarreco , gure behar
gucien aguerizera , guciac galdezera , eta guciak
ardieixerera . Bere Seme propiala ematen darokun
Yaincoat , nola deus errefusa - abal - oibe - diegaquegu ?

O Thoiixten era errequeritzen - çaitut , Iesu-
Christo çure Seme eta gure Yaunaren ice-
nean , ô Aita çure misericordietan infinitug , begui-
gui - onez hartza eta benedicatza plescatat-
zen - datozdau offrenda . Arrèn , horren amo-
rea - gatic , concerba , garda , eta goberna - çan-
çu çure Eliça Saïndu Catholica , bere membro
guciequii ; Aita - Saïndua , gure Aphezpieua
gure Erregue , eta , yeneralqui eta batcàn , çu-
re Fede saïndua seguitzen - duten guciac .

Gomendatzan - darozquitutz particularrean
Yauna , yusticiaz , bihurkundez , eta caritatea
norenatzat obligatua - bainaiz othoitze guitera
eta hec guciac ; Sacrificio adbragarri huntas
present - diren - guciac ; ordean bereciqui go-
mendatzan - darozquitutz N. eta N. *deit-tratzu*
bere - icenaz . Eta , ô Yaïñco handia ! gure er-
respetuaz eta adoracioneaz agradagariago içan-
daquizquitutzat , yuntatzen - naiz Maria be-
thi - Biryina , Iesus - Christo gare Yaïñco-Yau-
naren Amarequii , çure Apostolu guciequii ,
Martyr dohaxu guciequii , eta Saïndu gucie-
quii , ceñiec , eta guc Fidel guciec eguiten
baitdugu Eliça - bera .

Cergatic ez - ditut oraï , ô ene Yaïñcoa ,
desira khartxu - hec - berac ceineequin Messias-
sen ethortzea desiratzan - baitzuten Patriarka
Saïnduec ! .. Cergatic ez - dut heyea fedea eta

22 *Mejaco othoitza.*

smodioa !. Cato , ô Iesùs - Yauna , çato mun
duaren Erreparatzaille maitagarria , çato ; eta
compli . çagu çure miracuillu - gucien billduma
den Mysterioa.. Heldu - da , Ah ! hunu non-
den Yaïñcoaren Bildotx huru; hunà non den Bi-
etima adoragaria ceñiac garbitubaititu mun-
duaren bekhatu guiac.

I A I N C O A - A L C H A T Z E A N.

Horrà çure Yaincoa , çure Salbatzaillea eta
çure Yuya. Egon - gaite aphurbâi , dûs-erran-
gabè , Aldarearen - gainean egiten - direnen bi-
ban espaniùz sasitua - beñala... Bill - çagu çure
debocionaren xbar guia ; eta uiz - çagu çurebu-
rua , errespetuac , fidanciac , eta beldurrac ins-
pira - deixaqueten sentimendu guicietara goatera.

V Erbo Haraguistatua , Iesùs-dibinoa , egui-
azco Yaïñcoa eta eguiazco Guiçona , hî-
neten - dut hemèn present - çarela ; humillquí
pabratzen - çaitut ; ene bihotz guciaz maitat-
zen - çaitut ; eta ene - amorea - gatic - baicen
nola ez - baitçare hunat erhortzen , naizen gu-
gia oslo - osloa consecratzen - nazaitzu.

Adoratzen - dut guicon gucientzat ichuri du-
gun Odol preciatu hori ; eta esparantza handi-
bat - dut , ô ene Yaïñcoa , ez - duçula enerzat
inutilquì ichuri. Eguin - dieçadaç horren me-
recimenduac ene - gañiera yaux . arasteco Gra-
cia. Offreitzen eta ordaiñez escañitzen darot-
zut enea , çuc ene amorea , çuc ene amorea-ga-
tic çurea emateco içtu - duçun caritate eta
amodio neurrigabearen eçaguizetan edo bihur-
kundetan.

C E N O N A R E N S E G U I D A Erratean.
Copicipla - çagu affecionaluqùi çure Salbat-

Raillea Aldarearen - gainean. Sar - faité Medi-
tarren bòr errri berrizen - dituenac. Offré - dioço-
gu bere Aita Yaincoari , eta errequeri - fagu ent-
xun - derren Seme maite bunez furetzar egiten-
diotzan O-hoizac : eta ohoitzac eguitziztu cero-
nec berizgenizat.

N Olaoa liteque beràz oraiñdic - harà ene
malecia eta ene esquergabetassunà , bal-
diñ ikhusten - çitudan estatuan ikhussi-ondoan,
çure offensatzea consenti - banegà. Ez , ene
Yaiñcoa , ez - ditut behinere ahantzterat - ut-
xico . Ceremonia sacratu huntan beguien - ait-
zinean ematen + darozquidatzunac ; çure Pasa-
fioneco soffriciatioac ; çure Resurreccioneo edo
hillen - arteic pichtearen gloria ; çure Gorputz
Pusquetan - emana ; enetzat ichuri - duçuna
Odola ; guiac errealki present Aldare horren
gaiñcau !

Hunà beràz , ô Mayestate eternala , non of-
freitzen - darotzudan , çure emaitzitaric , Biç-
tima eguiazcò - saiñdu , eguiazcò garbia : çu-
re prefenta guifiduen Itzalac baicen eza
ciren bertze Bictima guiac. Bai , ô Yaiñco
handia , ausartzen - naiz erratera ; bai , hé-
mèn guehiagò - da Abelen , Abrahamen , eta
Melkisedeken sacrificio guicietan bañño. Gure
Aldareentzat digne - cen Bictima bakarra , cen
Iesus - Christo , gure Iauna , çure Semea , çure
eternitateco complassencien Obyeta.

Bictima sacratu hunen benediccioneez be-
theac - içan - beitez , Yauna , huntaz hemèn
ahoz edo bihotzez partale - egiten - diren
guciac.

Benediccione hura - bera yaux - bedi , ô
Ene Yaiñcoa , Eliçaten galzarrean hill - direa
Fidel - Arima - Defuntuen gaiñera , eta bere-

24 *Meçaco othoitza.*
eiqui N. eta N. deit - ixarzu bere icenak , arimao
gaiñera. Sacrificio huren bistan , emocute , Yau-
na , bere pena gucien librantzsa osioa.

Egunbatèz guri - erè eguiçu gracia - bera
& Aita infinituzqui ona ; eta eman - gaitzatzu
balxan gure Apostolu , Marryr , eta Sañdu gu-
ciequín , heequín - batean maita eta glorifica-
gaitzagunzat eternitate gucion.

PATER NOSTER Erratean.

Hunà non garen Iesus - Christorequin Calbario
berri baten - gainean. Eman gaitecen baren Gu-
sukzaren oinetan , Madalena- bezala , urricab-
menduz doloratuac ; You - Doni Fauni bezala ,
amodioz sustatuac ; bertze Discipuluac bezala ,
bere glorian egunbatèz ikhussico - dugula epar-
tanizkar animatuac . Beguire - díçoğoru tembeit-
aldiz urbundic , eta Ton - Doni Petri bezala gure
bekhatuen - gaintean gaudeten suspiretan eta ni-
garretan.

A Lá handia baitda ene goriona , ô En
Yaficoa , çu Aitatzat içateaz ! Cer boz-
cario Orhoitzten - naizencan , çu - çaren Ceru
gorac içan - behar - duela noizpait ene egoitza !
Lesku eta baster gucietan içan - bedi gure Icen
Sañdua glorficatuac . Erreguiña - çazu vaussiqùi
bihotz gucien eta borondate gucien gañtean.
Cure haurrac - gare , ez - dierzaquigutzula-er-
refusa neurrimendu arimaoac eta gorputze-
coac , izpiritualac eta temporalac . Gaizqui-
eguille guciei bihotz - onez barkhatzen - dio-
gute : çuc gure gaizquiaç barkha - dietzagutzu.
Miseriazco bicitze huntaco gaitz eta tentacio-
neetas sustenga eta lagun - gaitzatzu : Ordean
gaitz gucietaric handiena - den gaitzetic , be-
khatutiq

xhatutic garda eta urhun - gaitzaitzu...., Halabiz.

A G N U S D E I Erratean.

*Ceruan bain - gloriatxu , Lurraren - gainean
bain - bothereixu , Isernuetan bain - ikharagarri-
den Yainco-bura-bera, ez - da hemèn Bildox guici-
tisia , guici - ona - den bat baïcen. Hor dago mun-
duco behatuen, eta particularrean çureen garbi-
zera eiborría. Cer confidenzia, iñaieco arraçoin !
Cer consolacionezco suyet ! ...*

Y Añicoaren Bildox malsoa , ene-gatic sacrificua , nauçun-urricari. Ene salbamenduaren Biñima adoragarria , salba - naçaü. Ene Ararteko handiena , çure Aitaren baitan Gracia ardiex - dieçadaü : indaü çure bakea.

C O M M U N I O N E A Eguztean.

*Ispiritu comuniatzeco , erricerri - izaitzu
Federazio Aita bater I. Christoren presenciaz ditin-
zun sentimenduac.... Eguisu contritionezco Aita..
Pich - araz - saü çure bihotzean bura Aphegare-
quin errecebitu - nabizco desira kharixu bat.....
Errequeri saü agrada - desira desira hori , eta su-
requin bateguin-dadin bere Graciak commnnicatuç.*

*Baldin err ealqui communiatu - nabi - badusu ,
baliaituco - fare hemèn communionearen aitzine-
co Othoitz Liburuaren akhabançan - direnez.*

C Er gorion , cer estitasun , ò ene Salbatzail-
le maitea , Guiristiñò Dohaxu haiñen nom-
breco - banintz , ceñei bere conscienciaren gar-
bitasunac eta Debocione kharxu eta samur batec
permietzen - baitdaroe çure Mahain sailndura
egun - guciez kurbilltza!

Cer abantail enetzat , baldiñ moment-hun-
tan çu ene bihotzean posseditzeco , han çuri enc

B

26 *Meçaco othoitzac.*

adoracioneac errendatzeco hàn çori ene beharrac aguertzeco , eta çu errecebieten - çaituztencí egüiten - diotzotzuten Gracietan partale - içateco ahala-banu ! Ordean ecisguehiagoqui indigre - naizenari , ceronec , ò ene Yañicoa , indatzitzu hortacoritz behar - diren arimaco disposicioneac. Barkha - dietzaquidatzu ene bekhatu guciac : higuñ eta abhorritzen - ditut ene bihotz guciaz , cerèn guc abhorritzen' - diturzun. Errecebi - çäçu çurequñi batequñi - nahiz - duðan pësira kharxu , eta ciñciñezcoa Garbi - naçäçu çure beguiratze baxhar batez , eta eman - naçäçu çu lehenbailehèn dignequí erreribitzeco estatutan.

Egun dohaxu haren artean ; errequeritzen - çaitut , Yauna , partale - eguiñ - naçaçu , Sacrificio huntan aurkhitzen - den pobluaren baieta Aphecaren Comunioneac eguiñ - behar - diuen fruitu guciez. Sacramendu dibino hunen bertutez emenda-çaçu ene siñhextea ; borritz-çaçu ene esperantzaz ; bethe - çäçu ene bihotza çure amodioaz , ez - dadiñtzat guehiagò bici çuñaz eta çuretzat baicen.

AZ QU E N E C O O T H O I T Z A C Erratean.

Lebia-çaite Salbatzailleari errendatzera sacrificioz Sacrificioarentzat. Içan - çaitet haren Amadioaren biltima : sacrificia - dioitzozu sure amadio propialaren aldachea guciaz , munduarentzat diturzun atencione guciaz , sure eguinbideac complizarequiz ecin - compunt - ditezquen hastienda eta inclinacione guciaz.

HUnà pòn , ò ene Yañicoa , immolatu - çare eae salbamenduarentzat : badà nic etë facer eea u nahi dirige golorientzat. Çu e

bistima naiz ; ez naçaula espreña. Oraidainez gogotik hartzan - ditut egortico - darozquidatzun gurutze guiac : benedicatzen - ditut ; çure escutic errecebitzen - ditut ; eta yuntatzen-ditut gurearequiñ.

Cure Mysterio sainduez purificatua guelditzen - naiz : ihes - eguiñen - diotet , latzurie , behatuaren thatcharic mendercenei , beregaiñ - qui pendurac nabarbenquienle trañatzen-naten bicioarenei. Loyal ijanen - naiz çure leguearen complitzean ; eta hartu - dut borondate fermabat , lehenagò guiac galtzeco era guiac soffritzeco , ecen - ez hauxico - bañdut pontu batean - erê çure legua.

B E N E D I C C I O N E A ematean.

BEnedica - erzatzu , & ene Yoiñcoa , ene borondare on hauc guiac : çure Ministrea - ren escuz guiac benedica - gaitzatzu : eta çare benediccionearen marcac eta effetuac bethicdoi gueldi-beitez gure - gaiñeán , !Aitaren , † eta Semearen , eta Izpiritu Sainduaren icenean Halabiz.

AZQUENECO EBANYELIOA. Erratean.

VErbo dibinoa , Aita Eternalaren Seme bakhotcha , munduaren Arguia , Ceruraco bidea iraxhaxteria handic yauxia , ez - çacula - permeti ijan - nadiñ , çu Messiatzat eçagutzea errefusatu - duen Poblu haren idurico. Ez çäcula - soffi ondicõz - dohaabe heyen ixuratsu be-rean eror - nadiñ , ceñiec Yaiñcoaren Haur glo-rioslen gorionean partale içatea baiñò , nahago - ijan - baitdute Sathanen esclaboratunean sarthu .

Verbo Haragui - eguiña ! errespeturic humil- lenarequiñ adoratzén . çaitut : çure baità choill-

B ij

qui pausatzen - dut ene fidantzia gucia , fermu-
qui esparantzatzen - dudalaric ; ene Yaiñco be-
çala , (eta Yaiñco , guiconen salbatzea - gatic
bera Guiçon - eguiña !) Emanen - darozquidat-
zula saindutzeoco eta çutaz eternitatean Ceruan
goçatzeco nesfessario - ditudan Gracia guiae....
Halabiz.

M E Ç A - O N D O C O O T H O I T Z A .

Ex - saitecela Eliñatic ikhi , Yaincoac Sacrifi-
cio hortan eguiñ - darozquituzun Gracia guciez fu-
ye esaguitza marcatu - gabè . Preciatuqui concer-
ba - façu horren fruiua ; eta comporta - saite
balaco - maneraz , non ikuñsen - faiturgenac
gueldi - baitditezque seguratuac , progotchatu - fa-
rela Yainco Salbatzaile baten Heriotxeaz eta hu-
ra guretzat Sacrificatua - içateaz .

YAUNA , esquerrac errendatzen - darozquit-
zut , cerèn permetitu - darotaqun , bertze
haiñitzi ez - beçalà , eglù Meça saindueo Sacri-
ficioan aurkhitzea . Barkhamendu esque - nagot-
zu , cure prefencian içau - ditudan barrayamen-
duez eta hillastunez , hòr eguiñ - ditudan hutx
guciez . Sacrificio horrec , ô ene Yaiñcoa , ira-
ganetaric garbi , eta ethorquiçunecotz borthitz-
benaca !

Banoha hemendic-lekhorrà confidentziarequiñ-
cure borondateac deitzen - naüen lan era occupa-
cionetara . Egungo - egun - gucian Orhoituco-
naiz eguiñic - heldu - çaiquidan graciaz : eta
ene - ahal - guciaz ez - dut itzurtza - urzico
ez hitzic , ez obraric , ez dut formatuco ez de-
fisaric . ez pensamenduric , entzun - dudan
Meçaren fruitua gal-araz-dieçaque latenic . Hori
da harrzen-dudan borondate fermua , cure gracia
sainduaren laguntzarequin batean... Halabiz .

GUDU IZPIRITUALA,

Nihor ez - da khoroatua - içanen ,
ongùi guducatu - daitena baicen.
(II. Tim. 2.)

LEHENBICICO CAPITULUA.

*Certan datzan guiristiñoaren perfeccionea :
hunen ardiesteco , guducatu behar-dela ;
eta Gudu huntan bitoria eramatecozat ,
ian gauça nessessario direla.*

ALDIN , ô Ene Arima ! defi-
ratzen baduću Evanyelioco per-
feccionearen gorenerà igaitea ,
eta çure-burua Jaiñcoarequiñ
haiñ-hertsiqui yuntatzea , non èz-baitzare
harequiñ , ispiritubat - bera baicen , iça-
nen ; erran - eta - imayina - ahal - deitequen

desleiñu gucietaric, handiena eta nobleena-den hau complitzeco, yaquin-behar-duçu berehalà, cer-den, segurquïi eta perfet-quïi, Izpiritual içatea.

Nota batzuec izpiritualta sunari ez-baitdiote campotic-baicen behatzan, uste-dute, izpiritual-içatea datzala penitencia aguerietan eta campocoetan, hera, ici-friña, barur eta gauheilletan, eta bertze-hunelaco mortificationectan.

Haiñzac, (eta bereciqùi emacumeac,) vertutean fiñcatuac eta ahituac - dircla imayinatzen-dire, noiz-eta-erè usfantza-bat hartu-baitute, mihib ohoitz luceac eguitectoa, haiñitz Meça entzutectoa, Eliçan dembora-haiñitz egotectoa, maiz Comuniatzecoa.

Batzuec, (bai-età commentuetan Jaiñ-coa cerbitzatzen-dutenez-eré,) uste-dute, perfet-içateco asco-dela, khororao go-a-tetic ez-behiñere-faltatzea, erretretan, eta hitzic-eguiñ-gabe egoten lakhetzea, eta Ordenaco Erre-guela ongi gardatzea. Horlatan perfeccionea batzuec eçarten-dute pratica edo debocione batzuetan, eta bertzeec bertze bertzeec batzuetan: bai ñan sengurda guciaç trompatzen-direla. Ecen nola campoco pratica horiec ez-baitdire, edo-saiñdu-perfet içateco disposizione batzu

baicen , edo saiñdutassun perfet baten fruitu batzu baicen ; eciñ erran deiteque , horietan datzala guiristiño baten perfecionea , eta eguiazqui izpiritual içatea.

Horicc dire , eguiia da , funsqui-izpiritual ela eguiazqui-perfet errendatzen gaitusten moyan balios batzu : eta , behar-den ponturañocoan praticatzen - direnean , haiñitz cerbitzatzen-dire , naturaleça , unguira bethi uzkur eta gaizquira bethi lehiaxu denaren , borthitzteco ; gure exai bethicoaren borrocac edo atacadac apartatzeco eta erreferatzeco ; eta haren arte gachtoei ihes-eguiteco ; eta siñean , yustu gucientzat , eta beregainquii izpiritualtafunaren - hastean dire nentzat , nessessario diren , laguntza-bereciac Misericordien Aita-ganic ardiexteco.

Horicc dire oraiño , presuna osloqui ñeta eta izpiritual direnen baitan , vertute ohitu eta contsumitu baten fruitu exfenantac. Ecen haiñec bere gorphurzac dor-phequi tratatzen dituzte edo bere huts iraganen punitzeco , edo bere Creatzaillearen aiñtziñeàn humiliatuac eta sumeti-tuac egoteco.

Egoten-dire bakhartassunean eta ichiltasfuncan mundupetic urrhunduac , bereburuac huts den-chuñeenetaric goardat-

zeco; eta ez-içateco guehiagò conbersacio-
neric Ceruan Aiñgueruequiñ baicen :
Obra-onetan eta Jaiñcoaren cerbitzuan
occupatuac-dire ; bethi othoitzean-daude ;
Salbatzall-Hearen Biciaren eta Passionea-
ren : gaiñean Meditacionean egoten dire ,
ez curiostasfunaren ispiritu batez , ez cerèn
hortic bere sensuetan cembeit goço hart-
zen duten ; baiñan cerèn handizqùi des-
ratzen-baitdute hobeqùi eçagutzea , alde-
batetic , Misericordia dibinoaren handi-
tassuna , eta berze aldetic , bere esker-
gabetaffsunaren hedadura ; cerèn lehiatu-
nahi-baitdute *gueroagò-eta-guchiagò Jain-*
coa maitatzera , eta bere-buruac higuiñt-
zera , eta bereciqùi Jesús maitea seguit-
zera : garrayatzen-dutelaric haren Gurut-
zea ; ukho-eguiten-diotelaric bere amodio
propialari ; errecibitzen-dituztelaric mai-
zagò Sacramenduac ; eta hau , bertze
chederic gabe , Jaiñcoa ohoratza ,
harequiñ herxiquiaqò yuntatua - egotea
baicen ; Ifernuco atacadén-contrà borthit-
zago errendantza-baicen.

Contrarioa guerthatzen çaye yende-
chehe grossierei eta impeñetei , ceñiec
bere debociona eçarten - baitute pratica
campocoetan : eta maíz , bekhatu aguerieec
eta escandalossec baiño , calte guehiago

eguiten daroe ; ez , bere-baitaric onac ez-
içanez , baiñan cerèn horietz gaizqui ba-
liatzen-diren. Halaco-guiflaz horiei lot-
zen-çazte , nòn , bere bihotzen gaiñean
atzarriac egoteaz neglyaturic , libertate
osloa ematen baitdiote bere bihotzari ;
uzten-baitdute bere pendurac seguitzera ;
eta libratzen Satanen tromperien-menera.
Eta orduan izpíritu Enganiatzaille hunec,
ikhusiric bide chuchenetic urhunduac-
dabilzala , ez choillqui gombidatzen ditu ,
campoco pratica hec gozturequiñ conti-
noatzera , baiñan oraiñò betherzen diote
imayinacionea Parabifluco goçoen idea
falso batez , nòn uste-baitdute , ya Aïñ-
gueruen - artean direla , eta Jaiñcoaren
presenciaz goçatzen direla. Bere othoitz-
zean daudecenean , maleciosquiñ inzpirat-
zen-daroe Jaiñcozco pensamendu haltoac ,
curiosac , agradagarriac ; nolazbaterè
munduaréquiñ eta mundoa gaucequiñ
hauñric , hirurgarren Cerurao alchaa-
tuac-direla uste-içan-deçatentzat.

Baiñan asquiñ-da , hequiñ bicitzeco-
moldearen gaiñean , atencione , den-gu-
tiena eguitea ; ikusten-da hequien errebe-
lamendua : eta agueri-da , galdeguiten-
dugun perfeccione - halto - hartaric , ceiñ
apartatuac eta urhùn diren. Ecen gauça

34 *Gudu izpirituala*

gucietan , handietan nolà tipictan , bertzeen gaiñeco eta nausfi içan-nahi-dute ; ez-duteyuyatzen bere yuyamendu propialaz baicen ; eta berei datcheizcoten-gaucengaiñean ixuac , bethi beguiac idequiac-daduzcate , bertzeen accionei goardiamateco , ondoàn hetaz , gaizqui-errateco , Baldiñetarià munduan dutelaco fama-on funts-gabeco horri , (ceiñaren-gaiñean yelos aguertzen baitdire) norbeitec daiñuden-chumearia eguiten-badio ; baldin usfatzen-duten debocionearen edoceiñ practica quitatzea manatzen-baçayote , guciàc nahassiac eta estraniozqùi khechatuac edo inquietatuac-dire . Baldiñ Jaiñcoac-beracere marcatzen-badu , nahi-diotela haiñei bere-buruac eçagut-araci , eta perfeccioneeraco bide eguiazcoa irakhatxi ; hortacòtz egortzen-badiozte trabessiac , eritasunac , perxecucioneric crudelenac , (ceiñac baitdire Jaiñcoaren cerbitzarien fidelitatearen frogaric segurenac , eta harren ordenatic , edo ~~per~~missioneric gabe guerthatzen-ez-direnac) orduàn aguerten-da hequien barrene , urguilleriaz hondoraiñocooàn poçoiñatu.

Bicitze-huntaco guerthacari-gucietan , nahiz onetan , nahiz gachtocstan , ez-dquite cer-den Jaiñcoaren borondateare-

quiñ berea conformu-atchiquitza ; haren beffo guiciz-puchaintaren-azpiān behetituac eta humiliatuaç içatea ; haren yuyamendu , yustu-beçain , gorde era eciñ-çundatuzcocī sumetituac egotea ; Jesus humiliatua-ren eta çauriztatua-ren exemplutan , crea-tura gucien-azpian bere-buruac ematea ; bere perxecutatzallēn maitatzea ; orhoi-turic Ontasun-dibinoa , erran-nabi - da-jañcoa gure-ctxayez baliatzen-dela , gu nahigabētan costumatzeco , eta biac elkharr-requiñ traillatzeco , ez choillquì gure salbamendua eguiten , baiñan orañò gu perfeccionera igan-arazten. Hortic heldu-da , galduac-içateco hiriscu hurbill-ba-tean bici-baitire. Ecen amodio propialaz illhunduaç eta goibelduaç-diren beguiez , beguiraturic , eta bere-buruei eta eguiten-ditutzteñ accione berenèz-onac direnei , berhalà urguillos errendatzen-dire ; bere-buruac Ceruco bidētan haiñtz aïntziñatuac baidauzcate ; eta mañ urguillutaffun hunec haiñ - handizquì itsutzen - ditu , non Jaincoaren Gracia gucien-gaiñeco extra-ordinarjo - bat behar-baita , haiñen con-bertitzeco.

Non-ez-den-halà , egun-oroz frogat-zen - dugu pena hainitz-gutiagò behar-dela bekatore escandalos , eta declaratu

36 *Gudu izpirituala*

baten conberti-arazteco , ecen-èz , bertutearen caparen-azpian , 'bere-buruari-ere gordea eta borondatezqui gueriçatua-dagoen behatore bat bihur-arazteco. Orài ungùi comprenitzen - bidè - duçu , bicitze izpirituala ez - datzala aiphatu - ditugun gauça-horietan gucietan , baldiñ agueridiren partetic baicèn , ez-báditugu consideratzen. Huna badà propialqui certàn datzan izpiritual-içatea : Jaincoaren Ontassun era Handitassun infinitua , eçagutzean , eta dembora - berean gure ahaltaffuna eta gaizquiraco pendura sentitzean ; Jaincoa maitatzean , eta gure-burua gaitzeltean ; garen-huciac , ez-choillqui Jaincoari , baiñan oraïñò creatura guciei haren-gatic sumetitzean ; gure borondate propialari osloqui ukho-eguitean , harena seguitzecotzat ; eta gucien-gaiñetic , hauc guciac eguitean , haren Icen saiñduaren gloria choillaren amoreac-gatic ; hari atxeguiñ-eguiteaz-landan , bertze desficiñ-ric-gabe ; choillqui cerèn harc horela nahi - duen ; eta cerèn merecitzen - baitu creatura guciez maitatua eta cerbitzatua içatea.

Hori - da , yustucen bihotzteran Izpiritu saiñduac eçarri-duen , amodiozco Legueac ordenatzen-duena ; hortan complitzen - da bakhotchac-

bakhotchac-bere-buruaz eguin-behar-duen ukhoa , Salbatzailleac Ebanyelioan hambàt gomendatz-en duena ; horrec endatzendu Jesussen ustarria haiñ-ezi eta humen carga haiñ-arin ; hortan datza , hitzcz cta exempluz Naussi dibino harc beth'i irakhaxtidarocun , obediencia perfeta. Badà perfeccionearen graduric gorenera igiteco lehia duçunaz gueroz , eguiñ-behar-dioçu çueure-buruari guerla bethiereco bat , era çure indar guciac emplegatu-behardituzu , çure-baitan diren affeccione biciotsu guciac destruitzen , den-chumeenac badire-ere. Hortaracòtz baitezpadà preparatu-behar-duçu guduan haritzera , ahali'c deliberacione eta Khar handiemarequïñ cerèn *niborc ez-baitu khoroa eramanen , non ez-den yenerosqùi guducatzen.*

Ordean yaquiñ-çaçu , notà ez-baita guerla hau baiño borthitzagoric , huntan gueroni gure - buruen - contrà altchatzengarenaz gueròz , orobàt ez-dela bitoriaric hau baiño Jaincoarentzat agradagarriagoric , eta garaitzaillearentzat glorioßagoric. Ecen norc-ere baitdu curayeric asco bere passionen mortificatzeco , bereborondate - propialaren mobimendu den-chumeenac-ere , cebatzeco eta ithotzeco , haiñac Jaincoaren beguietan merecimendu

C

guehiago duen obra - bat eguiten-duela ,
ecen-ez , hauc gabé , icifriña çorrotzenez
bere-burua çathicaleçauenac ; lehenbico
Ermitaüec baiño barur garratzagoac
eguiñ-letzaquenac ; bai-eta-oraiño hainitz-
milla bekhatore comberti - araz-letzaque-
nac baino-ere.

Eta eguiàz , funtsèan eguita-den-arrèn ,
Jaiñcoac Arima-baten conbersioneaz contu
guchiago eguiten - duela , eguiten duen
baiño cembeit mobimendu , deserregue-
latuen mortificatzen ikuusteaz ; hala - erè
bakhotchac bere artha principala eman-
behar-du , Jaiñcoac particularreàn galde-
guiten-diotzan gaucen complitzen . Badà
gauça-gucien aiñtiñean , Jaiñcoac galde-
guiten duena da , bakhotcha bere passio-
neacciñez mortificatzen trabailladadiñ :
eta hunec placer guehiago eguiten - dio ,
cembeit cerbitzu premia edo importancia
handiagocoac , bihotza corrumpitua - den
demboràn , errendatzeac baiño .

Orài beràz horrà nòn badaquiçun ,
cer-den guiriztiñozco perfeccionea ; eta ,
hartara igateco , deliberatu-behar-duçula
çure buruaren - contrà guerla contino-bat
eguitea . Haf-çaite lau gaucez , arma ba-
tzuez beçala , probissione edo billcoy egui-
ten : *Gudu izpiritual huntaric , hec-gabe ,*

bitorios ilkhitza impossible içanen - da
çuretzat. Lau - gauça - hec dire : 1º. çure
indarren eta ahalen gaiñean baterè ez fi
datza, 2º. Jaincoa - baitan çure fidantzia
oshoa ematea , 3º. çure gorphutzeco eta
çure arimaco puchantza guciez emplegu
ona eguitza , eta 4º. othoitza maitatzea.
Horietaz edarqui eta laburzqui , Jaincoa -
ren graciarequïn - batean , mintzatuco
garc , heldu - diren capituluetan.

I I. C A P.

*Nihorcez-duela behar fidatu bere ahalen
eta indarren gaiñean.*

GU D U izpiritualean norc - bere
baitan fidanciaric ez - içatea haiñ
nesleñario - da , non , bertute hau gabe ,
ez - choillqui gure etxai guciac eciñ garai
baitdetzaquegu , baiñnan oraiñ ñ ez - bait
gare gaï pañionc den - chumena - ere ben
tutzeco. Gure izpirituan - barna ungui
fiñcatu eta ciguillatu behar dugu egua hau;
cerèn , ez - deus - phuru batzu baiceñ ex
garen - arrèn , hala - ere gure - buruazeo sti
mu bat hartzera lerratzen - baitgare , eta
arroçoiñic batere gabe siñhesten - baitdugu

C ij

40   *Gudu izpiritualak*

cerbeit bagarela. Bicio haugure naturaleçaren phoçoaduratic heldu-den effetu-bat da: ordeàn , cerèn den naturala , hargatic da «çagutzeco gaitzagoa. Gauça guciac perferquì eçagutzen - dituen Jaïñcoac , huni abhorrentziarequin behatzen-dio , cerèn nahi-baitu , ciñquì seguratuac içan-gaitecen , ez - dela gure - baitàn ez bertuteric , ez graciatic , haren-ganic baicen , (*ceiña baitda unguia eta on gucien ithurburua ,*) ilkhitzten - denic ; eta yaquiñ - deçagun , ez-garela , huru-gabe , gaï , haren gogaraco içan-deitequen , pensamendu bakharbat içateco-ere.

Ordeàn gure-buruazco ezfidantzia hau, den arrèn Ceruco dohaiñ-bat , Jaïñcoac bere maiteci ematen-daroena , batzuetan bere inspiracione saïnduez , bertze - batzuetan nahi-gabe dorphenez , orài tentacione hurrèn-ecin-garaituzcoez , guerò camporatzen-ez-diren , bertze moyenez ; halaerè nahi-du , ezfidantzia hau içateco , eguiñ - ahal gauça guciac gure partetic eguiñ-detzagun. Faltatu-gabe ardiexico-dugu , baldin' , orài mentzatzera-noan lau moyenez , haren graciañequiñ - batean , unguia baliatzen-bagare.

Lehena da , bethi beguien - aiñtziñcàn içan - behar - dugula gure aphaltañuna eta

I I. Capituluæ. 41

ezdeustasuna , eçagutzen eta aithortzen-dugula , eciñ , gure ahal eta indar choillez , eguiñ-deçaquegula ungui bat-ere , ez-eta-deus Cerucotz merecinendu batere içan-deçaquenic.

Bigarrena da , humiltassun eta debocione handirequin Jaincoari , haren-ganic-baicen , ecin-içan-deçaquegun , berthute premiasu edo important hori galdeut-behar diogula khartsuquñi. Hortaracòtz-berchalà aithortuco-dugu , bertute hori , ez - choillqui ez - dugula , baiñan oraiño , gure-baitaric , niholerè eciñ - içan - deçaquegula. Ondoan emanen - gare ahuspèz Jaunaren oñietan , era haiñitzaldiz berari galdeutuco-diogu , esperantza fermu bate-quin entzunac-içanen-garela , baldin gure othoitzen effetua astiroqui eti pashien-ciarequiñ igurquitzen badugu , eta baldiñ ez - bagare guelditgen othoit - eguitetic eta errequeritzetic haren probidenciac na-hi-içanen-duen beçambat dembora lucean.

Hirurgarrena da , behar-dugula baratz-che-baratchè costumatu gure buruaz (zfidatzen , gure yuyamendu propialaren tromperiez beldurtzen , gure naturaleğacbekhatura duen pendura borthitzaz icirzen , eta gure etxayenoste eta nombre ikharragarria z trantzituac-içaten : etxai batzu ,

C iij

42   *Gudu izpirituala*

ceinac alde-gucietaric aizcatzen-baitgai-tuzte , ceinac , comparationeric-gabe , gu-baiñno filiosagoac , yaquintsunagoac eta hazcarragoac baitdire , ceinac bait-daquite Aïngueru - onen figuraz estaliac aguertzen , eta finean ceinac , Ceruraco bide gucion , behaztapatzcoo harteac , eta arrastatzeco edo atrapatzeco segadac hedatzen-baitderauzquigute.

Laugaren moyena da , cembeit hut-fetan erortzen-garen aldi gucion , farthu-behar-dugula gure barrenera , attencione-requia consideratzeco , norarañò dohan gure flacotafluna ; cerèn Jaiñcoac ez-bait-ditu permetitzen gure eroricoac , hauquîn mediòz berriberritàn arguituac , lehèn-baiño hobequiù gure-buruac eçagut-detzaguntzat baicen gure - buruaq , creatura herbat batzu beçala , mespreçatzen ikhaf-deçaguntzat baicen , eta bertzeez - ere mespreçatua içan-nahixco desira ciñcinez-co bat concebi-deçaguntzat baicen. Horigabe , ez-dugu esparantzaric içan - behar gure - buruazco ezfidantzia hora niholere badugula : ecen bertute , hau humilltaflunaren-gaiñean eta gure misericen eçagutzategunorozcoaren-gainean fundatua-da.

Eta eguiàz , norc - erc nahi - baitu hur-billdu Eguia - Berebaitaricacoa *Jaiñcoa*

gaña , arguien · Ithurburura , baitezpadà
eçagutu - behar - du funsqùi bere - burua ,
eta ez-du-içan-behar supperbioslac beça-
lacoa , ceñinac , békhatutan eroriz , ya-
quintsun errendatzen - baitdire , eta ez-
baitdituzte beguiac idequitzen cembeit
hutx ahalcagarritan erori-direnean baicen ;
Jaïñcoac holà permetitzenez , bere flaco-
tañuna fenti-deçatentzat , eta frogat
dicozco horrelacoz , haf - deitecentzat
bere indarren gañean baterè ez - condan-
tzen. Ordeàn Jaïñcoa communzqùi ez - da
baliatzen erremedio haiñ-dorpheaz bertze
erremedio errechagoec eta eztiajgoec , harc
galdeguiten - çuen , effetua içan - ez - dutenean
baicen .

Gaiñeracoàn permetitzendu , guionas
maizagò , edo bakhanagò eror - dadiñ ,
urguilleria guchiago edo gutiago duena-
ren araberà . Eta baldin aurkhi - ahal-
baledi creatura bat , Biryina - Maria beçala ,
bicio huntaz khutxatzen - ez - litequenic ,
ausartatzen - naiz erratera , haiñna hutx-
batetan - ere ez - litequela - eror . Beraz cem-
beit hutxetan erortzea guerthatzen - çai-
tzunean , duçun berchalà erre corsu çure-
buruaren eçagutxera . Errequeri - çazu
Jesus Christo gure Jauna herac eman-
dietzaquitxula argui eguiazcoac ; berac

44 *Gudu izpirituala*

eçagut-en-çaituen beçalacoa, çuc-ere çureburua eçagut-deçaçuntzat , eta çure bertuteez presomcione hartzetic edo hanppurutzetic gueldiąitecontzat. Non - ez ; berriz hutx - beretan erorico - çare , eta menturaz handiagoetan-ere , ceñec çure arimaren damnacionea eta calte eternala causflatuco baitderautzute.

I I I. C A P.

Jaincoa baitan içan beharden fidantziaz.

GUre-buruez ez-fida içatea, orai irakutchi - dugun beçala , baitezpadaco bertute-bat den arrèn gudu Izpiritualean ; hau bakharric bada eta bertze laguntzaric gabe , ihef-lauster-eguiñen-dugu , edo etxayac armac escuetaric arrapatuco - darozquigu, eta bentzutuac - içanen-gare. Bertute huni beraz yuntatu-behar - diogu, Jaincoa-baitan-go fidanzia handi-bat : ecen Jaincoa-da ungui-gucien Autora eta harc-bakharric ardietz - araz dieçaquegu bitoria. Baldiñ eguiña-bada , gure funtseric deus-ezgarela , bekhatu handietan , ondicozcoetan , eta màiz erorico-garela , eciñ gaudezque beldurtu-gabe. Badugu-ere arraçoiñic

asco , gure indar propialen gaiñean bate-re-ez-fidatzeco. Baiñan baldiñ gure flaco-tassunaz osloquì seguratuac-bagare , abantail eta bitoria hainñitz, dudaric-gabe, ardiexico-dugu gure etxazen-gaiñean , Jaiñ-coaren laguntzarequiñ-batean :Ecen Ceruco graciac gureganatzeco , deus ez - da botheretsuagoric , nota baita Jaiñcoa bai-tan fidantzia yeneros bat içatea. Bertute exscent hau ardiexteco , baditugu halabèr lau moyan. Lehena-da , bertute hau Jaiñ-coari humillquì galdetzea. Bigarennada , Fedearen beguiez attencionerequiñ consideratza , cembatetarañocoan Içate-soberrano hau-den Gucizbotheretsua eta infintuzquì çuhurra ; haren Ontassunac ez-dueita , ez neüriric ez mugarriric ; eta hura cerbitzatzen-hari-direnentzat duen amodioaren gaiñidurá batez , bethí eta momento guciez preft-dagoela , guiçon izpi-ritualac beçalà bicitzeco , eta osloqui berburuen nausssi-içateco , behar-dituñen gracia gucion ematera.

Jaiñcoac hortaràcotz gureganic galdetzen-duen gauça bakharra-da , içan-deca-gun haten-gana fidantziarequiñ errecoñfu. Eta cer yustuagoric ? Nola liteque possible , Artzaiñ amulsu hunec , hogoi-eta-hamahirur urthez , ardi errebelatuaren bilha ,

46   *Gudu 'izpirituala*

bere odol gucia , eta bere Biča gostatzera-
ñocoan , bide nekhagarriez eta aranzez es-
taliez , nekhaṭua ibili - ondoan , nola ,
diot , liteque possible , haiñ-Artzaiñ-onac ,
ardi maite hura orài ikuhsten-duenean berc-
gana bihurtzen çayoela , maxima sainduen-
araberà bethiñ-bitzecoz dexeñuarequiñ ,
ordeàn menturaz borondate , oraiñ flaco-
chcoa , baiñanciñciñezcoa-den batequiñ ,
ez-dioela begui - onez beguiratu-nahico ,
haren oihuei eztdiotela beharrria paratu-na-
hico , edo ez-duela eraman-nahico , sorbal-
den-gaiñean harturic , bere heyara . Ez ,
ez-da dudatzeco , Artzaiñ manfo huneñc
ez-duela sentititzen bozcario eciñ-guehia-
goco-bat , hunefaco ardi-bat arthaldean
errecibitzen-duenean ; gombidatz-en-ere
ditu Ceruco Aiñgueruac alegueratzera , eta
bere bozcarioan parte-hartzera .

Ecen baldiñ hambàt artharequiñ eta
hambàt khechagunerequiñ bitthatzen-ba-
du Ebanyelioco (Dragma) edo diru-pe-
ça , ceiña baita bekhatorearen figura ; bal-
dinñ etche gucia itzulicatzen-badu hunen
aurkhitzeco , nola arbuya - othe-deçaque ,
bera , Artzaiñ ikuhssi-gabe , sobraegonas
urriquitua-den ardi-bat-beçala , heyara bi-
hurtzeco eguin - bidétan ematen - denean ?
Cer aparantzia , gure arimien Espos , be-

thi-eta-bethi gure bihotzeco atheari edo borthari yoca-hariçayoena , bihots hartan farthu-nahiz , hiratzen-hari-dena , gurequin yuntatua-içatea , eta gu bere ontañunez bethetzea bai ño , atxeguin handiagoric ez-duena , cer aparantzia , athea idequia arukhitzen-duenean,bere bisitzaz ohora-gaitzata, gutaz othoiztua-dela ikhusten-duenean , lehiarequiñ desiratzen eta galdetzen-dugun faborea errefusatuco-darocula ?

Hirurgarren moyana Jaiñcoa baitan behar-dugun fidantzia hau ardiesteco , da , maiz gogóra erakhartzea Escritura-saiñduco hitzac eta pensamenduac ; haue dire eguiaren Oracle segurac , milla-lekhutan clarquii seguratzen- gaitzutenac (*Jaiñcoa baitan esperantza-duena , ez-dela nihoiserè ahalquerian erorico* : erran - nahi - da , Jaiñcoa baitan esperantza-duenac , sentituco-duela bere-baitan , bai-età erakhut-chico campora-erè , ez-dela haren fidantzia banoa , baiñan-bai effectuzcoa eta segura.

Fiñean laugarren moyana , nor-bere-buruaz ez-fidatzea , eta Jaiñco-choillaren gaiñean behar den fidantzia , batean eta elkarreQuiñ gureganatzeco , hauche-da. Cembeit obra-on eguiteco , edo cembeit

48   *Gudu izpirituala*

passione bentzutzeco-dugunean , beguiac itzuli-behar-ditugu gure flacotsunaren-gaiñerà alde bateric , eta bertze aldetic , Jaincoaren Bocherearen, çuhurtziaren eta Misericordia infinituaren gaiñera. Ikkharatuco gaitu , egui-a-da , gure-burua consideratzeaç ; ordean Jaincoaz-beraz seguratuac , saltatu - behar - dugu curayofqui trabaillu nekhagarri gucietara , eta gudu borthitzenetara eta dorphénetara. Horra lau arma , ceinei yuntaturic othoitx khartsuac , gai içanen-baitgare , seguidàñ ikhufteragoacen-beçala , desceñu handiac executatzeko edo obretaratzeko , eta bitoria scíñalatuenac irabazteco.

Baldinietarià erregucla hauc seguitza faltatzen-badugu , Jaincoa-baitan dugulako esparantza eguiazco baten principioz trabaillatzen . garelä idurituko-çaicun-arren , guchiencan enganioan içanen-gare ; cerèn presomcionea edo hantpurutassuna haiñ-natural baita guiconarentzat , non , sentitu-gabe , nahastecatzen-baita , Jaincoa-baitan duelaco , fidantziarequiñ. Hor taracotz , presomcionetic , urhun-ahal beçambat , urhunteccoratz , eta obragucietan far-arazteccoratz , bicio huni contraeguiten dioten , hi bertuteac , nesfessario-da , Jaincoaren Bothere-gucizcoa consideratu-baino-

ño-lehen , considera-deçagun gure herbal-tassuna ; eta gure obra hafsi-baiño-lehen bi consideracione horiec gogora erakhar-detzagun.

IV. CAP.

Centaric yuya - ahal - deçaquegun gure - br-ruazco ezfidantzia eta Jaincoa-baitanbe-harden fidantzia eguziazqui baditugula.

GUiçon hantpurutsu , edo presomcionez-betheaden batec , ustedu , bereburualco ezfidantzia eta Jaincoa-baitan fidantzia ofso bat ardietxi - duela ; ordean hau-da enganio bat , nihoyerè haiñ-clarqui eçagutzen -ez-dena , nola cembeit bekhatutan erorzea guertatzen-çaoenean. Ecen baldiñ orduan trublatzen , nahasten eta afiliyitzen-bada , eta bertutean aiñzinagoareco esperantza guciàc galtzen-baditu ; marca-da , bere fidantzia , ez Jaincoa-baitan , baiñan bere-baitan eçarriçuela. Eta çembatenaz baitdu tristecia eta esperantzaescas hamelagoa , hambaténaz yuya-daitegue , pontu hunen gaiñean , hobendunago dela.

Ecen bere indarren eta ahalen gaiñean

D

50   *Gudu izpirituala*

baterè fidatzen ez-deit guicon bat , eta Jaiñcoaren - gaiñean fidatzen-den - bat , ez-da suprenitzen , ez-inquietatzen , ez-chagriñatzen , cembeit huxetan erotezen-denean ; cerèn segurqùi ikuhsten-baitu hori dela , bere flacotañunaren , eta Jaiñcoa-baitan bere fidantzia eçarteco atzartassun-escasaren effeu-bat. Contrarà , bere ero-ricoac eta bekhatuac irakhaisten-dio , bere indarren - gaiñean gutiago fidatzen , eta Bothere-gucia-duenaren laguntzaren gaiñean bere fidantzia gucia-ematen. Gaits gucien-gaiñetic higuintzen eta abhorrit-zendu bere bekhatua : condenatzen-du , haren caufa içatu-den , passionea edo habituda gachtoa eta hicioracoa : dolore miñ-miñ-bat sentitzen-du bere Jaiñcoa offensatu-içanaz ; haiñan , bethi tranquill losle-guàn , eta khechaguneric-gabe dagoelaric , darmu hunec ez-du , bere lehenbicico obra-onetara , bihurtzetic , guibelatzen , ez-eta bere etxayac , bentzutu-dituen-arterañoco-an , perxeguitzetic arrastatzen.

Ochalà , orai erranic-heldu-naizena , unguí meditatua eta gogoan-hartua-balitz yende fuerte batzuez , ceiñec nahi-baitdu-te izpiritualac direla siñhetx-araci , eta Ceiñec cembeit huxetan erori-diren-ondoan , ez-baitdute-nahi , eta eciñ-baitduquete ni-

on errepausluric : aiitzitic, khechagune es-
hranioetan haitdire , bere Diretora - gana
goannahiz ; eta ondoan ez dute bertze che-
deric, baicen lasteragò libratuac-içan nahi-
bailuquete berce amodio propialac caussat-
zen daroen , pena huntaric ; hequiñ chede
eta artha principalac içan-behar-luquen-
arren , Penitenciazco Sacramenduaz , be-
re-buruac garbitu-nahi-içatea , eta Comu-
nione faiñduaz, berriz ez-erortzeco indar-
rac aïntziñetic hartza.

V. C A P.

*Nola enganatzzen-diren haiñiz presuna ,
ceiñec gogo urritassuna harzen-baitute
bertute-batenizar.*

E Ngatio commun bat da oraiño bek-
hatu egulñ-ondoan sentitzen-den bel-
durtassun eta truble hori , bertute-bat-de-
la uste-içatea. Ecen bekhatuari ondotic da-
rayon khechagunea , nolazpaiterè dolore
eta damu cembeitequiñ yuntatua-den-ar-
ren ,ez-da-hallaric-erè sottzen urguilleria-
ren eta hantpurutassun gorde baten funtse-
tic baicen , ceñaren caussa baita , gure in-
darren gañean dugun , fidantzia sobra-

D ij

52   *Edu izpirituala*

niazcoa. Noiz eta erè beràz, bertutean fin-
catua-dela uste-içanez, norbeitec tentacio-
neac mespresatzen-biziditu, eta eçagutzen-
baitu experienciaz, bertzeac beçala, hutse-
corra eta bekhatorea dela ; beralhalà bere
bekhatuaz, gauça espantagarri batez beça-
la, suprenitzen-da ; eta nolà bere sustengu
guciac, erran-nahi-da, bere indarrac,
iharroßiac eta egotziac ikhusten-baitditu,
orduàn abandonatzendio bere-burua
chagriñari, eta galtzen-ditu esperantza
guciac.

Ez-çayote ordeàn behiñere ondico edo
malhur hau guerthatzen, bere-buruaz
hantpurutzen, eta-Jaiñcoa-baitan baicen,
fidatzen ez diren-Arima onci eta hûmillei.
Ecen bekhatu eguiten-dutenean, ez dire,
ez suprenitzen, ez-eta trublatzen ; ceren
Eguiaren claritateaz arguituac, ikhusten-
baitute, bere inconstanciaren eta bere
flacotaslunaren effetu-bat arribatu-çayela.

V I. C A P.

*Beriz - cembeit abisu guciz-proberchoffac,
gure-burruzco ezfidantzia eta Jaincoa
baitan behar-dugun fidantzia ardieix-
degaqueguntzat.*

NOlà gure etxayaren bentzutzeo ditugun-indar-guciac , gure ahalengaineàn baterè ez fidatzetic , eta Jaincoa-baitan gure fidantzia gucia ematetic il-khitzen-bait-dire; bertute haucardi-extecotzaz orainò nesfesfario-dire cembeit abisu , ceinac uste - baitut eman - behar - daroz-quitzudala.

Lehenbicicoa da , bakhotchac ipirituan unguí fiñatzea , ez thalenduguciec , nahiz naturalec nahiz billduec , nolanahizcoac içan-deitecen ; ez gure proximoaren salbarazteco gai-diren gracia guciec ; ez Escritura sañdu gucia gogoz - yaquiteac eta haren sensua comprenitzeac ; ez-età urthe haiñitez Jaiñcoari errendatu diotzogun cerbitzu guciec ! hautaric deússic-erè eciñgai - errenda - gaitzaquetela Jaiñcoaren borondatea complitzeco , eta gure eguiñbideac bethetzeco. Baiquii ! Bothere-

D iiij

54 *Gudu izpirituala*

guciac-dituenac , aldi bakhotchean , bere escuco indarraz borthitzu - behar - gaitu , nahiz obra - on cembeit eguitco - dugunean , nahiz cembeit tentamendu garaitu - behar - dugunean , nahiz cembeit hiriscutaric athera - behar - dugunean , nahiz finean Probidenciac egortzen - darocun cembeit gurutze yafileteco - dugunean.

Eguia hori beraz guiconac behar - dio bere-buruari , egun guciez , oren guciez , momento guciez proposatu , eta ez behinérè ahantzi : bide hortaz , urrunduko - da hantpurutassunezco edo presumcionezco biciotic , eta ez da nihòiz atrebituco bereindarren - gainean , haiñ arraçoin - gabe , fidat/era.

Oidean Jaincoa-baitan esparantza arè - fermubago - bat içan deçaguntzat , segurantzarequiñ finhetzi-behar - dugu , etxay-fuerre - guciac , erreichtassun-berarequin , bentzutuco ditugulañnahiz nombre ttipian , nahiz handian içan - deitecen ; flacoac eta tontoac beçain aisequui borthitz'ac eta fineciosfac-erè . Fundamen hunen araberà ; Arima-bat bekhatuz cargaua balitz-ere ; imayina edo alina-añal - deite quen bicio eta passione guciac balitu - ere ; bertuteac praticatzera eta bere bicio etaric correysi-

V I. Capitulua.

55

tzerat ; orai-arteranò alfferric entsayatu balitz-ere ; perfeccionean aintzinà - goan-behar-bidean , gaizquira pendura are-guehiago egunctic - egunera bere-buruari fentitzen - balio - erè ; ez - luque hargatic Jaincoa-baitan fidantzia içatetic guelditu-behar , ez-età çuraya galdu : aitzitic , nihòiz baiño arè - guehiagò behar - luque Jaincoa - gana bere - burua animatu eta sustatu , eta effeyu berriac eta doblatuac eguiñ etxaya apartatzeko.

Ecen gudu fuerte húntan , bethi bitoria eramaten-da , armac escutaric ez - uteco bihotzic asquiñ gelditzen - denean , eta Jaincoa-ganic gauça-guciac iguriquitzen direnean ; ceñaren laguntza ezbaitzaye behiñerè faltatzen , haren - alde guducatzen-direnei : asqui-mài permetitzen-du badà , etxai-pean cembeit çauri errecibi - deçagun. Guduçatu-behar-dugu beraz azquen-hatxeraiko : ecen hortic dependitzen da bitoria. Gaiñeracoán , Jaincoaren cerbituzan guducatzen-denac , berc fidantzia gicia hora-choilla baitan ematen-duenac , erremedia lausterrac eta effetu coac aur-khitzen - ditu errecibitzen dituen çaurien-tzat ; eta noiñeraerè gutieñic uste-baitu , eta orduan ikhusten - du etxaya bere oihera eroria.

V I I. C A P.

Gure indarrez eta gure ahalez eguiñ-behar-dugun emplegu onaz ; eta lichenic , gure izpirituaç içan - behar - duela libro iñoranciatic eta curiostaffunetic.

B Al dinetarià Gudu izpiritualean , ez-baguindu bertze armaric , gure-buruez ez - fidatzea , eta Jaiñcoa-baitan fidantzia-içatea baicen ; ez - choillquii gure passioneac eciñbentzu - guinetzaque , baiñan oraiño maiz eror - guíntezque hutx eta bekhatu handietan. Hargatic hauquieï yuntatu-behar - diotegu gure gorputzeco eta gure arimaco ahal - gucien empleguna ; ceña baita , perfeccionera arribatzecotzat , proposatu-ditugun moyen nesfessarioetaric hirurgarrena.

Haf-gaitecen beràz gure izpiritua eta gure borondatea erreguelatzetic. Izpirituac garbi-içan-behar-du bi bicio handitaric , eta ez-da errech hauquin - gainean gardian-egotea. Bata-da iñorantzia; Hunec debecatzen-gaitu egua ecagurzetic. Eguia , gure izpirituauren objeta da. Beràz , gure izpiritua occupatuaren - fortiaz , arguitu-

behar - dugu , eta hango illhunbeac khaf-satu ; halaco - maneraz - bai , non ikuffi-behar-baitugu , ccr eguiñ-behar-den , gure arima bere passione deslerreguelatuetaric gerbitzecotzat , eta bertuetez berreguiñ-tzecotzat . Badà hau bi moyenez eguiten-da .

Lehenbieicoa eta principalena da Othoitzta ; ceiñetaz galdetzen baitzaizco Izpiritua-Sainduari bere arguiac : eta Izpiritu-Sainduac ez - diotzate behiñerè errebuffatzan , ciñcinez Jaïñcoa billhatzen-dutenei , haren Leguea complitzera entsayatzan-direnei , eta occasione gucieran , berc Naussien yuyamenduari , bere yuyamendu propiala fumetitzen-diotenei .

Bigarrena da , atencione bethiereco bat , arthosquii eta fede-onez etxaminatzecoa , ea , presentatzen-çaisquigun gauçac , onac , alà gaichtoac diren ; eta hetaz yuyatzeco , ez itchuraren - arabera , ez gure sensuen edo munduaren-arabera , bainan Jaïñcoaren Izpirituac fornitzan darocun , opinio-nearen-arabera . Bide hortaz clarquii eça-gutuco dugu , Munduac hambat-passionerequiñ maitatzen eta hambat khechagunerequiñ billhatzen duena , ez-dela banoquerria eta enganioa baicen ; ohoreac eta atxeguinac , ametx-bat beçala iragaiten direla ,

58 *Gudu izpiretuala*

eta iragan - ondoàn , arima urriquiz - eta
 bihotzmiñez bethzen dutela ; laidoac ,
 loriatzeco suyet batzu , eta nahigabeac ,
 bozcariatzeco surtfa batzu direla ; ez-dela-
 deus , nobleagoric , yenerossagoric Jain-
 coaren idurico hobequi errendatzen-gai-
 tuenic , nolà baità , gure etxayei barkha-
 tzea , eta ungui eguitea ; hobeagò - dela
 mundua arbuyatzea , ecen - ez munduaren
 naufsi-içatea ; probetchoslagò-dela ; Jaià-
 coaren amorea-gatic , guionetaric azque-
 necoari obeditza , ecen-ez Erregueei eta
 Princeei manatza , çuhurtzia arguituenaz
 goragò eta hautatzcoagò-delà , norc-bere-
 burua , ichillatsunéan eta gorderic , ungui-
 eçagutzea ; Fiñeàn laudorio guehiago me-
 reci-duela , gauça chumeetan bere guticiac
 mortificatzen edo maturzen dituenac ,
 ecen - ez Hiri hañitz hartzen , armada
 handiac desfeguiten , miraculluac obra-
 tzen , eta hilac ere pichten dituenac.

V I I I . C A P.

*Cerc guibela - abal - gaitzaquen , gaucez ,
 behar - beçala , yuyazetic : cer bidez ,
 hec' ungui eçagut - dexzaquegun.*

ORÀI mintzatu - garen gaucez , eta
 bertze haiñitez-erè , behar-beçala ,

yuyatzetic guibelatzen - gaituena da hauche : Gauçac izpiritura presentatzen-çaizquigun beçaiñ-farri , berehalà hequiñtzat hartzen-dugu edo amodia edo higuiñtza. Eta horlatàn gure arraçoiña baiño lehèn aditzen ditugu gure passione itsuac ; eta hauc halaco maneraz gure beguietan gauçac gambiatzen-baditzte , non , bere baitan direnez , osloqui bertzelacoac iduritzen-baitzaizquigu. Norc-ere , beraz , nahi-baitu bere-burua gardatu , enganio haiñ-commun eta haiñ-perillosfetlc , haiñac atzarria egon - behar - du bere bihotzaren-gaiñeàn artha haiñ handiarequiñ , non gauça edo objet batentzat - erè , ez-baitu bere bihotzean , affeccione ungui erreguelaturic baicen , soffritu-behar.

Baldin cembeit gauça edo objet , begüien aiñtziñera edo gogora offreitzen-baçayo , izpiritua hura behar - du astiro-qui consideratu eta etxamiñatu , borondateac bere partida hartu baiño - le hèn , edo hura maitatzeco , baldiñ agradagarria bada ; edo hura higuintzeco eta aparatzzeco , baldiñ itsusia eta gaçhtoa bada. Ecen izpiritua , passioneaz oraiño naussi-tua-ez-denean , gai-da , trabaric - batere-gabe , gueçurra - ganic eguia berezteco ; eta itchurazco onaren caparen - azpiàn

60   *Gudu izpirituala*

gordea-den , gaitza , gaitz eguiazcoaren
aparantziarequiñ aguertzen den onaren-
aldeàn , distiñgatzeko.

Baiñan borondatea edo bihotza , ob-
jetaz uquitua , haren maitatzen edo hi-
guiñtzen hasten-den instant-berean , iz-
piritua ez - da guehiagò gai , objet hura ,
den - beçalacotzat , eçagutzeco ; cerèn
passioneaz estalia , eciñ - baitduquè hartaz
pareza falsoric baicen : eta huna orduan
cer guerthatzen-den : Izpirituac objet hau ,
oraiño berriz , gucia bertze bat eguiña ,
borondateari presentatzen - dio , eta bo-
rondate , ya buntaz mobituac , hunentzaco
affectionea edo higuiñtza doblatzen-du ;
neurriric eciñ guehiago garda - deçaque ;
ez-da gai ondoàn arraçoiña aditzeko.

Defordena eta nahasqueria haiñ - estra-
nioaren erdian , izpiritua gueroagò eta
guehiago illhuntzen eta goibeltzenda , eta
bihotzari aiñtziñeàn , ematen - dio objet
hura , lehèn-baiño , higuiñ garriotzat edo
maitagarriagortzat. Horlatàn , nic eman-
dudan errenguela non - ez - den seguitzen
haguitz - arthosqui , occassione hunelacoe-
tan primia edo important - den beçala ,
gure arimaren bi puchantz nobleenac ,
ustai batean beçala , bira - bira - dabitza ,
eta badoaz enganiotic enganiora , illhum-
betic

VIII. Capitutua.

61

betic illhumbera , erortzen - dire lecetic lecera. Alà beràz dohatzuac baitire , creatura batequiñ-ere estecatuac ez-direnac , eta mundu húntan gauça bat maitatu-baiño lehèn , maitagarria-dirurien-arrèn , aiñ-tziñetic nolacoa - den eçagutzera entsayatzen-direnac; arracoñaren-arabèra har-taz yuyatzen- dutenac , eta bategaiñqui , yuyatzen-dutenac Izpiritu-fainduac ematen diotzoten naturaz-goragoco arguien-arabcrà , nahiz Izpiritu-faiñdua bere inz-pacioneez miñtza- daquioten , nahiz miñtza-dadiñ , bere plaçan eçarri-dituen , Naussiez eta Buruçaguiez.

Baiñan gardia-emaçu ungiù : abisu hori cembeit - aldiz nesleñarioago - da , obra , bereganic onac-diren , agueri-batzuetan , ecen - ez bertze gutiagò - laudagarri dire-netan ; cerèn hetan errechquiagò trom-patzen-baitgare , eta cerèn hetara , khar-sobrarequiñ eta discrecioneric-gabe , maiz goaten baitgare. Ez-da beràz hautan it-suàñ engayatu-behar : Demboraren edo lekhuaren cirz constancia bakhar bat negliyatu - içanac , guciac caltecor errenda-detzaquenaz - gueroz , eta alqùi denaz-gueroz , gauça , edo-ceiñ-maneraz edo ez obedienciaren - arabera , eguitea , hutx händiectan erortzeco. Hori gauça frogat-

E

tua da presuna haiñitzen exempluaz ; ceiñac galdu- içan-baitdire , pratica fain-duetan bici eta Ministerio sacratuetan emplegatuac-cirelaric.

I X. C A P.

Bigarren gauça bat , izpirituar nesfessario duena , ungiñi eçagutzecotzat cer duen probetchoffina.

Bigarren bicioa , ceiñetaric gure izpirituac libro-içan-behar-baitu , da curiosassun sobrania coa. Ecen gure izpirituua bethetzen-dugunean pensamendu funtsgabecoez , bereztimioez , edo gachtoez , khentzen diotzogu , guticia desferreguelatuen cebatzeco edo mortificatzeco propiendiren gaucei lotzeco ahalac. İçan-gaitecen beráz osloquí hillac lurreco gaucentzac , eta ez detzagula billha , debecatuac ez-içciñ-arrèn , non-ez-diren baitezpadà nesfessarioac : Ezdioçogula-eman libertate guti-guti baicen gure izpirituarie ; ez-dioçogula permeti , banoqui heda eta barbana-dadiñ objet edo ikhusgunе hainitzetara ; errenda-deçagun hurreñ - tontoa eçagutza mundano edo Jai coa-eñ-den gucientzat ; ez-diotzogutela behikere behariac

idec, dabiltzan berriei eta habarrotsi ; ihes-eguioguten, mundo goucez miñtatzearaz, bere atxeguiña eguiten-dutenei ; ametzac edo elheac balire bañio guehiagó , ez gaitecela-uquituac-içan mundu-huntan arribatzen-diren gorabehera differentcz. Ceruco gaucéz-erè chimenqùi cerbitza-gaitecen ; ez-detzagula goregii altxa gure pensamenduac ; contenta-gaitecen , bethi- etabedi JESUS-Gurutzeficatua beguien aiñzian içateaz , haren Bicia eta haren Heriotzea yaquiteaz , gure-ganic cer nahiduen eçagutzeaz. Uts-çatzigun gaiñeraco guiac , eta gure-buruac errenda-tzatzigun agradarri Nañsi-dibino haren beguietan : ecen haren Discipulu eguiazco direnec, cz-diote bertzeric galdetzen , baicen eman dioçoten cembeitz laguntza , bera ungui cerbitzatzeco , eta haren borondatea complitzeco. Eta eguiàz , huntaz-landàn , bertze desircunde , bertze billhatze guiac , ez-dire amodio propiala baicen , izpirituco urguilleria baicen , Deabruaren finencia eta arthea baicen.

Guifla-huntan gobernatzen-denac , ghardtuko-du bere-buruasugue-çaharraren maleciatic eta artificio etaric , ceñac ikhustendueean , bicitze izpiritualari kharrequin lotzen - çaitzen presunetan , borondate

fermu eta irauteco bat , atacatzen-baitu izpirituan partetic ; izpiritua bihotza corrompi-deçantzat : ondoan bien nauski errenda-dadiñtzat. Nola ez-baitu , hunclaco presunen trompatzea baicen , billhatzen ; Satanec gogora ematen-diotzote , Othitzean daudecenean , pensamendu hakoac , sentimendu nobleac eta guijonez-goragoacoa : bereciqùi baldin badire izpiritu curiosac , chorrotchac , urguillusteco errechac , eta berekartuen-gaiñean , bere ameten-gaiñean burugogortzeco gai-direnac.

Etxayaren desficiñuada arraçoinamendu funts gabecotan lucerò trica-daitecen ; eta errepausu falso batean sarthuac ; Jaiñcoaz goçatzen direla uste-içanez ; ez-deçaten-pensa bere bihotzacgarbitu , bere-buruac eçagutu , eta eguiazco mortificacionea bil-lhatu eta ardiexi-behar-dutela. Manera hortan urguilleria hanpatuac inspiratzen-diote bere izpirtuaz Jaiñcofalxo bat egui-tea , eta azquenean , bere sentimendu-propiala baicen ez consultatzeko costuma harrtuaren fortasaz goaten-dire imayinatzeraño , ez-dutela guehiagò behar ez nihoren concilluric , ez nihoren gobernuric.

Hau,da eritassun bat , haguîtz perilloffa eta eciñ-sendatuzcoa ; cerèn bihotzeco urguilleria baiño izpirituco urguilleria sen-

dat:eco haiñitzèz gaitzagò baita : ecen gu-re Buruçaguien ordenei borondatezqui sumctituric erremedio eman-daqioque bi-hotzeco urguilleriari , i:pírituac eçagutzen-duenean. Bainan baldiñ norbeitec buruan gogorqui hartz-en - badu , bere sentimenduac ; buruçaguienac baiñó hobeac dituela : nor içanen-da gai eta capable haiñá enganiotic atheratzeco ? nola eçagutuco-du trompatzen-dela ? nola sumctituco-da bertzeren manua egüitera ; bere-burua, bert:e guciacy baiñó , arguituagoa eta çuhurragoa dauçanaz-gueroz ? Baldiñ i:píritua , ceiña baita gure arimaren beguia , eta ceiñac bihotzeco hanpagunca bakharric ikhuf-cta-fenda-baitdeçaque ; baldin , diot , i:píritua eri bada , bera itsua eta urguilleria bethea bada ; norc khauffi-deçaque erremedio-battere hunen eritasunarentzat ? baldiñ eguna gai billacat'en bada eta erreguelat zat cerbitzatu behar çuen gauça , falsoa eta en-ganiossa-bada , cer içanen-da gai eracoe ?

Berà entsaya gaitecen , gure-buruac bicio haiñ-gachto batetic , ahalic lauferrenà , librat era ; ez-deçagula permeti phoçoa-deçan gure arimaren barrena ; har-tzagan uslant'a , bert eren yuyamenduati gure yuyamendua sumetit ecoa, Jaiñ-cozco gaucetan sobra-çorro qui ei,fartze-

E iij

coa , Apostolu handiac hambat gomen-
datzen-duen simpleteasuna era erhoque ria
maitatze coa. Bide hortaz segurqui , Salo-
mon Erregue çuhurra ba o , comparacio-
neric-gabc , are-çuhurrago eta yaqui tsu-
nago gure-buruac errendatuco-ditugu.

X. C A P.

*Borondatearen edo bihotzaren mobimenduez
eta accionez , eta cer-chedez eguin-behar
ditugun gure obra barnecoac eta cumpo-
coac.*

I Zpirituco bicioetaric correyyitu-garen-
ondoan , necessario-da correysi gaitecen
bihotzecoetaric ; gure borondatea , bere
pendura edo inclinacione propialari ukhò-
eguiñic , osloquii molda edo conforma-
di tzat Jaincoaren borondatearen - gai-
nean.

Beraz gardia-emoçu , ez-dela asquii ,
Jaincoari guchienic agradatzen-çayoena
nahi-icratea , ez-erà hura eguitea-ere ; bai-
ñan orainò , hunelaco gauçac-ere nahi eta
eguin-behar-dircla. Graciaren mobimen-
duz , eta Jaincoati placer-eguiteco lehiar.
Huntandugu bereci quiguducatzeko natura-

leçaren-contrà , ceñiac bere nahiac hainz borthizqui billatzen baitditu , non gauçagucietan , eta cimbentaldiz Jaiñco coetan bertzatan bai o are-guehiago , bere plazcera billhatzen-baitu : eta hambatenaz es-crupula edo contzienciaco harr-gutiagore-quín , bere contentamendua hautan aurkhit en-du , cembatenaz ikhusten baitu , gaizquiric-gabeac direla. Hortic helduda , cembeitz obra-oni lotzeaz questione-denean , berchalà prest-baitgare ; ez Jaiñcoa obedit zeco chede bakharra - gatic , baitan Jaincoac manatzen - dituen gauçac egui-tean , bat uetan hartzendugun placer-cembeitz dela-caus'a.

Enganio hau hambat enaz da sotillagoa eta perillofagoa , cembatenaz gure affec-cionearen eta gure güticien objeta , hobea-goa-baita. Norc si hetx-leçaque ; amodio propialac , bera gacia phoçoatua eta biciot-fua-den-arrèn , engatzen-gaitucla Jaiñco-areuin gure-buruac yuntatu-nahi-içatera ? etqa Jaiñcoa goçat'ea dessirat'en-dugun demboràn,maiz gure intresiac billhatzen-agogo-ditugula , haren gloria eta haren nahia , placera , edo borondatea baino? Bizquitar-tean Jaiñcoa maitatzem , Jaiñcoa billhatzen , Jaiñcoaren leguea , haltoqui eta agueriqui , gardatzen-dutene , bere accionetan ez-du-

68 *Gudu izpirituala*

te bertze chederic batere içan behar, haren Gloria eta haren Borondate saiúdua compli-dadin baicen. Gal-toqui haiñ-perilloflethic urhün-ibillzeco , eta Izpiritu Dibinoren araberaco gauçaric baicen ez-nahi-icáteco eta ez-eguiteco , eta hauc-erè bertze chederic-gabe , baicen ohoratzeco Majestate Soberanoa , ceínan gure accione gucien hastapena beçala,gucien azquen-finare içan-nahi-baitu. Hortaracotz hunà-cri gardia eman-behar-çayoen.

Cembeitz obra-on eguiteco occassionea aguertzen-caickunean , ez-dioçogula gure bihotzari perimetzi hura desiratza , hari affectionez lotza , nòn-e -dugun aiñtzi ettic gure i pir,tua Jai coa-gana altchatzen ; yaquit ecotzat, eti nahi-duen hura eguiñdegagun ; era ikuhstecotzat, eà choillqui , cérèn den Jai coari agradatz-en-çayocna , desiratz-den-dugun. Eta horrà-nolà gure borondatea , Jai coaren borondatea ai tziñearen eta erreguclatzat harturic , lehiatuoden maitatzera harc-berac maitatz-en-ducna , chede-choill-huntaz : haren Borondatea osloqùi compli , eta ha.en Gloria han-di edo berreh-dadi tbat. Otobat egui-behar-la , Jaiñcoac nahiez-dituen gauçtan-erè : ecén hunelacoac arbuyatu eta utzi-bai..o lehèn , guifla-berean gure izpiri-

tua haren-gana alçhatu-behar-dugu ; haren nahia eçagutzeco , eta nola paiterè seguriçateco , hec arbuyatzean , Jaiñcoari placer-eguiten-diogula .

On - da ordeàn yaquitea , gaitz - dela descohritza gure natulez a gachtoaren arttheac ; ceren hunec , aitzcqña edo estacuru ederren-a piàn , ez-baitu behiberè bere nahia baicen billhatzen , fi hetx-arañten-baitdarocku , ez-dugula bertze chederic , gure accione gucietan Jaiñcoari placer-eguiñdioçequen cerbeit , eguitea baicen. Hortic heldu - da gure-buruac contentatzeko - desseiñu choillarequiñ maitatzen , edò hi guinzen-dugun gauça-bat, juste-baitugu maitatzen , edo higuiñzen-dugula ; Jaiñcoari agradarri-içanen-çayaelaco desiraz , edo hari pena eta damu eguiñen dioelaco beldurrez . Gaitz hunen erremedio se-ureg na eta nessessarioena da bihotza garbi atchiquitza . Hau - da , Gudu i piritualean engayatzen-direnec , chedetzat eta motibot zat bere-buruei proposatu-behar-diontena , Guiçon-çaharraraz *bekhatuaz* billuciric , Guiçon-berriaz *innocenciaz* besitzecot at .

Huna gure-buruei haiá erremedio soberranoa applicatzeco moldea : Gure accionaeac hasten-dituguncan , eutlayatu-behar-

dugu, naturaleçac eta guicaqueriac harten
sar - zara dezaquen chede guciac apartatzena eta khentzera ; eta deus ez-maitatzera , deus ez - higintzera , Jaiñcoaren orhoitzapen choilla-gatic baicen. Baldi etarià ez - badugu sentitzen , bethi orduberean , chede hau badugula , eguiten-ditugun obretan , bereciqùi bihotzeco mobimentu eta accione berehalacoetan, entsaya gaitecen , nolazpaitere aurkhi - araztera gucietan , eta kont'erba-çagun gure ari-maren barrenean Jai co-choillari placereguiteco desseiñu eguziako-bat. Baiñan lucè irauten-duten accionetan , ez-da asqùi gure intencionea chede-huntaz alchatea , ora ño chede bera maiz erreberritu-behar -da era entretenitu edo chut-at-chicaraci bere garbitasunean eta bere bero-tassunean. Hori - gabe , hirriscu handitan guiatezque , amodio propialaz gureburuac itsutzera - uzteco , ceñac , Creatzailaren-gainean creaturari gauça gucietan hautua-emanic , communzqui llilluraten - baigaitu ; halaco - guisiaz non , dembora-laburric-artean eta hurren sentitu - gabe , gambiatzen-baitugu intencionea eta objeta.

Guicon galant batec , ordean bere gardien-gaiñean egoteco artharic - asqùi ez,

duen batec , haffico - du guehieñean bere accionea , Jaiñcoari placer eguiteco bai- cen , bertze chederic-gabe ; baiñan segui- dan , baratche-baratche eta pensatù gabe , uztendio bere - burua gloria banoari har- tzeria. Eta horra nolà , lehentcheago che- detzat - çuen , Jaiñcoaren borondatea ahanzteria utziric , estecatzen çayon , ac- cionean hartzen - duen , placer choillari , eta ez-dioen behatzet bere lanari , handic heldu-çayon probetchuaren era gloriaren partetic baicen .

Baidiñtarìà , noizerè uste - baitu bere obra hobequienic akhabatzera - dohala , Jaiñcoac trabatzzen-badu haffi-duena çon- tinoatzetic , nahiz cembeit eritassun egor- riric , edo permetituric norbeitec lan hura utz-araz-dioçan ; orduan gucia minñtzen eta inquietatzen - da , marmaratzeraño- coan , orai hunen contrà , guerò haren contrà , eta batzuetan Jaiñcoa - beraren contra-erè . Hortic agueri - da clarqui , ha- ren intencionea ez-cela beharbeçalacoa.eta funtx gachtotic ilkhitzten-cela , Ecen Gra- ciaren mobibenduz , eta Jaiñco - choillari placer-eguiteco desficiñuz dohanac , ez-du lan batentzat amarra edo affeczione guchi- ago bertze batentzat baiñno : eta baldiñ cerbeit desiratzen - badu , ez - du preteni-

tzen hura içatea , Jaincoac nahi - duen moldean eta harc nahi - duen demboran baicen , bethi da haren Probidienciaren ordenei sumetitua , bethi content eta descanfuan , nolanahi burutarà-diquizcon bere desleiñuac ; cerèn gauçabat baicen ezbaitu billhatzen , ceña baita : Complidilla Jaiñcoaren Borondatea.

Sar-bedi beraz bakhotcha bere-baitàn , eta içan-beça artha bere accione guiac bihurtzeco chede haiñ-noblearen eta haiñ perfetaren-alderà. Eta baldiñ batzuetàn bihotzac hunela galdetzenez , sentitzen baditugu gure-buruac obra onac eguitera ekharriac Ifenuco penci ihef-eguiteco edo Ceruco gloria merecitzeco motiboz ; hauquietan-ere, har-deçaquegu , gure azquenchetzat , Jaiñcoari obeditzea : ecen Jaiñcoac nahi - du Cerua irabaz deçagun eta Ifernuari ihef-eguiñ-dioçogun. Eciñ siñetsi beçain handia-da motibo edo intencione hunen bertutea ; cerèn gure obra chumeenec , likhitsenac balire - erè , phuruqùi Jaiñcoa - gatic eguiñac direnean , haiñitzèz guehiagò balio - baitute , ecen ez bertze chedez eguiten - diren accione haiñitz merecimendu handitacoec eta ho-beagoec. Arraçoin hau dela caussa , Amoiña chume bat , Jaiñcoaren Gloria choillagatic

gatic pobre bati emana , Majestate Dibinoari , comparacioneric - gabe , agrada-garriago-çayo , ecen - ez , bertze cembeie motiboz , uzten eta abandonatzen - baguiñtu gure on eta ontassun - guciac : hau eguiten - baguindu - ere Ceruco dohatsuta-flunaren esparantza dela caussa ; motibe hau den-arrèn bere - baitan laudagarria , eta hunec mereci-duen-arrèn , nore-bere-buruari proposa-dioçon .

Chede huntaz , erran-nahi-da , phuru-qui Jaiñcoari placer - eguitecotzat , gure accione guciac eguitcco usfantza sañdu hau , lehenbician aphurbàt - gaitza idurituco-çaicu ; baiñan demborarequiñ errech , eta gozo-erè , errendatuco - dugu , baldiñ gure bihotz guciaz Jaiñcoa billhatzeco usfantza hartzen - badugu ; baldiñ bethi etabothi suspiraz egoten - bagare , haren-ganà beharrez , gure ontassun bakharren eta soberanoaren-ganà beçala , ceiñac , bere-baitaric , merecitzen - baitu , gauça-gucien - gaiñetic , creatura guciez billhatua , preçatua , eta maitatua-içatea . Cembatenaz yarrico - baitgare consideratzen , reiñ-handia eta gozoa-den gure Jaiñcoa , hambatenaz gure bihotzeco affeccionearc objet dibino parentzat içanen-dire husuagoac eta amulsuagoac edo amodio - han-

diagocoac. Manera hortan errechquiagò eta lausterragò ardietxico - dugu , haren gloria-gatic , gure accione guiac eguitco uslantza egunorozcoa.

Orai - arteradoco moyen ei yuntatzen-diotet azqueneco moyen bat , chede guciz-excelent eta yaïñcozco hunequiñ baicen deus - ez - eguiiteco : eta moyen hau - da , Jaïñco - berari gracia hau , othoitz humillez eta khartsuez galdetzea ; eta maiz consideratzea haren , gure-alderaco , unguicuiñ nombre-gabecoa , eta momento guciez , amodio phuru eta ossoquï - desintresiatu batez , oraïñò eguitendarozquigunac.

X I. C A P.

Cembeit consideracione , gure bihotzar hertza - derzaquetenac deus - ez - nahi - igatera , jaïñcoac nahi - duena baicen.

GUre bihotza errechquiagò obligaráaztecotzat , deus ez-nahi içatera , Jaïñcoac nahi - ducna baicen , eta haren gloriarentzat diren gauçaric baicen ; orhoit-gaitecen , milla manera fuertez , bera lehenic ekharria - içatu - dela , gu maitatzerá eta ohoratzera , eta hori effectuz

aguertu - duela. Berac ezdeusetic atheragaitu, bere idurico eguiñ eta creatu-gaitu, eta eguiñ-ditu bertzecreatura guiac gure cerbitzuco. Berac, egorri-nahi-içan-ducnean Erredemtore edo Arreroatzaille bat egorri-darocu, ez Aiñgueru-bat, baiñan bere Seme bakhotcha, ceñiac arrerossi edo erresquetatu - baitu mundua, ez-urrea eta cilhara emanaren fortzaz, ceñiac baitdire gauça iragancorrac; baiñan bere Odol preciatuaren goñez, eta bere Heriotze, ez-gutiagò - laidotsuaz, nolà doloresuaz eta crudelaz. Bera da fi jean oraì - erè instant guciez gure etxayen errabiatic gardatzen-gaituena; gure - orde bere graciaz guducatzen-dena; gu naurritzecotzat, eta dembora-berean duffendatzecotzat, bethi prest-dagoena Mahaiñ saiñduan guri ematera bere Scimearen Gorputza.

Ez-othe-dire badà horiec, lekucotassun segurac, Jaiñico amulsu harc handizquili-preçatzen, eta bihotz - guciaz maitatzen-gaitucla? Norc compreni-deçaque norrañò dohan gu-garen beçaiñ creature erromes eta ezdeusentzat duen amodio sotbraniazcoa; eta beraz, içan - ahal - daitequen Unguieguilleric francoenarentzat behar-dugun eçagutzac, noraranò ordainñeñez goan-behar-duen? Baldinetarià Yende-

F ij

76 *Gudu izpirituala*

handiec, bere-buruac ohoratuac-ikhusken-ditutzenean, berac baiño beheragò edo fortzeac edo fortunac eçarri dituen presunez, baldiñ, diot, haiñec uste - badute obligatuac-direla berac-ere haiñen ohoratzena; cer ohore ez-diote Lurreco-harr-ezdeitsfec errendatu - behar mundu guciarren Yabe soberanoari, bere affeccionaren eta bere estimuaren marcac, hambàtmoldez, ematen-dioztenari? Bertze gauça gucien-gaiñetic, ez-dugu behiñere ahanzterà utzi - behar, Majestate hunec merecitzen - duela cerbitz atua - içatea, chede principaltzat eta lehenbicicotzat hartzen-dugelaric Amodio phuruena, ceñia baiatzta deus-ez-billhatzean, Jainco choillari placer eguitea - baicen.

X I I. C A P.

*Guionaren-baitan badirela borondate bas
baiño guehiago, bata-bertzearequñ
guerlan hari-direnac.*

B Adire guiçonaren baitan bi borondate, bat-da borondate-gaiñecoa edo nausia deitzen-dena; bertza da deithua borendate-azpicoa edo schia : explicatzen-naiz. Lehenbicicoa commuzqui deitzen-da

[Arraçoia guicia, haraguia, sensualitatea, Passionea Bigarrenari haiñtz icen eman-çaizco ; hala nolà Guciarequiñ nolà , yustuquì mint/atzera , ez-baitgare Guiçonac, Arraçoiañaren-medioz baicen , gauça- bat nahi dugula eciñ-erran-diteque,sensuen- penduraren mobimendu berehaleco-batez , gauça hura nahi dugunean ; non ez-duen- borondate - nausiac edo Arraçoiañac on- doan , gauça-hura-bera nahi-içaten , edò laudatzen , edo beretsten.

Horren-gatic-ere gure Gudu izpiritual gucia datza huntanchè : Gure Arraçoiañaren borondateac , badu Naussitzat Jain- coareñ Borondatea , eta Schitzat edo bere- azpicotzat , sensuen pendurac edo guticiac : bien artean-beçalà eçcarria , bi - aldetaric- hurren - higualquì guducatua - da ; cerèn Jaincoac alde-batetic , eta haraguac ber- tzetic , erlacharic eta soseguric-gabe , pre- miatzen baitdute : eta bere ahal guciac eguiten-baitituzte , hura bakhotchac bere sentimendura eror - araztecotzat . Horrà cerc pena eciñ-concebituzcoac soffri-araz- ten - diortzoten haiñei , ceiñec , bicioareñ hazcuntza edo habituda gachtoac gaste- tañunean bere-baitan ohitu-ondoàn , noiz- baiñ hartzen-baitute borondate fermu-bat Jaincoaren cerbitzuari , ossoquì eta ciñ-

ciñez , lotzecoa ; bere bicia gambiatzecoa ; bere haraguia hezitzecoa edo cebatzecoa ; eta fiñean Munduarequiñ haustecoa . Orduan hequiñ bihotza haguitz-borthizqûi atacatua - da dembora - bercan , Jaincoaren Borondateaz eta Manuez , eta sensuen guticiez eta placerez : eta noranahi itzul-dadiñ , haiñ assaldut muthiriei eciñ , nekbez - baicen , burueguiñ - dioçoquete.

Gudu edo gombat hori ez - çayote-guerthatzen , ya - dembora - duela berutepenan edo bicio - pean egun - orðz bici - ondoan , bere partida hartuac , ordu - arterrañocoan beçalà , betki bici - nahi - dutenei . Ecen batzuec , erran - nahi - dut . Arimañonac , Jaincoaren Borondatearen arabera bethi bicitzen - dire ; eta bicioz phoçotuac - dire nec uztendituzte bere - buruac sensuen arabera goatera . Baiñan ez - beça nihor - ere uste - içan bertute eguiazcoric ardiex - deçaquela , eta Jaincoa beharbeçala cerbitzatuco duela , non - ez - duen - fiñqûi deliberatzen , bere - buruari bortchaeguitea , eta munduico placer guciei ukhoeguitean aurkhitzen - den gaiztafluna bentzutzea ; alà placer hec içan - deitecen handiac , alà içan - deitecen ttipiac , Jaincoa mortalqûi offensatzerañoco amodio bat haiñentzat baldiñ içatu badu .

Hortic heldu-da , haiñ-gutiac baitdire , perfeccioneco gradu gorara igaten - dire-nac : ecen bicio handienac garaitu-ondoan , nekheric handienac yañsan-ondoan , bihotza escasten-çaye , eta bere-buruac benitzu-tzen berhi ecin - iraun - deçaquete ; assaldu chumeric baicen , ez - duten - arren yañsateco , ukhoeguitecotzat bere amodio propialaren cembeit hondar flacori , eta bere-baitan ithotzecotzat haiñitz passione chume , ceiñac , egunetic egunera borthiztuac goatenez , azquenean osloqui errenda-tzen-baitire gure bihotzen nauski.

Hunelaco presunetaric haiñitzec ez-dute , comparacionera , bertzeren ontasfuna ebasten ; baiñan berea passionerequiñ , itsituquì , cikhinquì maite-dute. Munduko ohoreac ardietxecotzat ez-dituste emplegatzen cillegui edo permis-ez-diren bideac ; baiñan ohore bano hei , eguiñ-beharlioqueten beçala , ukhoeguitetic urhun , maiz ohore hec desfratzten-dituste , entsaya-tzen - ere - dire hec beretzera , cillegui çaicotent moyenez. Lohiqueria edo paillardiza gucietaric apartatuac eta garbi-dire ; baiñan badatchaizco bertze cembeit placeri , ceiñac haiñitz trabatzen baitditu bicitze izpiritualeco eguinbidétarie , eta Jaincoarequin hertsiquì yuntatuac içatetic.

80   *Gudu izpirituala*

Nolà ordean gauça hauc danyeroffac baitire presuna fuerte guientzat, eta berregainqui hauquien ondore tristén beldur-ez - direnentzat, bakhotchac asma-deça-quen ahal gacia emplegatu - behar - du , hauquiei ihes-eguitecozat : non-èz , impossible - da gure obra - on guehienac ez-detzagun eguiñ ephelquiñ , eta ez-detzagun haiñitz-nahasteca amodio propialarequiñ , Munduaren beldurrarequin , hainitz imperfeccione gordéquin , gure - buruazco gloriarequin , ikhussiac eta Munduaz ladanuac içateco desirarequiñ . Pontu hunengaiñean atzarriac ez-direnac , ez-choillqui bere salbamenduco bidean cz - dire baterè aintzinatzen , baiñan orañò guibeldohaz ; eta hirriscutan - dire , bere bicio çaharretara erortzeco : cerèn ez-baitdatchezco bertute solido edo segurari ; guti sentitzen baitutè , Deabruaren gathetaric libratzean , Jaiñcoac eguiñ - dioten Gracia ; ez-baitute sentitzen-erè bere eftatu gacho;a; eta beraz bethi lokhartuac baitdaudez bake falso , eta sosegua enganios-batean.

Hemèn aproposqui miñtza-gaitezque enganio hambatenaz beldurtzeco batez , cembatenaz baita descobritzeco gaitzagoa . Bicitze izpiritualari eta Jaiñcozcoari lotzen çaitzen guiristiño hainitzec berc-

buruac soberà-maite içanez, (gueçurra-den-
 arrèn hainec-bere-buruac maite-dituztela.)
 placeric guehiena eguiten diozten prati-
 cac edo debocioneac hautatzen - dituzte,
 utziric bere goga - raco ez - çazcotenac,
 bere inclinacione naturalei contraeguiten-
 diotenac, bere passione itsuffiac mortifica-
 araz - liotz oquetenac ; passione batzu,
 ceiñen - contrà bere indar guciac emple-
 gatu-behar-bailitzquete. Gudu izpiritua-
 lean. Hunelaco presunac ecin-ascò-exhorta-
 daitezque , maita-deçatela , arrèn , passio-
 ne hequien garaitzean hartzen-duten pena
 edo nekhea ; cerèn hequien on gucia hor-
 taric baitdoha : eta cembatenaz irakut-
 chico - baitute curaye guehiago , bertutœa
 praticatzean edireten - diren traba lehen-
 bicicoac bentzutzecotzat , hambatenaz
 içanen - baita hequien bitoria seguragoa
 eta lausterragoa. Baldiñetarià hauche go-
 goan choillqui hartzen - badute : Guerla
 huntan ciñqui-eta-fiñqui trabaillatu-nahi-
 dutela ; baldiñ yenerosqui eta azcarqui
 lotzen - baçaizco lanari , eta ez - badiote,
 bitoriari eta bitoriaren fruituei , ceiñae
 baitire Bertutac ; lauferregui behatzet ,
 gogoan-duten desficiñu on eta saíndua arè-
 segurquiagò eta errechquiago haiñec com-
 plituco-dute.

X I I I. C A P.

Nola behar-diren guducatu eta cebatu gure sensuen pendura gaohtoac : eta nolaco accioneac eguiñ-behar-dituengure borondateacedo bihotzac , bertutēn habitudac eta usantzat beretzeko.

SEntitzen-dugunean Jaiñcoa eta Hargua , gure bihotzean elkarrequin borroca hari-direla , bietaric ceiñ nausituco-den ; hunà , bitoria Jaiñcoaren alderà eror-arazteco , hartu-behar-ditugun moyeanac.

1º. Gure sensuetaco lehenbicico mobimenduac , adimenduaren edo Arraçoiñaren-contra altzatzen - diren inztant - berean , hec apartzeco eta ithotzeco artha içan-behar-da , borondateac edo bihotzac bere consentimendua eman-dioçoten beldurréz.

2º. Mobimendu hec itho eta phacegatu direnean , utz - daitezque berriñ pichtera , lehenbician baiño are - indar guehiagorenquin hec guducatzeko occassiona bigarren aldi-batez içatecotzat.

3º. On - da oraiñò , hirurgarren aldi

batez , mobimendu hec colpecara ekharaztea , mespresso yeneros batequin hec hastantzeco costuma-hartzecotzat. Gardiaemogun ordean , bere passione propialac norc - bere - baitan tarritatzeko bi molde hauc , ez - direla behinere frogan eman-behar paillardizaren mobiimenduetan ceiñetaz Liburu huntan beregaiñ mintzatuco baitgare bertze lechu batean.

4º. Finean baitezpadà important-da , utzi eta khassatu- nahi - ditugun habituda gachtoei contrà - dohacen bertutèn accionac eguitea. Huna exemplu bat eguiña hau clarqui frogatuco-duena.

Tchartafunezco edo impassienciazco mobimenduez higuitua eta tentatua-baçare; far-çaite çure-baitan , era considera-çaçu çure barrenean iragaten-den gucia. Dúdaric gabe ikhussico - duçu , çure sensuetan forszen-hassi-den tchartafuna , bihotzeraño igatera entsayaten- dela , eta çure arimaren parteric gorena , ceiña baita consenti mendua , beretu - nahi - luquela. Orduan , orai eman - darotzudan lchenbicico conseilluaren araberà , eguiçu eguiñahala , aiñtziña-goatera ez-uzteco , eta ez-dadiñ bihotzalerra. Ez-detatzula , gardiahuni , armac escutic utz , non-ez-duçun çure etxaya (erran-nahi - da tchartafuna)

osticatua eta ithoa , obliga-arazten sume-
titua egotera Arraçoiñaren-azpiàn.

Ordean erremarcaça Izpiritu-gach-toaren fiñecia eta artificio caltecora ! Cembeit passione suharri curayosqùi contrae-guiten-dioçula Satanec ikhusten-duenean , ez choillqùi guelditzen-da haren mobimenduric çure bihotzean altcha-araztetik ; baiñan orainò hec nolazpait pictuac aur-khitzendifuenan , bera entsayatzen-da bere-ahal-guciaz mobimendu hec çure-baitan , dembora guti batentzat ithotzera eta arrastatzera. Orduàn ez-du bertze desfleinuric , baicen çu guibelatzea , bicio hari contra - eguiten - dioen bertutea , bitoria hussuez , ardiextetik ; ondoan banitatezco sentimenduac çure bihotzean sor-araztea , siñhetx-arazten-darotzularic , soldadu curayos batec beçalà , dembora-laburric-arteàn çure etxaya bentzutu-duçula. Beharduçu beràz bigarren aldi batez borroca-hari : hortaracotz izpiritura erakharri-behar-ditutzu inquietatu - çaitutzen pensamenduac ; eta noizeterè cembeit mobimendu altchaaraci-baitute çure sensuetan , berehala çure Arraçoiñaren indar guiac emplegatu-behar-ditutzu hauc berriz ur-huntzeco eta ithotzeco .

Baiñan nolà maiz guerthatzen-baita ;

nitez

uñez obligatuac garela eta 7aiñcoari agrada-
datzen gayola gure-abalguciac-eguiñondo-
àn etxaya urbuntzeco nolà maiz, diot, guer-
tzen-baita , hirurgaren gombat-batean
bentzuac-içateco hirriscutle ez-baitgare
campoàn ; orañò berris-erè gudura bihur-
tubehardugu gure bihotza bethicòtz garbi-
tu-nahi-dugun bicio haren-contrà ; haren-
zat ez choillqui herra saiñd-bat concebi de-
çaguntzat , baiñan orañò hura mespressat-
zecotzat , eta hartaz latzdurarequin or-
hoitzecotzat.

Fiñean çure arima bertute haiñitez
berreguiñzeco , eta bertute hequien us-
fantza saiñduac çure-baitan fiñcatzeco ,
agueriqüi eguiñ-behar-ditutzu haiñitz ac-
cione , çure passione desferreguelatuei con-
trà-dohazcotenac : Comparacionera ; Bal-
diñ nahi-baduçu ardiexi eguiazco estitas-
sun perfet bat , çu mespressatuz ematen-
darozquitzen tchartzeco edo coleratzeco
occasionêtan , ez-deçaçula uste-içan asqui-
cò delà , orài mintzatu-garen hirur arma
suerteac emplegatzea tentacionea garaitze-
co ; behar-duçu orainò onetxi , çutaz egui-
ten-duten , mespressoia ; behar-duçu orai-
nò ñò desiratu orobat eta yende bercz mes-
pressatua-içatea ; behar-duçu fermuquì de-
liberatu affruntu eta laido handiagoac crai-
ño soffritzera,

G

86   *Gudu izpirituala*

Hunà cergatic eciñ bertutean perfet
içan-gaitezquen , correyitu-nahi-ditigun
bicioen contraco accioneac non ez-ditugun
eguiten : Cerèn bertze obra-on guciec in-
dar eta effetu haguitz-handiac dituzten-ar-
rèn eta nombre handian eguiñic-ere, èzba-
itdeçaquete gaitza errotaric athera. Hala
nolà, *ekharri-dugun exemplua ezgambiatz*
ekoñmespressatua çarenean helduçaizquitzun
colerazco mobimenduei consentitzen-cz-
dioçutен-arrèn , aitzitic ; erran -dugun-
maneran hec guducatzen - ditutzun - ar-
rèn ; yaquin-çaçu halacrè , baldin-ez-ba-
duç ußlantza hartzen , hiroyac eta laidoac
maitatzecoa , hetaz bozcariatzecoa ; ezdu-
çula niholerè çure bihortzetic khenduco ,
tchartasslunezco bicioaren azqueneco er-
roa , baldiñ bicio hori çure-baitàn altchat-
zen-bada munduaz mespressatua-çarelaco
beldurtafun sobraniazco batetic , eta mun-
duaz estimatua-içan - nahizco desira mu-
garri-gabe batetic. Eta eguiàz , çure ari-
man erro mandaricatu hori dagociño , al-
dasca bethi aurthiquico-ditu , eta çure ber-
tutea flaco eta illauñ egonen-da ; eta
menturàz demborarequiñ bertute-guciaz
gabetua aurkhituco-çare , eta hirriscu con-
ti-no-batean , çure-impassienciazco dessor-
dena iraganetara , berriz dohacabeqùi er-
rotzeco.

Ez-deçaçula beràz esparantzaric içan , behinere ardiex-deçaqueçula bertute solidoric , baldiñ bertute hec berac , hussù-eta maiz , çure accionétan aguertuz , hequien contraco bicioac ez baditut/u urratzen. Erran-dut , hussuèta-maiz : ecen nola , biciozco habituda-bat badugula seguratzecotz bekhatu berean erori-behar-baita ; orobat bertute batetic haiñitz accione e-güin-behar-ditugu , gure-baitan formatzecotz bertute haren ussantxa edo habituda saindu bat , berenez perfeta-dena , eta bicioarequin ecin compunt daitequena : eta oraiñò bertutezco accionétaric nombre handiago-bat behar-da habituda saindu bat formatzeco , ecen-ez békhatuetaric haizcuntha biciotsu baten eguiteco ; cerèn natura corrumputuaren indarrac bethi borthitzten-baitu gaizquiraco ussantza , eta bethi fl acatzen unguiracoa.

Atencione eguioçu oraiñò huni : Baldiñne tarià praticatu nahi-duçun bertuteaeciñ ardiexbaditeque non ez-duçun bihotzeço fentimenduen araberaco cembeit accione campora aguertzen , halanolàguerthatzen-baita passienciazco bertutean ; behar-duçu , gaizqui trattu-çaituen presunaç , cer nahiñden maneraz gaizqui trattu-çaituen , behar-duçu , hainaz ez choill-doric ; eta seguiç

G ij

qui caritaterequin eta estiimurequin mintzatu , baiñan oraiño behar-diotzotzu hanari eguiñ-ahal cerbitzuac errendatu. Eta bihotzean ditutzun sentimendu-on hauc , edo campora aguertzen-ditutzun accione hauc aphurrac direla iduritzen-baçaizkitzu-ere , eta herabetafunequin , uskurqui , eta osloqui gogogachtoz eguiten-ditutzula ; beguirautzu halere ez-detatzun negliya ; ceren , guciz-aphurrac diren-araen , Guduan borthitzuco-baitzaitzute , eta moyentz boheretsu batzu içanenbaitditutz biatoria eramatecotzat.

Caren beraz atzarria çure bihotzeco mobinienduen gainean , eta ez çaitcela contenta passionen mobitmendu borthizez nac ithotzeaz ; itho-etzatzu tripienetaranocoac-ere ; ceren communzqui chumec handietara baitgaramatzate , eta ondoan handiec for-arazten - baitz-ditu te gure baitan bicioen issantzac edo habitudac. Gauça frogatu-bat-dela badaquigu , hainitz presunec , occasione chumechcoetan bere passionec mortificatuescaffez , (hec handienetan mortificatzeco curaya içatutzen-en ,) badaquigu , diot , gutiennen satzençutenean , egundaiño-baino borthizquiago atacatuac-içatu-direla erdi-garaitsuac-ciren etxayez .

Badut oraiño çuri emateco premia han-ditaco abisu-bat : çure guticiac mortificatu-edo itho-behar-ditutzu , permis-diren gau-cetan-cre baitz-padacoac ez-bádire. Ho-tarichainitz irabacico-duçu ; gayago-iça-nen-çare çure-burua gaúça debecatuetan bentzutzezo ; tentacionén-contra borthitzago , atzarriago , finago errendatuco-du-çu çure-burua , eta dembora-berean agra-dagarriago Jaincoaren-aintziñean. Cinci-nez mint-o-natzaitzu : ez-gaitecela , arren, unha obretan-ematen , orai irakhatxi da-roquitzudan práctica saindu hauc , ceiñen beharra baituçucure bihotz corrompitua onéra gambiatzeco. Bitoria glorios eta compli-bat çure passionén gainean erama-nen duçu ; Bertutean haiñitz aistz iña goa-nen-çare dembora-laburrric-artean , eta çure-burua Jaincoar eta ipiritual erren-datuco-duçu , ez choillqui içenez eta mun-duaren mihietan , baiñan oraiño içanez , eguiaz eta Jaincoaren-beguietan.

Baldin bertze bideric hartzen-baduçu , exelentac eta hoberenac direla iduritz-en-çaiquitzun arren , hetan Jaincozco deli-cio handiac hart-en-baciñtu-erè ; Jainco-arequia herfisiñi yuntatzen-çaituztela us-te-baduçu-ere : çaren-onsoquii-seguratua , ez-duçula seculan ardietxico bertute foli-

coric ez - duçula - yaquiñen - erè , cer - den
 egua qui Izpiritual içatea , ceña , lehen-
 bicico Capituluan erran - içan - dugun - beça-
 la , ez - baitdat a pratica edo obra ezi eta
 naturaleça laussengatzen - dutenetan , bai-
 ñan bai gure bihotza eta gure gorphutzac ,
 bere passionequin eta bere guticia arraçoi-
 ña - campocoequinh , gurutzeficatzean.

Horrà nola Guiristino - bat bere barre-
 nean erreberritua beretu - dituen bertutéz ,
 nola ażquenean yntatzen - den bihotzez
 edo barrenquih bere Creatzaillearequin eta
 bere Salbatzaille - Gurutzean - itzatua - içatua-
 denarequi . Horrà cergatic ecin - duda dai-
 tequen , gure bihotzac , hainitz aldi diffe-
 rentez , gorphutzari eta sensuei amor - eman-
 nic , biciozco ussantzac edo habitudac gu-
 re - haitan formatzen - diren - beçala ; guissa-
 berean gure borondatea Jaiñcoaren Boron-
 datearen - gañnean , hainitz aldi differen-
 tez , moldaturic , ardiexten eta gueuret-
 tzen ditugun guiristiñasco bertuteac . Ecen
 Jaiñcoaren Graciac edo Borondateac int-
 zitatzen eta gombidatzén - du gure Arima ,
 orài bertute batera , guerò bertze batera .
 Ordean nola borondateac edo bihotzac
 behkaturic eciñ - eguiñ - baideçaque , (ga-
 chta - arazteco cer - nahi - den gorphutzac
 edo sensuec eguiñ - deçaten ,) non - ez - dio-

en gaizquiari consentimendua ematen ; orobat ecin-içan-daiteque faindu eta Jain-coarequin bateguiña , (hura Jaincoa-gana tiratzeco , Graciac bere-indar-guciac emplegatzen-balitu-erè ,) non ez-den Gracia berarequin consentimendu oslo batez. yuntatzen , ez choillqùi bihotzeco mobimentuetan , baihan oraiño , behar bada , cainpoco accione agueri direnetan-ere.

X I V. C AP.

*Cereguiñ-behar-dugun gure borondatea edo
bihotza garaitua iñateco menean-denean,
eta gai-z denean sensuen biolenciari con-
traeguitico.*

Baldiñ cembeit-aldiz iduritzent-baiçazu çure borondatea flacoeguia-dela , çure sensuen fuliari , eta çure bihotzaren-gai-hean nausfitu-nahi-duten bertze etxayei contraeguiteco ; eta baldiñ , ordu-hartan , ez-badioçu çure-buruari sentitzen curayeric eta tieslotassunic ascò , hequi i atacadet buruemateco : halaric-erè çaudet-tiko çure lekhuan , hari-çaithe bethi borroca , ez-cohacela-guibclà , seguratua bitoria era-man-duçula, non-er-çaitzun-iduritzent osfoqùi benzutua-çarela. Eta eguiaz , nola

G iv

çure bihotzac ez-baitu nessessario, sensuen guticiac contentatzea , nahi - duen aldera itzultzeco ; "halabèr , berequïn dakhar- quen etxay hunen partetic cer - nahi - den yassan - deçan , bethi osso - ossoa concer- batzen-du bere libertateaz baliatzeco aha- la. Ecen Creatzailleac enian - dio gure bihotzari bothere eta nausfitasun haiñ- ossoa , non sensu eta membro guciac, Dea- bru guciac , gauça-creatu guciac elkarre- quiñ yuntaturic haren - contra altchatzen- balire-erè , deussec ez-baileçaque traba , nahi-duena eguitetic , edo nahi-ez-duena eguin-gabe uztetic : eta hori , nahi-duen aldi-gucian , eta nahi-duen-beçaiñ dem- bora lucean ; bai-eta-oraiñò on-iduritzeng- çayon chedea-gatic , eta placer-duen mol- dean.

Baldin batzuetan tentacioneac hersten- baçaitu huntarañocoàn ; non flacatua eta hurren bentzutua , çure borondateac bait- diruri ez - duela beharden indarra , haï contraeguiteco ; beguirautzu halerè ani- moa gal , edo armac escuetaric utz. Eguiñ bederèn deyha - gora ; eta daffenda - çaité Tentatzailleari edo Satani erraten-dioçularic : Satan aparta-haquit ; ecen hire lim- burqueria infamëi consentituco-diotedan- baiño - lehèn , milletan neure - burua hill-

tzena utzico - diat. Eguiçu bihotz- han-ditaco guiçon batec , ezpatan-hari-denean etxay borthitzbatequiñ , eikhar - gana sobera hurbildu-ığanez , bata-bertzeari le-photic lotzen - çaizconean , eguiten-duen beçala : eciñ haren gorputzean ezpataren pûnta sartuz , ahal - duen parte guci- etan yotzen - du ezpataren escutoquiaz : ikuhs - açu nola hari-den borroca , berebu- rua libratu-beharrèz ; nola goaten-den cém- beit pausluzguibelà era guerò nola yauci- eguiten-duen bere etxayaren-gaiñera , huni heriotzeco colpea ematecotzat . Ikhaf-açu çuc-erè orobât maiz çure-baitan sartzen ; considerat/ecotzat çure-funtsetic ez-çarela deûs , eta deûs ez-daiqueçula ; ondoan çure- burua curayatzecotzat Jaincoaren Bothere- gucizcoan fidant ia - osso - bat einatera ; eta fi eàn , haren graciarequin - batean , atacatzecotzat eta garaitzecotzat nausitu- çaitzun passionea. Orduan erran - behar- duçu : Lagun-naçaçu , ene Jañco-Jauna , lagun-naçaçu : Iesus eta Maria hel-çaquiza- quitet ; ez-naçaçuela , ni çuen cerbitza- ria , abandona edo enc - menera utz , eta ez-deçaçuela-permeti tentamendu gachto- hautan eror-nadin.

Ordean etxayac astia uzten - badaro- tzu , oihu-eguioçu çure Arraçoñati edo

94   *Gudu izpirituala*

Adimenduari , arren , dathorrcla çure bihotzaren edo borondatearen laguntzera ; borthitz-çaçu çure - burua haiñitz confidéracione , curaye pitch - arazteco eta gombatara animatzeco , gai eta propidirenez Baldiñ , comparacionerà , inyustizqüi perxecutatua , edo bertze - cembait maneraç afflyitua - baçare ; eta baldiñ , tristecian hondoatua , sentitzen - baduçi çure-burua handizqüi tentatua impasciencia , hundarañocoan , non ecin deûs guehiagò soffri - baitdeçaqueçu , edo ez-baittuçu deûs soffritu - nahi : entxaya-çaite halterè curaye berriberriràn hart era , cereflexione feriosfâc eguiten-diturzulic ondoco pontu hauquien , edo bert e cembait hunelacoengaiñean.

1º. Ikhuf-açu , ea , pairatzen - duçun gaitza , ez-duçun merecitu , eta ea ez-duçun ceronec çueure - buruaren - gaiñera eror-araci. Ecen çute - faltaz soffritzenbaduçi , cer yustuagoric , passienciarequin soffri-deçaqun baiño çauribat , çure escuz çueure - buruari eguiñ-dioçuna.

2º. Horren - gaiñean cz - baduçi deûs çure-buruari etreportchatzecoric ; itzul-etzatzu çure-beguiac çure bekhatu-iraganen gainerà , ceñetaz ez-baitzaitu Iusticia dibinoac oraiñò punitu , edó çeiñac ez-

XIV. Capitulu. 95

baititutzu ceronec penitencia ascoden-batez urrhatu. Eta ikhussiric , Jaincoac , bere Misericordiaz , ghambiatu-duela , çuc mereci-cinduen pena , ceinac içan-behar-bailuque , edo hainitz lucea Purgatorioa , edo bethicoa Ifernuan , ghambiatu , diot , duela bertze pena arinago eta laburragobatera ; har - çäçu pena hau , ez choillqui passientqui , baiñan oraind alegueraqui eta esquerronezco accionequiñ.

3º. Baldin uste-baduçu (eguia-ez-denarrén) ez-duçula-eguiñ bekhatu guti baiçen , eta eguiñ-duçula penitencia hainitz ; seguratua-içan - çaité Ceruco Erresluman ecíñ-sar-çaitezquela , nahigabén eta hertsiduren athe hertsitic baicen.

4º. Orhoit-çaité oraind , baldiñ afflictionén bideaz , bertze-batetic Ceruan sartahal-baciñte-erè ; Jaincoarentat beharduçun , amodio phuruac ematen-darotzun Legue choillac . khendu-behar-larotzuquela , errechqui Gloria eternala irabazteco deßira eta pensamendua ; cerén Jaincoaren Semea , eta hunen-ondoric Saindu guciak , bere Gurutzeac bixcarrean eta arantzez estalia-den bide-batetic Ceruan sartu-baitdire.

5º. Baiñan , huntan , eta gauça-gucietan , berregainqui behatu-behar-dioçuna-

96   *Gudu izpirituala*

da Jaiñcoaren Nahia : ecen haiñ - maitebaçaitu , non placer handi bat hartucobaitu , ikhusteaż bertutezco accione distiantenac eguiten-ditutzula , eta curetzat-düen amodio issuriari , cure curayearen eta cure leylaltafunaren froguez , ihardezten-dioçula . Gaiñeracoàn yaquiñçaçú ; cembatenàz içatiен-baita soffritzen-duçun perxecacionea , soffi-arazten-darotzunaren partetic , inyustiagoa , (eta beraz curetzat , gutiago yassan - qui dinà) hamabatenàz Jaiñcoac estimatuco - duela cure constancia , haren Probidentziari sumetitzen-çaizcola , ceñac onera itzul-arazten-baitditu guerthacari ondicozcoenac , eta gure salbamenduarentzat balia - arazten-baitu gure etxayen herra-erè .

X V. C A P.

Bertze cembait abiñu haiñitz-probetchoffac , yaquitecotzat ceñ den ungùi guducatzeço moldea ; ceñ etxai atacatu-behar-den ; eta ceñ bertuteren-medioz bontzundaitezquen .

I Khuffi-duçu , norc-bere-burua garaitzeço ahala eta indarra eta eguiazco bertuteac ardiextecotzat , nola guducatu-behar-

behar-den. Otdeàn bitoria errechquiagò eta lausterragò eramateco ; ez-deçaçula-uste-içan ascò-dela gombatazca , eta aldi-bahkar - batez norc - bere curaye aguer-tza edo señalatza : behar - da orainò gu-dura berriz - erè bihurtu , beregaiñqui amodio propialaren - contra , affrunturic miñenac eta odoldagarrienac eguiñ-daroz-quiguten presunac , gure adizquidetzat har-detzaquegun-arterañocoàn. Maiz-eta-maiz guerthatzen - da , yà erran - dudan-beçalà , gudu fuerte hau negliyatú-içanez , gure bitoriac içaten - baitdire gaitzac , ez-compliac , noizeanbehingoac , eta iraupen-gutitacoac. Hari-çaité beràz borroca go-gotic eta curaye-handi-batequiñ ; eta ez-deçaçula errecelutzat eta aitzequiatzat ekhar çure flacotassun naturala. Ecen indarrac escasteh - baçaizquitzu , galde-diot-zotzu Iesus gure Salbatzailleari : eta se-gurqui emanen-darozquitzu.

Orhoit - çaité orainò , baldiñ çure et-xayen furia eciñ - guchiagocoa , hequin nombrea eciñ-condatu coa bada ; Jaiñcoaren çure-alderaco amodioa infinituquì arè-handiagoa dela ; çu gardatzen eta deffen-datzen - çaituzten Ceruco - Ainguerauc , çuretzat othoitzean daudecen Sainduac haiñitez nombre arè - handiagoan - di-rela.

Orhoitzapen hunelacoec , hambàt bor-thiztu eta animatu dituzte emaztequi sim-pleac - erè , non bentzutu - içan - baitute Munduaren çuhurtzia gucia ; burueguin-baitiote haraguiaaren tentamendu ferragarri guciei ; eta bitoria eraman baitute Deabruaren errabia guciaren - gaiñean. Horrà - cergicat ez-duçun - icitu - behar ; iduritzen - çaitzun - arren , hambat etxayen bortchagunèi ez-dela-errech contraegui-tea ; guerla hau ez-dela-fiñatuko çure bic-iarcquiñ baicen ; eta haiñitz - partetaric mehatchatua - çarela , hurrèn - segurqùi çure Arimaren galtzeaz. Ecen hau-erè oraiñò yaquiñ - behar - duçu : ez çure etxayen in-darrec , ez hequien maliciac eciñ calteric eguiñ - dieçaçuquete , non ez dioten permetitzen Iaiñcoac , eta Iaiñco harc , ceiñaren ohorearen kistengatzeco gombataten - baitzare. Eta nola Gudu fuerte hau guciz - maite - baitu ; nola huntara Mundugucia hertchatzen - baitu ; ez choillqùi ez-du - soffrituço , çu galtzea billhatzen - dute-nec , compli - deçaten bere desseiñu gach-toa , bai-an - oraiñò , çurequin - batcan hequien - contra guducatuco - da , eta goiz-edo - berant , bitoria eraman - araciren - da-rotzu çure probetchu handitan : goait edo gardian egon - behar - balu - erò çure bicia-

ren azqueneco eguneraíño.

Cure-ganic galde-eguiten-duen gucia da, deffenda - çaitecen curayosqui ; eta, cembait-aldisz çauriac eguiten-baderaux-quitzute - erè , ez - detzatzun horrengatic armac escuetaric utz , eta ihessi - goan. Gaiñeracoàn cure eguinbidea ungùi egui-tera anima - çaitecentzat , orhoit - çaiteguerla hau eciñ-itzurizcoa-dela , eta bait-te, padà edo guducatu edo hill-behar-dela. Ecen ez-da haratic-era-hunatic : Baduñu eguiteco etxai batzuequiñ , ceiñac haiñ furiosiñ età hain muthiriac baitire , non ez-baita behiñere possible hauquiequiñ ez bakeric , ez astiric içatea.

X V I. C A P.

*Goïz-goïzetic gombatara preparatu-behar-
du Christoren Soldaduac.*

I Ratzarri - çaren beçain - farri , eguiñ behar-duçun lehenbicico gauça da, çure Arimaco beguien idequitzea , eta çureburua consideratzea , batailla bat emateradohan , campo-handi batean bacíne beçala çure etxaya aïntziñean ; eta bortchatua , edo gombatatzera , edo seculacotz galduaçatera. Har-çaçu beraz beguien-aintzi-

Hij

ñean etxay hura , ceina ez-baita deús bertzeric , bicio bat baicen , passione desferreguelatu bat baicen , aspaldion çure-gañic khendu - nahi - ciñduquena. Presenta-dioçoü, diot , çure izpirituarí Monstro furiós hura , çure iresteco , bere astaparrac çure-gainean landatzeco meneán dagoena. Presenta - dioçoü dembora berean çureburua çure izpirituarí , Jesus-Christo çure Capitaiñ ecin - garaituzcoaren escuñean baciñe beçala , compaiñian - dituela Biriyina-Maria eta Ioseph-saindua , Aiñgueru eta Dohatzuezco tropela handiac, eta beregaïqui Jon - Doni Mikhel Arkhanyelu glorioffa ; eta çure ezquerrean duçula Lucifer , bere Lagun eta ministre gachtoequiñ : hauc deliberatuac , guducatzeco duçun bicio edo passione hura çure - baitan fincatzera , eta bere-ahal-guciae obretan-ematera çu hartan eror-araztecotzat.

Artehortan imayina-çaite , çure bihotzaren barrenean aditzen-duçula çure Aingueru - Gardianoaren bozza , hunelachè mintzo-çaitzuna : Bai ! egùn eguin-behar dirutzu azquen - effortac garaitzeco etxay hori , eta bertze etxay , çure - contra altxatu diren , guciak : Duçun , arrèn , curaye-on: ez-deçaçula-utz bihotza erortzera icialdura funts-gabeco batez , ez-eta

bertze cein - nahi - den arroçoinez ; ceren Jesus , çure Capitaina, hòr baituñ aldeàn, Ceruco Armada handi-batequiñ , guerla-eguiten-darotzuten gucien contra , çu def-fendatzeco desseñuarequiñ ethorriac , eta behiñere ez-permetitzeco , ez bortchàz , ez amorès , hequiñ menera eror-çaitecen. Cauda fermu : eta cer-nahi-den paira-deçaun , bortcha-eguioçu çure-buruari ; çure bihotzaren barne-barnetic oihu-egui- oñu Jaiñcoari ; errequeritzatzu continò Jesus eta Maria ; otaoitz-tzatzu Saindu guiac , alde-daquizquitza. Hori eguiñ ondoàn , ez-deçaqula batere duda , bitoria ez-duçula eramanen.

Nahi-den-beçambat flaco içan-çaitecen , nahi - den - beçaiñ ikharagarriac idurida-quizquitzen çure etxayac , età bere nom-brean , età bere indarretan ; ez halerè ici baterè : ecen çure laguntzera Cerutic yausten-diren tropela fainduac , Jfernuaç Graciaren bicia arrapatzeco egortzen-darozquitzenac baiño , nombre handia-goan dire. Çu créatu eta erresquettatu-çaituen Jaiñcoa , Bothere - guiac - dituena da. Maite-çaitu ; deffendant/en eta lagunt-zen-çaitu ; eta desira edo Ichia , compara-tioneric - gabe , guehiago - du , çu falbat-zeco , Deabruac duen baiño , çu gal-ara-citzeco.

Borrocà hari-çaite beraz curayosqùi : ez-çaitecela bchizere unha çeure-burua mortificatzen ; ceren çure inclinacione gachtoei , çure uslantza biciotluci bethi guerla eguiñic , azquenean bitoria eramanen - baitu , eta bide hortaz sarthuco-baitzare Ceruco Erresluman , çure Arima Jaincoarequiñ , eternitate gucion , yuntatua egonen-den Lekhuan. Haf-çaite orai-beretic Jaunaren icencan guducatzen ; ezpataizat eta erredola-edo bucliertzat harturic , çure - buruazco mezfidantzia , Jaincoa-baitan-go fidantzia , Ohoitza , eta çure Arimaco eta çure izpirituco ahal eta puchantz gucion emplegu faiñdua.

Arma hauquiequiñ , atacatuco duçu çure etxaya , erran-nahi-da , çure passione nausiena edo dominanta : hura bentutz zeaz eguiçu , edo yenerosqùi hura mespre-saturic , edo hari fiñqùi contra-eguiñic , edo hari opposatzen-çayoen bertutearen obrac , huslu-eta-maiz , eguinic , eta fiñean Ceruac inspiratuco eta fornituco-darozquitzun moyenez , hura çure bihotzetic urhun apartaturic eta suntuturic. Non ez-duçun osloqui garaitua ikhusten , ez-çaitecela pañsa : çure constanciaz merricitico-duçu Khoroa errecibitza Yuye soberanoaren esfutic , ceina Ceruco Gor-

the guciarequiñ, çure gombatari beha-
egonen-baitzayo.

Berriz - ere oraiño erraten - darotzut :
guerla huntan ez-duę behibere faſticatu-
bchar. Consideraçu choilquì , guiçon
guciac Jaincoa cerbitzatzena , eta hari
placer-eguitera obligatuac direla : bertze-
aldè , nahi-edo-ez , guducatu-behar dela ;
ihessi-goaten-dena colpatua içateco , eta
bicia galtzeco-ere hirriscuan denaz gue-
roz ; eta gucien ondoan , nahi-bagui du-
ere Jaincoaren contrà erreboltago , eta
munduaren partida bessarcatu ; gure-buruac
placer-pean ignerica erabilli nahi-bagui tu-
ere , ez-guiñte que guciarequiñ penaric-
gabe , bethi , nahi-edo-ez , balitequenaz
gueròz , hainitz loffitzeco eta gorput-
zean eta ariman , gure sensuñ guticien
eta gure ambicionearen contentatzecotzat.
Othe-da erhoqueria , hauche baino , han-
diagoric : Mundu huntan ez-gaitute icit-
zen pena eta nekhe dorphênec , ceiñen
ondoreac içanen baitire supplicio eta tor-
menta eternalac ; eta ikharatzen - gare ,
questione denean cembait mortificacione
eta pena ariñe' , ceiñec guidatuco-bait-
gaitute corionerco Eternitate batera ,
eta Jaincoa , mendicren-mende , goçatuco-
garen errepausú perfetera.

X V I I. C A P.

*Ceiñ diren lehenic guducatu-behar-ditugun
passioneac eta bicioac.*

GAUÇA consequentzia handitaco bat da yaquin deçacun, passioneac eta bicioac guducatzean, ceiñtaric haffi-behar-duçun lehenic; itsuàn hari-ez-çaitecentzat, eta çure colpeac, alferric eta aireari, eman-ez-diotzatzuntzat, haiñitz yendec beçala, ceiñnec, holà eguiñez, galtzen baitituzte bere penen eta nekhén fruitu khaffic-guciac.

Haf-çaite beraz ungùi eta arthosquì, çure bihotzaren barnean çarraturic, etxamiatzen, nolacoac diren maízenic, çure pensamenduac eta çure affectioneac; ceiñden çure-baitan guehienic erreguiñatzen-duen passionea. Hura-da beregaiñquì, çure etxayic handienari beçala, guerla declaratu-behar-dioçuna. Baldiñ ordean Etxai-gachtoac, armac bertzetarà çuri itzul-araztecozat, bertze cembait aldetaric atacatzen-baçaitu; goan-behar-duçu orduàn hirriscu handiena den lekhura: eta gueròbihurtu-behar-duçu berehalà, lehèn

XVIII. Capitulu. 105
beçala , çure passione naussitu hura gudu-
catzera.

X V I I I . C A P .

*Cein maneraz behar-diren-itho Passionen
mobimendu eçagutzeco gaiizenac.*

Baldin ez-baçare oraiñ o costumatu, paſ-
tienqui ſoffritzen hitz-minac, arffun-
tuac, eta bertze mundu huntaco, penac coſ-
tuma-hau ardiex-deçaqueçu , hec guiac,
arribatu bai. o lehen , çure i pirituari pre-
ſentuaric , çure-burua urrhundic eta ailt-
zi car preparatzen-duçula , hauc errecibit-
zera. Noiz-eta-erè beraz etxaminatu-bai-
tuqueçu , nolacoa-den , çu guehienic tor-
mentzen - çaituen , paſſionea ; goardia-
eman - behar-dioçu , nolaco prefunequiñ
duçun-eguiteco , ceiñ leklutan , ceiñ occa-
ſionetan maizenic aurkhitzen-çaren : hor-
ra-nola eçagutuco-ditutzun , guerta-ahal-
dakizquetzun gaiz-guiac.

Baldiñ arribatzen baçaitzu uſtecabeco
malburic edo guerthacariric ; çure precos-
fioneac hartu-içana aītziñetic , hunelaco
mortificationen eta ſoffricarien contra ,
hanzdizquiñ baliatuco-çaitzunaz. Bertze-al-

dé , hunà oraiño moyen-bat hunelaco accidentac atiñduco - darozquitzuna. Stropùz erran-darotzuten hitz-min batez :edo iguriqi-gabeco soffricari batez , çure-burua mobituchea sentitzen-duçun pontutic ; çau-de erne eta atzarria : ez-utz çure-burua ehagrinatzera : duçun artha çure bihotza berehalà Jaincoa - gana altchatzeaz , eta considera-çaü malhur hura dela Ceruticaco ontassun bat , Jaincoac-berac ,haiñ ona den Aita harc , çu hobequì garbitzecotzat , eta berequïn hertxiquiagò yuntatzecotzat , moyen bat beçala , egortzen-darotzuna : eta orhoit-çaite , Jaincoac hardeçaquen placer handienetaric dela , haren amorea-gatic , nahigabe dorphénac bozcariorequin soffritzen çu ikuusteia.

It ul-çaite ondoàn çure-buruaren contra , eta eguiñ-diotzotzu mereciditzun erreportchuac. Haizen beçalaco gogôurria eta lachoa ! haiñ curaye guti duc badà , non eciñ-yassan - baitdeçaquec Gurutze bat , ceina heldu-baitzaic , ez presuna horren ganic , baiñan hire àita cerucoe-ganic ? Guerò beha-dioçoğu gurutze hari-berari ; eta errecibi-çaü , ez choillqùi humilltafsunequin , baiñan oraiño alegueraqui , diotsoçula : ô Gurutze , Probidentia dibinoc , ni mundura gabe enetzat preparatua

çaducana! Gurutze! Jesus-gurutzeficatuarentzat dudan amodiac, sensuen placer guciac baino, gozoago errendatzendarotana! Curi bihotzez lotzen-natzaitzu; Cure medioz yunta-ahal-nadintzat, cure befoetan Bicia galduric, erossi-içan-nauen, Jesus berarequin.

Ordeàn baldin passioneac bere-halà har-tarañocoan nahaisten-baçaitu non ematen baitzare, cure izpiritua Jaiñcoa-ganà alt-chatzeco estatutic campoan eta baldin cure bihotza colpatuchea sentitzen baduçu-erè; beguirautzu; ez-utz uthunagò goatera: eta cure barenean ceiñ-nahi-den calte eguiñ-darotzun; ez-çaitecela-gueldi cure-ahal-guciac eguitetic, hora garaitzecorzar, hortacotz galdezenditutularic, su-eta-karrequiñ, ceruco lagunt'at. Ecen goardia unguï: passionen lehenbicico faltoac arrastazeco moyenic segurena, hequin caussa khentzera goizdanic entsayatzean datza. Eçagutzenbaduçu, comparacioñerà, cembait gauçari sobra yossia-içanez, coleran sartzen-çarela, cure inclinacione-ac trabatzen dau'quizuten, aldi gucietan; hautx-açu amodio hori: eta içanen-çare bethi sosslegu perfet batean.

Baiñan baldin cure bihotza khechatua sentitzen-baduçu, ez cembait objet agrar-

darrientzat - duçun amodiaa-dela cauffa ; baiñan ceren duçun eciñbertzezco higuintza-bat presuna batentzat , ceiñaren-baitan ez-baituçu deñs onic , ez unguiric aurkhitzen ; ceiñaren obra-guciec bihotza gachatzten edo erreboltatzen - baitarotzute : gaitz-hunen erremodia da , (eciñbertzez-co herra hunen despit) pressuna hura mai-tatzeco , çure ahalen eguitea ; ez choillqui cerèn den , çu-beçaiñ-ungui , Jaincoac bere escuz formatua , eta Jesus-Christoc bere Odalaz erossia ; baiñan cerèn , haren escassiac estitassunequiñ yassunez , çure burua errenda-ahal-baiteçaqueçu Ceruco-Aitaren idurico , ceiñac guciac maite-baigaitu , eta guciei ungui-eguiten-baitaroku , berezguneric edo ditzinxioneric gabe.

X I X. C A P.

*Cer moldez behar-den guducatu , eta haraitu
lohibueriazco beckhatua.*

B Icio hau bereguisà behar duçu guducatu , eta bertzeac baiño animo eta iniar guehiagorequin. Huni ungui lorzecco , yaquin eta orhoitu-behar-duçu , Paf-sione huncad badituela hirur ordo edo cir-constancia

constancia different. Lehenbicicoa; tentatua-içan-baino aintzianagocoa: Bigarrena; tentacione beraren dembora edo iraupena: Hirurgarrena, tentacionea iragan - dene-coa.

Tentacionea ethorri baiño lehèn, I. Gure ahal eta artha gucia emplegatu-behar-dugu, den occassioneric chuménari-erè ihes-eguiteco, era urhuntzeo hirriscuz-coac-diren presuna gucietaric. Baldiñ mal-huruskii, gure estatuz, obligatuac bagarre, hunelacoequiñ solhaseguitera; behar-dugu ahalic-labur/quiènà akhabatu, modestiarequiñ eta beguiac beheitituric mintzatu; cerbitzatzen - garela hitz honestez grabês, eta aguert-en-dugula aire ser-rios bat, famil-lertassunic eta erguelqueria ric batere, urhundic-erè, ez-duena.

Ez - deçaçula çure - buruaren - gaiñean haiñitz conda; cerèn, (haiñitz - urthez mundupean bici-içan ondoàn,) ez-duçun hurrèn-baterè sentitu Haraguiaren kilicadurari cedo mobimenduric. Ecen lohique-riaren Deabruac eguiten-du oren-batez, urtheç haiñitez eguiñez - duena. Badago batzuetan dembora haiñitz, gaucen hobeqiagò preperatzen: ordeàn ematen-dituen colpeac hambatenàz dire borthitzagoac; eguiten-dituen çauriac hambatenàz

110 *Gudu izpiretuala*

perillofagoac , cembatenaz baitaqui , unguia eskarriatzen , eta ferecatuz heriotzeco colpea ematen.

Erremarcatzeko-erè-da , eta egun orozco experiencias erakuchten-du , ez dela nihiz hirrisua handiago , nolà baita , eguiten eta entrenitzen-dugunean cembait adisquidetassun , cciñetan , iduriz , ez-baita deus - gachtoric , fundatuac - cerèn-dirèn arraçoïñ ederren gaiñean ; halanolà abaidetasunaren , unguieguiñentzaco-bihurkundearen , edo bertze cembait obligacione-içanaren gaiñean ; edo bederèn , matatzen-dugun presunac dituen bertutèn merecimenduaren gaiñean. Amodio likhit sa edo amurussia , adisquidetassun fuerte hautara , sentitu gabe , lerratzen-da bissita hussuez , solhas lincéz , famillertassun sobraniazcoez : far-arazten-du fiñean poñoiña bihotzeraiño , arraçoïña edo adimendua itsutzeraiñocoan Orduan ezdeusqueriabatzuentzat condatzen - dire modestiaren contraco begui colpeac , hitzeztiac solhas dostatzecoac , erguelac eta libroac , ceñetaric sortzen-batiare tentacione borthitzac , eta hurrèn ecin-garaituzcoac .

Bertze moyen guciac emplegatu baiño lehèn , eguiço beraz ihes bekatuco occassioneerari : ecen , gardia ungái , su-handi

baten hurbillean lafto-pichca - bat beçala çare. Ez - çaquizcola fida çure bertuteari , ez - eta Jaincoa offensatu - bai o , lehèn hilltzeco hartu-duçun borondateari : ecen ceñ-nahi-den borondate-on içan-deçaçuu, conbersacione czti eta hüssü horietan pich-ten-den-amodio lohiaren sua , hartarano-coan kharretan emanen-da , non ez-baita-deüs gaï-içanençu hunen iraunguizeco. Gu-re passionea contentatua-nahizco lehia-itsu-ac, debecatuko-çaitu éntzutetic çure adisqui-dén conseillu-onac ; galduco-duçu Jaincoaren bledurcundea ; ohoreaz eta biciaz ez-duju acholaric içanen ; Jferñuco Suac-be-rac ez-du iraunguiren , çu erretzen-çai-tuen lohiqueriaren kharra.

1º. Ihessi-eguinez , billa-çaçu beraz çu-re salbamendua ; non-cz , uste gaberic har-tua-içanen-çare ; eta fidantzia presumcio-netsu hortaz punitua-içan-çaitcentzat , erorico-çare heriot e eternalera.

2º. Eguiozu guerla alferqueriari ; du-çun-bethi gogoan cer eguiñbehar duçun , eta compli-tzatzu , deüs-ahantzi - gabe , çure estatuco eguiñbide important-guciac.

3º. Gogo-onez eta u'kurquieriaric gabe obedi-dio ; o'ute cure Buruçaguiei. Hitza aditu beçain laustèr , eguiçu manatzen da-rotzutena : eta gauçaric humiliagarricen ,

112 *Gudu izpirituala*

eta çure - nahiei guehièn contraeguiten-diotenei , lehia eta empressamendu handi enarequin bethi lot-çaquizcote.

4º. Beguirautzu ungùi , çure proximo-lagunaz yuyamendu arinic ematetic ; bere-gainquii lohquieriaz questione - denean. Baldinetarià , bere ondico handitan , be-khatu huntan erori-bada , eta haren be-khatua public errendatu-bada ; ezdeçaçula hargatic mespressa ; ez - caitecela haren contra colera eta alarma : baihan urrical-bequiçu haren flaqueça ; eta çure-ahalean progotcha-çaita haren hutsaz ; Jaincoaren-aintzinean ceroni humiliatzen-çarela. Aithor - çäcu ez-çarela bassa eta herrautsa baicen ; ezdeñs-phuru bat baicen : berretzatzu çure othoitza : lehèn baiño , artha guchiagorequin ihes - eguiouute eçagurza perillos guciei , den-gutiena chuchpitchatzecoac badire. Ecen baldin çure anaya-guiriztiñoez gaizquì yuyatzera ekharria , eta laulsterregua baçate , Jaïneoac permetitudo-du , çu punitzeco eta dembora-berean çu correitzeco , ceroni , condenatzeh-ditutzun , flaqueça beretan eror-çaitecen ; eta ahalqueria hortaz eçaguturic çure urguillua & cure prudencia-elsasla , billatuco-dituztu , batarentzat eta bertzearentzat , behar-diren erremedioac.

Baiñan flaueça ahalcagarri hetaric çu-
re-burua gardatzen-bacindu-erè ; yaquiñ-
ça u , baldiñ yuyamendu ariñen eguiteco ,
eta chuchpitcha ariñen hart-eco uslantzan
ba,are ; galt-eco hirriscu händian ceroni
bethi içanen-çarela.

5º. Çure bihotza baldin sentitzen-ba-
duu , gozzo eta consolacione izpiritualez
bethera ; ez-deçaçula çure barnean içan
ichillicaco complacenciariic ; ez-deçaçula
gogoan-har , perfeccioneco-gorenera iga-
na : arela eta Etxaya , çuri calte-eguiteco
estatutic campoàn-dela ; ceren iduritzen-
çaitzun , ez-duçula harentzat mesprecioric,
hodioric , eta abhorrimenduric baicen.
I an-çaita-seguratua , atzartasun oslo-bat
gabè , haguitz-gaitz-içanençaitzula , cro-
ri-gabè egotea.

Mintza-a-gaitcen orài , tentacionearen
ordu-bereco gaucez. Berhalà ikuhsí-be-
har-da , èa hora altcha-araci duen caussa ,
barnecoa , ala campocoa den.

Erraten-dudanean Campocoa aditzen-
dut , gauça guti-honesten gainean den cu-
riostasun , alà beguiezcoa , alà beharriz-
coa : aditzen-dut , arropen edertassuna ,
finaßuna , magnificencia : aditzen-ditut ,
adisquidetassun Jaiñcozco-ezdirenac , eta
munduzcoguiac : aditzen-ditut folhas-liz-

broeguiac. Gaitz huni erremedioa ematen-çayo , modestia oslo batez , eta goritzeco-errechtaisun honest-batez , ceinac atchic-arazten - baititu beguiac eta behariac çarratuac , izpiritua lohi-decaqueten , objet gucientzat. Ordean erremedio sobranoa eta hoherena-da , ya-erran-dugun-beçala , ihef-eguitea.

Barneco kaufa helduda , indarren , offassunaren , hazkartassunaren sobraniatic , edo izpiritura tropelaca ethortzen-diren goçoeta gachtoetaric. Eta hauc dire , behatzuzco gure uscantza gachtoen effetuac , edo Satanen asmuac eta limbuzteriac.

Gorphurzac , assepeàn eta gurquierian costumatuac , behar-du-içan matutua , flacautua , eta hebai dua barurez , icifriñez , ciliocioez , gaubellez , eta bertze mortificacione suertez : ordean hunclacoetan - erè , ezdire behiñ erè iragan-behar dizcrecionaren eta obedienciaren mugariac.

Gogoeta liçunez-denaz-beçambatean , nondic-nahi ethor-daitecen khassa eta apartadetzaquegu. 1º. Gure estatuco lanei seriosqui applicatzen-gaizcotela ; 2º . Othoitaren eta Meditacionearen mediòz : (Meditacionea da ; mihia eta ezpaiac erabilligabe , Religioneoco cembait Ponturen-edo mysterioren-gaiñean , gure izpiritua eta pen-

samenduac, ahal-bada, guciac,edo bederèn
ahalic guehiena eta luceua, erabilltzea.)

Ohoitza hunelache egui - behar - da.
Pensamendu lohi cembait, izpiritura ethor-
trenzaitzunecotz , eta haren marcac çure-
baitan sentitzen-hasten - çarencotz ; sar-
çaité çure bihotzaren-barrencriaño , eta
Jesús Gurutzeficatuari adreçatzen-çaiçca-
la , erroçu : O ene Jesús-on eta misericor-
diossa ! laufer-eguiçu ni laguntzera ; ene
Etxayen escuetara eroñezco-meneànnai.zt.
Bertze-aldi-batzuez , Jesús itzatua - içan-
den , Gurutzea bessarcatzen-duçula , ha-
ren Oñetaco çauri sacratuei milla-musu
eman - diot otzute , amodiorequin eta fi-
dantziarequin erraten-duçularic : O çauri
adoratzecoac ! o çauri gucizcò-fainduac !
çuen marcac imprimatzue ene bihot-
zean crimez eta itsusqueriez bethea-den bi-
otz hantan ; eta gardanaçaue bekhatu-
eguitetic.

Meditacioneaz-denaz-beçambatean , ez-
darotzut conseillatzen , tentacioneac bor-
thizquienic hersteñ eta tormentatzen-çai-
tuen demboran , eguitea , lohquieria ab-
horri-arazteco , cembeit Liburuc irakhaf-
ten dutena : halanolà consideratzea bicio
hau ahalcagarria-dela ; eci -saffia - daite-
quela ; bere ondotic darraizcola milla deñ

116 *Gudu izpirituala*

gostu, milla nahigabe, milla khechagune edo chagria, eta bat uetan, ontasunen, ositasunaren, biciaren, ohorearen, &c. caltea-ere. Huna ene sentimenduaren arraioia : hunelaco consideracioneac ez-dire moyen asjui - botheretsuac, hirrisutic gu atheratzeco edo librat-eco : aitzitic, maiz guehiagò - baicen ez-gaituzte barna far-aracitzen ; cerèn, baldiñ aldebatetic izpirituac Khassarzen-baditu pensamendu gachtoac, bertze partetic bereganatzen-baititu, eta bethi ematen-baitute bihotza consentitzeco hiriscuan.

Beraz bideric segurena, hunelaco goetaric laufer libratura, içateco, da, ez-choillqui gure i piritutic objet likhitxen urrunztea, baiñan oraiño hauquici contraeguiten-diotenez - erè ez-orrhoitza ; cerèn contracoen medios, hec urrunzera entxayatzan - garen - demboran, hetan, nahi-edo-èz, pensatzen-baitugu, eta he-quien imayinac gogoan-erabillega-baititugu. Contenta-çaite-beraz orduan Meditacione eguiteaz Salbatzaillearen Bicia-ren eta Passionearen-gaiñean : eta baldiñ, Meditacione saindu horren - demboran, gogoeta-berac heldu-ba aizquitzu, aintziragò baiñio pena guehiago guertha-daitequen - beçala, eguiten · badarotzute ;

ez-deçaçula horrengatic animoa-gal , ezetà utz Meditacionea. Hequien-contrà effort handiac emplegaru-gabe , mespresa-tzatzitzu , ez çure ganic , baiñan Deabruaren-ganic heldu - diren tentacione batzuec beçalà ; çohaz bethi aintzinà , ahalic-atencioneric guchienarequiñ , Jesus Christoren Heriotzearen-gainean haffi-du un Meditacionean. Ecen ez-da-deüs gayagoric eta puchantagoric , lohiqueriazco-Izpírituaren desterratzeco eta khassatzeco, nola baitire Passioneo Mysterioac : Satan deliberatua-balitz-erè , behiñerè guelditura-gabè , curi guerla-eguitera.

Akhabatuco - duçu çure Meditacionea Ochoitz huntaz , edo bertze hunelaco cembaitez : ô Ene - Cretzaillea eta ene-Redemptore ! çure misericordia infinituaz , eta çure Passionearen merecimenduez libra-naçaçu ene Etxayetaric. Ordeàn, hori erratean , duçun atencione , ez-niholérè gogora erakhartzea , urrundu-nahinduçun, bicioa ; cerèn haren orhoitzapenic chuména - erè orduàn perillos baitzinduque. Gardia - emociu beregainquì , ez-deçaçun dembora-gal , arraçoiñatzen çureburuarequiñ , yaquiteco , eà tentacioneari consentitu-dio çun , alà ez-dioçun-consentitu. Ecen etxamen suerte hau , Etxayaren

118   *Gudu izpirituala*

imintzio - bat - da , cei ac , itchur - co
ungui - baten , eta funts - gabeko egunbide -
baten aitzequian , inquietatu eta nahasti -
nahi - baitzaitu ; edo bederen esparant a -
baitu , cembait placer har - araciren daro -
zula , gogora erakhartzen darozquitzen ,
objetitu si eta lohi hequietan.

Beraz , clarqui agueri - ez - denean ,
bekhatuari consentitu - dioçula ; contentatu -
behar - duçu , çure Aita - izpiritualari fe -
deonèz errateaz , tentacione haren gai -
fiean , daquiçun gucia ; eta harc erraten -
darotzunaren arabera , atchic - ça u çure
izpiritua errepausuan , eta ez hartaz guci -
hiagò orhoit . Baiñan aguer - dioçou gat -
biqui çure bihotzaren funtx - gucia , behi -
ñerè deus - gorde - gabè , edo ahalqueria
triste eta damnagarri batez , edo bert'e
ceinahai - den arraçoiñez . Ecen baldiñ
humilitatea nessessario baduço , yenera -
leàn çure etxay gucien garaitzeco ; cem -
baterarañocoan ez - othè - duçu - humiliatu -
behar , çure - bihotza libro - atchiquitzeco
bicio huntaric , ceinna baita , khassic -
bethi , urguilluaren puni.ionea .

Fiñean tentacionea iragan - ondoan ,
hunà cer eguiñ - behar - ducun . Errepausu
oslo batean çaudesen - arrèn , eta segu -
rean - çarela uste - duçun - arrèn , guciarequin

ihes-eguiòçute , çure-ahal-guciaz , tentacione hura for-araci-darot uten , gaucei eta objetei ; eta ez-deçaçula-soffri berriz çure izpirituan far-daitcen , nahiz bertutearen , nahiz heraric ardiex-deçaqueçun cembait bertze on-delacoen colorearen-azpian , ethor-daqui' quitzun. Ecen aitzequia suerte horiec , haragui-corruptiuaren falsierac-dire , eta Satanen artificioac , ceñiac hagultz-ungùi escarniatzen-baitu Aiñgueru - onaren figura , cu berequin trañat'ecot'at Campoco - illumbetara : hauc dire !fernuco illumbeac.

X X. C A P.

*Nolà behar-den-guducatu Alferqueriaren
bicioa.*

H Andizqui da nessessario alferqueriari guerla-eguitea ; cerèn bicio hunec , ezchoiqüi perfeccioneco bidean guibelatzen-baitgatu , bai an oraiñò ceren libratzen-baitgaitu , hunelà-errateco , gure salbamenduaren etxayen escuetara. Baldin beràz nahi-baduçu , bicio hau ciñicinez guducatu , haiz-çaité berchalà , curiositasun eta dösteta-inutil-gucici ihes-eguitetic : munduko gauz-cetaric lecha-çaçu çure

bihotza : çure estatuari ez-dauzcon occupacione guciak quitatzatzu. Entxeya-çaite guerò , fitè eta luçatu-gabè , Ceruco inspiracionei ihardestera ; çure Buruçaguien ordenac complitzera ; eta gauça guci ic eguitera , hec nahi-duten , mugan eti moldea manatzen-dautzutena eguitea , ez-guibela instant-bat-erè . Orhoit-çaite luçamendu bati , bertze luçamendu bat darrayola , eta huni , hirurgarren bat ; eta horlatàn , bethi luçatuz goatea - dela ; cerèn trabailluac ematen darotzun icipaldura gueroagò-eta guehiagò emendatuaz baitdoha , eta pausuarentzaco edo alferquerriarentzaco amodioabathi borthistuaz huenen estitatusluna guztatzen - dugunaren credurà . Hortic hel-du-da , lanean hari-behar-denean , ahalic-herantenà lotzen-baitgaizco , edo behiñerè lothu - gabè guelditzen - baitgare : hortarañò doha trabailluarentzat dugun higuintza.

Horrà - nolà alferqueriaren habitudac gure-baitan erroac eguiten-dituen , ceiñen atheratzea haguitz gaitz-baita ; non ez-dugun noizbait , osloquì balhoreric-gabè bici-içan-garela , ahalcaturic , ethorquigunean arthosfago eta ladguilleago içatera deliberatzen .

Ordean gardia ungui : alferqueria da poçoin

poçoïñ bat , gure arimaco facultate eta ahal gucietara hedatzen - dena , corrum- pitzen-duen ez-choillquìi gure bihotza , trabaillua higuiñ arazten - darokularic ; baiñan oraiño : gure adimendua eta i piri- tua poçoatzen - dituena , itsutzen - gaitue- laric halaco - guiffaz , non ez - baitugu- ikhusten , alferren erressolucion euehie- nac effetu-gabeac-direla , eta orduberean eguin - behar - litezquen lanac , edo ez- dituztela nihoz eguiten , edo bertze- dembora-batera egortzen-dituztela.

Gardia -emoçu bertzealdè , ez - dela ascò , laustèr eta luçatu-gabè , eguiteco- den gauça eguitea ; baiñan lanac - berac galdetzen-duen muga , hortacòtz bereci- behar - dela , eta , gauça hura eguitean , artha eta atencione ofso bat eman-behar- dela , gauça hari , gai - den , perfeccione gucia ematecotzat . Ecen eguiaz , ez - da languille onaren marca , baiñan-bat alfer- queria fiñ eta malicios batena , manatuac- çàizquigun lanac , ahalic fitetzena eguitea ; penetan eman - gabe , è à ungùi eguiñac içanen-diren : content eta aleguera , aha- lic - lauferrenà libro - içateaz , eta alfer- egoteco dembora guehiago ardiestea . Desordena hau heldu da huntaric : ez- baitugu asquìi consideratzen cer balio duen

K

obra-on batec , bere mugan ez guñā denean , eta alferqueriac , bicioei guerla eguiten-hasten-diren presunei , aitzinean ematen-d'otzten traba guiac khentzen eta bentzutzen-ditugunean.

Maïz orhoit-çaitē beraz , hasgorapen bakhar bat , othoitz labur , ordean bici bat , belhaunicatze bat , Majestate dibinօarentzaco errespetuzco sei hale chumebat , guehiagò direla preçatzecoac eta estimatze-coac , lurreco tresor guiac baiño ; eta cer-baitetan mortificatzen - çaren aldi-gucietan , Cerutic Aiñgueruec ekhartzen darot-zutela khoroa-bat , çure-gainean eraman-dúun bitoria errecompentzazeco , edo faristatzeco. Contrarà ; orhoit - çaitē , Jaincoac erretiratzen-dituela Graciac , negliyatzen - ditu ten arima ephelen-ganic ; eta bethetzen-ditucla , hetaz-baliat eñidi-ren arima leyalac eta khartsuac ; egunbatèz cerbitzari fidelac , sar-ahañ daitcentzat berre jaunaren bozcarion.

Baldiñ ordean ez-badioçu lehenbiciàn fenti çure-buruari indarric ascó , perfec-cioneoco bidean aurkhituco-ditutzun pena , eta nekhe gucien soffritzeco ; balia-çaitē-ñecia huntaz : Nekhe eta trabaillu hauc gorde-diotzotzu çure-buruari , halaco guis-faz , non alferrec uste-duteneñ baiño errecha-

goac eta arinagoac aurkhituco-baitituzu. Baldinetarià, beras, bertute baten ardiestecotat, nessario badabertute haren obra hainitzeguin-deçaçun; egun hainitzez hartan occupa-çaitecen; çure desleiñu-onac trebesfatzen dituzten, etxai borthitzzen nombre handi batí guerla eguiñ-dioçoçun obra hec has çazitzu, guti baicen, eguiteco ez-bacintu beçala; lot-çaquizco lanari, çure trabailluac lucè iraun-behar-ez-balu-beçala; ataca-tratzu çure etxayac bata-bertzearen-ondoan, bat-baicen bentutzeo ez-bacis du beçala. Eta içan-çaite-seguratuua, hec guciac baño, Jaincoaren graciarequiñ batean, borthitzago içanen - çarela. Moyan hortaz garaituco-duçu alferqueriaren hicioia, eta ardietxico-duçu, huni contraeguiten-dioen, bertutea.

Gauça bera eguiñ Othoitzean. Baldiñ çure Othoitzac iraun-behar - badu orenbat, eta oren hura lucegui iduritzen-baçaitzu; har-çağu chedea, orenlaurden-erdi batez choillqui, Othoitzean egonen-ça-rela; eta oren-laurden-erdi huntaric, bertere-oren-laurden-erdi batera luçatuz, ezda gaitz içanen, oren ossoa azquencan be-thetzen. Baldin ordean bigarren edo hirurgarren orenerdian herabetaßsun eta desgur-tu handiegui bat sentitzen badioçu çure-

K ij

buruari Othoitzarentzat ; ez-segui , hartaz osloquì fasticatzerainocoan ; bai an othoitzac erratic gueldi-çaite aphurbat ; geldorf horrec ez-darotzu calteric ekharrico ; baldin handic-laustèr , berriz lotzen-baçaisco.

Orobàt comporta-çaite , escu-lanen eta gorphutzeco nekhén alderà. Iduritzen-baçaisquitzu , eguiteco gaitzeguiac eta lucéguiac-direla , eta , gogourritassun soberraz , khechatzen-çaituztela ; has-çaite bethi baten-eguiten , bertzéz-orhoitu-gabe : eguiçu hura arzartasiun-ahal-guciarequin ; ecèn bat-hori ungiñ eguin-età , ez-da-içanen bertzeric-bat-erè , uste-baiño pena guttiagorequin , egui en-ez-duçunic. Ikhusten baduçu trabaric , çohazcote-aitzinà , era ez-behinerè ihes-eguiñ lanari : içancaite-choillquiñ beldur , alferqueria çurebaitan yaundadiñ huntaranocoàn , non idurituco-baitzaiquitzu eciñ-yassanezcoac-direla bertutearen pratica lehenbiciciei dairraizten penac , eta concebituco-baituçu hauquientzat latzdura hañdi bat , aguertudiren-baiño lehèn.

Horrà cer arribatzen çayoten arima bihotzgabetacoei eta gogourriei. Bethi etxayaren beldur-dire , ceiñ-nahi-den flacoa , eta ceiñ-nahi-den urrun içan-dadiñ.

Imayinatzen - dire , instant-guciaz gaúsa
fasticagarriac manatzena dohazcotela : eta
funts-gabeco icialdura horrec trublatzen-
ditu , errepausaren erdiàn-erè . Yaquin-
çaçu-beràz , alferqueriaren bicioan badela
poçoia gorde bat , ez-choillqui bertutea-
ren lehenbicico erañza ithotzen eta gal-
tzen-duena ; bai an oraino bertute ohi-
tuac-e rè destruitzen eta khassatzen-dituena.
Yaquiñ-çaçu , harrec çurari eguiten-dio-
tena , alferqueriac bicitze spiritualari egui-
ten-dioela , eta bicio huntaz Deabrua ,
bere sarétan guïçon guchienac eror-araz-
teco ussantzan-dela ; eta beregai qui pet-
feccionera igan-nahi-luquetenac.

Cade beràz çure-buruaren-gaiñnean
erne eta atzarria. Çarraizco Othoitzi :
çarraizcote obra-onci : Espos-arroparen
eraguiteco , ez egon , Espos dibinoaren
aintzera goateco meñeàn , yauntzi-be-
har-duçun mugaraño. Egun-oròz orhoit-
çaita , goizerai o conzerbatu-nahi-içan-
çaituen Jaincoac , ez-darotzula promes
eman , aratxeranò conzerbatuco-çaituela :
eta baldiñ asqüi-onaiçatu-bada su arratxe-
ra ò bici-arazteco , ez-çaituela segurat-
zen , bihamun goiça ardietxico-duçula.
Emplega çäuberàz egunaren ordu-ba-
khot-cha , azquenecoa balitz beçala : ez-

126 . . . *Gudu izpirituala*

deçaçula deûs gogoan erabill , Jaincoari
placer eguitea baicen ; era içan-çaite bethi
ikharatua , çure biciaren moment-guciez
errendatu-behar-duçun , contu hertxi eta
garratz hartaz.

Ez-dut orai hitz-bat baicen hunen gai-
ñeán çuri errateco. Haiñitz nekhatean-ba-
çare-erè ; eguiteco haiñitz churitzen eta
escuetaric passatzen-baduçu-erè , uste-içan-
behar-duçu guciarequin , egun gucia gal-
du-duçula , çure nekhe guciac inutiliac di-
rela ; baldiñ ez-baduçu , çure passionen ,
eta çure amodio propialaren gai-ñeán bito-
ria haiñitz eraman ; baldin ez-badiotzot-
zu Jaincoari , eguiñ - darozquitzen un-
guiez , esquerrac errendatu , eta beregain-
qui , Bicia curetzat ematean eguiñ-darot-
zun gracia feiñalatuaz. Alferrac-dire orai-
ño çure obra guciac ; baldiñ ez-baditutzu ,
haren escu misericordiazcoaren favore bat-
zu beçala , hartu ; Aita guciz-On harc ,
çure bekhatuac urratzecotzat , egorri-da-
rozquitzen nahigabe eta punicione gu-
ciac.

XXI. C A P.

Nolà ungùi balia-gaitezquen gure gorphutzeco sensuez eta cer maneraz sensu-hecberac cerbitza-araz-ahal-detzaquegun, Jaincozco gaucen contemplatzecotzat.

EZ-da possible, artha handi bat eta atzartassun bethiereco bat gabè, beharden-beçala, erreguelatzea gorphutzeco sensuac; ceren sensuec guré bihotzean altxa-chara-arazten-ditu ten mobimendu gachtoec, trañatzen-beçala baitgaituzte, atzeguinac eta placerac itsituquì maitatzera. Eta nolà gure bihotza cciù berebaitaric fassia-baitditeque halaco mobimenduetan; sensuen objetaç bereganatzeco, sensu-bankotcha emplegatzen-du, eta igan-araztentitu izpirituraiño; objet hauquien ideac edo imayinac. Hortic heldu-da, Izpirituac eta gorphutzac, batac bertzearequin duten aria hertxia dela caussa,) Munduko placerec, berhalà objectari propi-çaizcon sensueta hedaturic, laustèr poçoatz-en-baititzte, içurri gachto batec beçala, Arimaco puchantz edo parte güciac; eta azqueneàn corruptzen-baitute Guiçon gücia barneàn eta campoàn.

Hunà cer erremedio ernañ-ahal-daqüen hain - gaitz - handiari. Ez-dioçoçutela soberà-libertate utz çure sensuei : ez-detzatzula behiñerè empiega chede - onentzat baicen , cembait gauça abantaillos edo baitezpadacoentzat baicen ; eta ez behiñeré atsegui - choillarentzat. Baldiñ-ordean , uste-gaberic , çure sensuac itzurtzen baçaizquitzu , eta goaten badire Arraçoiñiac ecarri dítu en mugarriez urrunagò , içan - tzaçú artha , ahalic - lauferrenà , bihur-aracitzeco : erreguela - tzatzu halaco maneraz , nòn atxeguin falsoac aurkhitzecotzat , objet inutilcei yossiac egotecó ussantzan cirenei *sensuac* ; ussantza hararaci-behar-baitzayote , objet beretaric , falbamenduarentzat era artimaco perfeccio-nearentzat , laguntza haiñitz tiratzecoa ; eta Arima , bere-baitan çarraturic , creaturac eçagutzearen medioz altxa-dadiñtzat berahalà Jaincoaren haditassunac contemplazera. Hunà ordean cer maneraz ussantza hori ardiex-deçaquegun.

Cure sensuetaric batí aguertzen - çayo-enan objet agradagarri bat ; ez-dioçoçula objet-hari beha camporà aguertzen duen aldetic ; baiñan consideraçú çure izpirituco beguiez. Eta baldiñ ikhusten - badioçu cerbait , çure sensuei atxeguiñ-

egditen - dioenic ; orhoit - çaité ez-duela - edertasun hura bere baitaric , baiñanbai Jaincoa ganic : Hunec , escu ikhus - ez - daitequen batez , creatu-duela , eta espan - tatzen - çaituzten haren - on eta ungui guciac eman - diotzala. Ondoan bozcaria - çaité ikhus-teaz , Içate - soberano eta Berenauss - den hura , creaturetan lilluratzan eta char - matzen - çaituzten hambat Calitate on eta ederren Autora eta surtsa dela ; Majestate dibino harc , içan - ahal - daitequen perfec - cioneric gorenean ; calitate raro hec gu - ciac posseditzen - dituela ; eta creaturaric perfetenac , ez - duela - deñis hurbiltzecoric , haren perfeccione infinituen aldean.

Creatzaillearen obra eder - cembait con - templatzan arrastatzen - çarencan , orhoit - çaité , gauça hura ez - dela - deñis berebaita - ric : çakhar - çagu çure izpiritura hura eguin - duen Obraria : bakharric haren bai - tan emaçu çure gozzo - gacia , eta erroçu. O Ene Jaingoicoa ! ô ene desircunde gu - cien objeta ! ô ene Dohatsutassun bakharr - ra ! alà bozzariatzan - bainaiz , considera - tzen - dudanean ez - ditela , creaturetan - diren perfeccione guciac , çure Perfeccio - neen imayinac baicen ; eta Cui - çarela hec - gucienc surtsa eta Autora.

Ikhusten - ditutzunean arbolac , landa -

130 *Gudu izpirituala*

reac, loreac, eta bertze hunelaco gauçac; pensaçaú hauc - duten bicitza ez dutela - bere - baitaric : baiñan-bai ikuſten-ez-dugun Izpiritu guciz botheretsua-ganic, cei ari erran - behar - baitiozzi: O Jainco bicia ! ô ene arimaren Bozcario gucia ! ô Bicitze soberanoa ! baiqüi : çure-ganic, çure-baitan, eta çutaz bici eta handitzen-dire gauça guciac lurraren-gaiñean.

Abereac ikuſtean, altcha-çaú halabér çure izpiritura eta çure bihotza, hauquiei mórimendua eta sentimendua ematen-diozcanaren - alderà : erro ù errespetur-quin eta amodiorequin : Jaiñco handia ! Munduan gauça guciac mobitzen-ditutzuna, ceroni bethi mobitu-gabe eta berbera çaudescen-deimboran : bozariatzen-naiz; ceren, Eternitate gucian, baitzaude estatuberean, mudantza-batere ecin-soffrituzco manera batean.

Presunen edertasunaz illuratua eta charmatua, çure burua sentitzen-duçunean; separa - çatu berehalà, ikuſten - duçuna-ganic, ikuſten-ez-duçuna: utz-çaçu gor-phutzá, eta çateheizco izpirituarí: considera - çatu, çure beguiet eder - iduritzen-çayoten - gucia, agueri - ez - den - surtsa-batetic ilkhitzzen - dela, ceña baita Eder-tassun creatua-içan-gabea, edo Jaiñcoa:

Errazu çure-baitan : Horrà eciñ-ahituzco Ithurri hartaricaco ; Itsafso , nombre-gabezo ontassunac ichurtzén-dituen , handi hartaricaco , chirripa chumeac O ! alà ene Arima alegueratzen - baita , Edertasun bethiereco haren baitan pensatzen-dudanean , ceren hora-baita edertasun creatu gucien surtia era ithurburua.

Ikhusten- du-unean norbait , çuhurtziaz , çuentassun ez , mansotassun ez ,edo bertze cembait bertutez berreguindua ; separa - çagu halabèr , berebaitaric duena , Cerutic errecibitu-ducna-ganic : eta errozu Jai coari : O bertuteen Jaincoa ! ecia explicat dieçaguquet ene bozcarria , consideratzean , ez - dela onic , ez unguiric , çu-ganic heldu - ez - denic ; eta guizonen eta creaturen perfeccione guciac ez - direla - deus çure perfeccionen aldean . Esquer-onesco milla accione errndatzen-darozquitzut , Jauna , ikhusten - dudan calitate-on-hortaz ; eta yeneralean , ene proximoari eta niri , eguin - darozquigurtzun on eta ungui guciez . Urrical-bequiçu ene pobrecia : Orhoit - çaita , baitez padà behar - ditudala hunelaco edo halaco bertute , cei en escasfean bainago .

Cembait obra - on eguiten - ducunean , ijan - çaita seguratua , Jaincoa-dela haren

132 *Gudu izpirituala*

lehenbicico Caussa, eta cu ez-çarela, lana
ren eguiteco hura cerbitzatzen-den, erre-
ment bat baicen. Altcha - tzatzu beraz
haren-ganà çure beguiac, erraten-dioçu-
laric : O Munduaren Naussi soberanoa !
bozcarioric handienarequin eçagutzen-
dut, cu-gabè, eciñ-deus-eguin-deçaque-
dala, eta C.u-çarela gauça gucien Autor
eta Obrari lehenbicicoa eta principala.

Çure gogaraco cembait yanari yaten-
duçunean, eguiçu erreflexione hau : Ez-
dela Crea-zaillea baicen, gauça hari aur-
khitzten dioçun, eta haiñ gozzo çaitzun
goztua eman - ahal - dioçouenic. Ema-
tzitzu beraz Creatzaille-haren-baitan çure
gozzo eta gozta guciac; eta erroçu çure
buruari : O ene Arima ! bozcaria - hadi,
ikhustcaz, Jaincoaz landan contentamendu
solidoric ecin içan daitequen beçala - se-
gurquï, haren - baitan aurkhitzten - dela
dohtatsutassun ossoa eta perfeta.

Cembait urriñ on eta eztí sentitzen-
duçunean, beguirautzu, ez - catcheizeon
hartzen-duçun placerari : igan-çaité pen-
samenduz Cerura ; eta seguratuia, urriñ
on haren Autora, Jaiñcoa dela, hortaz
bozcaria - çaité Jaincoarequin : othoitz-
çaü, eztitassun - gucien principioa den
beçalà, eguiñ-deçala, arren, çure arima
fensiuen

X X I. Capitulu. 133

sensuen-placer gucietaric gábetua , deñilec
ez - deçan guibela , haren gana igatetic ,
· insensu on eta ezti baten khea beçala.

Finean cembait boz eder ,edo musicaco
aire charmagarri aditzen-duçunean , or-
hoit-çaite Jaincoaz , eta errocu : O ene
Jaungoicoa ! bihotza alegraciaz bethe-
tzen - çait , çure Perfeccione dibinoetan
pensatzen - dudanean. Guciac elkhár-
requin yuntatuac , alà harmonia guciz-
ederbat egüten - baitute , ez - choillqùi
çure baitan , baiñan oraiño Ainguerue-
tan ; Ceruco Içar gucietan ; eta creatura
gucietan-crè.

X X I I. C A P.

*Sensuez ikhusten eta sentitzcn - ditugun
gauncec , nolà lagun-gaitzaqueten Me-
ditacionea eguiten , Jefus Christoren
Biciaren eta Passioneoco Mysterioen
gaiñean.*

IRakhatsi darotzut , nolà altcha-ahàl-
çaitezquen , creaturac consideratzean ,
Jaincoaren Handitasunaren contempla-
cionera : Ikhaf-açu orai , Salbatzaillearen
Bicia eta Passioneoco Mysterio sacratuac

L

134   *Gudu izpirituala*
izpiritura erakhartzeco , creatura hetaz-
berez baliatzen. Ez - da - deus ceruaren-
azpiàn , haren orhoitzapena çure gogoan
erreberritzeco , gai-ez-denic.

Considera-çaçu beràz choillquì , Jain-
coa dela , erran-dugun beçala , gauça gu-
cien hastrapena edo principioa ; harc eman-
diotela creaturei , nobleeni-erè , içatea ,
edertasfuna , eta dituzten perfeccione gu-
ciac. Yar-çaite guerò espanturequin con-
sideratzan Munduaren Naufi soberano
hunen Ontasfün eta Misericordia neurri-
gabecoa ; jautsi eta beheratu-nahi-içan-
duenaz gueròz , Guiçon eguitaraiño , eta
Heriotze laidotsu bat , gu salbatza-gatic ,
pairatzaño : hortacòtz permetitu-duela ,
berac creatu-dituen guiçon esquergabeac
yunta eta bat - eguiñ - çaitegen Creatzaille
beraren - contrà , hura Gurutzeficatz-
cotzat. Baiñan nahi - baduçi chekequì
sartu Jesuñen soffricarien consideratzen ,
cei - nahi - den aldetara beha-deçaçun , gu-
cietan ikhussico-ditutzu soffricari heyen fi-
gurac eta orhoitzapenac.

Baldiñ , compacionerà , ikhusten-badi-
tutzu armac , açoteac socac edo khordac ,
aranceac edo elhorriac , fescac , itzeac ,
martiluac ; gogora erakharrico-ditutzuhar-
ren Heriotzean eta Passionean cerbitzatu-

ciren huncatco errementac. Etchola batec orhoit-araciren-çaitu hora sortu-cen Estabilaz eta Manyateraz. Cerutic erortzen, eta lurraren gainean hedatzen-den uriac , beguien aïntzinean emanen darozquitzu Odolesco ibayac , eeiñetaz Olibeteco Baratzea busti eta trempatu-baitzuen. Harri cta arroca guciac , haren Heriotzean arraillatu-ciren hazrrien era arroken hambat imayina beçala, baliatuko çaiquitzu. Iguzquiari edo Lurrari beguiratzean , pensatuco-duçu , Jesus hill-cenean , lurra ikharatu eta Iguzquia illundu-cela. Ura ikuhstean , orhoituco-çare haren Saihets-sacraturic ilkhi-cen Uraz : eta guifla-hortan bertze milla gauça , çure begui ei presentatuco-çaitenez.

Baldin edaten-hari bacare arnoa edo bertze cembait edari ; çure-buruari proposatuco-dioçu , Salbatzaille amulsu huni , Burrebuec edatera eman-cioten , biñagrea eta khelderra. Cembait urguenturen urriñonac placer sobrà eguiten bauderautzu ; Salbatzailleac , Calbarioco Mendiaren gaiñeàn , sentitu-cituen gorputz-urkhatusfleduen usslain gachtoa gogora-erakharçagu. Bestitzen-çarenean ; considera-çagu , Jañcoaren Seimea-cen arrén , Jesus gurc haraguiaz estali-dela ; bere Jañcotaflu-

naz gu-bestitzecotzat. Billuzten çarenean, imayina-çaita Jesús ikhusten-duçuja billucia eta larru-haso burrebuen escuetan, çure amorea-gatic açotatua eta Gurutze batitzatua - içatecomenean. Cembait habarrotz handi eta mulzuticaco aditzen-duçunean, uste-içan-çaçu aditzen-ditutzula, yende-ozte edo tropela muthiritu batec orduan equin-içan-cituen, deyhadarr ici-garriac; ciotsotelaric : *Khen! Khen! Gurutzefica-çaçu gurutzeficaçaçu.*

Orenac yotzen-duen aldi-guciez, orhoit-çaita Jesufec Baratzean sentitu-çuen bihotzeco olha hartaz, noiz-eta-erè içatubaicen hillzeco ikhara batez sastitua, ikhustea, preparatzen-ciotzoten tormenten iraupena eta crudelitatea : Edo ezperèn orhoit-çaita, Jesús Gurutzeari itzatzean, Soldaduec eman-cituzten martillu-colpèz. Fiñean cer-nahi-den soffricari, cer nahi-den dolore yaffan-deçaçun, eta bertzéc yaffaten-dituztela ikhus deçaçun ; yaquin-çaçu segur-dela, ez direla eredurà deús, çure Salbatzailleac, bere passioneo dembora gucian, nahiz gorputzean, nahiz ariman, paraitu - dituen tormenten aldean.

XXXI I. C A P.

*Bertze cembait moyan eta bide , occasionētan
Gorputzeco sensuez ungi baliatzeco.*

IRakhatsi - darotzudan - ondoān , nola gauça sensiblētaric behar-duçun çure izpiritua alchatu Jaincozco gaucetara eta Je-fusen Biciaren Mysterio sacratuetara : irakhatxi - nahi - darozquizut orainò bertze cembait moyen , Meditacioneac creatura beretaric eguiteco materiac har - detzatzuntat. Ecèn nola goztuac differentac baitire , naki-nuque , Liburu - huntan bakhottat aurki-baleça , bere Debocionea contentatzeco , gai-den gucia. Eta hori gauça handizqüi - probetchos - bat liteque , ez-choillqui yende chehēntzat eta simplēntzat , baiñan orainò izpiritu-dumentzat eta Jaincotiarrentzat - erè , ceinac ez-baitohaz guciac bide beraz perfeccionera , eta ceinac ez-baitire orobat gai , Mysterioetan haltoqui eta haiñitz-barnà fartzeco. Gaineracoān ez-duçula beldurric , Debocionezco practica-mulzu handi batec kauffadięçun nahasqueriaric edo embarrasfluric. Choillqui entxaya-çaité çure ereduracoez

L iiij

baliatzena : har-çaçu Confessor ęuhur eta prudent baten conseillua : emaçu çure-buruoa , ofso-ofsoa , haren escuetan humilitas-funequin eta fidantziarequin , ez choillqui orai erretara-nohan gaucen gaiñean,baihan guero - erranen-ditudan gucien gaiñean-erè.

Beraz behatzen dioçunean , atxeguin-eguiten-darotzun , eta Munduac estimatzuen-duen , cembait gauçari ; gogoan finqui har-çaçu , gauça hora bere-baitan basia eta herrautsia beçain mespressagarria dela : Ceruco onen eta edertasunen-aldean , ez-dela deus onic , ez ederric : Hara behar-dituzula çure ahal eta chede guciac edatu , gaiñeraco gauça-guçiak hemen oinen-azpian ofticaturic.

Begiratzentzioñean Iguzquiari , orhoit-çaite çure Arima , Graciaz bereguindua , Ceruco Arguiçagui guciac elkarre-quini baiño , are-ederragoa eta diztiantagoa-dela : eta contrarà , Graciaz gabetua , Ifernuco illhumbe lodiak baiño , are beltzago eta latzgarriago-dela. Çure gaiñean den Cerua consideratzean , igan-çaite izpirituz , Aiñguruac , eta Jaincoa bera dagoen Cerutano ; eta çaudetan , garbiqüi eta fai Edusqui mundu huntan bici bacare , bethierè erreguiñatu beharco-duçun , Eguoitz dohatuan beçala.

Choria cantatzen aditzen-ditutzunean, gogora-çaçu Parabisua , cei etan laudoriozco canticoc Jaiñcoari cantatzetic , ez baitire behinerè guelditzen : Demboraberean othoit -çaçu çure Jaiñcoa , errenda çaitzan , arrèn , digné , bera , eternitate gucion Izpirituo dohatuen compainian , laudatzeko.

Presuna baten edertasunac charmatzen-çaitunean , imagina-çaite ikuisten-duçula Ifernuco Sugue ikharragarria , ccina , campo illuragarri horren - aspiàn gordea , heldu-baita çu irestera , eta çuri Graciaren biçia arrapatzera. Erroçu ayercunde eta mespresio faindu batequin : Oha ; apartadi , Sugue madaticatua ; alferric ni galarazteco gordet en-haiz. Guerò Jaiñcoaganà itzuliric : Caren benedicatua , errannen-dioçu , cerèn ene Etxaya descobritu-nahi - içan - baitarotaçu , eta haren artegachtoetaric libratu-içan bainaçu. On-doan çure Salbat-ailecaren Caurietan-bar-nà sar-çaite , ihes-lekhu segur batean beçala , eta han occupa-çaçu çure izpiritua , bere Gorphutz sacratuan , çu bekhatutic garbit-ca-gatic , eta çuri placer criminelac latzdurarequiñ higuiñ-ara/tea-gatic , yafsan-dituen dolore eciñ comprehenituzcoez.

Huna orai..ò bertze moyen-bat creatura

ederren charma borthizenei ihes-eguiteco. Pensacaçu , orai hain-charmagarri çai-zquitzun objet horiec , cer içanen - diren hill-ondoan. Bidean şohacenean , yaquinçaçu , eguiten - duçun hurrats beçambat Heriora hurbiltzen - hari - çarela. Chori baten hegala-colpeac , arribera baten goayac edo supperna biolentac abisatzen - çaituztela , behintzat çure bicia are - lausterrago dohala. Gauça guciäc iharrosten eta egotzen - dituen chirimola batec , guciäc trantxitzen dituen ihurturia batec , begien antziñean ematen - darotzute Azaquen - Juyamenduco egun latzgarria ; eta badirurite erraten - derauzutela , emateaz , belhaunicò çure Juyearen - aintzinean , hura adoratzeaz , eta othoizteaz , arrèn heldaquiçun , goiz-danic prepara - çaitecenzat , harén aintziñean segurantzarequin aguert eco.

Baldin ordean bicitze huntan guerthatzen - diren , hainitz accidentez prgotchatunahi - baduço , hunà cer eguitea conseillatzzen - darotzudan. Baldin , comparacionerà , nekhatua - bacare beroaz edo hotzaz , edo bert'e hunelaco cembait incommoditatéz edo facheriez ; baldin dolorez eta trifeciaz hondatua eta lehertua - bacare : berehalà bisstan har çäcu Probidencia dibinoaren or-

X X I I I. Capitulu a. 141

dean ecin-gambiatu'coa, ceiñac nahi-içan-baitu, çure ona-gatic, orai pena hori yassan-de açun; eta ceiñec bait-daqui, gaitza çure indarren-eredurà neurzen. Moyen-hortaz çurebihurcunda bozcarriorequin marcatuco-dioçu Jaincoac çurretat duen, amodio ezti eta aita-cara-coari. Amodio horren frogagueri eta segur-bat ematen-darotzu, hora berego-garà cerbitzatzecotat, egortzen daroz-quitzun occasione horietan.

Ikhussiric beraz, egundaiñò baiño guehiagò estatutan çarela, Jaincoari placer-eguiteco, erranen-dioçu: Orainche enebaitan complitzen-da Aita-on haren borondatea, ceiñac berc Misericordiaz, mende guciac baiño lehen; ordenatubaitu egùn soffri-deçadan pena eta nekhe hau: içan-bedi eternitate gucian benedictaua. Cembait pensamendu-on heldu-çaitzunean; fermuquì fiñhetz-çaçu Jaincoa-ganic ethorri-çaitzula; eta on-eta-ungui gucien Aita liberal hari esquer-on ezco accione errespetuzcoenac errendadiotzotzu. Cembait debocione co Liburu irakurtzen-duçunean, iduri-bequiçu Izpiritu-saintua mintzo-çaitzula, eta Liburu hora harc berac eguin-içan-duela.

Gurutzeficari beguiratzen-dioçunean,

142   *Gudu izpirituala.*

considera-çaçu hura , Jesus-Christo çure Capitaiñaren Bandera beçala ; eta yaquiñ-çaçu , hartaric den - gutienà urrunz-enbaçarc , çure etxayic cruelenen escuetara erorico çarela : eta baldiñ seguitzen-ba-duçu , egunbatez Ceruan , triumfan eta bitoriaaren marcac escuan , sartzeko digne errendatuco çarela.

Ama-Biryinaren imayina bat ikhussten-duçunean , offiei - dioçoçu çure bihotza misericordien Ama huni : Çure bozcarioa marca-dioçoçu , ceren artha eta lèyaltassun osso batequin , Jaiñcoaren Nahia bethi complitu - duen ; ceren çure Salbatzaillea mundura eman era bere elneaz haci-işan-duen. Fíñiean esquerrac errenda-diotzotzu Deabruaren - contraco Guductan , hura errequeritzen - duten ei , ematen - diozten laguntza handi eta bereciez. Saïnduen imayina guciec orhoit-aracico-çaituzte Jesus-Christoren Soldadu yeneros hetaz , ceci iec heriotzeratiocoan curayosqùi guducaturic , passatu eta egui ñ - baitute , Gloriaren ardiexteco , çuc seguitu-behar-duçun bidea.

Ceiñ-nahi-deñ mugaz adi-deçaçun ez-quilla yotzen , *Angelus* edo Biryinaren Othoitzta hiruretan erran-dadiñzat ; cembait Meditacione labur eta erreflexione chume eguin deçaqueçu *Agur - Maria*

bakhotcharen aintzinean erraten - diren hitzen gainean. Lehenbicico ezquilla colpean ; Maria-gana bidaldu-içan-cen Meçu edo Embachada handiaz , (ceña içatubatia gure Errresquetamenduaren hastapena ,) esquerrac humillqui Jaincoari bihur-diotzotzu. Bigarren colpean : Bozcaria-çaita Mariarequin ; ceren Jainçoac , bere humiltassun perfeta-gatic , Jaincoaren Amaren dignitatera altchatu - duen. Hirurgarren colpean : Adoraçagu Jainco-Seme , Guiçon eguna : eta bihur-dioçocute halabèr haren Ama sainduari eta Gabriel Arkanyeluari mereci-duten ohorea. Colpe bakhotchean on - da buruaz agur-eguitea errespetuzco señaletzat , eta beregaiñqui azqueneco colpean.

Ama-Biryinaren-alderaco debocionezco practica hauc , muga guciez orobàt eguiñdaite quenac dire. Baiñan , huna bertze batzu egunaren muga suerte batzuetaco : arratxeko , goizko , eguerdiko propia-goac , Jesus-Christoren Passioneoco Mysterioari darraizconac. Ecen behar - dugu maïz orhoitu Ama guciz famur harc ordian pairatu - çuen Martyrio dorpheaz ; eta esquergabetassun ahalcagarti bat liteque , orhoitz apen huni hutx-eguitea.

Arratsean , gogora-erakhar-agu , Ama-

on harc sentitu-uen dolorea , ikhustean ,
 Jesus Olibeteco Barat-ean, odelezco icerdi
 batez trempatua , eta handic pressio era-
 manata nolacoac i-catu-ciren gau-hartan-
 gucion Mariaren bihot-eco Khechaguneac.
Goizean , saraite haren dolorean ; ikhu-
 teaz Seme maite hora , laido eta hiroye-
 quiñ eramana , Pilatusen eta Herodeslen
 ai tzinera ; hiltszena condenatua ; eta sup-
 plicioco lekhura goatean , Gurutzea gar-
 rayatzera , a ote colpeca , bortchatua.
Eguedian , iduri-bequiñ ikhusten-du ula ,
Ama doloratu hunei bihot-a erdiratu-
 guen , Ezpata cruela ; hunen presencian ,
Gurutzeficatu-çutenean Jesus adoratzecoa ,
 eta hunec azquen-hatsa etchatu-çuelean ;
 eta oraino , hil-cenean-erè , lantza batez
 saihetsa idequi-cioteanean.

Erreflexione on hauc eguiñ-det/aque-
 tzu , Biryina sainduaren doloréen-gaiñean ,
 ortzegun arratsetic , larumbat eguerdi-
 raiño : eta bertze hec eguiñen - ditutzu
 gaiñeraco egunetan . Guciarequiñ segui-
 çagu , on-çaitzun debocionea ; bihotza ,
 ikhusten-duçun gaucez mobitua , sentitzen-
 duçunaren-araberà .

Fiñean hitz - gutiz çuri errateco , nola
 behar duçun çure sensuez baliatu : manaya-
 tzatzitzu halaco-guiñaz , nòn , ez-baitioçu
 raituzco

bchiècrè utzico çure bihotzean entradaric, e-età amodio sobrasic, ez ecia-garaituzco herraric ikuhsten-ditutzun gauzentzat. Ait itic, erreguelatuco baititutzun çure nahi-guciac, Jaincoaren Borondatearen-gainean; deus maitatzen eta higui tzen ez-duçula, Jaincoac maita deça-un eta higui -deça-un nahi-duenik baicen.

Hauc gucien-ondoan abisatzen-çaitut, çure sensuen erreguelatzeko emanic heldunatzaitzun pratica different hauquien nombre handi huntan, ez-dela ene dessei ua, hautaz çure occupacione principala eguitera, cu obligat/ea. Ecen behar-duçu hurren-bethi çure-baitan çarratua eta Jaincoarequin yossia-egon: behar-duçu occupua-içan, barnean ditutzun bicioraco inclinaciocen guducatzen, eta campoan bicio heii contrà-dohazcoten bertutezco accionen eguiten. Ez-dut beraz bertzeric iguriquitzen, baicen hautaz balia-çaiteten, baitezpadaco occasionetan. Ecete norc-bere-burua obligat/ea, onac diten arrèn, hambat pratica campocoen complitzera; ez-da hori Bicitze izpiritualean haiñitz-aiñtziñà goateco moyena. Pracica hauc aproposqui eta pheituz emplegatuac ez-direnean, ez-dire baliatzen izpirituan nahasteko, amodio propialaren entre-

tenitezco , ariñtaſſunaren emendat'eco ,
eta mundoſo tentamendu gachtoei bide-
emateco baicen.

XXIV. C A P.

*Mibia nola ungui goberna eta erreguela-
daitequen.*

BRIDATIC BORTHIQÜI ATCHIQUIA-İÇAN-
BEHAR-DU GUIÇONAREN MIHIAK ; CEREN
NATURALQÜI GUCIEC PLACER HARTZEN-BAITUGU ,
SENSEI ATSEGÜIÑ EGUITEN - DIOTEN GAU-
CEZ MINTZATZEAZ. MIHIAREN ABIADURA CO-
MUNZQÜI HELDU-DA BANITATE FUERTE BATETIC ,
CEİNAC FIHETS - ARAZTEN BAITAROKU , GAREN
BAÑO , ARGUITUAGOAC GARELA ; ETA BANITATE
HURA DA CAUSA GURE PENSAMENDU PROPIALEZ
ESPANTITUAC , PLACER HANDIREQUIÑ HAUC CON-
DATZEN-BAITITUGU AURKHITZEN-GAREN LEKHUE-
TAN ; GUCIEGORAGÒ SOLHASA-EGUITEN-BAITU-
GU ; ETA ORAINO PRETENITZEN-BAITUGU MUNDU
GUCIAZ ENTZUNAC İÇATEA.

HITZ-GUTITAN ECIÑI-GARRA DAITE-QUE BICIO
HIGUIÑ HUNTARIC SORTZEN - DIREN CALTE ETA
GAITZ - GUCIAC. CHEHADURARIC-GABÈ YENE-
RALCAN ERRAN-DITEQUENA-DA , HUNEC CAU-
SATZEN-DUELA ALFERQUERIA ; AGUERTZEN GURE-
BAITAN İÑORANTEZIA ETA ERHOQUERIA BANDI-
BAT ; BEREQUIÑ DAKHARQUELA MEDIFFENCIA
ETA GUEŞURRA ; IRAUNGUITZEN-DUELA DEBO-

cionearen Kharra ; borthitzten - dituela
passione muthiriac ; eta mihiari ussantza
ematen-dioela , ez errateco hitz inutillic
eta banoric baicen.

Eicio hunen correyitzeco , hunà cer egui-
tea conseillatzen-darotzudan : cz-hitz sobrà
eguiñ ; eta beldurrèz nekha - detzatzun
gogotic entzuten - cz-çaituzten presunac .
cz-çaitecela-minzta hequien aïntziñean ;
ez-eta gogotic aditz-en-çaituztenen aïntzi-
ñean-erè ; beldurrèz , solhassa seguitzean ,
cerbait behar-ez-den itzur-daquiñun. Be-
guirauztu miñtza goregùi eta nausficarà :
ecen hunelaco thonuac ez-dihlo placer egui-
ten aditzailleari ; eta aguertzen - du min-
tzatzaillea bere-buruaz hainitz-hartua eta
urguillutzua dela.

Ez-çaitecela behihere miñtza , ez-çure-
buruaz , ez çure ahaideez , ez çuc eguiñ-
caco gaucez ; non ez-çaren hortara eciñ-
bertzez bortchatua : eta nesfeslario idu-
ritzen - çaitzunean-erè , mintza çaitet
hrietaz hitz- gutitan eta modestiarequiñ.
Baldiñ ordean bere-buruaz haiñtž mintzo-
den norbait aurkhitzen-baduçu , ez-deça-
çula horrengatic mespressa ; baiñan begui-
guirautzu hare beçala eguiñ , deûs erraten-
ez-balu-erè , bere hutzen eçagut-arazteco
gaiden gauçaric - baicen , eta bere-buruia

ahalquerian erorr - aracitzecoric baicen. E -çaitecela ahalie-gutienà baicen mint'a çure lagun-proximoaz , eta hari dao con gaucez ; nòn ez - duçun hartaz unguiac errateco occassionea. Lakhet-bequiçu Jaiñ-coaz mintzatzen , beregaiñqui haren , guijonen alderaco Caritateaz edo amodiaz : ordeàn huntaz- ere behar-beçalà mintza ez-çaitecen beldutrèz , adi-tratzu bertzèc erraten-dituztenac , éta hec bethicòt gogoan fiñcatzera ensaya çaité.

Munduco eguitecoez eta erranmeranez denaz-beçambatean : beharritaraiño heldu baçazquitzu, ez-dioçoçutela permeti, far-daitecen bihotzeraño. Bihotzac osioossoa Jaiñcoarena eta Jaiñcoarequiñ içan-behardu. Baldiñ ordeàn obligatua-baçare , ihardestecotzat , mintzo-çaitzun presuna entzutera ; bethi cembait beguiratze altcha çazu Cerura : Han erreguiñatzen-du çure Jaiñcoac ; eta handic Majestate guciz-on harc ez-du errefuslatzen , çu , herbal eta ezdeüssaren gaiñerà , bere begui misericordiazcoac itzultzera. Errepassatzatz ungui erran-nahi-ditutzun hitzac , bihotzetic mihira igan-baiño lehèn : ahalic obequienà guciac pissa-tzatzu ; cergatic bethi aurkhituco-baituçu haiñitz , gutitubchar-denic. Eta erran-behar-direla uste-

ditutzunac , bereci-ditutzun-ondoan-erè ; khen-çaçu oraiñò hautaric parte-bat : ecen gucien-buruà aurkhitucoduú sobrà mintzatu-çarela.

Ichilltaſuna Gudu ipiritualean laguntenza handi bat ; da etahau gardatzen-dutenebere-burueaguiñdioçoquete bitoria era manen dutela. Ecen segur-da , haiñec comunzqüi badutela bere buruentzaco mezfidantzia , Jaiñcoa baitan behar-den fidantzia , Othoitzarentzaco gustztu agueri-bat , eta bertutezco praktikentzat errechtaſun handi bat.

Ichilltaſuna maita - añañ-deçaçuntzat , consideratzatzu hartaric heldu-diren on eta abantail handiac , eta mintzatzeco franquiatic fortzen-diren gaitz eta calte nombre gabecoac. Diot guehiagò : Nahibaduú guti-mintzatzeco ussantza-hartu ; çaudé-ichilllic , mintzatzeco suyeta duçunean-erè ; baldiñ çure ichilltaſunac ez-badio , eñ-çuri , ez lagunproximoari calteric ekhartzen. Ihès - eguioçute beregaiñqüi Mundutarren solhas guiei : guiconen compañiac utziric , hauta-çaçu Aiñgueruen , Sainduen , Jaiñco-Beraren compañia. Fiñeán Orhoit-çaite , nolaco guerla haffiduçun ; eta segurqüi , solhas-inutilletan doztatzeco astia içatectic-urrun , doidoya içanen-duçu hatsaren hartzeco dembora.

X X V. C A P.

Bere Etxayac guducatzea eta benizutzea deliberatuduen, Jesus-Christoren Soldaduac, abalic-guebienà ihès-eguiñ-behar-dioite, bere bihotzeco Bakea nahas edo altara-dioçoqueten gauça guciei.

BArneko bakea galdu-duquegunean, hunen cobratzeco indar eta ahal guciac emplegutan eman-behar-ditugu : bainan cer-nahi-den mundu huntan guertha-daquigun, ez-da-deús-gaï, hora guri arrapatzeco, edo nahasteco, guerorrec nahi-ez-badugu. Concebitu eta sentitu - behar-dugu, egua-da, gure bekhatuez eta gure hutsez dolore handibat : ordeàn dolore huncet içan-behar-du, haiñitzetan erran-dudan - beçalà khechagabea eta neurthua. Orobak : urricaldu-behar-çaizquigu bekhatoreac, eta bederèn bihotz ez, hec galtzeaz, nigar-eguiñ-behar-dugu ; ordeàn gure urricaltafunac behar-du - içan bihotzecoa, khechagunerik eta trublerik gabea, Caritate phuru baten effetua beçalà.

Mundu huntan suyet garen gaitz infi-

nitu batzuez-denaz-beçambatean , halanolà eritassunac , çauriac , heriotzea , adif quidén eta hurcoen galtzea , içurritea , guerla , su-ha-lama , eta bertze'hainitz accident triste , (cei ei guiecc ikhararequin behatzen-baitiore , gorputza , bethi softritetic ihessi-dabillana , çaurzen-duten gauça batzuei beala) horiec guiac , Graciaren laguntzarequiñ - batean , ezchoillqui Jaincoaren escutic bihotnez topa edo accepta detzagueu ; bai àn orainò horietas bozcaratzeco suyetac eguiteco gai-gare : consideraturic , direla , edo behakorèn garbitzeco eta salbatzeco , punitione arinac ; edo yustuec merccimendu guehiago eguiteco , occassione segurac.

Bi arraçoïn hauquien-gatic loriatzen- da Jaincoa bera-erè gure gaiñera egortzean : baiñan gauça segura da , gure borondatea Jaincoaren Borondateari sumentitua dagoei o ; afflictioneric eta nahi-gaberic handienen - erdiàn , bethi fermu egonen - garela , eta ipiritua fosseguan eta pausuan conserbatuco-dugula. Yaquiñ-behar duçu , alabainan khechagune fuerte guiac , Jaincoaren desgogaraco-direla ; cerèn nolanahicoac içan-daitecen , eciñ-baititezque bekhatu-gabeac , eta sortzen-baitire bethi funts gachto batetaric ,

ceiña baita Amodio propiala. Urrundic ik-husteria entsaya-çaite beraz, khecha edo inquieta ahal-çaitzaqueten gauça guciac, eta çaudé aiñtiñcar preparatua hec pas-sienciarequiñ yassatera. Considera-çaçu, presenteco gaitzae, cembat ikhagarriac aguertzen-baitire-erè, funtsan eta bere-baitan ez-direla gaitzac; on-eguiazcoz eciñ-gabe-gaitzaquetela; Jaincoac edo egortzen, edo permetitzen-dituela, erran-ditugun-arracioñac direla caussa, edo bertze cembait arracioñen-gatic, ceiñac, guretzat diren-arrèn gordeac, eciñ-içan-baititezque haiñitz-yustuad baicen.

Manera-hortan, izpiritua bethi higoa-la eta orobata concerbatzen duçula, bertutean haiñitz progotchatuco - duçu, bici-huntaco accident differenten-erdian. Non-ez: gure nekhe eta trabaillu guciac inutil-lac içanen-dire, eta ez-çaizquitzu Cerucotz deüssentzat baliatuco. Guehiago-de-na: Izpiritua tehar eta inquiet içanen-duçuiño, Etxayaren atacadei pharatua ego-nen-çare; eçagutzeco ahalic-gabè ceiñ-den bertuteraco bideric segurena, chuchennen eta laburrena. Sathanec bere-ahal guciac eguiten-ditu, gurebaitairic arimaco Bakea khafatzecorat; cerèn baitdaqui, Bakea-den lekhuan Jaiñcoa edireiten-dela,

eta Misericordiaren effectu miragarrienac
obratzen direla bakea-dutenen fagoretan-
Arraçoiñ hunen gatic, bere fiñcia eta ma-
lecia gucia emplegatzendu guri bake hura
arrapatzeco : eta gu trampan eror-arazte-
cotzat, denaz-bertzelacoa aguertzen-da ;
for-arazten eta inzpiratzen - darozquigu
desleiñu, iduriz onac eta funtsian gach-
toac-direnac : ordean hauyen gachtotassu-
na hainitz - maneraz descobri - daiteque,
eta guciz, cerèn gure barneco foslegua eta
bakea nahasten-baitute.

Gaitz - hain - perillos - bati erremedio
ematecótzac ; etsaya cembait mobimendu
fresco, eta desircunde berri gure-baitan
alchatzera-ensayatzen-denean, e/-diçogu-
tela berehalà mobimendu eta gutitia haûy
bihotza çabal : lehenic ukhò-eguiloguten
amodio propiala lausenga-deçaqueten af-
feccione guciei : offrei-dioçogun Jaiñcoari
desira-berri-hura : errequeri-çagun, arrèn
eçagut-araz-dieçagun, èà harenganicacoa-
den, alà Sathanenganicacoa ; eta içan-de-
çagun artha horren gaiñean conseillu-har-
tzeaz gure Diretora-ganic. Segur-gare-
nean-cre, gure bihotzean fortzerden de-
fircunde-bat Jaiñcoaganic heldu-den mo-
bimendu-bat dela ; ezdugu hura complit-
zeco eguinbidétan eman-behar, non ez-

dugun aintzinetik gutitzen eta mortificatzen , hora complitua iklusteaz , dugun lehia sobraniazcoa : ecen obra-onbat , huenako mortificacione batez aintzifiatua , Jaiñcoari haiñitez agradagarriago-çayo , lehia eta Khar berelako batequiñ eguitenlitequena baiñò : eta maiz obra-onac hañitez - gutiagò placer-eguiten-dio , echenz aintzinoco mortificacioneac. Manera hortan guticia gachtoac khenduric eta hastanduric , nahi-onac - erè complitzen-ediditugula naturaren mobimendu guiac it-ho-ondoan baicen , soflegu oslo eta perfectbatean conzerbatuko - dugu gure bihotza.

Hortaratzat mespreçatu behar - dire concienciaco har suerte batzu Jaiñcoa-ganic heldu direla diruritenac , (eguiazco defauten-gaiñean concienciac cerèn erreporchu eguiten darokun ,) baiñan funtséan Izpiritu gachtuac for-arazten-dituenac , ondoa aguertzen-diren beçalà. Baldiñ concienciaco errencura hec baliatzen baçaizquigu , gu beheititzeco eta humiliatzeko baldin obra-onac eguiteco khartsuago errendatzen-bagaituzte ; baldin Jaiñcoaren Misericordian behar-den fidantzia gutitzen - ezbaderaukute-orduan erremessiatutic errecibitu - behar - ditugu , Ceruco fagore batzu-beçala. Baiñan baldiñ con-

cienciac o erreporchu hec causlatzen badaitz-te-gure baitan chagrinac eta trubleac ; curaye a gal - arazten - badarokute ; gure eguiñbideac complitzeco uzkur , gogouri eta berantiar errendatzen - bagaitz te , sinhetsi - behar - dugu Etsayaren artificioa - direla , eta hec entzuteaz khasu - guti egnin ic , comportatu - behar gareordinarioan beçalà .

Ordean khachagune suerte hautaz bertze aldè , nola gure chagrinac ethortzen - baitire guehiencàn mundu huntaco calte - taric eta gaitzeta ric : hauquien - gaiñean gardilàñ egoteco , bi - gauça eguiñ - behar - ditugu .

Bata - da consideratzea , gaitz haue gure baitan cer - efftu eguiten - duten , eta certaz gabe - ahalgaitza queten : ea khentzen eta gutitzen - darokuten perfet - içateco - dugun - lehia , alà khentzen eta iraungitzen - duten gure Amodio propiala . Baldiñ ez - badiote miñiac eguiten gure amodio - propialari - baicen , ceña baita gure Etxai - gucien Buruçaguaia , ez - dugu - behar errencuratu : aitzitic , bozariorequiñ , eta ezagutzazco sentimenduetan sarthuric , errecibitu - behar - ditugu , Jaïscoac egortzen darozqui - gun Gracia eguiazcoac beçalà , ematen da - rozqui gun lagun itza handiac beçalà . Bal-

156 *Gudu izpirituala*

diñ ordeà perfeccioneco bideric gu mak-hur-arazteco gai badire , eta bertutea higui i araz-badie agukete ; ez-dugu horrengatic curaye gutiago i an-bezar , ez-eta barneco fossegua eta bakea galdu-behar : guerocheagò ikhussico-dugun be ala.

Bigarrena-da , Jai-coa-ganà gure izpiritua alrchatzen-dugula , ez-acholaquì edo kantitu - gabè erreccibitzea haren escutic heldu-çaikun gucia : seguratuac , egorriko-darozquigun gurutzeac berac-erè , baliatuco- ; aizquigula infinitu-bat ontasfunen surtsatzat , cei ñ ontasfun neglayatzen-baitigu , ezagutu-faltaz .

X X V I. C A P.

Cer-aguiñ-behar-den , cembait gauri erreccibitzen-denenean Gudu izpiritualean.

CUre-burua colpatua sentit-en-duçunean , erran-nahi-da : cembait hutsestan erori-çarela ikhusten-duçunean ala flacotafun phuruz ala berariàz eta maleciaz ; ez-çaitcecela horrengatic sobrà dolora ; ez-çaitcecela tchar eta khecha : bai han çaquizco bere Jaiñcoati , eta erro u fidancia oslo eta humill-batequiñ . O Enc Jauna ,
etc

eta ene Jaiñcoa ! Oräi , baï qräi , naiçena , aguertru-naiz : ecèn cer iguric-çaiteken ni-beçalaco creatura herbal eta istu bat-ganic, errebelat-ea etacortzea ñaicen ? . . . . . Trica-çaite aphurbàt pensamendu hortan ; çure baitan gorri-eta-eta-ahalcatzecotzat , eta çure hutſaz dolorea eta urriquia concebitzecotzat .

Guerò , trublatu eta nahassi-gabè , çure colera gucia , itzul-açù çure passione naussi-tuen-contrà .

Jauna ! erranen-duçu , alà crima arè-kandiagoetan erorico-baiintzen çure Misericordia infinituac lagundu eta atchiqui-cz-baniindu .

Errenda-diotzotzu ondoàn esqueronef-co milla accione Misericordien Aita huni : maita-çaçu egundaiñò-baiñò-guehiagò ik-hustez , eguiinic-heldu-çaizcon affruntuaz çure-contra fentior eta herratsu içatetic-urrhun , berac oraiño escua hedatzen darrotzula ; beldurrèz cembait halaco desfor-deneten beriz-erè eror-çaitecen .

Fîñeân segurantza-osso batequiñ errocu : Erakhutch-çaçu , ò Ene Jaiñcoa , nor eta cer çaren : aguer-çaçu , ni bekhatore gachoaren eta humiliatuaren gañean , çure Misericordia dibinoa : barkha-dietzadatzu enc loben guciak : ez-deçaçula-per-

meti çu-ganic , den-gutienà-crè , apparta eta separa-nadiñ : çure Graciaz borthitz-naça , u hartaraïñò , non ez-baitzaitut guchiagò behiñere offensatuco.

Hunela mintzazu-ondoàn , ez-çohacela çundatzen , ea çure hutſa Jaiñcoac barkhatu-darotzun bai-alà-ez : ecen hori dembora galtzea eta inutilqüi khechatzacliteqic. Holaco çundatze fuertean , bada haiñitz sup-herbiotafsun eta Deabruaren artificio , ceinac , aleguia , ederren-azpiàn , çuri pena eguieta billatzen-baitu. Horlatan largaçau çure-burua Jaiñcoaren Misericordia-ganà , eta segui-tzatzu çure obra-onac eta Debo-cionezco praticac , hutſic eguiñ e -bacíñ du beçambat fosflegurequi ñ . era tranquilitate-requin. Egunberean haiñitz-aldiz Jaiñcoa offensatu-baciñdu-crè , ez-behi crè gal , harren baitan-duñun fidantzia. Eguiçu nic orài erran-darotzudana , lehenbicico al-dian beçalà , bigarren , hirurgarren , eta bertze aldition-crè ; berhi concibitzen-du ñla cure - buruarentzat ayercunde eta mespresso handiago bat , eta bckhatuarentzat herra eta hodio borthitzago-bat : eta egon-çaite erhorquiçunecan hobequii çure-gardien-gaiñean. Sathani handizqui miñ-eguiten - dio harèn - contra guducatzeco molde hunec ; cerèn baitaqui hunec Jaiñ-

coari placer eguiten-dioela , era lehenagò berac garaitzen-çuen presuna-beraz bentz zutua içateaz ahalcatua eta gorritua , bethi guibelà erretiratzen-baita. Horrà cergatic bere artificio guciac emplegatzen-dituen , guducatzeco molde hau utz aratzeko : eta maïz ardiesten-du nahi-duena , gure-bi-hotzen-gaiñean atzarriac - egoreko-dugun artha efcässa de la caussa.

Gaiñeracoàn cembatenàz metoda hau aurkhituco-baituça gaitzagoa , hambatenàz eguiñ-behar-ditutz esleyu handiagoac çure - burua bortchatzeco , eta difficultateac garitzeco : Eta ez-çaitcela contenta aldibatez-choillqui práctica-on-hau emplegatzeaz ; bai jan maiz-eta-maiz berriz-lotçaquizco ; bekhatu-bakhar batez baicen , çure conciencia çargatua aurkitzen-ez-bacindu-erè. Baldiñetarià beraz bekhatu bat-tec , (ceiñetan erortzeco çorigaitza-içatu-baituça ,) curayeal gal-arazterainocean khechatzen-baçaitu ; eguiñ - behar-ditutzun gaucetaric lehenbicioac da , çure Ariñaco bakea eta Jaiñcoa baitango fidantzia cobratzea. Ondoàn behar-ducu Cerura bihotza altchatu , eta fermuquì siñhetsi , hutsegiñaz batzuetan sentitzen-den khechaguneac , ez-duela bere chede eta objeztat Jaiñco offensatua ; baiñan-baiñ mereci-di-

N ij

tugun penac eta gaſtiguac , ceiñen heldurrago - baitgare , bertze-gaiñeracò gucien bai ò.

Haiñ-desirat ecoa eta haiñ-neçessarioaden fossegu hau cobrat eco moyana , da , ondoàñ ez-niholerè çure hutſa gogora-era-khart ea : baijan beguirat ea Jaincoaren Ontassun infinituari , cciña bethi prestbai tago barkhatzera , eta cciñac desirat enbaitu misericordia-eguitea crimarić itsusfienac eta beltzenac eguiñ-dituen bekhatoreric handienari , eta ahal-guciac emplegatzen-baititu , hunelacoac bere eguiñbidera bihur-aracitzeco , berequiñ hersiquì yunta-arazteco , mundu huntan bideonean ibill-araci ondoàñ , bertzean bethicòtz dohatsu errendatzeco. Reſleccione hauc , edo hunelaco bertze-cembaitec çure izpiritua fossegatu-duten ondoàñ , bihur-çaité cu-rayosguì orduàñ , çure bekhatua confide ratzera , eta erran-ditugun guciac ponturen-pontù garda-tzatzu.

Fiñeàn Penitenciazco Sacramenduan , (ceiñetara maiz hurbiltzea consillatzen-baitarotzut ,) erakhar-atzu çure beguien aiñtziñerà çure huts eta falta guçiac , eta diren-beçalacoac garbiqùi declaradiot'otzu çure Aita-izpiritualari , berriberritàn , sentit-zen-duçularic dolore miñ-bat , he-

XXVII. Capitulua. 161
tan erori içanaz ; eta hartzen-duçula bo-
rondate berri eta fermu-bat , ez-çarela
guehiagò hetan behiñerè erorico.

X X V I I . C A P .

*Nolà duen Satanec , bertuteari loihu-nahi-
gaiZen presunac , bai-eta bicioan oraiñò
ehortziac-daudecenac , tentatzeco eta en-
ganatzeco antzea eta ussanza.*

GAuça segur -bat - da , Deabruac
ez - duela bertze pensanenduric ,
guiconen gal-araztea baicen ; eta ez-di-
tuela guiac manera - berean atacatzen.
Curi beraz erakhaстeco haren fiñecia eta
artificioetaric cembait , marcatuco-daroz-
quitzut yende suerte differentac estatu eta
dispositione differentetan aurkhitz-en-dire-
nac. Bat uec bekhatuaren esclabo - dire ,
eta ez-dute bere gatheac hauslera pensa-
zen-crè. Bertze-batzuec nahi-luquete ba-
dà , esclabotassun hartaric ilkhi : bai an
deûs-ez-dute-eguiten bere-buruac librati-
zeco. Bertze-batzuec uste-dute bide onean
direla ; noizeterè baitire urrhunduenac eta
markhurruenac. Bert èac fi eàn , bertut-
aren graduric gorena ardietsi - ondoan ,

N iij

erortzen-dire egundaiñò baiñò tristequiù-agò eta perilloQUIAGÒ. Ondoticaco Capituluetan mintzatzeragoaz yende suerte hau-taz guiez.

XXVIIII. C A P.

Deabruac cemba arte gachto emplegatzen-dituenean, bekhatuan eror-araci-dituenean, behiñberhicotz gal-arazteco eta ofiñazeco.

SAtanec bchin arima bat bekhatuan eror-araci-duenean , ez-da malecias-ri , emplegatzen-ez-duenici, hora are-gue-hiago itxutzeco , eta haren i: piritutic ur-rhuntezco bere estatu ondicozcoa eçagut-arazdioçoquen gucia. Orai ò contentatzen-balitz , Jaiñcoac egort-en-diotzan , pensamendu-onac haren-baitan ithotzeaz ; eta hunelacoen-lekhuan , gachtoac inspi-trazeaz ! Baiñau urrhunagò goaten - da. Hirriscua den occasionetan-barnà sar-araz-tera ençayatzen - da ; segadac hedatzen-diotza , berriz.erè eror-dadiñzat edo bek-hatu-berean edo bertze bekhatu itsuffiago- etan. Hortic heldu-da , Ceruco arguiez billucia , gueroagò-eta - guehiagò berret-

zen eta emendatzen - baititu bere crimac eta desordeac , eta gachtaquerian gogortzen-baita. Horlatan uztai-baten barnean balitz-beçala , guelditu-gabè , birabiràdabilla , eta buruz-beherà badoha illhunbetaric illhunbetara , lecetic lecera , bethi urrhuntzen - dela hambatenaz salbamenduko bidetic , eta emendatzen-duela bere bekhatuen nombrea ; non ez-duen Jaiñcoac , laguntza bereci eta nihoz-ez-beçalaco batzetz atchikitzen eta sustengatzzen.

Gaitz-huni eman-behar-çayon erremedio berehalacoa da , hunelaco arima gachobatec errecibi-detzan , contra-eguiñ-gabe , Jaiñcoaren inspiracioneac , ceifec illhumbetaric ilkhi - aracico - baitute argui handira , eta biciotic bertutera : eta si-eta-xhar handirequin berehalaoihu eguiñ-deçan : Ah. Jauna ! hel-çaquizquit ; ethot-çaita , arrèn , laufer , ni laguntzera ; ez-deçaçula-permeti , nagoen guehiagò chorrtzia herioararen eta bekhatuaren thomba beltzean. Haiñitz-al diz erran - behar-ditu hitz hauc berac , edo bertze hunelacoac : eta ahal-badegui , goanen-da berehalà be-re Aita - izpirituala-ganà ; yaquitera cesuguiñen-duen , eta herster-duen etsayaren-contrà hari armac galdeguitera. Baldiñ or-duberean eciñ-goan-baditeke ; içan-behar-

du errecoresu Gurutzefica-ganà , bekholkia lurrarequin yosféric , a' uspe' haren oinetan ematen dela. Othoïztuco-du orai ò aldartèz Ceruco Erregui a , eta errequeritu-beharco-du urrical-dakion : ecen den beccalaco - dohakabeac segurqui yaquiñ-ahal deçaque diliyencia huntaric dohala eta dependitzen-dela , harc bitoria eramatea ; ixhusteria goacen beçala heldu-den Capituluan.

X X I X. C A P.

Izpiritu-gachtoa baliatzen-den imintziōnēz , conbertitzetik ofsoqñi gribelatzeco yende batzu , ceiñac , bere concienciaren estatu tristea fentituric eta egaguturic , conbertizzeo cembait nabiki baitute : Eta nondic heldu-den , hauquien borondareonac guehienean baitire effetu-gabeac , edo obretan-ez-imanac.

B Ere concienciako estatu gachtoa eca-
gut-en-dutenez , eta harraric ilkhina-
hi-luquetenec , ustzen-dituzte bere-buruac
enganatzera Satanez , ceiñac bere ahal-gu-
ciac eguiten-baititu , haiñac seguratzeco
badutela orai o dembora eta ephe luce bat
bicitzeco ; eta halà , bere conbescionea se-

gurqüi luca-ahal-deçaquetela. Maliciosqui beguien-aintzinean ematen-diote, hunc-laco hauci, bert'e gauça guciac baiñò le-hièn, churitu-behar-dutela; duten embar-razu handi batetic libratuac içan-behar-du-tela: non-èz, eciñ lotdaquizcoquela ci ci-nèz bicitze izpiritualari, ez-età sosteguàn compli Jai iocoço praticac.

Hauche da trampa bat, ceiñ etan haiñitz yende ust'en-baititzte bereburuac hartzera, eta egunoròz hartuac anrkhitzen-baitire. Bai'an ez-da nihor hunen kausla billa-de-çaquenic norc-bere laz'otastunean baicen: eta hau, eguiteco batean, cei etan kestio-ne - baita salbamenduaz eta Jaiñcoaçen Gloriaz. Bakhotchat beraz, utziric hitz hauc: Bihar, bihar, erran-beça: Gaurda-nic, orài beretic. Età! certaco Bihar? Nondic daquit biharco eguna ikhussicodu-dala? Eta hortaz osloqui seguratua banintz-erè: salbatu-nahi-içatea othe da badà ene penitencia eta conbersio ea luçatzea? Bitoria ardietsinahi-içatea othe-liticque, norc-bere-buruari çauri berriac eguitea?

Beraz eciñ-dudatuzco gauça bat-da, ain-tzineco Capituluan marcatu-dugunari be-çala, enganio huni-erè ihes-eguiteco, Ce-ruco inspiracionei berchala obeditu-behar-çaycla. Berchalatasun mintzonaicenean,

ez-deçaçula-uste-içan mintzo-naicela na-hiki arinez : borondate flaco eta agorrez. Hunelaco nahikiee hainitz presuna trom-patzen-dituzte haiñit: arraçoñez. Lehena da ; cerèn hunelaco borondatechquiac ez-baitire funtsfonezcoac , eta ez-baitire heldu norc-bereburuaz - duen Mezfidantziatic , eta Jai coa-baitan-den Fidantziatic. Gue-rò cer guerthatzen-da ? Arima , urguilleria gorde batez bethea , itsutzen-da hartarai-nocoan , nòn bertutearen itchura-baicén ez-dituzten praticac hartzen-baitditu bertute segur eta solido batentzat. Gaitz hu-nen erremedioac, eta hau eçagutzeco moyanac heldu-dire ; Jaiñco-beraren Misericor-diatic , ceiñac permcitzen-baitu eror-gai-tecen ; gure eroricoen-medioz chuhurtuac eta arguituac , utz eta gal-deçaguntza gure indarren-gaiñean dugun fidantzia , Jaiñ-coaren Graciaren-gai ean behar dugun fidantziari lotzeco ; eta billuz-gaitecentzat , hurrèn eçagurzen-ez-dugun , gure urguilleriaz , gure-buruen ezdeñtasuna humill-qùi eçagutzeco eta aithor zeco. Beràz gure deliberacione on guciak eciñ-daitezque effetuzcoac , nòn ez-dire fermuac eta iraupenezcoac : eta eciñ-içan-daitezque fermuac eta iraupenezcoac , nòn ez- diren funtsqùi paussatuac gure-buruazco mezfi-

dantziaren , eta Jaiñcoa-baitango fidantzaren gaiñeàn.

Bigarren arraçoïña da : Cembait desir-cunde on heldu-çaikunean , ez-diogu gure buruari proposatzen bertutearen edertaslu-na eta exielencia baicen , (hunec berebai-taric duen-arrèn nahikiric flacoenac bere-ganatzeco indarra) eta cz-gare baterè Or-hoitzen , bertute hnra ardiesteco nesleßa-rio - diren nekhêz eta trabailluez. Horrà cergatic arima putrun eta chotal bat , den-trabaric chumênaç arrestatzen eta icitzen-duen , eta haffi-duen obra cercutz-arazten-dioen. Har-çaçu beràz ussantza , bertuteac ardiestean edireten-diren trabat , bertuteac baiñò lehèn , gogora erakhartzecoa : traba hauqui gaïean çure izpiritua maïz occu-pa-çaçu , eta occasionearen edo ati aren-arberà , hec garitzera prepara-çaite. Ya-quio-çaçu gaïheracoàn , edo çure burua-ren bentutzeco , edo çure etxayei contra-eguiteco cembatenaz içanen-baituçu ani-mo guchiago , hambatenaz aguertuço-çaiz-quitzula traba hauc ariñagoac eta bentzut-zeco errechagoac.

Hirurgaren arraçoïña. Gure desleiñu-onetan ez-dugu hambàt consideratzen ber-tutea eta Jaiñcoaren nahia , nolà gure in-tres propiala : eta hau maïzenic guertha-

168   *Gudu izpirituala*
zen-da , consolacione handiac , beregaïñ-
qui nahigabétan , errecibitzen - ditugu-
nean. Ecén gure gaitzentzat solayimendu-
ric batere mundu huntan aurkhitzen-ez-
dugun orduan , hartzan-dugu , bchi be-
thicòtz Jaincoarequiñ bat-egui ac egot-
co desleiñua , eta bertutzeco obrci baicèn ;
ez-aplicatzeko deliberacionea. Parte-hun-
taric hutsic-ez-eguitccotzat , Ceruco Gra-
ciezusfaya gachtoa eguitetic unguibeguirra-
gaietzen : içan-behar-dugu humill eta erne
gure desleiñu-onetan : ez-gaqui/cola libra
debocionearen zelo indiscret bati , ceñiac ,
ecin-compli-detzaquegun botuac eguitera ,
funtsgabequì engaya-ahal-baitgaitzaque.

Baiñan nahigabeac ditugunean , içan-
tzagun chedea eta borondatea choillqui ,
garrayatuco-dugula unguì gure Gurutzea
Jaiñicoac manatz.en-deraukun moldean ; eta
Gurutze hartan emanen-dugula gure glo-
ria , errefussatzeraiñ guigonen partetica-
co solayimendu guciac , eta batzuetañ
Jaiñicoaren ganicacoac - erè. Ez-deçagula
galde , ez-desira bertzeric , baicèn Guciz-
botheretsuaren escuac gure atxekabétan
sustenga-gaitzan ; eta haren Gratiarequiñ-
batean , passienciarquiñ eta ichillic , yas-
fan-detzaqun , berac egorri-nahico-daroz-
quigun , pena eta nahigabe guciac.

XXX.

XXX. C A P.

*Perfeccioñeco bidean dabilizala uste-duten
Guiristiño batzuec , nola trompatzen-
diren.*

Behiñ eta bietàñ etxaya garaitua-den ondoàñ , ez-da horrengatic guelditzen , hirurgarren assaldu eta attackhada bat eman-gabè. Bere-ahalàz , ahantz-arazten-darozquigu , orayetàñ guducaturic heldu-garen passioneac eta bicioac ; eta burura-ematen-daroku , perfeccione halto eta gure ahalez goragoco bati lotzeco borondate eta desfeñu banhoa ; cerèn seguratuabaita , behin erò hartarainò eciñ-iganen-garela. Horrà-cergatic orengucian erre-cibitzen-ditugun heriotzeco colpeac , eta ez-baitugu-pensatzen-crè , hauqui erre-medio ematea : ccèn desfeñu eta borondate llilluragarri horiec iduritzen-çaizquigü eguiazco obrac eta effetuac direla ; eta superbiostassun gorde batez , uste-dugu , yà sañindustassunic gorenera iganac - garela. Guissa huntàñ : eciñ-yassan-decaquegu na-higaberic eta affrunturic chumêna : eta guciarequiñ egoten - gare lucè Meditacioñ

Q

170

Gudu izpiritualak

nean , desleiñu handiac formatzen , tor-
nienta latzgarrienac eta Purgatorioco pe-
nac - crè yassanen - ditugula , Jaiñcoaren
amorea-gatic.

Gu trompatzen - gaituena hauchc-da :
nola gure gorputza ez-baita hai itz-ik-
haratzen urrundicaco soffricariez ; pena
handienac , passiencia handiago batequin ,
effetu qui eta berebaitan , paraitzen-dituz-
tenequien , gure-buruac berdinæn emate-
eo auslartia harzen-dugu. Etxayaren artifi-
cio haiñ-danyerossari ihes-egui-nahi-ba-
diogu , fermuqui deliberaçagun gombatat-
zea , eta hitzac utziric , obras guduca-ça-
gun , inguratzentz gaituzten etxayen , nombre handia. Hor-
tic eçagutuco-dugu , eà gure desleiñuac
era gure proposac flacoac alà yenerossac-
tiren , itchurazcoac alà ciñci:ezcoac ; eta
igaran-gare perfeccionera , Saiñduec erak-
hatfi-darokuten bide eguiazcoaz.

Maiz eta ardurà atacatzen-ez-gaitu-
ten etxayez - denaz - beçambatean , e-
gaitecela hauc guducatzcaz hainitz pene-
tan eman , non ez-dugun aiñtrinetik-ik-
husken , cembait occasionetan eta cembait.
orduz , gure - contrà altchatuco - direla.
Ecèn huncelacoen atacadac sustengatzeko
estatutan aurkhi - gaitecentzat , goizdanic

aiñtziñcàr hartu - behar-dugù , hauquien garaitzeco deliberacione fermu bat.

Ordeàn cei nahi-den fermua igan-dadiñ hartz-en-duguna deliberacionea , ez-deçagula hau har bitoria batentzat ; cembait-demboraż bertutezco obretan gure-buruac trebatu-baguintu-erè , eta bertutean haiñitz-gorà igan-baguine-erè . Egon-gaiten bethi humillatsunean : gaizqui guciac iguric-atzigun gure flacotassunaren partetie : mezfida-gairen gueure-buruaz : eman-tzagan gun gure fidant-ia gucia Jainco-choilla-baitan : maïz othoitz-çagun , guduan bor-thitz gaitzala , hirrisko gucietaric begui-ra-gaitzala ; gure bihotzeten beregaiñqui itho-detzala urguilluaren , presumcionearren , eta gure indarren-gaiñean dugun fidantzaren sentimendu guciac. Horrà ceinmediò uste-ican-deçaquegun perfeccioneric gorenerà igan-ahal-gaitezquela ; bertze-aldetic cembait defaut chumetaric correxitza pena handi bat dugun arrèn. Jaincoac maïz hunelacoac uzten darozquigu gu humiliatzecotzat ; eta moyen-hortaz , gure obra-onez ardietsi ditugun merecimendu ttipi eta aphurrac concerba-detzaguntzat.

XXXI. C A P.

Cer artificioz baliatzen-den Izpiritu gachtoa , bertutico bidetic gu ilkhi-araztecotzat.

I Zpiritu gachtoa baliatzen - dela erran-dudan artificioetaric laugarrena , perfeccioneoco bidean chuchèn-gohacela ik-hustent-duenean, gu trebecatzeco eta trom-patzeco , da desleiñu - on - hairitz , behar-ez-den orduan , guri inspiratzea ; gure estatuari dagozcon bertutêن pratikëi uk-hò-eguiten-diotegeularic , sentitu-gabè , bi-cioetan engaya-gaitecentzat.

Baldiñ , comparacionerà presuna eri-batec bere eritassuna passientqui soffritzenbadu ; gure salbamenduaren Etxayac , bel-durrèz hortic passient-içateco usfantza-hardeçan , gogora - ematen - diozka haïnitz-obra-on , bérzte estatu batean eguiñ-letza-quenac : seguraten-du , ossassuna ona balu , Jaiñcoari cerbitzu handiagoac errenda liotzoquela , eta baliosago-litequela , beretzat eta bertzéntzat . Haren-baitan pichtudituen-ondoan ossassuna cobratzeco desirabanoac , hauc halaco-guisfaz entretenitzen-

diozca , nòn doloratzen-baita , desiratzenduena , eciñ-ardietsi-içana ; eta cembatenaz nahia borthitzuago eta pichtuago , hambate nàz khechagunea eta tchartafluna bandituago eta emendatuago . Ordeàn urrunagò doha gure Etxaya : ecèn azquencàn herfeten era borhatzen-du , bere eritaflunaz impassiencian fartzera ; eta hari beguiratzendio , ez eritassun-bati beçalà , baiñan bere desseinu banoen traba bati beçalà : desseinu - hec passionetuzqui nahi - luque compli-ahal - baletza ; ungui handiagoa ceguiñ-letzaquelaco aitzequiaren azpiàn .

Huntaraiñocoan hertstu eta premiatu dueñean , baratchè , baratchè izpiritutic khen-tzen-diozca ; buruàn-hartu guciac , obratonen orrhoitzapena-crè ; eta ez-dio-utzten bere gaitzetic libratua-içan-nahizco gutitia eta desira choilla-baicèn . Eta baldin eritassunac , nahi-luquen-baiñò guehiagò , itauten-badu , handizqui khechataua , ofsoqui passiencia galzen-du . Manerahortàn , erortzen-da , sentitu-gabèz , praticatzen-çuen bertutetic , hari guehièn contrra-eguiteñ-dioen , bicioria .

Enganio huntaric çure-burua beguiratzeco moyena da , soffritzeco estatu ceiñ nahitan avrkhi-çaitecen , behiñerè ez-defirateca , eguiñ-behar duçula , orduzcampo-

co obra-onic bat-erè ; cerén , eciñ-hec
eguihezco estatuán , eciñ , khechatu-gabè
cta damu hartu-gabè , egonen-baitzarc.
Beraz humiltasunezco eta errefinacionez-
co sentimenduetan farturic , buruan ungùi
fi-ca-çaü , Jaincoac orai-çaren estatutic
athera-bacintza-erè , orai senritzen-ditut-
zun desira-on guciac , orduan menturaz al-
ferrac , eta effetu-gabeac-litezquela. Siñ-
hets-çaü bederèn , Jaincoac , bere Probi-
denciaren ordena secretu - batcz eta çure
bekhatuac punitza-gatic , ez-ducla-nahi ,
obra on hec eguiteco atseguiña içan-deça-
çun : bai àn nahiago-çaituela-ikhussi bere
Borondatera sumetitua , eta bere Escu gu-
ciz-botheretsuaren-azpiàn humiliatua.

Orobàt pensa-çaü , eta eguiçu çure Ai-
ta izpiritualaren ordenaz , edo cembait-
bertze arraçoinez , obligatua-çarenean çu-
re egunorozco Debocioneac utzteria ; bai-
età aplurbàt Mahaiñ-saiñ dutic urrhuntze-
ra-erè . Ez-çaitecela inkita , ez-sobrà tris-
ta : baiñan bihotzez ukho eguiço çure
nahid propialari , eta molda-çite Jaincoa-
ren Borondatearen-gaiñean , erraten-du-
çula ; Ene arimaco lekhuric gordénac eta
estalienac eçagutzen-dituen Jaincoac , hal-
diñ-ez-balú ene-baitàn escaffic eta esquer-
gabetassunic ikhusten ; ez-niñateque orai

Communione-saindua^z gabetua : ene indigneta^zluna hunelà eçagut-ara^ztean, eguiten - darotan gracia^z, benedicatua-içandadilla menderen-mendè haren Icen-saindua. Fermuqui, Jauna, siñhestendut, egort, zen-dato quidat un nahigabe eta afflictione gueietan, ez-duçula-bert/eric billatzzen, baicèn, hec passienquì eta çuri placer-eguiteco chedearequin loffrituric, ofrei^z - dieçaçudan ene bihotza, çure Borondateari bethi sumetitua çure errebilitzeco bethi prest-dagoena ; bihotz--hura bethe - deçaçuntzat, ene-baitàn fartzengarenan, çure consolacione ipirituallez ; eta deffenda-naçuntzat Ifernuco etxayen Ostearen-contrà : ecèn çure Escuetaric arrapatu-nahi-naute. Çure Borondate dibihoa içan-bedi, orai eta bethi, ene sustengua eta ene Neurrimendua : Ez-darotzutgaldeguiten Jauna, hauche-baicèn : ene Arima, çure gogaraco ez-den gauça guciataric garbitua, eta bertute guciez berreguiñdua, içan-dadiñ estatutan, ez-choillquì çu errecibitzeco ; baiñan-orai ò çuc manatzea placer-içanen-duçun gucia eguiteco.

Hauc guciаc ungùi pratickat^zeco artha içanen - duten Guiristinoec, bere buruei aguiñ edo prometa-dioçoquete, noizeterè

bere-ahalez - goragoco cembait obra - on
 eguiteco nahia bere-baitan sentitzen-dut-
 nean ; alà nahi hau içan-deçaten pluruquï
 naturala , alà ethor-daquiton Satanen par-
 tetic , aguiàn horlå bertuteaz desgusta-ara-
 cico-dituela ; alà desira hauc Jai.coac ins-
 pira - diozten , hequien - obedientzia fro-
 gatzecotzat ; haiñec diot , bere - buruei
 aguiñ-dioçoquete , desirà suerte hauc bethi
 baliatuco-çaizcotela , salbamenduco bidean-
 ' cembait probetchu eguiteco , eta berati
 agradarri-çayon maneràn , Jesus-maitea
 cerbitzatzeco . Eta horrà certan datzan De-
 bocione eguiaz coa .

Gardia huni orainò : Eritassun batetaric
 fendatzecotzat , herramendu fachos - batetic
 fenda tua içatecotzat emplegarzen-ditutzun
 nean erremedio berebaitaric innocentac ,
 garbiac , eta Saiñduec - berec emplegatu-di-
 tuztenac ; halere bethi ihes-eguiñ behar dio-
 çule-hia sobretaraiñocoari , eta ez - duzu su-
 eta - khàr nahi - içan - behar gauçac dohacen
 çure nahiaren - araberà ; içan - çaité gucieta-
 rà çabal - çabala erresinatua , eta ez - deçaçu-
 la gogoan har Jai.coaren Borondate choil-
 la baicén . Ecèn nondic daquiçu , èà mo-
 yan horietaz , alà bertze - hobeago - batzuz ,
 çure gaitzetic libratzea ordenatu - duen ?
 Baldin bertzelà eguiten - baduçu , çure ço-

rigaitzean egunen-duzu ; ecén menturaz
ez-duzu - ardietxico passionatuzqui nahi-
ci bdukena ; eta orduan eciñ egonen-çare
impassiencian erori-gabe ; eta egoa ahal-
baci te-erè , çure passiencia , milla imper-
feccionerequín yuntatua-liteque : eta hor-
rec , Jaincoaren beguietan , gutiagò-agra-
dagarri , errendà-leçaque , eta gal-araz-
lioçoque bere merecimendutic guéhiéna.

Nahi-darotzut fiñeàn aguertugure amo-
dio - propialaren a queneco fiñecia gorde
bat : ecén milla occasionetan , gucriçatzen-
darozquigu , gueroniri-erè , gure hutsac
eta escaflac , grossierac eta nabarbénac-
direndarren . Eri batec , comparacionerà ,
sobretarañocoan , bere gaitzaz doloratzen
eta khecharzen-den-batec , nahi-luque ha-
ren dolorea eta impassiencia har-baleçate
bertute nolazpaiteco baten alderà duen ,
zelo batentzat . Siñhetxi nahi-baciñdu , ez-
da hura tchartzea eta impassiencian fartzea ,
bañan hura-da , arraçoiñequiríñ damu-ica-
tea , ikhustea , eritafluna bere bekhatuen
punizione-bat duela ; edo bere cerbitzar-
zailléi nekhe eta facheria handiac causat-
zen - diotzotela . Orobàt-da ambicios ba-
tez , pleñitzen-denean , ohore eta cargu-
bat eci i ardietzi-içanaz . Ecén bera gar-
datzen-da haiña , bere yanitateari edo ur-

guilluari iratchakitzea , aguert/en-duen ; impassiencia eta sentit/en-duen chagrina : baiñan lotzen-çayo bertze cembait gauçari , (cei/etaz , bertze occassione batean , guti-peneran eman-litequela , mundu-guiciac bait-daqui.) Eta beraz , bere cerbitzariez hambat urrikalmendu-duen eriac , sendatuden-ponritic , e-/du guehiagò battere antxia , ikustez , bertze eribaten aldean , nekhe eta facheria-berac yassaten-dituztela.

Badà , hori-da marcaric segurana , harren chagrina eta impassiencia ez-dela-hel du , bertzéi ematen-dio ten , nekhén partetic ; baiñan-bai , bere amodio propioaren contraco gauçac , bihotzean eciñ soffrituaren parteric. Norc-erè beraz nahi-baidote hirriscu hauquiei ihes-eguiñ , haiñac behar - du deliberatu , mundu - hantan ethorrico-çaitzcon gurutze guiciac , errandugun-beçala , passienqui soffritzerá , ceciñahiden partetaric ethor-daquizcon.

XXXI. C A P.

*Deabruaren azqueneco artificio gachtoa ;
cein az egutten-baitu , Vertuteac-berac-
erè balia-daquizkigun bekhaturaco occa-
sionetzat.*

SUgue-caharrac edo Satanec , ditugun bertutéz-beréz gure tentazeco moyana aurkitzen-du ; halaco-maneraz-baiñon , bertutéz-beréz bekhatuzco occasio-neac eguiten-baitditugu. Gure-buruac estima - arazten daro/quigu , gure bärnean complacencia handi-bat for-arazten-du , eta haiñ-gorà , gure-baitan , altchatzengaitu , non eciñ-baitgagozque gloria-banoaz hartuac içan - gabè. Hunen-contrà guduça-çaité bethi , eta egon-çaité fermu bethi eçagutzen duçularic çure ezdeustaslu-na. Instant-guciez orhoit-çaité , çure funt-setic , ez-çarela deüs , ez-daquiçula deüs , miseriez eta escaslez bethea-çarela ; eta az-quenean ez-duçula Ifernua baicen mereci. İçan-çaçu bethi beguien-aiñt iñcàn , eguiia important hori ; balia-bequiçu bethi ihes-lekhubat beçalà ; eta cembait urgulleriaz-co pensamendu , edo hantpurutaslunezco

fentimendu çure-baitan altcharzen-bada ;
aparta - tzatzu urrhün , gal-araci-behar-
çaitutzela ; concluitu eta dëliberatu-duten ,
etxai-batzuec-beçala.

Ordean perfetqui yaquiñ-nahi-baduçu
cer-çaren , halia-çaité molde-huntaz : C'u-
re-buruaren , eta çure obren gai era be-
guiac itzultzen-ditutzun aldi güciez ; izpi-
rituz , berech çäcu çure ganic-dena , na-
hastecatu-gabè Jaiñcoaren-ganic , denare-
quiñ eta Graciac ematen-darotzunarequin ;
eta guerò , çure-buruarentzat içanen-du-
çun estimuaren fundamentzat , har-çäcu
çure-baitaric duçuna . Baldin beharzen-ba-
dioçu , çu forthubaiño ai tziñagoco dembo-
rari , ikhussico-duçu , Eternitattearen irau-
pen-gucian ez-ciñela deussic ; eta ez-duçu-
la eguiñ , eta ecin-eguin-cineçaque la deüs ,
mundura emana-içan-ciñtecen merecj-ce-
çaquenic . Baldin oraico dembora confide-
ratzen-baduçu , *ceiñetan , Jaiñcoaren Mi-*
sericordia choillaz , çarena baitzare , cer-
ciste que concerbatzen-e bacintu ? cer-
badà , ez-deus-huts-bat-baicèn ? eta ez-
othe-ci tezque , ilkhi-çaren ezdeussera bi-
hur , ez-baciñtu , athera-çaitien escu gu-
ciñ-botheretxu - berac orai-erè sustengat-
zen .

Eciñ-dudatuzco gauça bat da beraz ,
naturaren

naturaren ordenan çureçureac-diren-gaucei-baicen ez-badioçute-behatzen, ordutic ez-duçula-behar çure-burua estimatu ; ez-eta desiratu nihortaz estimatua-içatea. Graciaren ordenan , eta obra-onac egui-tean , ez-duçu badà glorificatzen eta hanpatzeco suyet guehiago : ecen , Ceruco laguntzaric gabè , cer merecimendu içan-ahal-deçaqueçu ? eta cer ungui deçaqueçu eguiñ cure baitaric.

Baldiñ , ondoan , consideratzen-baduçus , eguiñ-ditutzun , edo Jaincoac gardatu-ezbacintu , eguiteco-gai-ciñen , bekhatu'co mulu ikharagarria , aurkituco-duçu , ez-choillqui urtheac eta egunac , bañan oraino , accioneac eta uscantza gachtoac batean yuntaturic , aurkituco-duçu , diot . , bicio batec bertze bicio bat bereganatzen-duen-beçala , çure iniquitateac iganen - cirela nombre hurrén-infinitu eta eciñ-condatuzco batera , eta Deabruaren parè billacatucco - ciñela. Consideracione hauc guciec eman-behar-darotzute , egunetic-egunera , çure-buruarentzaco mespresso handiagobat eta , Jaincoati çor-çayon gloria arrapatetic urrhün , eçagut-araci behar-darrot ute haren Ortañunari diotzotzun oblik gacione bethierecoac.

Gaineracoan , çure-burua yuya tean ;

eguiçu yuyamendu yusta eta eguiazcotbat, banaloriari baterè parretic ut i-gabe Ecen çure miseria, bertze presuna amo-dio propialaz itxutua-litequen batec berea e, agut-leçaquen baiño haibitzez-hobequì eçagutzendu, un arrèn; bethi hobendunago, içanen-çare bihotzaren partetic, bal-diñ, çure escassen e agurzaz khassu-guti-eguiñic, oraino saihutzat passatu-nahibaduçu guïçonen beguietan eta izpirituetan.

Eçagutzta hunec beraz banaloriatric libra - çaitzant'at, eta humillen Aita eta Exemplua denaren beguietan, çu agradarri errendatzeko balia-daquiçuntzat, ezda ascò, ez-choillquì, çure-burua huntasrañoco sentimendu humillac içatea, nòn yuyatzen - baitduqueçu, on-cernahidenen indignè, eta gaitz-gucien dignè-çarela; baiñan oraino behar-du u-desiratu mändu guciaz mespressatua-içatea; higuint arequiñ behatu-behar - dioçute laudorioei; maitatu-behar-ditutzu laidoac; eta occa-sionetan, loriatu-behar-çare, fanatic eta em-pleguric bachoenen eta desgustagarrienen eguiteaz. Khassuguti eguiçu, çutaz cer pensatzen - duten, ikhusten-caitu tenean em-pleguric humiliagarienac bessarcatzen-ditutzula. Entxaya - çaitetchoillquì, lan-

fuerte hunelacoetan occupatzera' humiltat-
funezco chede phuruz , eta-ez banitatezco
sentimenduz , eta atrebitutasun-natural-
batez , ceñac , Guiristiño/co generostas-
sun-baten caparen azpiàn , mepressa-arac-
itizen baitditu munduaren ertankissunac ,
eta ez-antxia-arazten-baitgaitu gucionen
yuyamendue”.

Baldi : cembait-aldis , norbaitec mar-
catzen-baderautzu bere estimua eta affecci-
onea ; baldiñ , Cerutic erre cbitu-duqueçün
cembait kalitate-onez , laudatzen-baçaiñ-
tuzte, sar-çaitere berehalà çure-baitan ; eta ,
orai ikhussiric-heldu-çaren eguiaren , eta
yuystutassunaren principioen-gaiñean fun-
daturic , errota çure-bihotz-guciañ Jain-
coari : E - deçaçula - permeti , Jauna ,
ebatz era arroba - dieçaçudan çure gloria
eta çor-çait-un ohorea , ene indar propialei
iratchakitzen-diotedalaric , çure Gracia-
ren effetu phuru batez baicen , ez-dudana :
Curi errenda bekiçu ohorea eta laudorioa ;
eta niri laidoa eta ahalqueria. Ondoan ,
itzuliric laudatzen-çaituen presunaren-al-
derà , erraçu çure bihotzaren barrenetic :
Cer arraçoiñ ahal-othe-duque-badà guí-
çon hunec , ni laudatzeco ? Cer on , cer per-
feccione aurkhitzen-othe-du ene-baitan ?
Ez-da Jaiñco bakarra-baicen , ona de-

nic ; eta ez-da deus perfetic haren obra
baicen. Manera-huntan humilia eta beke-
ra-çaité : errendadioço Jaiñcoari, Jain-
coari daocona. Horrà nolà banitatetic gar-
datuco-çaren , eta gracia handiagoac egua-
netic-egunera merecituco-dituzun.

Baldin eguiten - ditutzun obra - onen
orhoitzapenac , cembait atxeguiñedo com-
placencia bano çure-baitan fo-~~aracitzen-~~
badu , itho-tzatzu berehalà ; consideratzen
ditutzularic obra-on hec ez çure-ganic il-
khiac-beçalà , baiñan Jaiñcoa-ganic ethor-
riac-beçala , humiltasfun osso batequiñ er-
raten-duçula , obra-hei-berei miñtzo-ba-
ciñazte-beçala : Ez-daquit nolà concebi-
tuac içan-çareten ene bihotzean , ez-eta
nolà ilkhi-çareten corrupcionezco eta be-
khatuzco tulumbio eta lece enetic : ez , ez-
çaituztet nic formatu ; Jaiñcoac eguiñ-çai-
tu te ; harc , cerèn ona-den , concerbatu-
çaituzte. Hura beraz eçagutzen-dut quen
Autor lehenbicicotzat eta principalentzat ;
hari nahi-dut , eta behar-diotzat esquerrac
errendatu ; hari bihurtzen-diotzat , çuen-
ariáz ematen-darozquidaten , landorio gu-
ciac.

Considera - çäcu guerò , egundaiñò
eguiñ-dituzun obra merecimenduzco gu-
ciac , ez-choillqui , ez direla comparatz-

eo, Jaiñebac, hec utign eguiteco eman-daror quitzun arguien eta Gracien frankia-requiñ; bainan, oraino, gueliago-dena, hainitz hutx eta defaut, hequiñ-eguitean, utzi-duçula lerratzera, eta ez-dutela beré-quiñ ekhartzen, behar-çuten, chedearen edo intecioyearen garbitasuna, zeloa, eta berehalatasuna edo diligencia. Eta beraz, baldinetaria, behar-beçala, examinatzenbaditutzu, hautaz banitate hartzetic ur-rhun, gorrituco eta ahalcatuço-çare, ik-hussteaz, haiñ probetchu guti, edo hobeqùi errateco, haiñ emplegu gachtoa eguiñ-duçula Jaiñcoaren Graciez.

Ordean comparatzu ondoan çure obra-onac Saiñdu handienen obra-one-quii: gorrituco eta confundituco - çare, bañuen eta bertan artean den differencia ikhustea. Baldin ordean guerò comparatz-en-baditutzu J.C. Jaiñco-Semearen nekhe eta trabailluequiñ, ceinaren bici-gucia ez-baita içatu berhiereco gurutze bat baicen, ossoquii apart usten-baciñdu-ere haren Pres-funaren dignitatea, eta contentatzen-baciñe choillqui orrhoitzear, haren soffri-cariac cei-handiac içan-diren, eta cein mairequiñ eta phuruqui pairatu-dituen: ai-thort era obligatua - içanen-çare, egundaiñ, haren tormentei hurbiltzeco-de-

nile ez-dagula soffitu , ez-éta-erè egnian ;
harén accioneac , urthundic-erè , imitato-
rea-dituen obraric.

Fiean baldi Cerura beguiac altchatur-
ric , bistán hartzen - baduçu Jaincoaren
Mayestate soberanoa , cciac merecitz-en-
bairditu cerbit-ari nombre gabecoac , or-
duan ikhustico-duçu clarqui , çure obra-on
gucien arriaz , banitate hartzeco baiñò ,
beldurzeco arraçoiñ guehiagò duçula. Hor-
taracotz , cer-nahi-den obra-on eta unguï
eguiñ-deçaçun , humiltasfunezco sentimen-
duric handienetan sarturic , erran-behar-
duçu bethi : Ene Jauna eta ene Jaincoa ,
duğun - niaz - pietate , ni bekhatore han-
diaz.

Béguirautzu halabèr errechquiegui pu-
blica eta *campora aguer* Jai coac eguiten-
darlo quitzun Graciac. Ecen hurren-bethi
damtu-eguiten-dio salatzeac Jainco-Salbat-
zailear , bera marcat-en-dueu-beçala er-
ratera nohan maneran. Egun-batèz , haur-
tcho baten iduriaren azpiàn aguertu-citzaza-
yon bere cerbitzari Emaccume bati , bere
Jaincotassunaren sei aleric batere gabe :
ete arima debot harc famillerqui othoiztu-
quen , erran-cc ala Aiñgueruac Biryinari
erran-cioen Salutancia *Ave Maria* ; Je-
susflec berehalà obeditucioen : baiñan erran-

etxuenean hitz hauec : *Benedicatua* - gare
emaztén artean , ichildu-cen , ez-nahiz-ak-
habatu bere laudoriotan ciren hitz ac. Eta
nolà akhaba-çeçala hertchatzen-bait uen ,
beguiatarici , airean gorde-citzayon ; eta
utzi-çuen Arima saindu hura consolacio
nez bethea , eta Jesuſsec emanicaco exem
plu huntaz , guelditu-cen lehèn-baiñq arè
seguratuagoa , ceiñ bertute importanzta
den humiltasuna.

Ikhlas-çaçu oraiñò cure-burua humiliat
zen guci-gucietan ; behatz-en-dioçutelaric
çure accione guciei , çure ezdeustasuna
eciñguchiago aguertzen - duten miraill
batzuei beçala. Ecen funxeàn , e deustasun
horren-gaiñeàn daudez , çure bertute-gu
ciac. Halà-nolà Jaiñcoac , munduaren has
tean , ezdeusletic creatu baitzuen gure le
henbicico Aita ; orobàt orai-erè fundat
zen-du gure bertutèn harroiña , eratera
nohan egua clar hunen-gaiñeàn : gure
baitaric ez-garela deūs , halaco-mañeraz
bai , nòn , cembatenaz beheitzen-baitga
re , hambatenaz gorat en - baita harroiñ
hura ; eta lurrean-barnà cembatenaz , gure
ezdeustasunaren hoñdoa aguertzeco , cilla
tuago , hambatenaz Hargui , soberanoac
harr , seguragoac eta ederragoac pausat en
ditu , harroiñ mysterios hau magnificoago .

eta fendoago errendatzeko. Har-çaçu beraz, buruàn fi-qui-ecin behiñere sobra humilia eta beheiti-çaitezquela ; eta baldiñ deüs-içan-ahal-baditeque creaturetan inituric edo fingaberic , gure ezduetasuna eta flacotasuna litequela. O çuhurtzia faiñ-dua ! Ô eçagutze Jaiñcozcoa , ceiñac mundu hantzen dohatxu , eta Ceruan gloriatxu errendatzten-baigaitu ! O Arguiçagui mirogarria , gure arimen arguitzecotzat , eta gure izpiritua Jaincoagana alchatzecotzat , gure ez-deustasunaren illhumbaric sortzen-dena ! O harri balios ordean gordea eta eçagutu gabea , bekhatuaren likhisquerien erdian-ere distiatzen - duena ! O ez-deus boheretxua , *humilitatea* , ceiñaren ikhuste-choilla asqui-baitda , gu gauça guzien naussi eta yabe errendatzeko.

Ez - nienteque behiñere unha materia huntaz mintzatzen. Norc-erè nahi-baitu Jaiñcoaren Mayestatea handizqùi ohoratu , haiñac behar-du bere-burua bethi mespressatu , eta bervez mespressatua içatea desiratu. Humilia-çaite mundu guciaren-alderà : enan-çaite bertre guciez beheragó ; nahi-baduçu Jaiñcoa içan-dadiñ glorificatua çure-baitan , eta çu içan-çaitecen-glorificatua haren-baitan. Harequien bat eguin-çaitecentzat ihes-eguioçute han-

ditassunei eta dignitatet; cerenurruntenen baita gorà goan-nahidütenen-ganic. Berrez-çaçu lekhú gucietan azqueneco plaça ; eta bere tronutic yautxico-da çure-ganà , çu bessarcatzera , eta çuri bere amodioa eçagutaraztera , humiltasunaren pendura marcatuco duçunaren errespeturà , eta , munduco gauçaric mespresagarriena-beçalà , oien arpian osticatua-içatea maitatu- co-duçunaren-eredurà .

Baldiñetarià Jaincoac , ceña yautxi- baita guicon guciet..ric azquenecoa içate- raiñocoan , çurequih hertxiqniagò yunta- tua-içatea-gatic , baldiñ , diot , Jaincoac hunelaco sentimendu humillac inspiratz- baderauzquitzu , beguirautzu harì eskerrac maïs errendat etic faltà . Mertxes eguiço- te orai ò , sentimendu hauc concerbatzeco laguntzen çaituzteneñ edo çu gaizqui tra- taturic , edo bertuteric ascò ez-duçula uste- içanez affruntu eta laido baten yassateco ; mertxes-eguiçoute , diot ; eta cernahi gac- htaqueria çutaz erran-deçaten , ez-çaite- cela behiñerè errencia.

Baijan fiñeàn baldiñ , consideracione solido eta boheretxu hauc guciac hunelà diren-arrèn , Deabruaren maleciac , çure- buruaren eçagutz-escassiac , çure inclinatio- ne bicioracoac , izpiritura banitatezco pen-

samenduz bethetzen-baderautzute , eta çuire bihotzean sor-ara/ten badituzte , berzez goragò alchatu - nahî co sentimenduac : orduan hambatenaz arè-guchiagò humilia-çaita , cembatenaz , frogaturic , ikuhusten baituçu , egiazco izpiritualtafluanean guti progot:hatu-duçula , eta eçagutzen , cembat-pena du un cci/libratù/ pen-samendu Khechagarri hunclacocitaric , cciñieç aguertzen - baitdate urguilleriazco funtx-handi bat badu ula. Moyan hortàz , poçoiñaz beraz eguiñen-duçu orbictan edo contrapocoñ excellent bat , eta gaitza-beña baliatuco-çaitzu erremodiotzat.

XXXIII. C A P.

Cembait abisu important , bere passioneac cebatu eta mortificatu-nahi-dituzten presunentzat , eta escas-dituzten bertuteac ardiestera-lehiatzen-diren Gurutxoentzat.

ORai-arteraiñocoàn haiñitz gauça erran - darot udan-arren çure passioneac garait/eco , eta bertuteac ardiesteco emplegatu - behar - duçun moldearen-gaiñean ; bertze-hainitz oraiño errateco guel-

ditzen - çazquit, cèñac ez - baitdire gu-
tiagò-importancac.

1. Baldiñ nahi-baduçu funtxqui eta so-
lidoqui bertutexu, eta ossoqui çureburua-
ren nañsi errendatu, ez-detzatzula, asté-
batean, çure obra-onac eta praticac parti
halaco-maneraz, nòn egun-batez batzu,
eta bertze-egun-batez bertze batzu egui-
tera engayatuco-baitzare; eta horlatan,
bethiereco mundantzapçan ibillico - bait-
zare. Bicioen guducatzean, eta bertutén
ardiestean gardatu - behar - ducun ordena
eta herrunca hauche - da: Berehalà entxa-
yatzo-behar-duçu, orañ-arteraiñocoàn gue-
hienic nahassí, eta orañ-erè guehièn naha-
sten-çaituen, passionea erroetaric athe-
ratzera; eta çure-indar-guciez dembora-
bereàn trabaillatu-behar-duçu, passione-
nañsitu-hari contra-eguiten-diocn bertu-
tea, ahalic graduric gorenean eta handi-
nean, ardiesten. Ecen çuretzen-baduçu
holaco bertute baitezpadaco bat, bertze
gaiñeraco bertuteac errechqui ardietxico-
ditutzu; obligatua-içan-gabe bakhotche-
tic haiñitz - accione eta pratica eguitera.
Eta eguiaz, bertuteac halaco-guissaz dire
bata-bert eari yuntatuac, nòn ascò baita,
.bat perfetqui posseditza, bertze-guciac
norc-beretzeco.

192   *Gudu izpirituala*

2. Ez-deçaçula behinérè marca eta fitxa bertute baten ardiesteko , behar - duçuna dembora : ez - deçaçula-erran , emplegatuco-ditut hunenbertze egun , hunenbertze aste , hunenbertze urthe ; baiñan , etxaya ikhussi-ez-duen soldadu gaſte eta berri-bat beçalà , guduca-çaite bethì , eta perfeccio-neraco bidea , bitoria glorios batez , çure-buruari çabal-diogoçu. Ez-çaudecela mo-mento bat Ceruco arrutan cembait pro-gotchu eguiñ - gabè ; cerèn bidean guel-ditzen - dena , pauslatzen eta hatxhartzen hari - delacoan , guibelàt baitdoha , eta aiñtziñagò - baiñò lazzoago erredatzen-baita. Erraten - darotzudanean , guel-ditu - gabè , bethì aiñtziñatgoan - çai-tecela , aditzen - dut çuri erratea , ez-duçula behinere uſte - içan - behar , guiriſtiñozco perfeccioneric handienera yà igan - çarela ; ez-duçula occassioneric batere iragatera utzi - behar , bertutezco obra ber-riac eguiñ - gabè ; içan - behar duçula abhor-rimendu oslo bat bekhaturic eta faltaric chuménentzat - erè.

Hortaracòtz nessario-da hagultz-arthof-quì eta khartxuquì compli-deratzun çure eguiñbide guciac ; eta , presentatzen - diren occasionetan ungui - unguì pratica-detza-tzuñ bertute guciac. Maita - tzatzu beraz

eta

eta pure bilihorr guciaza bessarca, perfecta
fañdu errenda-çait aqueten occasione ho-
lacoac, beregaiñqui gaitzae eta penatze-
coac direnean; ceren - età pena eta gaitz-
tassun horiec garaitzeo eguiñ-behar-di-
tutzun esfortec, laustèr gure arimetan for-
matzen eta, fincatzen baitdituzte berrutén
uslantzac eta habitudac. Maitatztu oro-
bàt, occasione hec for-aracitzen-daroz-
quitzuten, presunac. Bakharric eta choilk-
qui, çure ahala, ihes-eguioçute, lohique-
riazco tentacionei bide-eman - dioçoque-
ten, gauça guciei.

3. Peituz eta moderacionerequiñ prá-
tica - tzatzu bertute fuerte batzu, ceñec
osassluna flaca - abal - baitdeçaquete, gor-
phutza sobra-dorphequiñ trataturic içifri-
ñez, cilicioez, barurez, gaubeillez, medi-
tatione-lucéguiez, eta bertze penitencia
mugaz-campococz. Ecen hunelaco bertute
monstracoen praticatzean, aïntziñat eme-
quiñ eta baratche goan-behar-da, eta gra-
duz-gradu gorà igan. Baiñan bertute gor-
dés eta barnecoez - denaz - beçambatean,
halanolà Jaiñcoa maitatzean, mundua hi-
guiñtzean, norc - bereburua mespressat-
zean, bekhatua abhorritzean, esti eta pa-
racor içatean, etxayei barkhatzean, ez-da
neurriric gardatzeco, ez-da behar precos-

Q

fioneric. Pratica hunelacoac bethi eguiñ-behar - dire eguiñ - ahal - daitezquen molderic hoberenean eta exelentenean.

4. Cure desseiñu , eta atzartasun gucietan , behar - duçu chede principaltzat , guducatzea buruanhartu-duçun , passionea gairatzea ; eta bitoria horri behatu-behar dioçu , mundoço gaucetaric , çuretzat progochosienari , eta Jaiñcoarentzat agrada-garrienari-beçalà. Beraz , nahiz yaten-hari-çaitecen , nahiz barur-eguiñ-deçاقun ; nahiz trabailla-çaitecen , nahiz gueldiric-egon ; alà etchean nolà campoan ; edò contemplacionean edò nekhepean , ez-deçagula-içan bertze chederic , passione nauissi eta dominant hura bentzutzea , eta hari contraeguiten - dioen bertutea ardiestea-baicen .

5. Içan-çaçu higuiñta handi bat , yeneralean eta berezguneric-gabè , gorphutzeco aysia eta placer gucientzat ; eta ez-çare-içanen , flacoqui baicen , atacatua eta tentatua , guriquerien Kilicamenduetaric sortzen eta borthitzten-diren , bicioen partetic. Baiñan gorphutzeco placer bati ukhô-eguiten-hari-çaren dembora-berean , bertze placer bat billatzen - badugu ; ez-badioçu guerlà declaratzen bicio bati baicen : bertze bicioetaric erreccibituco-ditut-

zun çauriac eta - colpeac içanen - diren - arren gutiagò-danyerosiac , segurqui bor - thitza içanen - duu bethi gudua , eta bitoria dudazcoa . Har - tzatzu beraz bethi - còtz gogoan eta beguien aiñtziñean Escritura - sañduco hitz-hauc : (a) norc-ere bere bicia matiatuco-baitu erran-nahi-da bere gorphutza guriqui tratatuco-baitu , haiñac bere bicia galduco-du erran-nahi-da bere salbamendua : eta contrata norcerè mundu huntan bere bicia higuiñ içanen - baitu erran - nahi - da bere gorphutza eta hara - guia , gauça higuiñgarri batzuec beçalà , dorphequi eta menaya-tu-gabe tratatuco - baitu eta haiñac bere bicia erran-nahi da , bere arima concerbatuco-du biciize eterna - lecotz . Ez-gare haraguiren esclaboac edo gathiboac , haraguiren-araverà bici-gai - tecençat . Baldinietaria beraz haraguiren - araverà bici - baçare , hillen - çare : baiñan baldin izpirituaz haraguia hill - arazten - baduú , bicia-egonen-çare .

6. Curi emateco-dudan arqueneco avi - sua hàuche - da : On , eta menturaz ness - sario liteque , bertze gauça guciac baiño lehen , eguiñ - ciñeçan Confessio yeneral bat , behar - diren disposizione on gucie - quiñ ; hobequiagò seguratua içan-çaitc -

(a) Joan. 12. v. 16.

Qij

centzat ossoqui baketu-çarëla eta erreconciliatu çure Jaïñcoarequiñ ; ceñña baitda Gracien ithurburua era surtza , bitorien autora eta emaillea , eta khoroen partitzaillea eta dispensatzaillea.

X X X I V . C A P .

* Ez - direla bertuteac ardiexten , baratchè-
baratchè eta graduren-gradu bata-bercea-
ren ondotic baicen.

E Guia - den - arrèn , Jesus-Christoren eguiazco cerbitzari , perfeccioneric gorenerà igatera lehiatzen - den , batec , bere aitziñamendu izpiritualaz dohaco-nean , ez-duela nihòn guelditu , ez-mugari-ric-eman-behar : guciarequiñ prudenciac haren-baitan moderatu-behar-ditu sobranya suerte batzu , debocione yayoberri , gauça guciak errech aurkhi-arazten-dituen , baten khar ariñ batetaric fortzen , ordeàn lastèr gutitzena eta ossoqui irauguitzena fuyet-direnac. Hortaracòtz , campoco praktica - onen erreguelatzeko moldearen gaiñeñ erran-ditugun gaucez landàn , on-da oraiñò yaquitea eta erremarca-tzea , barneco bertuteac-erè baratchè-baratchè at-

dixeten - ohi - direla , eta graduren - gradu hautara - erè igaten - garela . Manera huntaz , Jaiñcotiartasun solido eta bethiereco baten fondamenac eguiten - ditugu , era , dembora laburrez , haiñitz irabazien - dugu .

Beràz „passienciaz eta soffriciaz queſtione denean , ez - deçaçula pret - eni gurutz eac betbetan desira - ahal - detzat uquela , eta hetan bozcaria - çaiter quela : lehenic behar - duçu - hartu deliberacione , bertute hunen gradu beheretic iragaiteco . Arrajoïn hunen beraren araverà , ez - detzatzula bertute guiac bateàn , ez - etá haiñitz elkarreQuiñ besfarca : lot - çauquizco bakhar bati eta ondoàn berce bati , baldiñ nahi - baduçi çure ariman , errechqui eta barnà , usfança onec erroac eguiñ . detzaten . Ecen lotzen - ez - baçaizco bertute bati baicen eta hura obretan - ematetic ez - baçare guel - ditzen ; çure gogoa hartañ borthizquiagò fincatuco - da : çure izpiritu , ceruco claritatez arguituac alsmatuko - erè - ditu moyan eta arraçoïn berriac , hura beſfarca - deça - çuntzat : çure bihotza fiñeàn khar guehia - gorequiñ iratchaquico - çayo . Era hauc ez - litezque hunelà guertha , baldiñ çure ari - maco hirur puchança edo ahal - bauc parti - tuac - balire haiñitz objetetara .

Bertze - aldè ; bertute bat en usfança - hart

Q iiij

zeo eguiñ - behar diren accionēc eta obrec ez-dutenean chede bat eta muga bat baicen , eta accione hunelacoec batac-berceari indar eta lagunça ematen-diotenean , gutiagò nekhatzen eta khechatzen - ohidute : eta obra - hunelacoen azqueneco accionēc hambatenaz eguiñen-dute impresione guehiagò çure bihotzean , cembatennaz aurkhituco-baitute , dispositione sañi duagoetan ya sarthua lehenbicico obra onez.

Errepustaric eciñ-emanezcoac aurkhituco-ditutzu arraçoïn hauc guciac , baldiñ gauça huni attencione egüiten badioçu : Norc-erè bere burua bertute batean ongi trebatuco eta fechotuco - baitdu ; haiñac , sentitu-gabe , bertze bertutetan trebatzen-ikhaisten-du : eta bertute bat eciñ-daiteque bere perfeccionean , non eñ-diren orobat berce bertute guciac - erè perfeccione berean ; batac-bercearequi-i-duen aria herxia dela-caussa , Jguzquiaren arragoec elkarrequiñ duxen begalà .

XXXV. C A P.

*Bertutēn ardiexteco moyan balioffenez ; eta
cermaneraz loshu - behar - gaizcon bertute
bakhar-bati cembeit demboraz.*

ORai-arteraiñocoan erran-ditudaneñ ; hauche oraino yuntatzen - daroet : Solidoqui bertutexu errrendatzeco , behar - da - içan bihotz handi bat eta borondate fermu eta yeneros bat ; cerèn guerorà ethorcen edo yiten - baitire , bertutearençat hainitz traba eta pena yañlateco. Guebiagò : sentitu - behar - da bertutearençat yaidura edo inclinacione bereci - bat : eta yaidura hura ethorcen-ohi-da , maïz confederaturic , bertuteec Jaincoari cembàr placer - eguiten - dioten ; ceiñ exsellentac - diren bere - baitàn ; cei progochossac eta nesfessarioac - diren guijonarençat ; eta guiristino baten perfeccionea hetaric haf - ten-dela , eta hetan fiñatzen-dela. Handizqui importa - da , norc - bereberuari goiz gucier propofa - dio : on praticatuco ditu - ela , egun hartan guerbatuco - diren occa - fioneen eredura. Eta maïz examinatuco - dugu gure burua , ikuustecotzac , èa hartu - situgun borondate onac complitu - ditu.

gin ; berris-erè deliberacione berriac har-
ceco , lehenbicicoac bai .o, effetuzco agoac
eta constantagoac.

Hori beregaiñqui praticatu - behar - da ,
ardiextéra enxay atzen - garen eta behar-
dugula-çaikun bertutearen alderà. Hunen
ariarà itzul-araci-behar-ditugu , Sañduen
exempluen gañean eguiten-ditugun erre-
flexione guciac , gure Salbatzaille maitea-
ren Biciaren eta Passionearen gaiñeco Me-
ditacione guciac , ceinac , Jaincozco prati-
ca eta debocione gucietan , haiñitz pro-
gotchos baitdire. Costuma-gaitecen bar-
neco eta campoco bertutzco accionen
eguiten halaco maneraz , nòn , lehenagò
güre natural e ;aren pendura seguitzen-
gui duen-beçambat errechtañsun eta axe-
guñ har-bait deçaquegu hunelaco obretan.
Eta orhoit-gaitecen aitxiñagò erran-dugu-
naz : gure natural e ;aren inclinacionei
guehieñ-contrà-eguiten-daroen accioneac
direla-gayenac , gure arimetan bertuteareñ
usanza eta habituda barnà-sar-arazteco.

Cembait textu edo sentencia , Escritura
Sañdutic atheratuc era beharden moldean
edo bibotzez edo ahoz erranec , effetu mira-
garri bat eguiten-dute pratica suerte hñ-
tan. Hartaracotzat behar-ditugu bethi içan
hunelaco sentenciac gogoan eta mibiaren

puntan , ardiexi - nahi - dugun bertuteare - quin aria dutenac ; eta hetaz aproposqui baliatu - behar - dugu egunac dirauchiño ; eta guciz , gure passione nausituac premiatzen - gaituenean . Esti eta passient bere burua errendatzera enxayatzen - dena balia - dite - que beraz , edo ondoko hitz hautaz edo hunelaco bert - e - cembaitz (a) *Passiencia requin paira - gaüu jaïñco baten colera, ceña heldu - baita çure crimen punitzera.* (b) *Pobrén passiencia ez - da betbi corzat gabeña içanen , esparançatzen - dituen on eta ontassunez.* (c) *Guïçon passient batec , guïçon hazcar eta curayos batec baiño , guehiagò balio - du : Bere - burua sumeiützen eta cebatzen - däquienac , murruetan - gorà iganic Hiriac harcen eta irabasten dituenaren gaiñean , florea eta khoroa badarama :* Cuen ari - mac quen escuco içanen - dítutzue passien - ciarequiñ : Lasterca goacen haiñ - ongi , non passienciarequiñ irabacico - baitugu , aguindua - çaiķun khoroa eta saria .

Horien ondotic , eguiñ - ditezque hats - gorapenezco othoitx hauc , edo hunelaco bert - e - cembait . O Ene Yauna ! noiz - içanen - naïz - badà passienciaz armatua eta borthiztua , ene exayen colpe guciac inu -

(a) Baruch. 4. v. 25. (b) Psal. 29. v. 19.

(c) Prov. 16. v. 32.

til-errendatuko dituen *erredola* edo buclier batez beçala ? Noiz hartaraiñocoàn mai-tatuco-othè-çaitut badà , non egorri-nahihanen - darozqui datzuñ nahigabeac eta gurutzeac errecibituko - baitditut bozca-riorequiñ ? O ene arimaren Bicitze egui-azcoa ! ez othè-naíz badà behin erè çure gloriarentzat bicico , osloquì content sof-fricarien erdiàn ? O ceiñ dohaxua-nintequen , baldiñ tribulacionen eta gurutzen artean ecarria , çure cerbitzuan akhabatu eta haux-billhacatu-nahizco desiraz susta-tua-banintz.

Instant guciez cerbitzatuco-gare Othoitz fuerte horietaz , bertutean eguiñ-duquegun progotchuaren eredurà , eta debocioneac inspiratuco - darokunaren , araverà . Othoitz hauc deitzen - dire Haxgorapenez-coac eta muthiriac , Lançarrac ; ceren bait-dire , suzco dardo batzu-beçala , Cerura aurthiquitzen-ditugunac ; eta indarric asqui dutenac , hararaiño gure bihotz'ac alt-cha-arazteco , eta Jaiñcoaren bihotz'a haus-teco eta colpatzeco , bi gauça , hegalfat baliatzen-çaizcotenac , berequiñ dituzte-nean : Bat-da , segurquì cçagutzea Jaiñ-coac , gu bertutezco obretan ikhustez , harcen - duen placera : Bercea - da desira kharxu bat içatea , bertute suerte gucietan

perfeccionera igatecoa ; eta hori , berc^e
chederic-gabè , baicen Jaiñco guciz-onari
placer-eguin' beharra.

XXXVI. C A P.

Bertutearen praticac galdegniten - duela
bethiereco applicacione bat eta atzar-
taffun ofso bat.

G Uiristiñozco bertutén ardiexteco ,
(-eta hau-da Liburu hunen medioz
eguin - gogo - dugun .chede bakarra-)
baliatzen - diren gaucen artean , nessessario
rionetaric bat - da , bethi perfeccioneco
bidean aintzinà-goatera enxayatzea ; cerèn
huibelà-baitgoaz , den gutiena guelditzen-
bagare. Bertutezco accionén eguitetic
guelditzen-garen pontutic , axeguiñac bill-
hatzera garamatzan` inclinacione natura-
lac , eta sensuac laufengatzen-dituzten ob-
jet campocoe , ez - dute faltatzen mobi-
mendu gaeh toac altcha-araztea : eta mo-
bimendu horriez desfeguiten , edo gutie-
nean flacatzen-ditu te bertutezco habitu-
dac eta usançac. Bercealdé , hunelaco ne-
gliyenciec gabetzen-gaituzte haiñitz Gra-
ciez , ceñiac mereci-baitguiñet/aquic , ar-

thosago baguiñe gure aitzinamendu izpi-ritualaren gainean.

Diferencia hori - da , lurraren - gai-ñean piayetan dabilzanen ; eta Ceruco bidean dohacenen artean. Ecen Lurraren gañean bideranteac gueldi-ditezque , gui-belà goan-gabe ; eta , guehiagò-dena , unhadurac , bethi aitziñà goanez , ematen-ditu ecin surrhunagò goanezco estatuan. Bainan perfeccioneo bidean , cem-batenaz aitzinà goanago , eta hambatenaz sentitzen - dire indarrac emendatuagoac. Flunen arraçoi a hauche - da Gure sensuac eta gure haraguia , ceñec ahalic guehiendò bere erreboltez trabatzen - baitgaitu te jaiñicotiartasunean aitzinña - goatetic , bi exaï hec , diot , bertutea praticatuz fla-catzen - baitire : eta contrarà , gure arima eta gure izpiritua , ceña baitda gure ber-tutearen egoitza , fermutzenago eta bor-thiz tenago baitire.

Eta beraz , cembatenaz progotchu gue-hiagò eguiten baitugu izpiritualtasunean , hambatenaz hañ aurkhitzen-guintuen penac eta nekheac gutitzen-dire , eta emen-datzen - da gure - baitan estitasun suerte bat , ceiñatz Jaiñcoac gure biciaren doloreac goçatzen eta temperatzen baititu. Halaco-maneraz-baï , non bertutetic ber-tutera

tutera bozcariorequín bethi ibilcen-gare-laric, igaten - baitgare filean mendiaren gaineraiño, perfeccionearen goreneraiño, estatu chorionezco hartaraíño ceñctan gurc arima hasten - baita izpiritualtafuneco obren eguiten eta eguinbidén complitzen, ez - choillqui desgusturic - gabé, baiñan oraiio ecin - erran - beçalaco satisfaccion era contentamendu batequin; cerén, bere passioneac bentzutu ondoan, eta creatura guciez, baita bere - buruaz - eré, goragò altchatua, bicitzen-baitda Jainco beraren galtzarrean; eta bere nekhé gucion erdián, góçatzen-baita descauzu eta errepauslu góçó eta agradarri-batez.

XXXVII. C A P.

Bertutearen pratican behiñerè guelditu-behar-ez-denaz gueròz, ez-dela galtzera-ntzi-behar occassioneric batere, hee praticatu-gabé.

A Scò-clarqui erakuchi-dugu, perfeccioneoco bidean bethi aitzinà goan-behar-dela eta behiñerè ez-guelditu. Egonçaite beraz çure-buruaren gainean halaco guissaz atzarria, non ez-baituþu-galduco

R

occasione bakhar-bat , bertuteac ardiazten
trabaillatzecotzat . Beguirautzu niholterè ,
communzqui eguiten-ohi-den beçalà , çure
naturaleça poçoatuari contracguiten-dio-
ten gaucetaric ihes-eguiteric : ecen natura-
leça haç berac igan-araci-behar-çaitu ber-
tuteric handienetara eta bihotz handic i
baicen ez-dauzconetara .

Nahi-duçu , (orai-arteraiñò aiphatu-
dugun exemplutic ez-ilkhitzeco) nahi-
duçu passient edo pairacor errendatu çure-
burua , ez-dioçogula-ihes-eguiñ impassien-
cian eta khechagunean maïzenic eror-
arazten-çaituzteñ preslunei , empleguei ,
pensamenduei erè : har-çaçu usançà presu-
nasuerte gaciequiñ combersatzecoa , cein-
ahiden khechagarria eta fasticagarria içan-
daitecen . Çaren bethi disposicionean ,
guehien pena eguiñ-ahal-dieçaqueçun gu-
cia soffritzera . Non-ez , ez-duçu passien-
cizco bertutearen habituda edo usançà
ardíexico .

Baldinetarià cembeit empleguc ez-ba-
daroztu axeguiñic eguiten , edo bera cerèn
den khechagarria , edo maite - ez-dugun
presuna batec cerèn hartaz cargatu - çai-
tuen , edo çure gogaracoago - litequen
bertze occupacione batetaric cerèn guibe-
tarzen-çaituen ; ez-dioçogula horrengatic

emplegu hari ukhoeguin. Duçun animoric ascò , ez - choillqui hura bozcariorequi i bessarcatzeco , bañan akhabançarainò fermu - atchiquitzeco , khecha guncac hartan sentitzen-bacintu-erè , eta emplegu hura utzic , errepauuan égon-ahal-baciñte-erè. Hau gabe , ez-duçu behiñerè soffritzen-ikhassico , eta ez-çare behiñerè , passioneric - gabe - den eta bertute guciac dituen arima batec posfeditzen-duen batec eguiazcoaz goçatuko.

Gauza bera diot edoceñ pensamerdu suertez , ceiñec batzuetan tormentatzen - baitzaituzte. Ecèn ez - da çurczat abantail bat hunelacoataric osloquì librò - içatea : hauqui etan aurkhitzen - diturzun pencc , gauzaric khechagarriez soffritzen costumatzen çaituztenaz queròz . Çaren beraz osloquì seguratua , contrarioa irakhasten-darotzu-nac ez - darozquizula , desiratzen - duçun bertutea ardiexteco , moyanac irakhaisten , bañan - bai icitizen - çaituzten penen ebitatzecoac eta hauquici ihes - egui - tecoac.

Eguia da : Soldadu berri eta experienzia gabeko batec comportatu behardu hunelaco occasionetan haiñitz prudenciarc quiñ eta moderacionerequiñ : batzuetan berac exaya attacatzen - duela , bercean güij

R ij

bela goaten-dela, bere-buruari sentitzen-dioen indarraren handitassunaren edo gutitassunaren araberà. Ordeàn ez-dio behi, erè garai edo amor-eman-behar; ez-eta gudua ossoqauí quitatu: ez-diote iheseguiñ - behar trubleac eta khechaguneac causa - ahal - diotzoqueten gauça gucici. Ecén segur-den-arren, guisla hortaz, bereburua eman - leçaquela impasiencian eta tchartasfunean erroreco hirriscutic campoàn, querora bicio huntara nihoz-baiñoguehiagò paratua - liteque; ceren ez - den hunen-contrà borthitzua passienciaren habitudaz edo usançaz.

Capitulu hantan erran - ditugun gauced e - dute lekhuric lohquieriaz questionedenean, ceñetaric ez-baitgare salbatzen, ihes - eguiñic - baicen, aitzinagò erremarcatu-dugun beçalà.

XXXVIII. C A P.

Bozcariatu-behar-dugula guducatzeco occasionea dugun guciàn; ardiexteco bertuteac, beregainqui ardiexteco gaitzen direnac.

E Z-da ascò, bertuteac ardiextecotzat, trabaillatzeco occasionei ez-ihes-egui-

tea ; oraino billatu-behar-dire , eta presentzen-direneko , bozcariorequiñ beßarcatu behar-ditugu ; eta mortificationeric guchiena berequiñ dakhárquetenec , placeric guehiena eguin-behar-darókute , guretzat progotchagarrienec beçalà. Deufere ez-çaiku-gaitz idurituco , Ceruco lagunicaequiñ batean , baldin buruan ongui fincatzen baditugu orai erratera-goacen confederacioneac.

Lehenbicicoa : occasioneac berturén-ardiealgo moyan propi batzu , edo , hobequi errateco , baitezpadaco batzu direla. Hortic heldu-da , Jaincoari bertuteac galdeguiten diotzaguncan , galdeguiten-baitiotzogu baitezpadà , hec ardiexteco emplegatu-behar-ditugula , berac nahi-dituen moyanac : non-ez , gure othoitza banoa eta inutilla liteque ; guerorrec gure-buruua contraria-guiñeçaque : Hori Jaincoa tentatzea-liteque ; ecen Jaincoac ez-du-eman ten passiencia , nahigabén eta tribulacionén medioz-baicen : ez-età humiltasfuna , laidoetaric iraganez-baicen.

Orobát - da berce bertute guciez - erè , ceñiac ez-baitdire Jaincoac egorcen-daroz-quigun trebesien fruituac-baicen , eta ceñiac hambatenaz maitatu beharbaiditugu , cembatenaz baidire garratzac eta dor-

pheac ; cerèn-età heyen yastrateco eguiñ-behar - diren effort handiac , haguitz baliarzen-ohi-baitirc , gure-baitan bertutēn usança eta habituda formatzeco eta eguiñ-teco.

Gaudecen-beràz , gure nahi eta guticia propialen mortificatzeco , bethi atzarriac ; beguicolpe curioſtchegui eta hitz libro-chegui-batean baicen ez-balitz-erè . Ecen occasione handietar norc-bere-buruaren-gaiñcàn eramaten - dituen bitoriac , glo-riossalagoac-diren-arrèn ; chumétan eramaten-direnac , comparacioneric-gabe , hufiagoac eta preçagariagoac aurkhitzendire.

Bigarren confideracionea , yà aitzin cheago hunquitu duguna : Mundu-huntan guerthatzen-diren gauza-guciac Jaincoaganic heldu-dire , eta , gu progotcha-deça-guntzat-baicen , ez-ditu egorcen . Ecèn , egua - den-arrèn , yustuquï miñtzatzeco , eciçerran ditequela , guerthacari batzu , halanolà bekhatuac , nahiz gureac , nahiz ber-cènac , Jaïñcoaganic heldu-direla ; cerèn Jaincoac higuï-baitu iniquitatea ; guciarequiñ egua-da , nolazpaiterè harenganic direla , permetitzen - dituenaz - gueròz . Bainan nahiz gure faltaz , nahiz gure examen maleciaz içaten - ditugun soffricariez

denaz - beçambatean , ecin - ukha - diteque e - direla haren escutic ethorcen , eta ez - duela parteric ; condenatzen - duen - arrèn heyen causa . Guciarequiñ , nahi - du paira - detzagun passienquì , edo cerèn - diren gu faindu - eguiñ - arazteco moyan - batzu , edo bertze arraçoiñ , berac eçagutzen dituenen gatic .

Baldifiètarià beraz segùr - bagare , haren borondate dibinoa complitzetcotzat , go - go - onez paraitu - behar - ditugula gac - htaguïñec causatzen - darozquiguten gaitz eta gaizqui guciac , edo guerrorec gure - gai - ñera gure bekhatuez erakharcen - ditugun guciac ; falta - dute batzuec , bere impaffien - ciaren guericiatzeco , diotenean : Jañco in - finituzqui yustua - den batec eciñ - nahi - içan - deçaquela principio gachto batetic forcen - dena . Clarquì agneri - da - ez dutela deüs - bertzeric pretenitzen , heran aurkhitzen - den penatic librò - içatea - baicen , eta mun - duari siñhex - ara tea - baicen , araçoiñequip - ez - ditutzela errecibitu - nahi Jaincoac egor - cen - diozten gurutzeac . Baiñan bada orai - rò cerbeit guehiago , eta huna cer : Jañ - coac (gauça guciac higual - direlaric) pla - cer hañitz - guehiagò harcen - du , ikusten - gaituenean fermuquì soffritzen - ditugula guïçonen partetic , eta beregaiñqui obli -

212 *Gudu izpirituala*

gacione darokutenen partétic , ethorcen-
çaizquigun nahigabe eta perxecucione in-
yustuac , ecen-ez ikuhsten-gaituenean ber-
ceguerthacari suerteac pasienqui harcen-
ditugula. Eta hunà horren arrañoñac.

1º. Cerèn gurequiñ fortzen-den urguil-
lua , haiñitez-hobequiñ cebatzen eta ithot-
zen baitda , exayec eguiten-darozquigu-
ten tratamendu gachtoez , ecen-ez boron-
datezqui soffritzen-ditugun nahigabéz eta
mortificatione. 2º. Cerèn , hec pasien-
ciarequiñ soffritzean , Jaincoac galdegiñ-
ten-darokuna eta haren gloriaren at den
gauça bat , eguiten- baitugu. Cergatic ?
cerèn haren borondatearequin gurea con-
formatzen-baitugu gauça batean , cei etan
haren Ontasfunac eta haren Bothereac
higoalqui distiatzen - baitdute , eta cerèn
funx , bekhatua den beçaiñ , gachto-bate-
tic , bertutezco eta saindutaslunezco fruitu
den-baliosfénac billzen-baitditugu.

Yaquiñ-çaçu beraz , Jaincoac ikuhsten-
gaituen pontutic deliberatuac , bertute so-
lidoac ardiexteco ciñciñez trabaillatzera ,
ez-duela saltatzen gu frogatzea tentacione
khechagarriez eta soffricari dorphéz.
Horlatan , eçaguturic haren gure-alder-
co amodia , eta gure abantzamendu izpi-
ritualarençat duen affectionea , esquerrac

errendatzen diotz ogula , erreuibitu-behar-dugu osfreitzen-darokun khalitzá , eta edan azqueneco chortaraiñocoàn ; seguratuac , cembatenaz aurkhituco-baitdiogu kharax-tassun-guehiago , hambatenaz içanen-dela guetzat hobeago eta salbagarriago.

XXXIX. C A P.

*Nola bertute bera practica - daitequen , occa-
sioneac , iduriz , berce bertute bat galde-
zen duen demboran.*

IKhussi-duqueú aitzinéco capitulu bat tean , hainitzez hobeagò-dela bertute bakhar-bati hainitz demboraz hox-ema-tea , ecen ez colpez hainitz bertuteri lotzea ; eta bertute hartan exerçatu eta trebatu-behar dela , presentatzen-diren occasio-ne gucietan. Ikhaz-çaçú orái , hori cein-errechquieguin deçaqueçun.

Guerthatuco-çaitzu , egun , eta menturaz oren bakhottchberean , eguiñen-bait-darotzutte cembeit erreportchu-miñ , accione , berenèz gachtoa-ez-den , batençat ; edo , bertze cembeit arraçoiñez , çutaz gaizqui eraunxico-dute ; ez-darotzute-acordatu-nahico galdetzen-duçun gracia bat,

214 *Gudi izpirituula* (in ungarisch)
aitzitic , ezdeuzqueria báat içan-arrén , er-
refusatuco-darotzute manera-gordiñ bate-
quin ; çutaz cembeitz chuchpitcha gueçur-
rezco eta falso hartuco-dute ; cembeitz man-
datu damueguíngartiz cargatuco-çaituzte ;
cerbitzatuko - darozquitzute yanari gaiz-
qüi-antolatuac ; aguertuco-çaitzu eritassun
bat ; colpecolpez içanen-çare gaitz orai ñò-
handiagoez attacatua eta hurrén-lehertua ,
halanolà maiz eta màiz guerthatzen-ohi-
baitda miseriazco bicitze huntan : hainbát
guerthacari ondicozoen erdián , dudaric-
gabe pratica-detzaquetzu haiñitz bertute
eta haiñitz suerteacoac. Ordeàn , horren-
gainean eman-darotzudan erreguela gar-
darzecotzat , progotchoßagò-içanen-duçu
orduàn , beharrén-duqueçula uste-duçuna-
ri bakharric lotzea.

- Baldin bertute beharrena , comparacio-
nera , Passiencia bada ; ez-duçu-pensatuco
eturayosqüi eta bozçariorequin , guertha-
tuco-çaizquitzun gauça guciacy soffritzer-
baicen. Baldiñ humiltasluna bada ; çure
gogo eta izpíritu gucia occupatuco-duçu
consideratzen , ez-dela penaric eta gañigu-
ric çure crímequiñ parcàn - eman-diteque-
nic. Baldin obediencia bada ; çure burua
sumentitzera enxayatuco-çare Jaincoaren
Borondatearen - azpirà , ceñiac punitzen-

haitçaitu çure merecien araberà. Guehia-gò-dena : sumetitu ; beharco-duçu , haren amorea-gatic eta harc cerèn nahi-duen , ez-choillquì creatura arraçoinezcoen-azpirà , baiñan-oraiñò , arreçoñaz eta biciaz gabetuac-içan-arrèn , haren yusticia-ren instrumentzat baliatzen-direneñ azpiraterè. Baldin Pobrecia bada ; çure ahalac eguiñen-ditutzu , content bicitzeo ontasfun guciez eta bicitzeo estitassun guciez gabetua-çarenean-erè. Baldin caritatea edo Jaiñcoaren Amodioa bada ; Jaiñcoaren eta proximoaren - alderaco amodiozco Añlac aharlic-guehienà eguiñen ditutzu : consideratzen - duğularic , merecimenduen nombreña handitzeco-occasionea ematen-darotzula proximoac , çure passiencia frogalzen-çjenean ; eta soffritzen - ditutzun gaitz guciac egorcen eta permetitzen dituen Jaiñcoac,ez-duela bertze chederic çure ona eta çure abançamendu ipirituala baicen.

Bertute , necessarioen duçun , bat , occasione differentetan pratica - ahal deça-queçu beraz : ikhussi-duçu , orai errandudanetan. Bada hori yaquiteac irakhaxico-darotu halabèr , cer-moldez bertute har-tan-berean frogar-deçaqueçun çure burua , occassione bakhat - bat - baicen ez - duçun-çean ; halanolà eritasfun batean cdo heçç

Concordia et concordia in ecclesiis. Etiam in ecclesiis. Etiam in ecclesiis.

cenbeit pena nahiz gorputzecoetan nahiz
izpiritucoetan.

X L. C A P.

Gembat dembora emplegatu-behar-den bertute baten ardiexien ; eta cer seiñatetaric eçagut-deçaquegun abantzatzen-dugula.

Bertute bakhocharen-gainean cembat demboraz behar-dugun frogatu, ecin yuituqui eta ossoqui erran deiteque ; cerèn hori baitda gauça bat gure disposicionetaric hicitze izpiritualean eguiten-dugun progotchutic, eta guidatzen-gaituen Diretoraren moldetic. Yuyatu-behar dena. Baiòan gauça ecin-dudatzco bat-da, baldia, errap-dugun bezalako kharrarequiñ eta atzartasunarequin applicatzen bagare, aste guti-ric artean, hainitz progotcha-guineçaque-la.

Progotchu handiac eguiten-ditugulaco marca guciz-segur bat ohi-da, debocionezco eta Jaincotiartassunezco obrac seguitza, trublén, agortasunen eta consolacione-gucien-escasien contrà era despit. Bertze marca bat, ez-gutiagò-segura, da haraguia bentzutea eta gorputza Arraçoinari

çolnari sumetitzea hartaraifio , non eciña
guchiagò traña-baitgaitz aquete bertuteac
praticatzetic. Beraz seguratuac-içan-ahal-
gaitezque bertute batzen habituda edo usan-
ça ardiexi-dugula , sensuen partetic atta-
cadaric eta assalduric sentitzen-ez-dugu-
nean ; eta cembalenaz bertute haren pra-
ticac eguiten-baitditugu errechitasun gue-
hiagorequiñ , hambatenaz da gure habi-
tuda edo usança perfetagoa eta fincatua-
goa.

Ez-deçaçula guciarequin uste-içan sañi-
dutassunaren gorenera igan - çarela , eta
çure passioneac bentzutu-ditutzula , cerèn ,
gudu haiñitizen-ondoan eta aspaldidanic .
heyen atacadaric ez - duçun baterè sentit-
zen : Jaiquiñ-çaçu , maiz badirela orduan
illusioneac Deabruaren , eta artificioac ha-
raguiaren partetic , ceña dembora-bateta-
cotz gordetzen eta gueriçatzen - baita.
Hortic heldu - da bertutetzat , urguilleria
gorde batez , harcen-baitigu bere-baitan
bicio bat-dena. Berc calde , baldiñ confi-
deratzen-badu , cei den Jaincoac deit-
zen-çaituen perfeccionearen gradua , cein-
nabiden enxayu eguiñ - duque un hartára
igateco , aurkhituco-duçu orai ò hainitz-
urhun guelditua - çarela. Behar - ditutzu-
beraz seguitu çure egunorozco obrac eta

S

practicac, orduari hasten-bacinitu-beçala, çura lehenbicipikhar hartaric-batere behinérè gutitzera eta iraunguitzera utzigahe.

Orhoit çaité hobea gò-dela, bertutean bethi-aitzinà-goatera enxayat/ea; ecen-éz chirrituquïi examinatzen yarcea è pro-gotchuric egnin-dugun: cerèn bihotzen Eçagut aillea eta çundatzaillea den Jain-co choillac secretu hau eçagut-arazten bait-daroe batzueï, eta gordetzen bertzeï: eçagutze-horrec humiliatuco edo banitatean far-aracico dituela ikusten-duenaren araberà. Horrà cergatic Aita çuhur beçaïñ on hunec flaco-direnei urhuntzen eta khen-cen-daroen gaitzeco occasionea; eta ematen dioten berçei bertutean abantzatzeco moyana. Eta beraz Arima-batec, ez ikuSSI-arrèn eguiten-dituen progothuac, ez-ditu bere debocionezco praticac utzi-behar; cerèn eçagutuco-baitditu, Jain-coac, hareñ on handiagò-batençat, eçagut-araci-nahico-diotzanean.

X L I. C A P.

*Ez-dela lechia sobrarequiñ desiratu-behar ,
passienqui soffritzen-ditugun nahigabe-
taric libratura-içatea eta cer moldez be-
har-ditugun erreguelatu gure nahiac.*

CEmbeit nahigabe eta afflxione duçunean (nolanahizcoa içan-dadin) eta patlienciarequiñ pairatzen duçunean , beguirautzu adi Sathan edo çure amòdio propiala , ceiniec çure bihotzean pitch-arazten-baitdituxte hartariclibratua içan - nahizco desira borthitzac. Ecen çure impasienciac bi gaitz handi causa-lietzatzuque : bata , orduan ez ossoqui galduric-erè , pasienciazco bertutearen habituda eta ussança , bicioan erorceco disposicioneara çure-buruua aurkhitza : bertzea , ez - içatea pasiencia perfet bat ; eta ez merecitza faristic eta errecompensaric praticatu - duqueçun demborarentzat baicèn. Contrarà , baldiñ solayimenduric galdetzetic-urhun , Jaincoaren Borondateari ossoqui erremitua eta erresinatua çarela aguertzen-ba duçu , çure penac oren-laurden-bat baicen ez-iraunic-erè , Jaincoac paga eta faristaci tzaque , dembora haiñez soffitu-baciñdu beçala.

Har-çaçu beraz erréguela yeneraltzat,
 gauça guicietan deus-ez-eguin-nahi-içatea
 Jaincoac nahi - duena baicen ; harengana
 itzultzea çure desircunde guiciac, azquen-
 chedera beçalà. Moyan - hortaz içanen-
 dire guiciac yustuac, guiciae sainduac : eta
 ceinnahiden gaitz eta accident guertha-
 daqui un , ez-choillqui egonen-çare tran-
 quill eta sosseguan , baiñan oraiñò içanen-
 çare desanxu osso eta perfet batean. Ecen
 nolà mundu huntan ez - baita deüs guer-
 thatz en Probidenciaren ordenaz baicen ;
 baldiñ ez - baduçu - nahi harc nahi-duena
 baicen , içanen-duçu bethi desiratzen-du-
 çuna , cerèn ez-baita deüs arribatuco çure
 borondatearen araberà baicen.

Orai errañ dudan hau ez - da - aditu-
 behar , (eguia-da) ez çure bekhatuez , ez
 bertzenez ; Jaincoac bekhatua abhorrit en-
 duenaz - gueròz : baiñan aditu - behar - da
 bertze pena suerte guciez , nahiz içan-
 daitecen çure bekhatuen punctioneac , na-
 hiz çure bertutearen frogac , bihotza do-
 lorez urthua baciñdu-erè , eta dolore ha-
 rengatic bicia galtzeco mencàn baciñe-erè.
 Ecen holaco gurutzeac dire presisqui , Jain-
 coac bete adisquideric maitenei fagoratz-
 co , comunzqui egortzen dioztenac.
 Baldiñ ordean çure penentzat cembeit

X L I . Capitula.

221

estitassun billatzen-badu, eta hortacotz moyan ordinatioac, progotchuric eta fo layimenduric gabè, emplegatu-baditutzu, osloqui deliberatu-behar-duçu passiencia requiñ soffritzera gaitz-bat, ceiñetaric sendatua-içatera alferric enxayatu-baitzare. Moyan hec berac, (bere baitaric onac dierenac eta Jaincoac beharrean cerbitza detzatzun nahi-duenac) emplegatu-behar ditutzu arraçoïñ choill-hunengatic ; ceren Jaincoac holà nahi-duen : eta ez behiñere gure-buruarençaco amodioz ; ez-eta soffri carietaric ibratua-içan-nahizco lechia sobraniazco batequiñ.

X L I I . C A P.

*Nolà behar-ditugun gure-buruac gardaua
Deabruaren artificioetaric, debocio e or-
duzcampocoac eta indiscretac inspira-
zen-daroz quigunean.*

SAthanec ikhusten-duenean Ceruco bidean, pausu segur batequiñ eta behaztopatu-gabè, gabiltzala ; gure desira guciac Jaincoagana dohacela, eta fiñecia harro edo grossierrez gaizquira eciñ-itzularaz - gaitzaquela, harcen-du Arguico Aiñgueruaren figura ; perfeccionera berac

S iij

butatzen eta herchatzen-gaitu ; hura desira-arazten-datoku gure flakciez conturic gabè ; inspiratzen-daro quigu debocionezco peniamenduac ; aiphatzeir Escritura sainduco Hitzac eta Passiāac ; beguien aitzinieān ematen Sainduric handienen Exempluac, Khar indiscret eta lasterregui baiez urhunegiñ goan-araz-gaitzantzat , eta eguiñ-araz-dieçaguntzat cembeitz huix handi eta ahalcagarri.

Hertchatzen-gaitu , comparacionera , behar - baiñò - guehiagò gure gorphutzagaizquì-tratatera icifriñez , bārurez , eta bertze hulacò mortificacionez . Haren desficiñua eta chedea hauche-da : edo banalorian , gaixa handiac eguiten-ditugulacoan , far-araztea ; edo obra-onen eguiteco , penitencia dorphéguiez eta gure indarrezz goragocoez gogourrituac , incapable errenda-araztea ; edo bicitze garratz baten negheac ecíñ - guehiagò - yañanez , gure practica saindnetaric baratchè - baratchè desgusta-araztea ; edo siñean , bertutea praticatzeaz unhaturic , egundaiñò - baiñò xhat eta lehia - guehiagorequiñ munducò axeguiñac eta placerac billha-araztea .

Norc conda - deçaque cembat presuna molde hortaz galdu-diren ? Banitateac eta presunzioneac huntara inocoān haiñitz yen-

de ixutu-ditu ; non bere-buruac indiferent
qui abandonaturic soffricarriençaco zelo
eta amodio desferreguatu bati , erori-
baitdire berec-bere-buruei hedatu-ciotzo-
ten sareçetara : eta ondoan billacatu-bait-
dire deabruaren bitiñac , eta hetaz nahi-
çuena eguiten baitzuen. Ez-da dudatzeko
haiñ corigaitz handitic bere-buruac gar-
datuco-cituztela , baldin consideratu-ba-
lute mortificacionezco obra horietan ,
(cembat laudagàriiac eta progotchagar-
riac-baitire-crè , progotchatzeco indarric-
ascò gorputzean , eta humillassunic-ascò
izpirituan durenentzat) consideratu-ba-
lute , diot , cembeit erreguela , ya erran-
dugun ba ala , hetan berhi-gardatu-behar-
dela , eta ikhussi , gure disposicionéei cer-
cayen guehienic conbeni. Ecen guciec ,
Sainduec beçambat austerritate eta mortifi-
cacione eciñ yassan decaquete. Norc bere
bihotzean forma-detzaque desira kharzuac
Jesùs Christoren soldaduec irabaci-dituz-
ten khoroa gloriostan partale - içateco :
hec beçala , mundua era bere buruac mes-
pre-a-detzaquete : bakhartassuna eta ichil-
lassuna maita : gucien-alderà içan-deitez-
que humill eta bihotz-onezko : effruntuac
passientqui soffri - detzaquete ; unguiac
eguiñ - diorzoquete gaizquiric handienac .

eguiten - dioztenei ; eta huxic chuméencé
ihès-eguiñ-dioçoquete. Badà hauc-guciac
gauça batzu - dire Jaincoaren beguietan
haiñitez merecimendu guehiagò-dutenac,
duten baiño gorphutzaren contraco dor-
phetaslunec eta gaizqui-tratatzte guciec.

On-da-erè y aquíñ-deçaçun, lehenbi-
cian hobeañ - dela pheituz praticatzea
campoco penitenciac ; beharrarequiñ ,
amenda-ahal-daitezquentzat : ecen-èz so-
brà-eguiñ-nahiz ; baterè ez eguiteco hir-
riscuan berè burua ematea. Hunelà mintzo-
naiz ; cerèn uste-baitut ez-duçula pensat-
zen batzuec, ceiñac izpiritualtzat passatzen ;
ordean , amodio propialaz enganatuac ,
ez baitire occupatuac ossassluna concerbat-
zeaz baicen. Haiñac beldar - dire , cer-
beitec eri edo incommoda - dertzan , eta
deus - ez - da maizagò aiphaitzen-dutenic ,
nolà-baitda gardatu-behar-duten yan-edaz-
naren ordena eta erreguela. Badute yana-
riac hautatzean delicatassun bat, gorphutzza
flacatzeco baicen cerbitzatzen ez-çayena :
nahiago - dituzte communzqùi , gustuari
guehien axeguiñ eguiten - dioten gauçac ,
ecen-èz ossasslunarentzat hoberèn direnac :
Bizquitarteàn. Siñhexi-nahi-badire , hec
billatzen-duten gucia da Jaiñcoa hobeqüü
cerbitzatzeco indarren içatea.

Hori da aitzequia , bere fehsualitatea eta friantailuna gardetzeko , emplegatzen dutena. Ordean feuxean ez-dute billhat enbi exai ecin-erreconciliatuac , haraguia eta ipiritua , elkarrequin compuntzco moniana baicen. Età horrà cere precizozqui , sentitu - gabe , biac gal - arazten - dituén. Alabaihan , batac galtzen-du ossailuna eta bertzeac debocionea. Beraz bicitzeco molder bat , delicatasunaren eta dorrieguitasunaren erdikoia , hura da segurena eta errechena.

Badà huncan-erè neurriac gardatu-behar-dire , eta comportatu-behar-da temperamenduaren-araberà : Ecen nola temperamendu guiac ezbaitire orobatac , guciec pena eta trabaillu berac ecin-yaflanderzaquete. Diot guehiagò : ez-choillqui pheituz goan-behar-da campoco exercicio- etan edo obra-onetan , bainan oraiño ezda urhunegùi goan-behar , phuruqui izpi- ritualac eta barnecoac diren obra-onetan- erè ; ya erakutchi-dugun-beçala , mintzatu gareteean nolà gradutic gradura behar-den igan bertute haltoetara eta distiantenetara.

X L I I I. C A P.

*Gure pendura edo inclinacione gachtoec ,
Sathanen inspiracionequin yuntaturic ,
yuyamendu arinac eta gachtoac lagun-
proximoaz eraguiten - darozquigutela :
eta nolà behar-diogun bicio huni contrà-
eguin.*

G Ure-buruaz dugun opinione onac causatz en - du gure - baitan bertze desordena bat guciz - caltecorra. Hura da yuyamendu temenarioa , edo fundamenic gabè gaizqui yuyatzea. Nolà bicio hau gure urguilleriatic heldu-baitda , halà urguilleriac entretenitzen-du : eta cembate-nàz hedatzen eta emendatzen - baitda ; hamabatenàz errendantzen-gare urguillufagoac , gure-buruaz hartuagoac , eta Sathanen illusioneñen errecibitzeco errechagoac. Ecen sentitu-gabe , bertzentzaco estiumua gutituaren eredurà , guretzat duguna han-ditzen - dugu : falsoquì eta funxgabequì seguratuac ez-garela-niholcerè-gai erortzeco bertzeac hobendun-direla yuyatzen-dugum huxcian.

Gure salbamenduaren Exayac , gure-baitan disposizione gachto hau eçagutzen-

du enean , bere finencia eta arte guiac em-
plegatzen-ditu , gu errendatzecorrat erne
eta atzarriac berzeren faltac eta escassac
examinatzeco , eta gure-beguietan , diren-
baiño , handiagoetan eroriac-direla aguer-
arazteco . Ez-gui eçaque - finhez eer ez-
duen eguiten instant - guciez erremarca-
arazteco , gure anayen baitan cembeit im-
perfacione tipi eta arin , handirin eciñ-
erremarcaara -deçaguenean.

Beraz , gu-gal-arazteco , haiñ finciossa
eta atzarria denaz - gueròz ; ez - gaitecela
gure partetic içan gutiago erneac eta ar-
thosac haren sareac eta arteac descubritzen
eta hei iches - eguiten . Proximoaren cem-
beit birio presentatzén-darokun beçaiñ-
farrí , bicio haren pensamendua urhùn-
khassa-çagun i piritutic . Eta baldin the-
matzen-bada , hartaz yuyainendu gachtoac
eguin-araci-beharrez , haren asmu gach-
toac enzutetic ongi - beguira - gaitecen
orhoit-gaiteen autoritateric ascò e - du-
gula nihor yuyatzeco : eta ascò baguiñdu-
ere , ez-garela segur behar-becalà yuya-
tuco-dugula ; cerèn milla passionez prebè-
niuac eta ixutuac - baitgare , eta cerèn ,
içatèz , laket - baitzaiet bertzéen accio-
nèen gaiñean cerbeit errateco aurkhitzea .

Haiñ danyerosa-den gaitz bat , behar-

ez - garela segur behar-becalà yuya-

den-guislà eta effetuzqui erremedio emate^s co , izpiritua bchar-dugu osloqui occupatu gure miseria propialez : gure-barnean aur-khituco - ditugu hambat gauça correxitu eta chanyatu-beharrac , nòn galduco-bait-dugu bertzen-yuyatzeco guticia eta hirrixa. Guehiagò : gure escas propialac examinatzen yarcen-bagare , gure arimaco beguia errechqui sendatuco-dugu nabarbenzia batetic , ceña baitda yuyamendu gachtoen ethorquia eta surtsa. Ecen norcerè fundamenic gabe lagun - proximoa cembeit biciotara suyet - dela yuyatzen-baitu , haiñac arraçoiñ eta fundamen so-brà - baicen - ez - du yuyatzeco , bera-erè kartara ekharria-dela ; cerèn bicioñu batec bethi uste-baitu berceac haren iduricoac direla. Eta beraz norbeiten conduita condenatzera prest eta ayer garenean ; blamaçagun bihotzez gure burua , eta arraçoiñequi i erreportcha manera huntan : Ah Ixua eta supherbia! nondic bercen-baitan errateco aurki deçaquec , bicio berac eta hai bit'ez handiagoac herorrec ditucanean? Horra - nolà gure armac guerorrec gureburuen-contra itzuliric , proximoa colpatzetic - urhùn emplegat'en - ditugun gureçaurien sendatzén,

Baldiñ ordean condenatzen-dugun falta,
segura

segura bada eta publicoa , escusia-deçagun, caritatez , haren eguilea : siñhex + çagun baítuela bertute gordeac ; ceitac cincconcerbatuco-baitzituen , baldiñ Jaincoac hux-hartan eror-çadin permetitu-ez-balu. Sinhex - çagun , cembeitz demborarentzat Jaiñcoac usten - dioen bicio chume batec hainitz - humiliatuco - duela bere buruax-çuen opinione onean ; inespreçatua-içateac urguilleria khenduko-dioela : eta beraz , irabacico - duena handiago içanendela , galduco-duena-baiñò. Baldiñ oratñó falta hora bada , ez - choillqui publicoa , baiñan handienetaric eta ahalcagarria ; baldin saltaduna edo bekhatorea gogortua eta ostriñatua-bada : considera-çagun presiña haiñitz , biciopean lucerò bici-içan-ondoan ; Saiñdu-handi eguiñ-içan-direla ; eta contrarà , bertze-hainitz , perfeccio-neco-gaiñera ikhanac ciruriteñac çorigaiz-qui erori-içan-direla bicioen eta iniqui-tén lecera.

Consideracione hunelacoac eguiñic , comprenituco-du bakhotchac, beretzat ham-bat beldurzeco - duela nola bertzeñenzat. Eta baldiñ lagunproximoaz onarenpar-tera yuyatzeco cembeitz pendurà sentitzenbadu bere-baitan , ecagutuco-du hori Iz-piritu-Saiñdua ganic duela : eta contrarà ,

bere anayárençat eguiten dituen yuamendu temenarioac , sentitzen dituen ayercundeac eta mesprecioac heldu - çai/cola bere malecia propialetic , eta Sathanec burua ematen-diot an gachtaquerictaric. Baldi i beràz , bertzen huxac eta bicioac curiosquiegùi examinat/en eta erremarcatzen tricatu - bagare , ez - gaitecela gueldi eta errepausa non ez-ditugun guciac gogotic-eta-memoriotic khentzen eta osloquì urrhatzen.

X L I V. C A P.

Ohoitzaz.

B Aldiñ gure buruazco mesfidantzia , Jaiñcoa baitango fidancia , eta gure campoco eta barneco ahalen emplegu ona arma batzu badire Gudu izpiritualean guciz - nessessario direnac , orai - arteraind irakutchi-dugun-beçalà ; Ohoitza , ceiña azquenic eman - baitdugu , oraño arè - nessessarioago - da. Ecen Ohoitzaren bidez Jaincoaganic ez choillqui bertute horiec , baiñan oraño behar - ditugun on eta ontassun guciac - erè ardiexten - ditugu : errheca huntaric iragaten dire Ceru goratic errecibitzen - ditugun Gracien Ibayac :

Othoitzac Gucizbotherexua y aux-arazten-
du bere Tronuaren erditic gure laguntzera;
eta gure beslo flacoez ballatzen da gure
exäi cruelenen eta ikhagarrienen bent-
utzecoz eta desleguiteco. Badà Othoitzaz
behar-beçala cerbitatzeko, hunà cer du-
gun eguiteco.

1º. Ciñciñez desiratu-behar-dugu Jaiñ-
coa cerbit-atzea kharxuqüi eta berari gue-
hien agradatzen-çayon maneran. Bada
desircunde hau gure bihotxetan pichtuco-
da, baldiñ attencionerequiñ hirur gauça
consideratzen baditugu. Lehena-da : Jaiñ-
coac guciz-merecitzen-duela cerbitzatua
eta ohoratua-içatea bere Mayestate sobera-
noaren Handitassuna eta Exsellencia gatic,
bere Ontassunaren, Cuhurciaren, Bothe-
rearen eta bertze eciñ erranezco perfeccio-
nen-gatic. Bigarrena : Jaiñco hora-bera,
Guicon - eguiña , hogoi - eta - hamahirur
urthez bethi gure salbamenduarentzat tra-
baillatu-dela ; nahi-içan-dituela gure be-
khatuen plaga tatzgarriac bere-escu pro-
pialaz lothu eta þere Misericordiaz fenda-
tu , ez , heyen - gainera *arnoa eta olioia* ;
baiñan bere Odol preciatua ichuriric , eta
bere Gorphutz guciz garbia açotez , el-
horriz , eta itze handiez porrofcatzea per-
mitituric. Hirurgarrena : guretzat eciñ-

T ij

232   *Gudu izpirituala*

guehigo importa dela haren Leguez begiratzea eta gure eguiabideen ongi complitzea ; hori denaz-gueròz gure-buruen nauski , Deabruaren gaiñean bitorios , eta Jaincoaren Haur edo Ume içateco moyan bakharra.

2º. Içan-behar-dugu Fede bici-bat eta fidantzia fermu & ofio bat ez-darozquigula errefusatuco , bera unguì cerbitzeco eta gure buruen salbatzeco behar-ditugun laguntzac. Fidancia saindu huntaz bethea eta animatua den Arima-bat Baso sarratu bat-beçala-da , ceñetara Misericordia dibinoac ichurtzen-baitditu bere Gracien tresorac : eta cembatenaz baita Baso hura handiagoa , hambatenaz da abundantagoa Ohoitzac Cerutic yaux-arazten dituen benedicionen franquia . Ecen nola possible - liteque , nihor trompatzen ezduen eta gauça guciac bere-elscuco-dituen Jainco batec ez -gaitzan bere dohaiñetan partale-eguin , galde-detzagula hertchatzen gaituen-demboran , eta bere Izpiritu Saindua prometatzen-darokun demboran , baldiñ fidanciarequiñ , constanqui eta unhatu-gabe galdetzen badugu ?

3º. Ohoitzà eguiñ behar-dugu , ez guc nahi-duguna-baiñan Jaincoac nahi-duena eguin - dadilla : halaco moldez , nòn ez-

ba'tgare Othoitz eguiten - hassi - behar ,
 Jaïñcoac cerèn othoitza manatzen - daro-
 kun - baicen , eta ez - baitugu entzunac iça-
 tea desiratu - behar , berac placer - duen be-
 çambatean baicen ; Eta beraz phuruqui eta
 bakharric gogoan behar - dugu gure boron-
 datea harenarequin bateguitea , eta ez ha-
 rena gurearequiñ antolat ea : flunà horren
 arraçoïña : Amodio propialac gure boron-
 datea gachtaluz , eta poçoatux - gueròz , gue-
 hiençan ez - daquigu cer galderzen - dugun ;
 baiñan Jaïñcoaren Borondatéac eciñ hutsic
 eguiñ - deçaque , cerèn içatez era here - bai-
 taric yustua eta saindiz baita . Beraz behar-
 du - içan bertze borondate gucien erregue-
 la ; eta hura ez - seguitza , errebelatza - da .
 Ez beraz galde Jaïñcoari agradagarri-
 çayon gauçaric baicen . Baldiñ beldur-
 zeco uyetic - badugu guc desiratzen - duguna
 ez - dela haren Borondatearen aravecóa ;
 haren Probidencjaren Ordenen azpira os-
 soqui sumetituric baicen ez - deçagula - gal-
 de . Baiñan baldiñ ardiexi nahi - ditugun
 gauçac , hari handizqui agradatzecoac bai-
 cen , eciñ - içan - haiditezque , halanolà
 Graciac eta bertuteac ; galde - detzagun
 behindicbehiñ berari placer - eguitecotzat
 eta haren Mayestatea cerbit atzecotzat
 bertze arraçoïn guciak baiño lehèn , arra-

T iij

çoin hec içan-daitecen ceñnadiden izpiri-
tualac.

4º. Baldin nahi - badugu gure Othoitzac entzunac-içan-ditecen gure obrec eta accionéec gure galdequin accort edo orobatac içan-behar-dute. Othoitzaren aintzinean eta ondoan , gure - ahal - guciez , trabaillatu - behar - dugu ; gure buruac ardiexi-nahi-dugun Graciaz digne-erreindatzaera : ecén Othoitzac eta barneco Mortificacioneac , ez-dute behiñerè bata - bertzea-gabè ibilli-behar ; cerén Jaincoa tentatzea baita , hari bertute bat galdetza , hura praticatzeaz baterè penetan eman-gabè .

5º. Jaincoari cerbeit galdetu baiñò lehèn , humillassun handi batequiñ , esquerronezco accioneac bihur - diotzogun , haiñ amulsuquñ eguiñ-darozquigun unguieguiñez. Erran - ahal - dioçoquegu : O ene Jauna eta ene Jaincoa ! Creatu-nauçunondoan , çure Misericordiaz arrerossi edo erresquetatu , eta oraiñò infinitubat aldiz ene exayen fuliatic libratu-nauçuna , çato orai-erè ene sokorritzera ; eta , abantziaric ene esquergabetassun iraganac , ez dieçadaçula errefusa , orai galdetzen-darrotudan Gracia. Baldin ordean bertutebat hereciqüi ardiexi-nahi-dugunean-erè ,

haren contraco bicioaz tentatuac-bagare,
ez - de agula falta esquerrac errendatza
bertute haren praticat/eco ematen - daro-
kun occassioneaz : ecen hori bera fagore
handi bat da.

6º. Nolà Othoitzac eciñ - baituque in-
darric , ez effeturic , Jaincoaren Ontasun
eta Misericordia soberanotic , J E S U S -
C H R I S T O R E N Biciaren eta Passio-
nearen merecimenduetaric eta entzunen
gaituela eguiñ deraukun promesietaric bai-
cen ; gure othoitzac bethi akhabatu-behar-
ditugu , ikuhastera-gohacen moldean ; mol-
de-hautaric-hainitzez baliatzen-garelaric ,
edo bederèn bakhar batez : Errequerit-
zen-çaitut , ô ene Jauna , çure Misericor-
dia dibinoaz Gracia *bau edo hori* niri ac-
cordatzeaz : Çure Seme maitearen mereci-
menduez , indau-arrèn galdeguiten-dar-
rotzudána : Orhoit-çaité , ô ene Jaïñcoa ,
çure Aguiñtzez ; eta entzun-naçaü . Bar-
zuetà ongiñ eguiñen-duçu Jaïñcoaren al-
derà emplegatza Biryina Sainduaren , eta
berzze Sainduen arartecotasluna : ecen Ce-
ruan credit eta autoritate haiñitz badute ;
eta Jaïñcoari laket-çayo heyen ohoratzea
bera luraren gailean ohoratu-dutenaen
eredurà.

7º. Bihau-dà uraiñò luceroa ura askat-

236   *Gudu izpirituala.*

bantzaraïñò iraun ; ceren Guciz - Bothe-
rexiac eciñ - deus - errefusa - baitdio, uque
Othoitzean humillqui fineraïñò dagoenari.
Baldiñ Ebanyelioco Alhargunaren nabar-
benciac Juye Gachto bat hunquitu - içan-
baçuen, nolà gure othoitzez ez-dute hun-
quituco infinituzqui ona-den Jainco-bat ?
Eta beraz, , gure galdeac accordat ea lu-
çatzen-balu-crè , ez-gaituela entzun-nahi
iduri-balu-crè ; ez-guiñduque horrengatic
galdu . behar haren Ontasun infinituan-
dugun fidancia , ezetà othoit - eguitetic
guelditu ; cerèn berac soberanoquì bere
baitan baititu gure satifazeco ahalaren eta
nahiaren içateco nessessario - diren gauça
guciac. Baldiñ beraz, gure partetic deùs
escassic ez-bada, saltagabe ardiexico-dugu
galderzen-duguna , edo cerbeit hobeago,
eta menturaz bat eta bertzea. Gaiñera-
coàn , cembatenaz hastranduac eta errebu-
tatuac-garela uste-içanen baitdugu , ham-
batenà behar-dugu gure-buruentzat mes-
precio eta ayherkunde guehiagò concebitu
eta sentitu ; halaco manetaz badà , nòn ,
gure misericordiac consideratzen-ditugun dem-
boran , bethi begien bistan içanen-bai-
tugu Jaincoaren Misericordia ; eta gure
fidantzia , gutitzetic urthun , emendatuco-
baitdugu ; pensaturic cembatenaz egoten

baitgare fermu, fidantzia galtzeco arraçoi-
nen - erdiān, hambatenaç içanen - dugula
merekimendu guehiago.

Fiñean-ezgaitecela behinerè gueldl Jaiñ-
coari esquerrac errendatzetic : benedicat-
zatxigun bateān , haren Cuhurcia haren
Ontasluua , haren caritatea ; nahiz erre-
fusa , nahiz accorda - dietzáquigun gure
galdeac : eta cernahiden guertha - dadiñ ,
gaudecen - bethì sosseguan , content ; eta
gauça gucietañ haren Probidentziari su-
metituac.

X L V . C A P .

*Cer den Othoitza mentala , erran-nahi-da
izpirituzcoa edo arimaticacoa.*

O Thoitza mentala edo barnechoillez-
coa da izpirituuaren edo Arimaren
Jaiñcoaganà altchatze - bat ; ceiñaren me-
dioz , behar-ditugula uzte-dugun gauçac
galdetzen-baitdiotzogu edo espresquì er-
ran nahi - da , gauça-hec-berac gogora era-
kharriric ; edo aditzen-delà , erran-nahi-
da , guc gauça hec gogoan içan-gabè ; gal-
detzen - ditugula Jaiñcoac adi - deçaquen
sentimenduequiñ.

Esprésqui galdetzen diot'ogu , bihot-
zez erraten - dioguncan : O ena Jaiñcoa !
indaçu Gracia hori çure Icen Sainduaren
ohorea gatic ; edo ezperèn : Fermuquìi ,
Yauna , finhexten-dut nahi-duçula eta çure
Gloriaz döhala , fagore hori galde-dieça-
çudan ; compli-çaçu beraz orai ene-baitan
çure Borondate saindua. Çure exayec bor-
thizquieric attacatzen eta premiatzen gai-
tu:tencat , Jaiñcoari eguiñ - ahal - dioço-
quegu othoitz hauche : Laftèr - eguiçu ,
Jauna , ene sokorritzera ; berclà ene exa-
yen bazca billacatzera-noha ; edo berce-
hau : Ene Jaiñcoa ! ene iheslekhua'eta enc
indar gucia ! hel-çaquizquit begehalà ;
amor eman ez-deçadan beldurrèz. Baldiñ
tentacionea irauten-badu , iraun-araci-be-
har-diogu guc-ere halabèr Othoitz bera-
ri ; bethi animorequin contraeguiten dio-
gularic Izpiritu gachtoari. Guduaren fulia
edo borthitzena iragan-den ondoàn , itzu-
lico:gare gure Jaiñaren alderà ; eta othoiz-
ten-dugularic , arrèn considera-detzan al-
de batetic gure exayen indarrac , eta bert-
zetic gure flaçataßfuna , erranen diogu :
Hunà , ô ene Jaiñcoa , çure creatura ; hunà
çure escuen obra ; hunà çure odol precia-
tuaz erossi-duçun guiçona : Ikhus - çäcu
Deabrua nòla goratzera eta gal-araztera

enxayatzenden. Çureganà dut errecoresu ; çure-baitan ematen-dut ene fidantzia gucia ; cerèn baidaquit infinituzqui ona eta infinituzqui botherexua çarcla. Urrical-naquici, ni iku, nere nahiz bada-erè, ondikòz gachoa ; ecèn çure Graciaren laguntza gabè eciñ-egoner-naïz çure exayan escuetara erori-gabè. Hel-çaquitzquit beraz, ô çu-ere espartantza bakharra ! ene Anima-ren indar gucia !

Graciac aditzentzedà edo gogoan içangabè, galdezen - diotzogu Jaincoari, noizetaerè contehtarzen-baitgare hari gure beharrac eta nessessitateac beguien aitzinian emateaz, deus guehiagò erran-gabè. Beraz haren-aitzinean ematen-garenean, eçaguturic era aithorturic, gure baitaric, ez-garela-gai gaizquiari ihes-eguiteco eta unguia praticatzeco, ordean Jaincoa cerbitzatu-nahiz kharrez betheac garela ; orduan, diot, haren-beraren gainean arrastatu behar-ditugu gure beguiac, iguriuiten dugularic laguntza fidanciarequiñ eta humilltafunequin. Çure flacotafunaren aithorsuerte-hori; Jaincoa cerbitzatu nahizco lehia hori; fedezco Acta, erran-dudan maneran eguiten-den hori, othoitzichill batzu-dire, Cerotic nahi-duguna, falta gabè, ardiex-arezten-dauzquigutenac ; eta

hambatenàz indar guehiagò dutenac , cem-
batenàz baita gure aithorra garbiagoa ,
gure lehia khatxuagoa eta gure fedea bicia-
goa. Bertze Othoitz bat bada hunen-iduri-
coa , ordean laburragoa , ceña eguiten-
baita gure arimaren eta bihotzaren altchát-
ze-simple-batez , bere miseria era erromes-
fia Jaiñcoaren beguietan presentatzen-du-
claric. Eta bihotz - altchatze hura ez-da
bertzeric , baicen , ya galdeguin-dugun ,
gracia batez Orhoitza , eta hura-bera ,
deus erran-gabè eta gure nahia berriz ai-
phatu-gabè , berriz galdetza.

Enxaya-gaitecen Othoitz suerte hau er-
ran-nahi-da , mantala , pratican ematera ,
eta encontro gucieran hortaz balia-gaite-
cen : ecén frogatzac irakutchico-daroku
Othoitzetaric errechena den-beçala , hori-
dela gucietaric hoherena eta progotchosfe-
na.

X L V I. C A P.

Meditacioneaz.

ASti guehicheagorequin Othoitz e-
gui - nahi-durquegunean , halanolà
oren-erda batez edo guehiagoz ; othoitz-a-
ri

ri yuntatu-behar-diogu Meditacionea gure Salbatzaillearen Biciaren edo Passionearen cembeit ponturen gaiñean , eta ardietxi-nahi-dugun , bertutearequin cembeit aria eman-behar-diogute gure erreflexionëi.

Baldinetarià beraz Passienciara çure-buruua ekharri-nahi-baduçu Salbatzaillearen Açotatzea consideratzen trica-çaita : gogora erakhar-ağu. 1º. Nolà açotatzeco lekhura Soldaduec JESUS trañatu-çuten trufa eta deyagora miñen eta ahalcagarriem-erdian. 2º. Burreu cruel hauc arropac khen-du-ciotzotenean , nolà guelditu-cen billuzzgorria. 3º. Nolà tiñqui eta barbaroqui estecatu-cituzten harren escu innocentac harroin bat. 4º. Nolà haren Gorphutz-gucia açote-colpezhartaraiño larrutu eta cathicatu-çuten , non Odolezco currutac hedazten-baitziren luraren gai ean. 5º. Nolà Caurien-gaiñean ematen-ciotzoten colpe hainitzetan- erredoblatuec , berretzen-cituzten haren oihaceac eta plagac.

Pontu hauquien edo hunelaco bertzén gaiñean (cei ec passienciaren amodioa eman - baitdieçaququete) Meditacionca eguitean , ahalic biciquiena applicatu-behar - care , çure ariman sentitzena gure Naussi dibinoac bere Gorphutzaren parte gucieran eta bakhotchean yassan - dituen

242 *Gudu izpirituala.*

o ihace eta dolore ecin - concebituzcoa. Guero iraganen-çare consideratzea bere Arima sainduan pairatu-dituenac ; eta enxayatuco-çare concebitzera , cembat pasienciarequiñ eta cembat estitaslunequiñ guciac soffritzen-çituen , bere Aitaren gloriarenzat eta gure progotchutan berrze hainitzten soffritzera orainò prest.

Ondoàn iduri-bequiçu ikuhusten-duçula gucia-odolez estalia : eta çaren-seguratura deus ez-duela hainbàt bihotzean , nola baitu çuc yassau-detzazun çure nahigabeac passienciarequiñ ; othoizten-erè-duela bere Aita-Jaincoa , arrèn ekhartzen lagun-aitzan ez-choillqui gurutze hori , baiñan orai ò guerorà ethorrizo-çaiquitzun-guciae. Borthitz-ça u Aita berriberriez , guciac bozcariorequiñ soffrizeco hartu-dugun deliberacionea : ondoàn Cerura çure gogoa eta bihotza alchaturic , milla esquerresco accione errenda-diotzorzu Misericordie i Airari ; cerèn-nahi-içatu-duen bere Seme bakhotcha mundura egorri , haiñ tormenta latzgarriac paira-cetzantzat , eta gure ararteko içan-dadiñtzat. Finean erre-queri-çäçu , diçula passienciazco bertutea , bereburua bezain maite-duen Seme adoragarriaren merecimenduen-gatic , eta haren bitartecotassunez.

X L V I I . C A P.

Ohoitzac , Meditacionearen bidez ,
eguiteco bernze molde bat.

O Thoitzac eta Meditacionea oraingo
eguiñ-deçaqueçu bertze molde ba-
tez. Atencionerequiñ consideratu-ditutzun
ondoan gure Salbatzailearen nekheac eta
penac , eta cembat bozcariorequin guciac
yassan-dituen ; iragan-çaiteque. haren sof-
fricarien eta passienciaren Orthoitzapen-
tic , bertze bi consideracione haiñ-necef-
satto direnetara.

Bata-da , haren merecimendu infinitu
tuen consideratzea ; eta bertza , Jainco
Aitac errecibitu - duen - satisfaccionea eta
Gloria , ikhussteaz bere Semea sumetitua
Heriotzeraiño , eta Gurutzeco Heriotzerai-
ño. Haren Mayestate dibinoari errepresen-
tatuco-diotzotzu bi gauça hauc , bi arra-
çoiñ botheretxu beala haren-ganic gal-
derzen-duçuna ardiextecotzat. Molde eta
pratica hau hedat-deçaqueçu ez-choillqui
Jainco - Semearen Passioneoco Mysterio
gucieta , baiñan oraingo Mysterio bak-
hotchean eguiñ - igan - dituen accione

V ij

244 *Gudu izpiritualia*
gucietara , eta Bihotzean içatut-dituen sen-
timendu gucietara-erè.

XLVIII. CAP.

*Otdoitz-egu iteco molde , Biryina saindua-
ren arartecotassunaren gaiñean fundatuaz
denaz.*

A Iphatu-ditugun Meditacione egite-
co molde hautaz-landàn , bada bert-
ze-bat Biryinari bakharric adreçatzen-ça-
yoena. Berehalà begien-aitzinera era-
kharrico-duçu Aita eternala , ondoàn Je-
sus-Christo gure Jauna , eta fiñeàn Ama
Gloriaz-bethea.

Aita-eternalaren partetic bi gauça con-
sideratuotituzu. Bata-da , eternitate gu-
cian Biryina guciz-garbi hunentzat Jain-
co-Aitac , forthu-cen bai ñ-lehèn , içatut-
duen affectione berecia. Bertzea-da ikhuf-
tea partale - egui ñ-duela bertze - gucienaz
goragocoa-den saindutassun batez , eta Bi-
ryina saindu hunec bere concepcioneco
momentotic eta heriotzeraiñocoan eguiñ-
dituen on eta ungui guciac consideratzaea.

Lehenbicicoaren aldera hunà cér eguiñ-
behar-duçun. Has-çaite berehalà , izpiri-

tuz , creatura guciez goragò çure bitorua alchatzen : çure pensamenduac hedatzatzu dembora eta mende guciez aitzifagò : sargaita eternitatearen lece hondogabecoan : idek eta ikhus-çaçu Jaincoaren Bihotza , eta han concebi-çaçu cembat satisfacione requian consideratzen duen , demboran berre Semeari Amatzat destinatzen-cioen creatura : Errequeri-çaçu , orduan hartzen-çuen placer eta satisfacione beraren-gatic , arrèn , eman-dieça , un indarrik ascò çure exayen , eta beregaianqui presentean guerla cruelquienic eguiten-darotzunaren bentzutzecò . Ondoan , gogora erakhar-etzatzu Biryina bereci hunec egui-dituen accione yeneroflac eta praticatu-dituen beratute handiac : offrei-diotzotzu Jaincoari edo guciac-batean edo bakhotcha berèch : eta applica-diotzotzu çure buruari hauyen merecimenduac ; Jaincoaren Ontassun soberanoaganic ardiex-deratzuntzat behar dituzquetzun gauça guciac.

Adreça-çaqui-co guerò J e s u s mai-teari ; eta ohoitz-çaçu Orhoit-dadiñ berre Ama haiñ-maitagarriaz , ceñac bederatzi hillhaberhe ofoz bere fabelean ek-harri-baitu , eta sorti n-cenecor , adoratubaitzuen errespeturic handieranquin; eçagutzen-çuelaric eguzazco Jaincorzat eta-

eguiazco Guiçontzat , demboraberean berre Creatzalletzat eta bere Semetzat : ceñiac bere Bulhar garbiez haci , eta millaeta milletan samurqui beslar cat en bait uen ; eci ac haren Bician eta haren Heriotzean ecin guehiagoco penac eta doloreac soffritu-ican baitzituen. Presenta-diotzotzu gauça haiañ-ongui , nòn , consideracione horiec direla causa , obligatuço-baituçu çure Othoirzen entzutera.

Ondoan , Biryina faindua-beraren-gana bihurturic , errocu , mende gueiez-aitzianagò destinatua-icatu-dela eta hautexia , Misericordien Ama eta behatoren Abocata içan-çadintzat : eta beraz , Jainco-Seme haren Umearen ondoan , hura dela fidantziaric guehien duçun Creatura. Orhoit - araz - çäcu Eliçaco Aiten artean ecin dudatzoratz hartua , eta hambat mirkatillu extraordinarioz frogatua - den eguna huntaz : Egundainò nihorc ez-duela federequin eta kharxuquì errequitu , nòn ez-den haina icatu bere beharrean lagundua. Finean presenta-diotzotzu haren Semear , çu salbatza gatic , paraitu-dituena pena eta soffricari guciak ; ardiex-diegaçuntzat haren ganic soffricari hetaz progorcharzeco gracia , Salbatzaille adoragarri haren Gloriarentzat eta satisfaccionarentzat .

XLIX. Capitul.

Cembeit consideracione bekbatoreac obligatzaquetenac Biryina sainduagana errecorfsu fidanciarequin içatera..

NOrc-erè nahi - baitu fidantzia ofso batequin Biryina Mariaren ararteko-tasfunera erreccorfsu-içan , beréburua animatu-behar-du , erratera-goacen consideracionez.

1º. Experienciac frogatzen-du balzamо edo muchket on bar egoten-den yarro batec urrin ona gardatz en-ohi-duela , begainqui balzamoa edo muchketa demboraga-hainitzez egotu - denean edo cembeit hondar orainò barneàn badenean. Bizquittarteàn batac eta bertzeac ez - du indar suerte bat baicèn , ceina ez-baitdoha pon tu batetaraino baicèn , halanolà baitu suac , ceinaren berotasluna concerbàtzentz baita orainò , sutil apartatu ondoàn-erè. Horì horlà denaz-gueròz , cer erranen-dugu Biryina-Ama baten gure-alderaco amodiaaz eta samurtasfunaz , ceinac bere sabelean bederatziz hillhabetez ekharri-baitu , eta orai-erè bere bihotzean baitdakharaz

226. Gudu izpirituala

que Yaïñcoaren Seme bakhotcha , caritate berebaitaricacoa , bere indarretan mugarriric gabetacoa . Baldi etarià ez-bada possibile su handi baten alderà hurbilltzaa berrotu-gabè ; ez-othè-da eguna , (eta norc bertzelà siñhex-deçaque) , Maria Misericordien Ama-ganà , caritatearen suaz bethi errerzen - hari bihotzarenganà hurbillduco - denac hambatenaz effetu guchiagò sentituco-duela , cembatenaz maizagò , eta fidantzia eta humillassun guehiagorequian húrbillduco-baitda ?

2º. Egundaiñò creatura phuru batec ezdu-içatu JESUS CHRISTORENZAT hambat amodio eta sumicione , nola Biryina-Ama sainduac . Baldi i beraz Salbatzaille dibino , gu - garen - beçalaco behatore misera-bléentzat bere-burua sacrificatu duen , hunc , bere Ama propiala eman-baderauku gu-gucien Amatzat , gure Abocat'at , gure haren alderaco Arartecot'at , nola possibile-liteque ez-dadiñ-far Salbatzaille bera-ren sentimenduetan , eta ez-gaitzan gure-beharretan sokhorri . Ausarqui eta beldurric-gabè goacen-beraz haren Misericordiaren eñeke ; gure behat gucieta haren-ganà fidosqui içan-tzagan errecorxi : cerèn hura baita Graci enithurri eci - ahitzuzcoa , eta guc-dugun confidenciaren gai-ean

cōmmlinzqui neurzen - baititu , eguiten
derozquigun fagoreac eta onguiac.

L. C A P.

Aiñguernèn eta berze Dohaxuen ararteko-
tassunaren bidez Othoitzac eta Medita-
cioneac eguiieco moldeaz eta antzeaz.

C Eruan-diren Aiñgueru eta Sainduen
laguntza: merecitzeo , hunà bi mo-
yan , ceñetaz balia-ahal-baitzaitezque.

Lehena da , Aita Eternalari berehalà
adreçatza , eta errepresentatza Ceruco
Gorthe guiae ematen-diotzan laudorioac,
harengatic mundu-huntan Sainduen ya-
san dituster-nekheac , trabailliac , perxe-
cioneac eta tormentac : Guerò hora erre-
queritza , Saindu hec-beren errespetua-
ren , leylatassunaren eta amodio aren-gatic
eman-die açula nessessario-duçuna.

Bigarrena-da , Gloriaco I piritu hoyen
othoiztea : écen ezchoillqui nahi - dute
içan-gaitecen hec - beçala perfet , baiñan
oraiñò Glorian , hec-baiñò goragò - erè ,
altchatuac - içan - gaitecen . Othoitzucon
ditutzu - beraz eta errequerituco , arrèn ,
lagun - tzaitzaten çure bicioetaric garbit-
zen , çure salmanenduco exayen benzuz.

Gudu izpirituala

zen : eta beregaiñqui hetaric gardatzen heriotzeco orenean. Bartzuetan espanture-quiñ confideratuco-ditutzu Jainkoagancierrécibitu - dituzten Gracia extraordina-rioac ; eta bozcariatuco-çare , çu-ceroniri egulñ-balauzquitzu-beçalaco , onguiegui-niez-beçalà. Içanen-eré-duçu nola paite ré bozcario guehiagò , ikhusteaç çuri baino fagore guehiagò hei cerén eguiñ-daroen ; cerén horlà nahi-içan baitu Içate-soberanoac : eta hortaz laudatu eta benedicatu bchar-duçu.

Baiñan pratica hau pena-gutiagorequin eta ordena-hobean eguiteco partituco-ditutzu asteco egunen araberà Dohaxuen errunca differentiac manera huntan : Igan-dean , othoiztuco-ditutzu Aiñgueruen be-deratzi Gortheac ; Astlehenean , Ion-Doni Iauni-Baptista , Asteartean , Patriar-kac eta Profetac ; Ortzegumean , Martyrac ; ortziralean , Aphezpicuac eta Fedear-en bertze Confessorac ; Larunbatean , Biryinac eta bertze Saiñduac. Guciare-quiñ , ez-behiñerè-ahantz Ama Biryinari oihu-eguitea eta hura errequeritza ; cerén hura baitda Saiñdu gucien Errreguiña. Ez-ahantz orañò çure Aiñgueru-Gardaria , ez - età Ion - Doni Mikhel - Arkhany eta glorioffa eta bertze Saiñdu , çoiñentzat

baitduqueçu debocione bereci eta particuliar bat.

Ez-deçäula-iragatera-utz egun-bahkarbat-erè galdetu-gabè Mariari, IESUSSI, Aita-Eternalari, diçutela Ararreco partikulartzat San-Joseph, Biryinari garbincaren Elpos gúciz - dignea. Guerò, huniberari fidantzi arequiñ adreçatzen - çaizacolaric, humillquí othoitz - çagu, arrén, har - çait an bere arartecotasunaren azpiàn. Historioec seguratzengaituzte Saindu handi hunec egun-dituen Mirakuillu nombre handi batez eta bere beharretan gucei egui - diozten laguntza handi hainitzez; nahiz beharrac ian-citecen izpiritualac, nahiz temporalac, behar-beçala galdu - doteanean, beregaiñqqli Ceruço arguien beharren cirenei eta Diretor barrencoi: bat behar-çutenei ongi galdetzen ikhastecotzat. Baldinetarià Yai coac ham-bat consideratzen-baditu bertze Sainduac, cerènmundu huntan cerbit atu eta ohoratu duten; cer consideracione, cer errechtafun ez-du - içanen, berac lurrean harta-rai ò ohoratu-duen Sainduarentzat, nòn bere Aita içan-balua-beziala huni sumeti-tua, eta obeditu-nahiz içan baitu.

L I. C A P.

T E S U S C H R I S T O R E N soffricarientzako Meditacionez : eta betaric ardiez - detzaquegun affectionezco sentimendu differentez.

S Albatzaillearen soffricarien - gaiñean ohoitzeguiteco eta Meditatzeo moldeaz lehen erran-ditudan gaciak hari Graciak escatzea irakhaxi-daroztute choillqui. Ikuhastera - goaz orai , affectionezco eta samurtassunezco sentimendu hai itz , nola betaric ardiez-detzaquegun. Baldiñ beraz , comparacioner , çure Meditacionearen juyetzat hautatu-baduzu Yainco-Guiçon hunen Gurutzeco Mysterioa ; hango circunstancia hainitzten-artean , gueldi-çaitezque , oraï erratera - goacenen confidratzen.

Confidera - çagu 1º. nola **I E S U S C H R I S T O**, Calbarioko mendian arribatu - cenean , Burreuec cruelqui billucitzen-çuten , eta barbaroqui tiratu eta separatu-cioten larrua açote colpeez gacia-porrosatua , eta , Caurietaric ichuri - cuen Odolà-gatzaturic , arroparequiñ yossiaceña. 2º. Nolà khendu - cioten Arantxezko

Khoroa

Khoroa, eta eman berriz berehalà, Buruau cilho berriac eguiñez. 3º. Nolà, marthillu - colpez, dorphequi itze handiz itzatu-çuten Gurutzearen curari. 4º. Nolà Eslu sacratuac, eciñ hedatu itzatuac-içan-behar-çuten lekhuraino, haiñoxarquii eta biolenquï tiratu-ciotzoten, nòn heçur guciac inhartatu - baitziotzoten eta guciac * *condia*-baitzitezquen. 5º. Nolà, Gurutze haren gaiñean altchatua-içan-cen ondoàn, itzeez-baicen sustengatua-içan-gabè, Gorphutzaren cargac çabaldu - ciotzan bere Cauriac, eta causatu-ciotzan oñihace ecim-concebituzcoac.

Baldin, consideracione fuerte hautaz eta bertze hunelacoez nahi-baditutzu çure bihotzean pitch-araci Yaiñcoaren-alderaco amodioaren mobimenduac, hel-çaita, ahalbaduçu, Meditacionearen-bidez handizquï eçagutzera eta comprehenitzera Salbatzaillearen Ontassun infinitua, hambàt tormenta çure - amorea - gatic pairatu - dituenaz-gueròz. Ecèn cembatenaz hobequia-gò eçagutuço-baituçu haren çure-alderaco amodioa, hambatenaz içanen-duçu hura maitatzeco eta harequiñ bat-içateco lehia eta khar guchiagò. Hunelà seguratua-içan-çaren ondoàn haren caritate sobraniaz-

* Hals 21, vers. 18.

coaz ; eciñ egonen - çare Contricionezco Añtar eguiñ-gabè , cerèn hain-maïz eta hain - indignequi eta ixusquì affruntatudoçun Iesus , çure bekhatuac satisfatzecotzat bercerburua immolatu eta sacrificatu-içan-duen Jainco salbatzaillea.

Ondoan eguiñen-ditutzu esperantzazco Añtar , consideratzen-duçula Yainco soberano hñanez ez-çuela Gurutzaren gaiñean bertze chederic , mundutic bekhatua khentzea eta garbitza , Deabruaren tiranotasfunetic çu-libratza , cure hobenentzat pugatza , çu berc Aitarequiñ baketza eta erreconciliatza , eta behar-gucietan çure laguntzaille eta errefusa içatea baicen . Haren soffricariac consideratu-ondoàn , heyen effeñtuac consideratzen-baditutzu ; erremarcatzen-badu bere Heriotzeaz guionen bekhatuac satisfatu-dituela , Yuye soberanoaren colera phacegatu-duela , Ifernuco indarrac eta Puchantzac confunditu-dituela , Herrioa-beraren gaiñean-erè triumfatu eta bitoria eraman-duela , Aiñgueru erreboltagen plaqac Ceruan Bethe-dituela ; orduan , diot , çure dolorea bozcariora gambiatuco - da , eta bozcario hori berretuco eta emendatuco - da bertze bozcario baten Orhoitzapenaz , ceña baita : munduaren Erresque-tamenduaren Obra handiac eguiñ-dioten-

placera Hirur-Presuna-Dibinoei , Biryina doaxuari , Eliça militantari edo Guduau beherehuntan Denari , eta Eliça triumfantari edo Glorian dagoenari.

Baldiñ çure bekhatuezco dolore miñ eta bici bat concebitu-nahi-baduç ; çure Meditacionean har-çaçu choillquì gogoan eta beguien aitzinean , eta fermuqui finhez-çaçu JESUSEC hambàt soffritu-badu , soffritu-duela çuri inspirat eco çureburuarentzat eta çure passione desferreguelatucentzat higuiñt'a salbagarri-bat ; eta beregaiñqùi , gai quiriç handienac eguiñ-atazten-daroz-quitzunarentzat , cerèn den hura , Yaiñ coari guehien desplacet eta damu eguiñen-diocena .

Espantuzco sentimenduetan far - çaitentzat , asquico-dueu consideratzea , ez-dela deûs suprenigarriagoric , nolà-baita ikhustea Ceru-Lurren Creatzaillea , biciaren Autora , creaturen escuz hilltzen-dela ; Majestate-gucien-gaiñieco Maïestatea , ez-deustatua - dela ; yusticia , condemnatua ; Edertasun perfeta , kherruz likhistua eta hurren galdua ; Yainco - Aita eternalaren amodioaren objeta , bekhatoréen ayherkundearen eta herraren obiet billacatua ; eciñ-hurbilgaquiscon Arguia , illhumbetaco Puchantzen fuliari utzia eta abandonatua ; Gloria eta Cion creatua-içan-ez-dena ,

Iaidopean eta miseriapean ehortzia eta hondatua-dela.

Cure Salbatzaillearen eta Yaincoaren soffricientzat urricalmendu eta compasione içatera çureburua hertcha-ahal-deça-çuntzat, haren tormenta Gorphutzecoez-bertze-alde, iduri-bequiçu ikusten-ditutzula haren Arimacoac eta Bihotzecoac, ceinac içatu - baitdire, comparacioneric-gabè, hañitzèz handiagoac. Baldiñ hec, *Gorphutzecoez* sentitzen-ditutzula aurkhitzen-baduçu ; nolà possible-içanen-da ez-çaiteen bertzèez *Arimacoaz* doloratua eta çaurthua, bihotza arraillatua içateraino-coàn. Salbatzaillearen Arimac clarquì ikuisten - çuen Yaincoa denbeçalacoa eta bere hedadura gucion, orai Ceruan ikusten-duen beçala ; baçaquien, harc certaraino merecitzen-duen ohoratua-içatea : eta nolà infinituquì maite-baitzuen, desiratzen-çuen, halabèr creaturec bere ahal eta indar - guciez maita - ceçaten. Ordean ikuisten-çuen, mundu gucion latzgarriquì desohoratua-cela nombre gabeco crima iciparrizeta ahalcagarrienez. Eta horrà cergatic Yainco-haren aldera-çuen amodio-beçain handia - cen dolore ecinconcebituzco batec erdiratzen-çuen : dolore hori cen orañò, guicon guciez Yaincoa ohoratua eta cer-

bitzatua-içan-çadiñ nahiarequiñ proporcionatua edo parquidiña. Badà amadio hori eta desirkunde hori gure imayinacionea ichitzen-dituztenac diren ; eta beraz al-ferric comprehenitu-nahi-guiñduque certaraiñò cohaccen JESUS Gurutzearen-gaiñean hilltzen-hari-denaren Arimaco eta Bihotzeco penac eta doloreac.

Guehiagò : Nola salbatzaille dibino harcguiçon guciac eciñguehiagò maite baitzi-tuen ; hauquientzat-çuen afecctione samur eta kharxuac causatzen-cioen gríña eta dolore miñ bat heyen bekhatuez eta heyenganic separatua-içan-beharraz. Ikhusten-çuen , guciòn batec-erè eciñ bekhatu mortal bat eguin-ceça-quela , nòn ez-çuen caritatea iraunguitzen eta Graciakhaslatzen , ceñiac baitdire Yusluac harequiñ yuntatzen dituen lokharriac. Separacione hori badà YESUSEN Arimarentzat haiñitez-doloragarriago-cen , ecen-ez baita gure gorputzarentzat inembro baten picatzea edo bere lekhetic atheratzea : eta ez hortaz supreni ; ecen nolà Acima , Izpiritu-phuru-bat eta gorputza-balo içate perfetago bat baida, halà dolorearentzat fenticorrago eta miñ hart era errechago da. Ordeñan , nolanahiden , Salbatzaillearen affixioneric mi ena içatu-ohi-da ikhustea damnatuuen bekhatu

guciac ; cerèn harenganà penitenciaz eciñibihurtuzco estatuan chortziac , bethicotziçan-behar-baitzuten harenganic hantzaduae eta separatuac.

Baldiñ , pena hauc gucien bistan , sentitzen-badugu çure bihotza çure IESUS maittearentzat urricalmenduz samurtzen edo doloratzen - dela ; çohaz urrhunagò : eta aurhituco - duçu eciñguchiagoco doloreac soffritu-dituela ez-choillqui eguiñ-ditutzuna beckhauen , baiñan oraindò eguiñ -ez-dituzunen-gatic-erè ; segur-denaz-gueròz bere Odol gucia gosta-cayoela , çu batzuetarie garbitzeco eta bertzéetan erortzetic gardashco. Siñhex-naçaü bethi - eta - bethi aurkhituco-ditutzu arraçoiñac , IESUS Gurutzeficatuaren soffricarietan parte - hartzera obligatuco eta hertchatuco-çaituztenac. Yaquiñ-çaü ez-dela egundaiñò içarua eta ez-dela nihoiz içanen , arraçoi az yabediren creatura batetan-erè miñic eta doloreric , Salbatzailleac bere- baitan frogatu eta sentitu ez-duenic. Hitz miñac eta desohoragarriac , laidoac , tentacioneac , critassunac , ontassunen-galtzeac , borondatezco penitencia garratzenac , horieç guciac errealkui sentitu ditu , effetuz soffritzen-dituztenec-baiñò dolore eta sentimendu guchiagorequiñ. Ecèn nolà Aita caritatos

hitnec dèn-perfetquienà e agut en-baititu
heyen pena guiac , handiac eta ttipiac ,
izpiritucoac eta gorputz ecoac, chimocorik
eta buruko mifia chuméenac - erè ; eciñ-
gagoquen guiez compassionē eta urrical-
mendu i gan-gabé .

Ordean norc erran-deçaque certàraingo-
coan sentiu - cituen bere Ama maitearen
penac eta doloreac. Semeac Passionean sof-
fritu - cituen tormenta cruelac eta affruntu
laidoxuac , Amac , bere moldean , guiac
sentitzen eta soffritzen - cituen , chede eta
motibo berarequiá : eta hunen doloreac
harenequiá higoalac ez-ciren arrén , guiac-
reQuiá eciñguehiagocoac - ciren. Horrà
cerc doblatzen-cituen IESUSEN dolore gu-
iac , eta eguiten-çuen haren Ariman Cauri
berri bat. Hortic heldu-da , erraten-bait-
zuen Arima-on-batec simplet-assun osio-
batequiá : “ IESUS soffritzen-hari-cenaren
„ Bihotza iduritzan-citzayola Ifernu fuerte
„ bat , ceinietan dolore guiac borondater-
„ coac baitziren eta ez - baitzen bertze
„ súric caritatea edo Amodioa baicen . ”

Bai ñan fiean , cer othè-da hambàt tor-
menteu causa ? cer badà ? gure bekhatuac.
Beraz , urricalzeco eta doloratzeco , guret-
zat hambàt pairatu-duenari gure eçagutzaz
edo bihurkundea marcatzeco molderic ho-

260   *Gudu izpirituala*

berena , da , gure desleyaltaflunez edo infidelitatézurriqui-miri-bat içatea ; eta hori , phuruquì haren amorea - gatic : da orainò , bekhatua gaitz - guciz - guehiagò higuïntzea , eta hori , cerèn Jaincoac higuin-duen eta cerèn hari desplacer eguiten-dioen : da fiñean , guerla bethiereco bat gure bicioei eguitea gure exai mortaleñi-beçalà ; gure arimac , guicon - cabarruz billuciac eta berriaz bestituz , berreguiñ-detzaguntzat guiristiñozco bertutéz , ceñiac baitdire gure edertasun perfeta , gure edertasun gucia.

L I I . C A P .

Cer fruitu eta progotchu tira-degaquegun Gurutze-sainduaren Meditacionetic : eta nola imitatu-behar-ditugun JESUS soffritzen-duenaren bertuteac.

GUrutze-sai duaren gaiñean Meditacioneac eguiteaz abantaill handiac tira-detz aquetzu. Lehena : ez choillqui higuiñduco eta aborrinco-ditutzu çure beklatu iragan-demboracoac , baiñan orainò hartuco-duçu deliberacione fermu bat gudukatzeeo çure passione deserregueltuac ,

ceiñec çure Salbatzaillea hill-araci-baitute, eta ceinac çure baitan ez-baitire orainò iraunguiac eta hillac. Bigarrena : I E S U S Gurutze ficatua-ganic ardiexico-duçu-çure hobenen barkhamendua, eta çureburua-rentzat higuintza salbagarri-bat - içateco gracia ; ethor quiçunean ez-deçaçuntzat guehiagò offensa, aitzitic çure bihotz gu-ciaz maita - deçaçuntzat : manera hoxtan marcatzen - dioçularic çure alderà içatuduen amodiaren eçagutzza eta bihurkunde yustua. Hirurgarrena : ciñicez eta contiñò trabaillatuco-çare, çure bihotzetic habituda edo hatzdura gachtoac (cei ahiden ari ac eta chumeac baitdirurite-erè) errhoetaric atheratzera. Laugarrena : cure-ahal-guciez imitatuko-dituzu Nauñi dibino haren bertutac ; ecen hill-isan-da, çure bekhatuac garbitzeco eta heyentzat pagat eco beçalà, çuri bicitze faindu eta perfet baten exemplua emateco-crè.

Hunà hortacotz Meditacione eguiteco molde bat guciz-progotchoffa. Emagun, Salbatzaillearen bertutén-arteàn, desleifnu-a-duçula beregaiñquí imitazeco, guerrthatuco-çaitquituzun gaitz eta caltestan, haren Passiencia. Examina-etzatzu beraz atencionerequiñ, erratera-nohan Pontuac, 1º. JESUSEN Arimac Gurutzearen-gaiñcàn

cer - eguiten - duen Jaiñcoarentzat. 2º.
 Jaiñcoac cer eguiten-duen JESUSEN Arimarenat. 3º. JESUKEN Arimac cer eguiten-duen bererat eta haren Gerphutza-rentzat. 4º. JESUSEC cer eguiten-duen guretzat. 5º. Cer eguiñ-behar-dugun JESUS-entzat.

Berehalà considera-çaçu nolà JESUSEN Arimac , Jaiñcoaren galtzarrean harrequin bateguiña contemplatzan-duen Içate infinitu era eci comprehenituzco hora , (ceiharen aitzinieàn deus ez-baitire creaturari noblénac) nolà , diot contemplatzan-duen estatu batean , dei etan , galdu eta gutitu-gabè bere handitaslunetic eta gloriatic , yauxten-baita guïçon infidela-ren , desleyalaren , eta esquergabearen partetic laido eta tormenta fuerte guciäc soffritzerairocoàn. Nolà ondoàn Mayestate dibino hora adoratzan-duen eta hari milla esquerronezco accione errendatzendiotzan. Fineàn nolà hora gauça gucietan eta barkharric cerbitzatzen eta hari obeditzeria lehiatzen eta sumetitzten-den

2º. Ikhus-çaçu Jaincoac bere partetic cer eguiten-duen JESUSEN Arimaren-alderà : considera-çaçu , nolà soffri-deçan ordenatzan dioen , hain-maite eta onhexiricaco Seme bahhotch hunic , guretzat ,

eman-diotzoten ahutzekoac ; estal-dioço-
ten. bisaya kherrus ; erran-detzaten haren-
contrà milla blasfemio ; porrosca-deçaten
azote colpêz ; khoroa-deçaten arantzez ,
eta itzadeçaten Gurutze laïdoxu batî. Ik-
hus-çau , Jaincoac , hain glorios-den cau-
fa batentzat , ahalqueriaz eta affruntuz es-
talia eta dolorêñ fortsaz ahitua eta ethen-
dua-den momentoan , Jaincoac , diot , cer-
satisfaccionrequin eta descansurequin be-
giratzen dioen. 3º. Ondoan çure izpiri-
tura erakhar-azJESUSEN Arima ; eta er-
remarca-çau nolà , (cerèn çaquien Jain-
coac hura soffritzen ikuhsteaz axegui-çue-
la ,) harentzat çuen amodiac , nahiz ha-
ren perfeccione ecinerranezcoen - ariàz ,
nahiz haren ganic erreçibituticaco on eta
ontassun infinituen arriàz amodio harc ,
diot , nolà gucietan , berehalà eta bozquì
haren borondatera sumeti - arasten - duen.
Cein mihic compreni - araz-othè-deçaque
nolacoa cen JESUSEN Arimac Gurutzént-
zat-çuen lehia kharxua ? Ez-da occupatua
soffritzeo molde berriën billhatzeaz bai-
cén : eta billhatzen duena ecin-aurkhituz ,
abandonatzen-da , bera eta bere Gorphutc
za , guiçonic cruelenen eta Deabruaren
menera.

4º. Guerò itzul-atitzu beguiac çure

JESUS maitearen gainera, ceina bere dolorētaric borthitzenean, çure gana itzultzen-baita eta amulsuquï erraten-bitarotzu: Huna ceiñ estatu uquigatrian eçarrinäuen çure bihotzaren deserreguela menduac; cerèn ez-dioçun bortcharic eguiñ-nahi-içatu, enearequiñ conforma-çadiñzat. Ikhus-çaçu ene doloren extremitatea, eta ceiñ bozic eta alegueraquï soffritzenditadan; bertze chederic-gabè, baicen çwi passiencia irakhattea. Pena horietaz berez errequeritzen-çaitut, curayosquï garrayatzea orài presentatzen-darozzudançgurutze hori, eta guerorà egorrico-darozquitzudan guciac. Abandona dioçoju çure oho-rea gachtoen calomniari edo gaizquiraunxia-gueçurrezcoei, eta çure gorphutza çure frogatzeko-hautatu-ditudan perxecutazaillen errabiari, cein-nahi-den cekheteac eta desnaturatuac içan-daitecen perxecutazzille-hec. Onombeit bacinaquï, çure errefinacioneac eta passienciac cer contentamendu eta satisfaccion eman-lieçaque-dan? Baiñan othè-çaudetzque hori yaquin-gabè? Gucis, ikuhustean - Cauri hauc? Hauc errecibitu-ditut, gurretzat ardiexteco, ene Odolaren-gostùz çure arimaren edertzeko bertuteac: ecen çure arinia mai-teago-dut ene bicia baiño. Çuregatic extremitate

tremitate huntara herxtu a-nahí-içan-du-daa-ondoan, nolà possible-othè-da, ez-duçun-nabico çuc, cembeit dolore ariñ yassan eta soffritu, nic yassareñ ditudan tormenta haiñ - handien, aphurbat-bada-erè, solayit eco? Cergatic ez-çare enxayatuco, çure impassienciac eguiñ-daroz-quidan Cauriac sendatzera? Ah! Gor-phutzeco oinħace eta plaga hauc guiac yassan-detzaquet; ordean çure impassien-cia enetzat tormenta eciñ-yassanezco bat-daa.

5º. Eguioçu atencione nor horlā mint-xo-çaitzun, eta ikhuffico-duu hura dela J E S U S - C H R I S T O , gloriaco erreguea, eguiazco Jaincoa eta eguiazco Guiçona. Considera-çaçu haren tormenten dorphet-tassuna eta humiliacionēn extremitatea: gachtaguiñic handienetzat-ere garratze-guiac litezque. Espanturequiñ ikuhsçaçu e'-choillquì fermu eta kantitu-gabe dago-ela baiñan oraiñbozcarioz bethea dela; Passioneo eguna balitz-beçala hunentzat bitoriazco eta triumfazco egun bat. Labegori batera ur-guti-bat etchazteac, guehiago goritzen eta berotzen-duen beçala, supplicioric handienac ez-deús çazco hunen cariateari; badiruri ez-dutela emendatzen-baicen hunen bozcarioa, eta sup-

Y

266 *Gudu izpirituala*
plicio dorpheagoen soffritzeco-duen lehia
eta kharra.

Gaiñeracoan, ez-ahantz JESUSBC egui-
ten eta soffrit en - dituenac ez-ditucla-e-
guiten eta soffritzen bortchàz, e/ età bcre
intresien gatic, baiñan bai-choillqui, be-
rac-dioen-beçala, amodio phuru-phutuz
eta çuc ikhas-dega juntzat pañencia prati-
cat en. Beraz, çure ahalaz, ongùi com-
preni-çaçu cer galdeguiten darotzun, eta
nolà loriatzen-den bertute hau-pratican
ematen ikhusken-çaituenean : guerò, con-
cibitzatzu desira kharxuac, ez-choillqui
passienciarequi i baiñan oraïñò borcario-
requiñ-erè yassateco azpiàn çauzean gu-
rutea eta bert.e haitzze pislagoac ere.
Horslå ahalic perfetquienà imitatuco-duzu
JESUS gurut eficatua, eta haren beguietan
agradagarri errendatuco-çare.

Eguioñ çureburuari JESUSEN Passione-
co dolore eta laido gucien portereta ; eta
espanitu nolaco constanciarequiñ gujac
pairatu-dituen, ahalca eta gorri-çaité çure
gogourritasunaz : beha-dio o ute çure
peneñ, çuregatic soffritu-dituen tormen-
ten aldean, pena ezdeñs eta itchurazco
batzuei-beçala : eta finqui gogoñ-har-e-
çaçu çure passiencia ez-dela solamente ha-
ren passienciaren itzala-ere. Deñs en-ere

ez-īçan hambat beldur , nola çure Salbat-
zailcaren amorea-gatic soffritu nahi-ez-
i atea : eta pensamendu hau heldu-çaitzun
beçai i farri , khaffa-çaçu eta aparta , Sa-
tamen arte eta gogoratze gachto bat beza-
la.

Considera-çaçu JESUS Gurutzearen-
gaiacan , liburu gucia izpiri-uala-den bat
beça'a , ceina continò irakhurtu - behar-
baitu : han ikhaffico - ditutzu bertute
handienet praticac. Liburu hori eguiaz
deit-daiteque *Biciaren Liburua* cerèn bet-
betan bere Doctrina arguit-en-baitu i pi-
ritua , eta exempluez sustatzen bihotza. Li-
buru suerte hai itz badamunduan , ordean
guciac irakhur-ahal-baci erza erè , ez-ci-
ne aque seculan heteran tungui ikhas bicioa
higuiñzen eta berutea maitat-en hala nola
Jaiñco Gurutzeficatu bat consideratzean.
Jaquir-çaçu beraz , oren osloac Passioneaz
nigar-eguiten eta JESUSEN passienciaz mi-
rexiac egoten emplegat-en-ditura tenec ; eta
guerò nahi gabetan , Gurutzaz Orhoitua-
ez-balire-beçala , passienciaz gabetuac di-
rencec , iduri - dutela experencia - gabeco
Soldaduac , ceñec berc *Tanten* edo guerla-
eo-egoitzen , a piñan direnean bere buruei
bitoria promietatzen baitdiote ; ordean ,
ez-baitute hain-jaster etxaya ikhusten , non

bechò-eguiten baitute eta iheffari ematen-baitzaizco. Othè-da deùs lachoagoric eta desohora garriagoric, nolà bairda ikhustea yende batzu, ceinèc contemplatu, admiratu, eta maitatu ondoàn JESUS-CHRISTOREN berthuteac, guciac ahantzteria ustengaitiutzte beharrerentzai, eta hetaz casuguti-eguiten-baitute imitatzeko occasionea aguertzen-çayean.

L I I I. C A P.

Aldareco Sacramendu Saïnduaz.

ORai-arteraiñò enxayetü-naïz, ikhusti-duqueçun beçala, arma izpiritual lau suerte furnitzera, eta hetaz baliatzeco moldea çuri irakhaftera : guelditz-en-çait orài irakhafteco, cer laguntha eman-ahaldieçaquen Aldareco Sacremendu Saïnduac, falbamenduko eta perfeccioneco exayen bentzutzeco. Nolà Sacramendu handi hunec bertze Sacramendu guciac ichitzen-baitditu nahiz dignitatean, nahiz indarrean eta effetutan, Deabruaren-contrà arma izpiritualetaric ikharagarriena eta segurrena da. Aïphatu-ditudan lau lehenbicico armec ez-dute indarrik JESUS-CHRISTOREN merecimenduetaric eta bere Odolaz

ardicxi - dñozquigun Gracietaric baicén.
 Baian hunec bere-baitan çarrat eni - du
 JESUS-CHRISTO-bera , haren Haraguia ,
 haren Odola , haren Arima , haren Jain-
 cotassuna. Jaincoac eman-dñozquigu ar-
 ma hauc JESUS - CHRISTOREN bertutez ,
 gure exayac guduca-detzaguntzat ; eerèn
 haren Haraguia yaten eta haren Odola eda-
 ten-dugunean , barequin baitgaudez eta hu-
 ragure baitan baitdago. Ordean nola hara-
 guí hora yan , eta Odal hora edan baitde-
 çaquegu bi manera suertez , erran nahi-da ,
 egunean behiä errealqui , eta oren-guciez
 ipiritualqui , cerñiac baitire Communiat-
 zoco bi molte , baguiz-progozkoisac eta ha-
 guitz sainduac , bigarten hau , erran-na-
 hi dut , Communione ipirituala pratica-
 tu-behar-dugu ahalic-mai ena : eta lehenbi-
 ccoa , erran-nahi da , Communione et-
 reala , permissionea dugun aldi-guciàn.

L. I. V. C. A. p.

Nolà behar-den errecibitu Allateca San
 crímendu saindua:

SAcramendu dibine humara kurbil ga-
 tezque hainiz ehedezi Beraz , hortaz
 krogeratzeko , hainiz - gaueñ gardia

eman-behar-çaye hirur dembora differentan : Communiatu - bainò - lehenagò ; Communiat? eco-meneàn ; eta Communiatu-ondoàñ.

Communiatu - bai o lehèn , ceinnahi chede içan-de agun , bethi garbitu-behar-dugu gure Arima Penitenciazco Sacramenduaz , bekhatu-mortalean bagare. Guerò , offreitu - behar-gaizco IESUS-CHRISTORIS gure bihotz gucia , eta berechguneric edo erreservaric gabè , eta hari consecratu guire Arima , bere ahal eta puchantz guciequiñ : ecen Sacramendu huntan bera osiooshoa ematen-çaiku , bere Haragui , bere Odol , bere Jaiicotassun , eta hauquien mirecimenduen tresor infinituequiñ. Eta nolà offreit en-dioguna gauça guttia eta khasic ez-deusa baitda ematen-darokunaren-aldeàn , desiratu-behar-dugu , içatea Ceru lurretaco creatura guciec egundaiñ offreitu-ahal-içan-diozten gauça guciac ; gucie? batçan eguitecotzat haren Majestatre dibil oari agradagarri içanen çajoen offrenda nolzapaiteco-bat.

Baldiñ gure exayen-gaiñeàn bitoria era mateco desseinuarequin communiatu-nahibadugu , bezpera-arraxetic edo bederèn egunberean ahalic-goizena , haffico-gare consideratzetan gertaraïñò Salbatzailleac de-

sitzen-duen, Sacramendu hunen-medioz, gure bihotzean sartzea, eta gu gure guticia desferre guelatu en garaitzen laguntea. Hai xharxua bada desira haü, non ez-baita guigenen izpirituetan haü comprehenitzeco gaidenic.

Nolazpaiteco idea bat gurebaitan formatzeco, enxaya-gaitecen bi gauça ongi comprehenitzera. Bata-da, Cuhurtzia harraguizatuac gurequ: ñ egoteaz hartz-en-duen placer eciñguchiagocoa: hortaz eguiteinditu bere deicioac. Bertza - da, bexhatu mortalari ekhart en-dioen herra eta higuiat a, nahiz cerèn-den gurequi nahi luquen unione eta batafunarentzat, traba; nahi cerèn haren Perfeccione dibinoei diretoqui oppoñatzen-çayen edo contràdohacoten. Ecen Jaincoa da Ontassun soberano-bat, guciz-garbia-den Argui distiant-bat, thatcharic-gabeco Edertassun perfet bat; beraz nessessariozqui higui behar-du bexhatua, cei a baita malecia, illumbea, lastima eta corrupcionea. Higuiñitzen-du badà huntaraiñò, non egundaiñò eguiñituen guciac, nahi Testament çaharean, nahi Berrian, eta haren Semeac bere Bician eta Passionean soffritu-dituen guciac, ez-bait'iren bexhatua destruitzeco, xhentzeco, eta urrhatzeco-baicen. Sañdu-

duric handienec eta arguituenec seguratz
zen-erè-gaituzte , Yaiacoac consenti-leça-
quela , hai i-maite-duen Seme hunec milla-
heriorze , behar-balitz , orai - erè soffri-
letzan gure huxic chuméenen pagat eco eta
gárbitzeco.

Bi consideracione hautaz ezagutu-on-
doan , ari qui-bada-erè , Salbatzaileac cer-
tarailò desiratzen -duen gure bihot- etan-
fartzea , gure exayaet era bereac handic bét-
hicòtz khasatzecotzat ; guic-erè gure par-
tetic desirataco -dugu haria erreccibit ea :
Hortaracotz marcatuco -diogu gure xhe-
chagune eta lehia kharxua : haren arriba-
daren esperantzac piñtuco du gure cura-
yea : berriberritàn guerla-declaratuco dio-
gu bentzutu nahi-dugun passione garayce-
nari , eta egui en-dugu hari contra eguiten-
dloen berturearen obra eta Aña ahalic-
guchiena . Horrà cete beharduen - eguiñ-
gure ocupacione principala , mahaiñ fain-
dura hurbilt eco arratxeán eta goizean .

Salbatzailearen Gorphutz faindia erre-
cibitzeko prest-garenean , begien-aitzi-
ñera aphurbat erakharriko-ditu gu a que-
nico Communioneaz gueroztic egui - dita-
gin falta edo hux gaeiz : eta heriaz ñamur
eta urriqui sentitzeozat , Orhoitueo-gare-
eguin-ditugula , gu salbatzaea gatik . Yaiaco-

bat Gurutzearen gaiñean hill - ez - balitz
beçaiñ attrubencia eta esquergabetañune-
quiñ : Ahalçatuco eta ikharatuco - gare
ikhustea, axeguiñ chume bati , gure na-
hien contentazte ariñ bati preferencia
eman - diogula , gure Naussi soberanoari
çor-diogun obedientziaren eta sumisionea-
ren-gaiñean : Eçagutuço-dugu gure ixu-
tafluna eta abhorrituco gure ingratassuna.
Guciarequiñ , consideratzera guerò ethor-
reric , cembat esquergabeac eta desfleyalac
bagare-erè , Misericordien Yai co-hunec
gureganà ethorri-nahi-duela , bera eman-
nahi-çaikula , bere Mahaiñera gombidat-
zen-gaituela ; goanci-gaizco confidentzia-
reiquiñ , çabalduco-diogu gure bihotza fat-
dadiñtzat eta possedi - deçantzat . Ordean
berhalà çarratuco dugu ; beldurrez bihotz
hartara lerra-dadiñ cembeit affeccione hari
ez-dagocon.

Communione saiñdua eguiñ beçaiñ-
farri ; billduco , eta ofioqui çarratuco - gare-
gure-baitan ; humillqui gure Salbatz aillea
adoratuco-dugu , eta erranen-diogu : Ikhust-
ten duçu , O ene arimaren Yaiñcoa , bekha-
tura nolaco inclinacione edo yaídura bor-
thitza dudan ; ikhusten-duçu passione hunec
ene-gaiñean duen nauisitassuna eta garaya ,
eta ez-dudala , ene ganic , indarric - asco

horri contraeguiteco : Curi dautzu beraz, hori beregai qui guducatzea ; eta baldiñ nic-erè guduan cembait-parte behar-badut, çu-chilla-ganic iguriqui-behar-dut bitorría. Guerò adreçatzen-gaizcola Aita eternalarri , offreituco-diogu berac eman-darokun haren Seme maite posfeditzen-duguna-bař, offreituco-diogu eguin-darozquigun unguieguinen ordainetan eta esquer-one-tan ; eta galdeituco-diogu gureburuen gai-sian , hunen laguntzarequin-batean , cem-bejt bitoria ardiezteco gracia. Hartucomugu siñeian borondate fermu bat , guehien pena eguiten - darokun exaya attacatzeo : eta esparantza tsanen-dugu garaitzuko-dugula ; cerèn gure aldetik alialac eguitenditugunean , Yai coac ez-baitdauku faltatuco , goiz - edo - berant laguntza eta fotxorría.

L V. C A P.

Animatu-behar-dugula gureburnua Taiñcoaren amodiora : hori dela ongi eta saihedugui communitatzeko libenbicico preparacionea.

B Aldiñ nahi-baduçu Aldareco Sacramendu saiaduac eman-dietzaquitzun

Yaincoaren-alderaco amodioaren sentimenduaç , Orhoit - çaité harc çuretzat - duen amodia : eta Communioneco bezpera arraxetic , attencionerequi i considera ; u , Yain-Soberano-hau , bere Maiesstatean eta bere Botherean mugarrnic-gabea , e - dela contentatu çu bere-idurico creat eaz , ezera lurrera bere Seme bakhotcha egortzcaz , hogoü-eta-hamahirur urthe iraunduten ne-khiez eta trabaillue' eta Gurutzeko Heriotzé laidoxu begaiñ cruela' ; çure bekhatuen garbitze-a : baiñan orai o Seme hura-bera ut-i-darotzula Sacramendu huntan , çure yanari i an-dadiñsat eta çure beharretan horrenganà errecorxu içan-de a-çuntzat . Ikhus-ja u amodiohorri certarai-focon - den handia eta berezia manera gucie' .

1º. Iraupenetichasteko ; aurkituço - duç eternitate gueiticacoa iñatu - dela eta ezduela hasteric . Eeñ nolà Yaiñcoa eternala edo bethiticacoa baita ; halà egundai otic maitatu - du Guizona , bere Semia eman-nahi-içateraiño harentzat molde espanta-garri hortan . Horrengaiñean erranendio ñu çure bozcarioaren gaiñdiduran : Eguna-da beraz , o ene Yaincoa , ni-beçalaco creatura arbuyatzecoa , iñatu nai elaz cutaz onherexia eta maitatua hartaraíño ,

nòn, mende guciezairi agò, nitan pensatu-nahi-i-an-baituçu ; eta formatu ordudanic, çure Seme bakhotcharen Haraguia eta Odo-la niri neurrimendutzat emateeo dessei ua.

2º. Cein-nahi-den bicia eta kharxua i an-dadiñ, guc axeguiñ eguiten-darokuten gaudent at mundu huntan dugun amodioa, baditu mugarrir bat u, ceinétan guelditu-behar-baitu, eciñ-urrhunagò goanez : Yaiñcoaren gure alderaco amodio choillada mugarriric eta neurriric gabea. Badà, amodio hori compliqui contentatzeco, Cerutic egorri-daroku, gucietan lura beçambat-den Semea, haren Substancia-bera eta haren Pérfeccione-berac dituena. Horlatàn, haren amodioa ez-da Emaitza baiño gutiagò handia, ez - età Emaitza amodioa baiño tripiagoa. Bata eta bertea infinituac eta i-piritu creatu gucien hedaduraz guehiagocoac-dire.

3º. Baldin Yaiñcoac horrelà maitatu-bagaüti, haren Bihotza gure-aldera ez-da bortchàz eta herabequi itzuli : bere Borondate eta Ontassun choillac mobitu, obli-gatu, hertchatu-du gu bere ongni eguiñez gaiñdizca eta sobretarainò bethetzera.

4º. Haren amodioa gureganatzeco ez-quinduen eguiñ obra-onic, ez-guiñduen ardiexi merecimenduric batere : beraz haren

ren amodio sobraniazcoa , guri bere burua, den-gucia , eman - araci-dioena çor-diogu bakharric haren caritateari.

5º. C uretzat duen amodioa phurua eta guregaticacoa-da ; eta baldiñ ungi gar diatzen-baçao ez-dugu , munduco adis quidetasfunetan eta amodioetan beçalà , intressaren nahastecaric ikußico , ez edierenen. Yaïncoac ez-du gure onen beharric ; cerèn baitdu bere-baitàn , gu gabè , bere dohaxataffunaren eta bere Gloriaren hasta penaedo principioa , eta hec compliqui bethetzeco behar-den gucia. Beràz , bere benediccioneac gure gaiñnerà iflurtzen dituenean , ez-du bere progotchua billhatzen baiñan gurea bakharric. Pensamendu hunequîn bakhotchac erran-behar du bere baitàn : Norc siñhexico-othè-du , ò ene Yauna, çu çaren beçain Yaïnco infinituzqui handiac eman-ahal-ceçaquela bere bihotza eta affecionea , ni naizen beçain creatura e deus eta mespreçagarri batean ? Cer iguriquitzen-duçu , ò Gloriaren Erreguea ? ceren esperantza otè-duçu ene ganic ? ez-naiz hauxa eta herrauxa baicen. Ç u erretzen eta iraunguitzen-çaituen caritate khar-xuac , ni arguitzen eta dembora berean berotzen-nauen su dibino horrec sobrà-baicen ez-darot-eçagut-arazten , ò ene Sal-

Z

278 *Gudu izpirituala*

batzaillea, ez-duçula desleiñu bakhari bat baicen : eta horra cerc fenti-arazten-darotan, Ene Iesus maitza, çure amodioa certarai ñò - den desintresatua. Sacramendu hantza oslo-ossoa ematen-çaizquidanean, ez-duçu bertzeric galderzen, baicen errenda - nadiñ çu - beçalaco bertze - bat, çure baitan bici-nadintzat eta çu bici çaitecentzat ene baitan ; eta unione horren mediodaz çurequiñ bat-eguiña, chanya-deçadan ene bihotz gucia-lurrezcoa, çurca-beçalaco Bihotz gucia-izpirituala eta gucia-Certicoa den batera.

Horien ondoan sartu-ko-gare admiracionezco edo espantuzco eta bozcariozco sentimenduetan, ikuhusteaz Yañicoaren Semiac ematen-darozquigun estimuaren eta amodioaren marcas. Seguratuac ez-duela billhatzen gure bihotzac beretzea baicen eta gu creaturetaric eta gure buruen-ganiccerè, (cer-gare biciaz goçatzen-ez-direnac bainò guehiagò ?) apartaturic eta desamarraturic, berequin yuntatzea eta bethicotz estecatzea baicen, seguratuac, diot, hortaz offreituko-gaizco haren Maiestatea eta Nauskaia funa eçagutzeco-eta-aithortzeco gai-den biñtima bat beçalà ; ez-daitezentzat seguidan emplega gure memoria, gure adimendua, gure borondatea, gure

A. A. M. I. S. T. O.

L V. Capitulua.

279

censuac harenganaco amodioren principioz baicen , eta hari placer - eguiteco chedez edo motiboz baicen.

Guerò consideraturic, Gracia - gabè , gurebaitan ez-dugula deùs, YESUS erre. ibitzeco disposicione nessessarioac for-arazteco gaï-denic , idequico eta cabalducodiogu gure bihotza , han far-dadilla errequerituco-dugu Othoitz bici eta betheta-coez , hoxgorapen labur , ordean khara-xuez , halànlà hunelacoez : O Yanari cerucoa ! noiz içanen - othè - dut - badà naicengucia çurea içateco çoriona , eta çure Amadioaren kharraz errea eta urthua içateco , dohaxutassuna ? Noiz badà , ô caritate , Eternala , ô Ogui bicia ! noiz içanen - da dembora ez - baïnaïz bici - içanen çutar , çurequiñ , eta çuretzat baicen ? ô Manna eguiazcoa ! ô ene Bicia ! ô Bici dohaxua eta bethicotzacoa ! noiz guerthatuco - da , lurreco yanari guciez desgustatua , ez - baïnaïz - neurritu - co çuta baicen ? ô ene Ontassun soberanoa ! ô ene Bozcario gucia ! noiz ethorrico - da çorione co estatu hor-tara helduco baïnaïz ? Ah ! oraïdanic libra-çaçu ô ene Yaiñcoa , libra-çaçu ene bihotza bere passionêen eta bicioen gathetaric età esclabotassunetic : berreguiñ-çaçu çure bertutêez : itho - etzatzu ene - baitan çu mai-

Z ij

280   *Gudu izpirituala*
tatzeaz eta çuri placer-eguiteaz bertze de-
sira eta guticia guciac : Horiec eguitzitzu ,
ô Yauna , eta guerò çabaldo - darotzut
ene bihotz garbitu hau ; othoiztuco-çaitut
ene ganà ethortzeaz ; eta çu erakhartz-
çotzat , baliatuco-naïz , behar-bada , bio-
lentzia esti batez , amulsuqui borchatuco-
ere-çaitut : Orduàn yinenen - çare , ô ene
Tresor bakharra ; eta ez-duçu ene-baitan ,
nahi ditutzunen eguiteco , trabaric-batere
aurkhituco . Horrà nolaco sentimendu fa-
marrez eta amodiozcoez occupatu - behar-
dugun , Communionera preparatzeco bez-
per-arratxean eta egun-bereco goïzean .

Communiatzeco muga hurbilltzen-de-
nean , bicuiagò consideratu - behar - da ,
nor-den errecibitu-nahi-duguna . Hura da
Yaiñco biciaren Semea ; Içate-bat , ceiñaren
Maïestateac ikharatzen-baititu Cerua eta
Lurra eta Ceruetaco Bertute guciac-erè :
Hura da Saiñduun Saiñdua , Mîraill that-
cha-gabea , Garbitasun bethiticacoa , ceiñaren-aldean
creatura guciac lohiae , likhi-
xac eta liçunac baitdire : Hura-da Yaiñco
humiliatu-bat , ceiñac , Biciaren eta Herioa-
ren Nausi eta Arbitre soberano cen-arrèn ,
guiçona salbatzeco nahi-içan-baitu *lurreco
har-baten* idurico eguiñ , poblu mutiñatu
baten farren suiet billhaçatua-içan , eta

soffritu - baitu içatea munduaren partetic
içan-ahal-ditequen miñquienà eta laïdoxu-
quienà arbuyatua , ofticatua , trufatua ,
kherruz - estalia eta fiñean Gurutze bat
itzatua. Considera-çaçu bertze parte ba-
tetic , çu çure funvez ez-çarela deûs ; çure
bekhatuez eman-çarela creatura mendrêe-
nez , baità mutu eta arroçoin-gabecoez-
ere , beheragò ; mercicitzen-duçula fiñean
Deabruen esclabo içatea. Orhoit - çaita
Salbatzailleari diotzortzun obligacione in-
finituentzat eçagutzazco marcas eman-
behar-bidean , cruelqui affruntatu eta da-
mustatu-duçula , çuretzat ichuri-duen Odo-
la ; çure eroñpenaren Precioa , oñien-az-
pian ofticatzeraiñocoan.

Hauc gucien ondoàn , cembàt handia
baita-erè çure esquergabetafluna , handia-
goa dela aguertzen - da çure aldera duen
Amodio constanta eta ecifgutituzcoa. Gom-
bidatzen - çaitu bere Banketara ; ez - çaitu
urhundu eta khasflatu-nahi ; contrarà , me-
hatchatzen-çaitu bere coleraz eta bere hi-
guîtzaz , baità heriotzea-erè , hurbill-
zen ez - bacare. Aita misericordiaxu hau
çure errecibit eco bethi prest dago ; eta
haren beguietan aguertzen - çaren - arrèn
leproz estalia , maiñgua , hidropica , ixua
eta posseditua , eta , horiec guciac baino

gachtoagò-dena , bicioz eta bekhatuz car-garua , ez-du uretzat higui traric , ez-darot u ihes-eguiten : çuré ganic galdetzen duen gucia-da ; 1º. Içan-deçaçun dolore eta urriqui mià eta egua co bat hura ainxicabequì offensatu-içanaz : 2º. Higuiñ-deçaçun eta abhorri , gaitz-gucie guehia-gò bekhatua nahiz mortala nahiz beniala-erè ; 3º. Içan-çaitecen bethi disposatua haren Nahia eguitera , eta occasionetan hori compli deçaçun berehalà eta kharre-quïñ ; 4º. Içan-deçaçun guerò confidentzia ofso bat çure çor guciac barkhatuco-darozquitzula , çure notha gucietaric garbituco-çaituela , eta çure exai gucien contra deffendatuco eta sustengatuco çaituela.

Horrelà animatua bekhatore urriquidunentzat duen amodioaren Orhoitzapenaz , hurbill-ahal çaitezque Mahaiñ saindura bel-durtassun be ambàt esparantzarequiñ eta amodiorequiñ , erraten-dioçula : Ez-naiz digne çure errecebitezco ; cerèn hai l-maiz eta haiñ handizquì çu offensatu ondoàn , ez-baitut orai ò satisfatu çure Yusticia : Ez , ô Yaïncoa , ez-baitut digne çure errecebitezco ; cerèn guelditzen-baitzaït oraiñò cembrait affeczione creaturentzat , eta ez-bai-naiz oraiñò haffi çu ene - ahal-guciez mai-tatzen eta cerbitzatzen. Ah Jauna ! ez-be-

quitzu-ahantz-çure Misericordiac : Orhoit-çaite çure erranaz : errenda-naçaçudigne , ene bihotzean çu fede bici batequïñ eta amodio kharxu batequïñ erreccbitzeco.

Communiatu - età , far-çaite berehalà ichilltaffun eta barnecoytaffun oslo batean; eta çure bihotzeco athea herxiric: ezgue-
iagò deûsez Orhoit çure Salbatzailcare-
quiñ miñtzatzeaz-baicèn. Erran-diotzotzu
hitz hauc , edo cembeit bert/e hunelaco :
O Ceuaren Naussi soberanoa ! cer badà
obligatu-ahal-othe-çaitu yauxtera ni-naï-
zen-beçalaco , creatura pobre , dohacabe ,
ixu eta guciez gabetuaren barreneraño ?
Ihardexico-darotzu : Amodioac. O Amo-
dio Eternala , berriz-erranen-dioju , cer
nahi - duen eneganic ? Deûs bertzeric ,
ihardexico-darotzu , Amodioa-baicen : cz-
dut nahi çure bihotzean bertze furic cari-
tatearena baicen : Su arrotz eta mundo
guciac iraunguitzen-dituen su hunec , çure
borondatea kharpean emanen du ; eta iça-
nen- çare enetzat urriñ-onezco biçtima
agradagarri bat : Horrà cer bethi desiratu-
dudan eta oraï-erè çureganic cer desirat-
zen-dudan : Nahi-dut-içan gucia-çurea ,
eta çu içan-çaitecen gucia-enea : Eta hor-
rà cer behiñerè ecin - complituco-den ,
baldii ene Borondatea seguitu-behar-bi-

284 *Gudu izpirituala*

dean seguitzen-baduçu çurea , ceña bait-doha bethi çure gutitia eta irrixa gachtoen araberà , eta munduko gloria banoen on-dotic : Jaquih- açu beraz çureganic galdezen-dudana hauche - dela : higui-deçaçun çure burua , ni - baicen ez maitatzeco ; eman-dieçadaçun çure bihotza , eneare-quïñ bate guiteco , ecen hortaco enea erdi-ratua içan-cen gurutzaren gaiñeñ : Badaquieu nor eta cer naïzen ; eta ikhusten-duçu nahi-dudala , amodioareñ gai didura batez , çure eta ene-artean higualitate no-lazbaiteco bat eguiñ : Naïcen gucia ematen-natzaitzunean , ez-darotzut galdezen ceroni-baicen : Içan-caite enea eta content-naiz : Ez ni-baicen billha , ez-nitan-baicen pensa , ez ni-baicen adi , ez niri-baicen beha ; ecen nic behar-dut içan çure pensamendu-eta çure desiren objet bak-harra ; ez duçu deus eguin-behar ene baitan-eta-ene-medioz baicen ; çure ezdeus-tasfünac consumitu eta urmariatu-behar-du ene Handit-silunean : moyan hortaz ene-baitan aurkituco-duçu çure oriona , eta nic çure-baitan ene delcanxua eta ene erre-pausua.

Fiñeñ presenta-diocoçu Aita Eternali bere Seime gucizmaitea. 1º. Esquerrac errendatzeco hora çuri ematean eguiñ-da-

rotzun fagoreaz ; 2º. Laguntzac galde-guiteco çuretzat , Eliça guciarentzat , çure ahaïdéntzat , obligacione-dieçuten guciennentzat , eta fidéan Purgatorian-diren Arimentzat. Eta Offrenda hau yuntatuco-dio-çu Salbatzaileac Gurutzean bereburuaz eguiñ-çuen Sacrificioarequiñ , noizeterè Cauriz eta Odolcz gucia-estalia , Biçtima agradararri bat beçalà offreïtu-baïtzitzayon bere Aitari , munduaren erresquetatzecotzat. Chede berarequiñ offreï-diotzotzu oraïñò , egun hartan , Christantade gucian erranen-diren Meçaco Sacrificio guciac.

L V I. C A P.

Communione izpiritualaz.

JE S U S - C H R I S T O R E N Gorputz saiñdua eciñ-errecibi-deçaqueçu gue-hienean egun guciez behiñ baicen ; ordean muga guciez , ya erran-dugun-beçalà , Communia-deçaqueçu izpiritualqui , eta ez-da çure negliyencia edo cembeit bertze defaut baicen , abantaill hortaz ga-be-çaitzaquenic. Badà erremarcazeo-de-na-da , batzuetan Communione ipirituala arimacotzat progochoffago dela eta Jaiñ-

coari agradaz gariago-çayoela , ecen-ez ; behar-den preparacioneric gabè eta ephel-tasfunequiñ , Mahaiñ sainduan eguiten-diren Communione hainit'. Beraz Communione izpiritualera çureburua disposatua sentitzen-duçunean , segurqii Jaincoaren Semia bethi prest aurkhituco-duçu çuri bererburua izpiritualqui ematéra çure yanari eta neurrimendut at.

Hòtara preparatu - nahico-duçunean , berehalà itzulico-dituzu çure pesamenduac Salbaitzaillearen-ganà , eta haren-contrà eguin-ditutzun offentsen nombre handia-ren-gaineàn cembeit erreflexione eguin-ondoàñ , marcatuco eta eçagut - aracidoioçu hetaz - duçun urriquia eta dolorea. Ondoàñ errespectu handi batequin eta fede bici batequin othoi'tuco-duçu , arrèn , çure Arimara ethor dadilla , eta hà ichurdietzaquitzula , çure flaquetaric sendatzeco eta cure exayen bencutzecó , beharditut'un Gracia berriac. Çure passionetaric cembeit cebatzeco edo mortificatzeo , edo bertutezco cembeit accione eguiteco occasionea duçun aldi-guciez , balia çaité Jaincoaren Semeari çure bihotza preparatzecotzat ecèn bihotza galdet - zendaratzu memento - guciez . Guerò bera ri adreçatzen - çalzcola , berotaflun sain-

du batequiñ errequeri-çaçu çure-ganà et-hortzeaz Miriku bat beçala çure fendantze-ra , Bothere guiac-dituena beçala çure gardatzera eta laguntzera ; ethorquicu-neàn çure bihotzaz bakharric goçatzetic deûsec traba-ez-deçantzar.

Orhoit-çaité dembora-berean azquèn-eguiñ-duçun Mahaiñ sañduco Communio-neaz ; eta çure Salbaitzailcurrentzaco amo-dioaz su-eta-khar eguiña , erroçu : Noiz badà , ô ene Yauna , berriz errecebítuco-othe-çaitut ! noiz ethorrico-da egun corio-nezco hura ? Baldiñ nahí-baduço Debo-cione guchiagorequiñ izpiritualquì communiatu , prepara-çaité be/pera-arraxetic , eta ez-deçacula , guertatuco-çaiquitzuñ nahigabétan , egui-en-ditutzun bertutez-co accionètan , içan bertze chederic , çure Jaiñcoa izpirituz ongi errecibitzeco ésta-tuan çureburua amatea-baicen.

Goïzean atzartzearequiñ , applica-çai-te considerat en ceñ abantaill handia-den Arima batent'at dignequì Communitatza : ecèn hortic cobratzen ditu galdu-cituen bertuteac , bihurtzen-da bere lehenbicio garbitasunera , digne-errendatzen-da Je-susen Passionearen fruiuetan partale-içateco : eta eguiten-du accione bat Aita eter-nalari guciz agradagarri-çayoena , ceñac

desiratzen-baitu Sacramendu dibino huntasz guicon guiac goça deitecen. Horien-gaiean erreflexioneac eguiñic , hura erre-cebitzeco desira kharxu bat çure bihotzean phichtera enxaya çaita , çuri bereburua eñan - nahi-darotzunari placer - eguiteco chedeàn ; eta disposizione hautan farrhua , erro , u : Yauna ! ez-çait permis edo cilhe-gui , çu egùn errealqui edo gure presuman erreccibitza , çure Misericordiaz eta çure Bothereaz eguiçu , othoï , ene thatcha guciataric garbituric eta çaurietaric sendaturic merci - içan-deçadan izpiritualqui çu erreccibitza , orai eta egun guciez , baità egunaren oren guciez-erè : Gracia berriez borthiztua içan-ondoan curayosqui contra eguin-dioçatedan ene exayëi , guciz çure amorea-gatic particularrean guerla egui-ten-diodan passioneari.

L V I I. C A P.

*Jaiñcoari errendatu-behar-diotzogun ef-
quer-onezco accionéz.*

G Oçatzen-ditugun on eta ontassun guiac , eguiten-ditugun ongui-guiaç Jaiñcoarenac dire eta harenganic erreccibitu-ditugu : yustu-da beraz errendadiotzogun

diotzogun bethi - eta - bethi esquerrac ; eguiten-ditugun obra-on.gucientzat , gurburuen gañean eramatzen-ditugun bitorientzat , haren escu liberaletic errecebitzen-ditugun onguiegiñ , nahiz yeneral , nahiz particular gucientzat . Eguinbide hau behar-den-beçalà complitzeco , considera çagun , bert'e gauça guiac bañio lehèn , cà cer chede duen Jaincoac hambàt benediccione gure gaiñerà ichurten-ducnean . Hortaric eçagutuco-dugu cer maneraz nahi-duen marca-dio;ogun harentzat dugun eçagutzia edo bihurkundea .

Nolà haren onguiegiñ guien chede principala - baitda bere Gloria handitza , gu bere cerbit ura hertchatza ; berehalà erreflexione hau eguiñ-behar-dugu gure-baitan : Alà enetzat Jaincoaren onguiegiñ hori haren Bothearen , Cihurtzian , eta haren Misericordia eta Ontasun infinituaren froga agueribat baitda ! Gurerò consideraturic , gure baitaric ez-dugula deus horlaco onguiegiñ eta fagore bat mereciten-duenic , contrarà gure ingratassunac ofsoquí indigne errendatzen-gai-tuela , humiltsun handirequiñ erranendugu : Nolà possible-da Yauña , çure beguiac itzul-detatzun çure creaturaric ez-deusenaren-gaiñerà ? Ala sobretaraiñocoa

A a

baitda çure Outasunaren gañidura ! Ni-naïzen beçalaco bekhatore dohacabea huenlà çure fagoréz eta dohaine bethet eñdu, u badà ! Ah dela-benedicatua menden-ren-mendè çure Icen sañdua ! Fidean ik-hussíric ez-daukula , fagore hauc gucien ondoàn , galdetzen maita eta cerbitza-deçagun baicèn gure On guieguelleac , Jaiñ-co haiñ-onarentzat amodiozco sentimenduac eta haren Borondatea guciétan complitzeco desira kharxuac concebitu-behar-ditugu. Akhabantzàn hari-berari offreitu-co-gaizco garen-guciac , erratera-goeacen moldean.

L V I I I . C A P .

Norc-bereburuaz Jaiñcoari eguiñ-behar-dioen Offreimenduaz.

O ffreimendu hau Jaiñcoari agrada-garri-içan-daquiont/at , badire bigau a gardia galdetzen dutenac. Lehenda , gureburua offreitzea , Yaincoaren Semead mundu huntan eguiñ-dituen Sacrificio guciequin yuntaturic. Bigarrenna , bihotza libro eta dessamarratua içatea creaturantzako affeccióne gucietaric.

Lehenbicicoaz - denaz - beçambatean , ya-
quia-behar-dugu ; Salbatzailleac bere-bi-
cian Aita eternalari bethi eta continò of-
freitzen - ciotzola ez - choillqui bere Presu-
na eta bere Actione particularrac , bainan
orai ò gui on guiac eta heyen obra - on
guciac-erè . Yuntatzatzigun beraz gure of-
freimenduac harenquiñ , yuntatzé - hortaz
gureac içan - deitecen , harenz santifica-
tuac .

Bigarenaz - denaz - beçambatean , offre-
mendu hori eguitccotz , creatura bateren-
zat ez - dugu ian - behar amarraric edo estre-
camenduric . Beraz , gure bihotza lurreco
affectione guciataric ez - dela osloqui libra-
tua sentizen - duguncan , içan - behar - dugu
erreccorsu Jaiñcoa - ganà , eta errequeritu be-
rac hautx - detzan gure gathcac , deus içar-
ez - dadiñ gure - baitan hura gurea içatetic
traba deçaquenic . Hori gauça bat - da ha-
guitz importanta : ecen baldiñ norbeitec ,
orai ò creaturen esclabo - delaric pretenit-
zen - badu bereburua Jaiñcoari ematea ;
hori - da , eman - nahi - dioela ya engayatua-
den gauça bat , ceiaren ez - baita guehia-
gó yabe . Eta ez - othè - da hori Jaiñcoaz
trufatzea ? Hortic heldu erè - da Jaiñcoari
maiz horlå offreitu - gaizcon - arrèn , ez-
choillqui ez - baitugu bertutean abantzatu ;

baiñan oraiñó bekhatu eta falta berrieta erori-baitgare.

Batzuetan Jaincoari ,eguia da , offreidiotz oquegu gureburuac cembeit lokharri manduco gaucequih guelditzen-çaikularic : ordean hori eguiñ behar-dugu heyentzat higuitza berari galdez ecotzat ; eta norce -othè daqui hori maiz eta kharxuquñ eguin-behar-dugula ? Gure offreimendua içan-bedi beraz ofioquñ phurua eta desintressatua : ez-beça gure amodio propialac hartan içan parteric-batere. Ez-detzagula gureburuac offreiurreco gaucen-ariaz , ez Ceruco énáz-erè : ez-deçagula içan bertzé motiboric Jañicoaren placer eta borondate choilla baicen. Adora-çagun haren Probident ia : eta ixuan sumeti-gaquizcoten haren Ordenei. Sacrifica-diotzizgun gure inclinacione eta affecione guciac : eta creatura guciac gure gogotic rhenduric , errogun : Hunà , ô ene Jaincoa eta ene Creatzaillea , hunà non offreitzen-naitzazun naizen-gucia : sumetitzen-diot ofioqui çure Borondateari enea : eguiñ nitaz placer-duçun-gucia , nahiz bician , nahiz heriotzean , nahiz hill-ondoan ; demboran eta eternitatean.

Baldiñ gogotic eta bihotzonez hunelà mintzo + bagare eta horiecc badire gure

eguiazco sentimenduac , (hori fortuna-gaitzaren eta nahigabèn demboran egagutuco-dugu) laustèr ardiexico-ditugu merecimenduac eta bertuteac , ceñac baitdire tresor batzu lurreco aberaxtasun guciac bai ò infinituzqui preciatuagoac : içánen-gare Jai coarenac , eta Jaiñcoa içánen-da gurea : ecen norc-ere Jai coarentzat bicitzezo , creaturei eta bereburuari ukhò-egui-ten-baitdio , haiñari Jaiñcoa bera - ematen-çayo. Era horrà dudaric - gabe gure exayen bentzutzeo moyan handi eta boterexu-bat : ecen baldiñ sacrificio borondatzeko huntaz Jaiñcoarequiñ balaco-guisfà yuntatzen-bagare nòn baitzare guciac harenac eta baitda hura ordaincz gucia gurea , ceñ exci atxituco-da guri gritzic eta calteric eguitera ?

Ordean explica çagun gauça hau chehetasun guehiagorequiñ. Yaincoari offreitu-nahi-diotzokunean barurac , edo ohoitzac , edo passienciazco frogac , edo bertze cembeitz obra on ; berehalà Orhoitut-behar-dugu Yainco-Semearen Barutez , Otohoitez eta Accione saïiduez : era gure fidantzia guzia hauquien merecimenduetan emaniz , behar-diotzogu gureac Aita eterinalari presentatu. Baldiñ ordean Misericordien Aita huni nahi-badiotzogu offrei-

tu Semearen Sofricariac gure bekhatuen satisfaccionetan , eguiñ-deçaquegu manera hantan.

Gute izpiritura erakharrico - ditugu , baxtan edo bak! arca, gure bicit. eco desordreac eta gure bekhatuac ; eta ci-heztatuac, eciñ , gure-baitaric piacega deçaquegula Yuye soberanoaren colera , ez satisfa haren Yusticia : errecoresu iganen-dugu Salbatzaillearen Biciaren eta Passionearen-ganà ; Orhoituco - gare IESUS-CHRISTOC Othoitzac eguiten-cituenean , barurzen , trabaillatzen eta nekhatzen - cenean , eta bere Odola ichurtzen-çuenean , bere Aitari bere acciona eta soffricariac offreitzen-ciotzola haren-eta-gure-arteco bakearen eta erreconciliac oncaren eguiteco desfisiuarequin. Ikhusten-duçu, erraten-cioen, nola obedit en-diotedan çure Ordei , çure Yusticiairi eguiteco *hunen eta horren* bekhatuentzat galdetzen-du un satisfacione oslobat : guciak , othoi , barkha-diorzotzute eta errecibi - tzatzu çure Hautatuen nombran.

B-khotchac yuntatu - behar - ditu bere O'hoitzac IESUS Christoren quin ; eta errequeritu behar-du Aita eternala Misericordia eguiñ-dieçagun Semearen Passionearen merecimenduen amorea gatic. Hau prakti-

can eman-diteque Salbatzaillearen Biciaren eta Heriot eren-gaitan Meditacione eguiten-dugun aldi-guciez , ez choillqui Mysterio batetic bertzera iragaten gorenearan ; bainan-oraindik Mysterio bakoitzaren circostancia gucietap : nahiz guretzat nahiz bertze-norbeinentzat othoita-eguin-dega-gun.

L I X . C A P .

Cer den norc-bereburua Debot sentitza eta nolakoac diren Debocionean Agoratassunac causatzan-dituen penac eta khechagunetac.

Debocione sensiblea edo sensu caracoa heldu da edo naturaleza-tic edo Sananen illusionetaric edo Yaiñcoaren Graciatic. Ariman eguiten-dituen effectuaric eçagutzen - ohi - da nondicacoa den. Ecen cembeit gambiantza-on ez - badu eguiten , arraçoi-nequian heldurtzeco-da edo Deabruac edo naturaleza eta temperamen duac Debota errendarzen-gaituela ; bereci qui , baldin Debocionean go tu eta placer sebrà hartzan-badugu , behar-baiko bor thizquiagò lotzen-bagaizco , edo gurebua-co opinione handiago bat concebi-

arazten badaroku. Noizeterè beràz çure bi orza fentitzen - baituçu bozcarioz eta consolacione izpiritualez bethea , ez gal dembora examinatzen nondic heldu-diren : ordean beguirautzu hetan sobra fida , edo çureburua lehèn-baiñò guehiagò preça edo estimia ; contrarà Atchec - açu bethi ure ezdeus lassuna beguietan eta çure - buruarent at concerba - çagu mefestimua eta higuiatzu oslo bat , hautx-eta lecha- etzatzu munduko obiet cei.nahirent at , baità izpiritualentzat-erè ditutzun lokharri-guciac , ez-de,açula-billha Yailco-choilla baicen , ez desira hari nondic placer-eguilen-dio-çun baicen. Molde hortan , fentit en-duçun estitasun eta go o hura , ethorqui gachitotic heldu-balitz-erè , onera gambia liteque , eta errenda Graciaren fagore bat.

Debocionean Agortasuna heldu-da halabér , erranic-heldu-garen hirur causetaric ; 1º. Sathanen ganic , ceinac bere-ahal-guciac egutzen-baiditu gu yañ cotiartasfun etic apartatzeco , bertutean guibelà-egortzeco , perfeccioneco bidetic ilkharazteco eta munduko placer banoeran berriz engaya-arazteco. 2º. Naturalça corrumpitutic , ceinac hutx haiñitzetan erorarazten-bairgaitu , errendatzen ephel eta gogourri , eta gure bihotzac estecatzen lur-

reco ontassunei. 3º. I-piritu sainduac egor-tzen-darokun Gracia-ganic , ceñac eçagut-araci nahi-baitdaroku hautx-behar ditugula Yaiñcoaz bertzéquin eta harenganà ez-garamat atenequin yuntatzen-gaituzten loñarri-guciac ; edo seguratu-nahi-bait-gaitu ditugun on eta ontassunac eciñ-tuz-quegula Yaiñcoa-ganic-baicen ; edo sentiaraci , Ceruco dohaiñac certaraiño diren go,oac eta preçatzecoac ; edo obligaraci , harequi i herxiquiaqò yuntoñ-egoteria , ukhò-eraguiñic guciei , goco izpiritualei-ere , beldurrèz hequientzaco amodio sobrac partaya-decañ gure bihorza ceñac içan-behar-baitu gucia harena , edo fiñean marcatu-nahi-baitdauku axeguiñ hártzen-duela gu curayosqui guducat-en eta haren graciez progotxatzen ikusteaž.

Noi eteré beraz aurkhitzen - baitzare Debocionarentzat desgustuan eta agortasunean , far-çaite cure-baitan : examinaçaü eà ceñ hutzec gal - araci - darotzun sentitzen - ciñduen Debocione hura ; hutx hartaric correyi-çaite ahalic lasterrènà , ez cobra - decaçuntzat xharaxtañunera gambiato - çaitzun gozoa eta estitassuna ; baitan , garbi çaitecentzat Yaiñcoari agradarri-ez - raizcon gauea gucietaric . Bal-din çure baitan , unguí examinatu ondoan ,

298 *Gudu izpirituala*

ez-baduç aurkhitzen hutxic eta faltaric ;
ez-Orhoit guehiagò Debocione sensibleaz,
ez-pensa-erè debot - çarela : choillqui en-
xaya-çaite Debocione eguiazcoan abant-
zatzera, eta hura-da Yaiñcoaren Boron-
datea-ri sumetitua - içatea. Ez - detz atzula
quita edo utz çure Pratica izpiritualac ;
aitzitic cembat progotchu - gabecoac eta
desgustagarriac iduritzén baitçaizquitzu-
erè , hetanbethi eta constantqui irauteco
deliberacione har-çaguu , bilot onèz eda-
ten - duçularic Aita - Cerucoac bere-escuz
presentatzen-darotzun Khaliza.

Eta baldiñetaria agortasunaz (ceiñac
errendatzen - baitzaitu hurren-sentimendu-
gabea Yaiñcozco gaumentzat) bertze alde,
sentitzen - baduç çure izpiritua halaco-
maneraz trabatua eta illhunduna , nòn ez-
baitdaquiç cei i partida har eta certara
determina ; ez - utz horrengatic bihotza
erortzera : çaude.bethi Gurutzeari yosfa ;
mespresa-tzarzu guionen-genicaco solayi-
mendu guiac , eta çureganic urrhùn egor-
etzat u Munduac eta creaturec eman-ahal-
dietzaquinuten consolacione bano eta en-
ganiosac.

Gai eracoñan ez - erran çure pena eta
gríña çure aita izpiritualari baicèn. Huni
aguertu-behar-dio,u , ez , cembeit cslitas-

sun aurkhitu-nahiz; baiñan, ikasteko pena hori soffritzen Yaincoaren Borondatearentzaco sumicione eta erresinacione osobatequi. Ez - detzatula - emplega çure Communioneac, çure ohoitzac, eta çure bertze Pratica ipiritualac, Salbatzailea ganic Gurutzetic yausteco Gracia ardiexteco chedearequin : contrarà ohoitz-çäçu diçula, haren exemplutan eta Yai coaren gloria handiagotan, han iratehaquia killtzeo curaye bchar-du un gucia.

Baldio ordean çure izpirituco trubleac trabarzen - baçaitu egunorozco ohoitzac eta Meditacioneac eguitetic ordinarioan beçala ; e-gueldi, ohoitzac eta M.ditacioneac guitziru, shalic-gutien-gaizqui : eta baldian çure gogoa eta adimendua ecintabailla ara.-badetatzu, escas hori bethe-çäçu bihot eco affectionen : bihotzari yunta-dioçoğu Ohoitz *vocula* edo mihibeguiten-dena ; adreçatzen- ai-cola batean çureburuari, bertzean I E S U S maiteari. Pratica sai du hunen bidez çure-baitan efectu miragarriac sentituco-diturzu, eta çure pena gucietan handizqui solayitua-icaneñçare. Hunelaco occasionetan erro u beraz çureburuari : *O ene Arima ! cergatic haize trioste edo cergatic hunelà nahasten eta irribatzen-naue?* *Igan - egac Yaincoa-baitan*

300 Gudu izpirituala.

esperanza : vñndarico-ditiat oraiñò haren
landoriar ; eten burá-ducene Salbatzailea
eta enc Tai coa. Cergatic badà ô Yanna,
urrandu-gaizquit ? cergatic utzi-nançu,
beharrèn ci ñitudanean ? Ez-naçaçula, arrèn,
bethicotz eta osoqui abandona. Orboituco-
gare halabér Sara, Tobiasen emaste affiyi-
tuari Yaiñcoac inspiratzen - ciotzan senti-
mendu-onez ; eta Emaste sainda harequin
eta haren izpirituaz animatua, erran-
dioçu ez-choillqui bihotzcz baiñan mihi-
erè : O Yanna ! C'u cerbitzarzen-gaituzten-
guciez hadaquite, nahigabéez eta atxeca-
béez hemén frogatuac badire, Ceruan sarif-
tatuac edo errecompensatzac iğanen-direla ;
penez eta nekhéez lehertuac-badire, libra-
tuco-ditutzula ; gure yustitian eta coloran-
cebatzen-baditztu, misericordia eginon-
diçutela. Ecen miñ eta Damiñ harzen-
dugu gu galzen ikhustea. C'uc tempesta-
ren-ondoan aguertzen eta erakharizen-dugu
bonaça edo tranquilitatea ; nigarren-on-
doan, bozcarioa. O Ifraelen Yaiñcea ! iğan-
bedi beraz gure Icena mende-gucietan be-
nedicatua.

Bertze - aldè, iduri-bequiçu gure Sal-
batzailea, Yaiñcoaren Seme maitea, Seme
bakbotcha Olibeteco Baratzean era Calba-
xioco Mendian Yaiñco-Aitaz-beraz utzia.

eta

eta abandonatua ikuilten-du,ula. Garraya-
çaü Gurutzea harequia ; eta çure bihotz
guciaz erro, u : *Compli-bedi çure Boronda-
tea*, eta ez enea. Horlachè passiencia co
obrac yuntaturic Othoitzarequiñ , ardie-
xico-du, u eguiazco Debocionea, boron-
datez qui sacrificatzen-dioçularic çureburua
Yaiñcoari. Ecen , lehèn erran-darotzu-
dana , eguiazco Debocionea datza , Iesus
„ Gurutzeaz cargatua , deitzen - gaituen
„ lekhu gucieta seguitzeço borondate fer-
„ mu eta berehalaco bat içatean ; Yaiñcoa
„ maitatzean cerèn mereci-duen maitatua-
„ içatea ; eta Yaiñcoa bera - erè , behar-
„ denean , quitatzean Yaiñco berarentzat .“
Baldiñ Debocioneaz professione eguiten-
duten haiñitz-presunc cembàt aintziñat-
zen-diren neurtzen-balute hirur condicione
hoyetaz , eta ez Debocione sentitzen-den-
batean aurkhitzen-duten goçoa : ez-litez-
que , diren-beçalà , ez bere çuhurtzia sal-
foaz , ez Sathanen artificioez enganatuac
eta trompatuac ; ez litezque Yaiñcoaz ,
eguiten-diren beçalà , murmuratzerañño-
coan esquergabeac aguer ; ez - età pleñi
heyen passiencia frogatzeaz Yaiñcoac egui-
ten-daroen Graciaz : contrarà hura egun-
daiñò baino fidelquiagò eta kharxuquiagò
cerbitzatzen entxaya-litezque ; seguratuac,

Bb

ez - duela deus ordenatzen ez permetitzen bere Gloriarentzat eta gure abantailletan baicen.

Bada oraino enganio perillos - bat , ceiñetan baitire emastequi hainitz , ceiñec bere bihotz guciaz abhorritzen baitute bekhatua , eta bere ahal gueiez ihes - eguiten - ere - baitdiote bekhatuzco occassioneci : ordean guerthatzen ba aye , Ispiritu Lohiaz tormentatuac i ; atea pensamendu likhitez eta abominiagarriez eta bat : uetan bishione latzgarri eta transigarriez ; ha ! berehalà nahasten eta trublatzen - dire , eta gogoagaltzen dute ustez Yaiñcoac abandonatu - dituen . Hainaz eciñimayina - deite , que Ispiritu - Saii . dua badagoquela hambat fantasnia likhix - eta - icigarriz bethea - den arima batean . Pensamendu hunec aurthiquitzen - ditu trifteciara , eta erortzen - dire desesperacione suerte batean ; halaco maneraz non tentacioneaz erdi - bentzutuac , Pratica izpirituala quitarrea eta Egyptora mundupera eta bicioetara bihurtzea pensatzen - baitute : diren beçalaco iku - hotzac ! ceiñec ez - baitute - ezagutzen Yaiñcoac , tentatuac - içatean , eguiten - daroen fagore berecia , e - baitute sentitzen bereburuac ahantzetic guibelatu - nahi - dituela , eta bortchatu , bere misericordia entitu , areenganic ez - urhuntzera eta

bethi harequin yuntatuac-egotera. Ingratassun eciñguehiagoco bat da beraz errencuratzea gauça batez, ceindentzat Yaincoaren Ontassun infinituari millionetan esquerrac errendatu-behar balitzaioccoque.

Hunelaco-ordutàn eguiñ-behar-litequena-da, ongiù consideratza gure naturaleça corrumpituaren inclinacione eta perdura gachtoac. Ecèn, guretzat progotcha-garrien - dena eçagutzen - duen Yaincoae, yaquiñ - deçagun nahi - du, bekhaturabaicen ez - guindohazquela gure - oldetz, eta ondiko gucietaric handienera eta ecisiterreparatzcoenera, hora gabè, ero guïntezquela. Ondoàn gureburuac animalu - behar - ditugu haren Misericordia dibinoan fidantzia - icatera, eta sinhexibehar-dugu, hirriscua aguertzen-darokunaz-gueròz, baduela gu hartaric librat eco eta atheratzeco dessei ua, eta berequiñ, gure Othoitzenaren bidèz, herxi quiagò yuntatzeco borondatea. Eta horrà certaz gure eçagutza marcatu-behar-diogun.

Ordeàn, nahi-gaberik, heldu-çaiquiri-gun pensamendu lohi eta gachtoez-denaz-beçambateàn, gauça eciñ - dudatuzeoa eta frogatua da, haiñitzèz-hobequì Khent'en eta dicipatzen - direla soffrituz causatzen-darozquiguten penac, eta applicatuz cem-

B b ij

304 *Gudu i spiritala*
beit bertze gaucetara , ecen-èz inquietat-
turic , eta thematuric contraeguitera.

L X. C A P.

Concienciaren egunorozco Examenaz.

CUre Conciencia examenatzean hiru gaucei ongi gardia eman-behar diozute. 1º. Considerarza egun hartan gucian eguiñ-dituzquetzun hutxac eta fal-tac ; 2º, hetara engayatu-çaituisten occasio-neac ; 3º. Nalacoac diren çure disposicio-neac eta çure borondatea bicioetaric correitzeco eta heyen contraco bertutéen ardiexteco. Egun hartan eguiñicado fal-tez eta bekhatuez-dena -beçambatean seguituco - duçu XXVI-en Capituluan era-khatxi - darotzudana. Hartan aukhitucoditutzu bekhatu cembeitetan erori - care-nean eguiñ-behar-dituzun gauça guiac. Occasioneaz - denaz beçambatean ; çure ahal guciaz ebitatu behar-dituzu , eta at-zaria eta erne egon gucieii ihes-eguiteco. Piñean çure bicioetaric correit: eco eta bertutéen ardiexteco ; çure bihotza bor-thiztuko-duçu çureburuarentzaco mafidentziaz , Yaincoa-baitango fidantzja ossoaz , Otoitzaz , eta hussiiqui desiratz habituda

gachtoac çurebaitan denguitea eta onac hartzea.

Baldian egun hartan cembeit bitoria eraman edo cembeit obra on egui - duçula uste - baduzu , ez haren gaiñean condar , hartaz messida - çaita , eta beguirantzua çureburua guehiagò estima : ez daroztut - censeilatzen hec gogoan haiñitz erabiltzea , biek durrèz çure bihotxera lerra - dadin gloria banoaren eta presuncionearen cembeit sentimendu gordet. Ematxitzu beraz çure egunhartaco accione guciac , nolanahicoac içan - dcitecen , Misericordia dibinoaren escuetan ; eta ez pentsa gueroacò eta kharxuquigò ethorquiçunean çure eguinbide - guciac complitzeaz - baicen. Esquerrac humillqui eta bihotz - guciaz errenda - dio - zotzu , faltatu - gabè , Yai coari egun - harthan eguiñ - darozquitzen laguntza eta fagore gucies ; eçagut - çäcu bera - dela ongui - gucien Autora ; eta erremessia çäcu beregañi , cerèn libratu eta gardatu - çaituen haifitz exayetaric , nahiz aguerietaric , nahiz agueri - ez - dircnetaric ; cerèn inspiratu darozquitzen hambat gogoeta salbagarri eta pensamendu on ; eta eman bertutearen praticatzeco hambat occassione ; baita - oraindik eguiñ bertxe haiñitz fagore , çure eçagutzara ethorfi - ez - direnac.

Bb iij

*Gudu izpiritualean Heriotzeraño iraun eta
perseberatu-behar dela.*

Gudu izpiritualean bitoria eramateco nesleñario-diren gaucen artean, condatu-beharda Perseberancia edo akhabantzatainoko iraupena : eta hau-da bertute bat ceñaren medioz gure passionen cebazera eta azpiàn-atchequitza , behiñerè guelditu - gabè , applicatzen - baitgare. Ecen bici-gareño , gure püssioneac-ere biciric daudez eta ez-dire iraunguitzen eta akhabatzzen ; contrarà gure bihotzeten , belhar gachtoz flancoa-den landa batean beçala , handitzen-dire eta aldassec ac etchatzen-dituzte. Alferric pretenituco-da guerta hau fiñatzea , gu fiñatzearequiñ - baicen ; gure biciarequiñ akhabatzzen - da : eta norc-erè mahi-baitu guducatzeic guelditu , haiñac segurquí galduco - du libertate (Sathanen eslabo eguiñen - da) edo bicia. Alabaiñan , nolà dagoque bentzutua içan-gabè ? bethi aiñtziñean ditu Etxaï batzu , deliberratuas hari ez-baqueric ez astiric ematera : ecen cemibatenaz heyen adizquidetassuna - billkhazten - baita , hamabatenaz frogatzen -

da herraxuagoac - direla. Guciarequiñ ez-çaituzte - içitu - behar ez-heyen indarrec , ez-heyen nombreac : ecen gudu suerte hun- tan ez-da nihor bentzutua-içaren bentzu- tua-içan-nahi-duenic baicen : bertzealde , çure Exayec ez-dute çure contra ahalic eta podoreric, çure Capitaiñac ematen-dioten- ponturaíño-baicen. Ordean Orhoit-çaité çu Capitaiñ haren Ohorearen sustengatzeco guduan hari-çarela. Badà ez-du permeti- tuco heyen elcuetara eror-çaitecen ; bera içanen - da çure Defentxa. Eta nolà hec- guciac AkharreQuiñ baiño botherexuagoa baitda , berac bitoria emanen - darotzu , baldin haren laguntzarequiñ guduan hari-çarelaric , çure confidentzia gucia ematen- baduço ez çure indar propialetan , baiñan haren Botherean eta haren Ontassun sobe- ranoaren-gaiñean.

Baldiñetarià çure sokhorritzea luçatzen- badu eta hiriscuan usten-baçaitu, ez-oraiño curayea gal. Cinhelsa - çagu fernuquì , (eta consideracione huntaz balia - çaité gombatarra çureburua animatzeco) halace- maneraz arranyatuco-dituela gauça guciac , nòn çure gloriari traba-eguiñ-beha-lioque- tela idurituco-çavezquitzen gauçac-ere çure progotchutan itzulico-baiditu. Choillquì marca-dioçoju çure partetic baduçula ani-

mo eta fidel içan - nahi - çajzcoł : segui -
 çagu leku gucieta - cure Buruçaguia ,
 çuregatic libratu - dena Heriot / era eta He-
 riotzeaz mundua bentzutu - duena : gom-
 bata - çaité curayosquì haren Banderaren-
 azpiān ; eta ez armac escutic utz , nòn ez-
 diren cure exaï guciac destruituac. Ecen
 bati choillquì bicia uzten - badioçu , negli-
 yaten - baduçu bicio bakhar bat khentzea ,
 hura içanen - da berhi fitz - bat beguiaren
 barnean garrayatuco - duçuna , edo dardobat
 bihorzean içanen du , una , ceñac guduan tra-
 batu o bitoria guibclazeco baiterantzu.

L X I I . C A P .

*Nola behar - den - preparatu Gombatara ;
 heriotzco menean attacaizen - gaituzten
 Exayen - contrà.*

Gure bicitze gucia guerla continuoal
 bat den - arrèn , segur - da gure azque-
 neco eguna içanen - dela gure egunetaric
 hirriscuzcoena ; cerèn men - hartan berc-
 burua bentzutzeria urzico - duenac salbat-
 zeco esparantza guciac galduac - içanen-
 baitditu. Orduan badà erreflurtzaric - gabè
 gal - ez - çaitccentzat , oraï enxaya - çaité ,
 Yaiñcoac occasionea ematen - dautzunean a

guduan obitzera : ecen biciari yenerosqui
guducatuco dena bitorios içanen-da herior-
zean ; cerén ohitua-içanen-baita bere exa-
yic borthitzenen eta icigarrienen noiznahi
bentzutzen.

Bertze-aldè ; Orhoit - çaité maiz He-
rioaz : ecen hurbillzen-çaitzunean gutiagò
icituco-çaitu , libroago içanen-duçu izpi-
ritua eta gombatara disposatuagoa-içanen-
çare. Mundutarrec hastant en-dute bere-
ganic , ithotzen-dute bere-baitan pensa-
mendu hau ; beldurrèz gal-araz-dioçoten
lurreco gauçetan hartzan - duten axeguiña
eta goçoa , cerén urrundu nahi baitute ,
haiñ ixutuqui maite - dituzten ontaflunac
egun-batez galdu eta utzi-behar-dituztela
Orhoitzeac caussa-lioçoqueten ñamua eta
bihotzmiña. Manera-hortan heyen passio-
nea ez - da - gutitzen behiñerè ; contrarà
emendatuaz-doha eta egunoroz borthizten-
hari-da. Hortic-erê heldu - da , biciaren ,
eta dembora-berean maitéen-dituzten gau-
cei quitatzea pena bat baitçaye hambate-
náz cruelagoa eta eciñ - yañanezcoagoa ;
cembatenáz lucequiaigò goçatu - baitdire
axeguiñez eta placerez.

Ordean demboratic Eternitatara passa-
araci - behar - çaituen momento latzgarri-
harrara hobequi prepara - çaiteccentzat .

ceinbeit - aldiż iduri - bequicu bakhār - bāt
kharra çarela , laguntza - ric batere gabè ,
Heriotzeco dolorēen erdi - erdian . Consi-
deratzatzitzu atenciónerequī oraī - era-
tera - nohanac , ceinec orduān eguiñ - ahal-
baitdieça ; uqñete penaric guchienna ; eta e-
detzatzula - ahantz proposatuco - dauzquitzu .
dan erremedioac ; azqueneco herxtura har-
tan baliatuco - çaiçquitzu : ecēñ baitezpadà
ikhaffi - behar - da eguiten gauça bat , ceiña
ez baita eguiten behiñ - baicen ; ceren aldi
hartan eguiten - den hutxa hutx eciñ - erre-
paratuzcoa eta çorigaitz eternal batez se-
guitua baita .

L X I I I . C A P.

*Heriotzeco menean içaten - diren lau tenta-
cionē suertez : eta lehenic Fedearren - contrà
ethortzen - diren tentacionēez , eta hauī
contraeguiteco moldeaz .*

GUre salbamenduaren Exayec He-
riotzean atacatzen - ohi - gaitu te ten-
tacione perillos lau - suertetacoez . 1º . Fe-
dexco articuluen - gaiñean dudatzeaz , 2º .
Belesparatzeco gogoetez , 3º . banaloriaz-
co sentimenduez , 4º . Fantasma edo illu-
sione hauitz - guissetacoez , ceinetaz illhuim-

betaco Izpiritu hauc, Alangueru onen idu
riac harturic, gure enganatzeco eta tron-
patzeco-balatzen-baitdire.

Lehenbicico tentacioneaz-denaz-beçam-
batcàn : ba'din Exayac proposatzen-bada-
rotzu cembeit arraçoihamendu falso edo
beregancor, beguirautzu harequiñ sar ar-
raçoiñatzen ; contenta-çaite colera eta in-
dinacione saiñdu batequiñ hari errateaz :
Sathan, Gueçurraren Aita, aparta-haquit :
ez-haut-aditu-erè-nahi : asquì-diat siñhex-
tea Erromaco Eliça - saiñduac siñhexten-
duena.

Beguirautzu oraiñò trica pensamendu
batzuetan, ceiñac, gogoraturic, idurituco-
baitzaizquitzu Fedean fiñcatzeco gayac-
direla : aparta - t'atzu Dcabruac erakhart-
zen - darozquitzu asim u gachto batzu be-
çalà ; ecèn çu nahassí-nahiz dabilla, iste-
cabean çu engayatzeco disputatzen. Bal-
diñetarià ordean pensamendu hauc eciñ-
khen - badet aguetzu, hautaz i piritua yà
hartua-baduçu, çaudé horietan fermu, eta
ez-detzat ula-ent un Exayac presentatuco
daro quitzun arraçoiñac ez-erè Escritura
Saiñduco Autoritaceac edo Passayac - erè.
Ecèn cembàt clarac eta eciñdudatucoac
idurit en-baitzai quitzu-erè, segurqùi dire
edo ezosloac, edo gaizqui - errendattuac,

edo bère sensu eguiazcotie camporatuac.

Baldin beraz Izpiritu gachtopac galde-
galdezen - badarotzu cer siñhexten-duen
Erromaco Eliçac , ez - dioçosula horren
gaiñcan errepustaric eman : contrarà , eça-
guturic , haren desfeñu gucia çu suprenit-
zea eta cembeit hitz biñensutacoen-gai-
ñeñan chicana billhatzea dela , eguiçu
choillqui yeneralen Fedesco Añta bat, edo
arè despit guehiago egun - nahi-badioçu
ihardex-çoçi , Eliçac siñhexten-duela E-
guia. Eta baldiñ premiatu-nahi-baçaitu er-
ratera , cer den badà Eguia ; ez-bertzeric
ihardex , baicen : Eguia da Eliçac siñhex-
ten-duena. Içan-tzaçu beregañqui artha ,
egon-dadin çure bihotza Gurutzeari yos-
fia , eta erroçu Yainco-Semeari : O ene
Creatzaille era Salbatzaillea ! hel-çaquiz-
quit lastèr , eta ez eneganic aparta , çuc
irakhatxi-darozquidatzun Eguia handietar-
ic urhun-ez-nadin ; eta çure Eliça sañ-
duan sortzeco Gracia egui -darotaçunaz-
gueròz , eguidaçu hartan-berean azquen
hatxa etchatzeco Gracia , çure gloria gue-
hiagò handi-dadiñtzat.

L X I V . C A P.

Cer den Desesperacioneco edo etximenduzco tentacionea ; eta hantari nola garda-ahal-gaitezquen.

GUre salbamenduaren exayac ematen-darokun bigarren tentacionea da Heriotzeco orenean gu ikhara bano batzuez tormentatzea , beguien aitzinera erakharritic gure bekhatu eta hutx iraganeko guciac aguiàñ desesperatucogarela. Hirriscu huñtan baldiñ aurkhitzen-baçare , harçangu erreguela yeneraltzat , çure bekhatuez Orhoitzea Graciaren effetu bat dela ; eta pensamendu horlacoac progotchos eta salbagarti ditutzula , baldiñ sar-arazten-baçitzute humiltasunezco contricionezco eta Yaincoaren Misericordiaren gaiñeco fidantziazco sentimenduetan. Baiñan yaquiñ-behar-duçu , Orhoitzapen hori Izpiritu gachtoarenganicacoa - dela noizeterè trublatzen-baitzaitu , fidantzia gal-arazten-baitdaroztu eta salbamenduaz etxi-arazten , eta laço eta gogourri errendatzeten-baitzaitu ; eta hori , den arraçoiñic handienac baciñtu-erè uste içateco damnatzera-

C c

314 *Gudu izpirlaius*

ço hacela , erreprobatu bat çarela , eta ez-dela çurertzat guehiagò salbamenduric.

Ez ondoan pensa çureburua humiliatzaz, eta Jesus maitearen Ontassun infinitu-aren-gainean arè fidantzia guehiago içateaz hainen : moyanhortaz çureganic urhuridu-co-ditutzu Sathanen finecia guiac , haren-beraren-contrà it ulico-ditutzu haren armac , eta Yaiñcoari Gloria errendatuco-dioçu. Damu eta urriqui , egui-a-da , behar-duçu içan Ontassun soberano hura ofensatu-içanaz , Orhoitzen çaren aldi-guaciez : baiñan halabèr , Salbatzaillearen merccimenduetan fidantzia osso eta eguiazio-bat emanic , hetaz barkhamendu escatubehar-dio-u. Eta uste baciu du erè aditz-en-duçula Yaiñcoa-bera bihotzaren-erdira erraten-darotzula ez carela haren Ardi maiten nombrecoa ; halerè haren-baitan orainò esparantza içan-behar-cindu-que , eta erran-behar-cinoque humillqui : ô Yauna ! badu , egui-a-da , sujetic-afzòene erreprobatzeco eta ni eternitate gucian ene bekhatuen-gatic Ifernuan punitzeco ; ordean nic suyet guehiago-dut Misericordia eguin-en-darotaçula esparantza içateco. Errequeritzen-çaitut beraz ; nau-cun-urricari , ni , cure creatura dohacabe-naiicena eta bethicorz damnatua-içatea me-

recitizen didana , ordean çure Odol preci-
atu guciaren gastuz erossinauçuna. Salba-
tu-nahi-dut , ò ene Erresquetatzaille sobe-
ranoa ! cu mende gucieran çure Glorian
benedicatzeco. Çure-baitan da eñez fidant-
zia gucia ; ematen eta abandonat en náiz
oslo-ossoa , naicen-beçalacoa , çure estue-
tan : egui u nitaz placer-duçuna , ecen çu-
care ene Naussi soberanoa ; bai , berri :
erè-diot , eguiçu nitaz placer-duçun guela-
ordean cer nahi guertha-daquidari , náhi-
dut çure-baitan esparantz-icán ; orai-be-
rean Herio a egortzen-bacinarot-erè.

L X V. C A P.

Cer den banaloriazca tentacionea

HIrugarren tentacionea da banalori-
arena. Deusec ez-çaitu Heriotzeco
orenean hambat ikharatu-behar,nola çure-
buruaz eta çure obra onez contente-icá-
teac , hei complasenciarquin beharzeaz
ez-çaitcela behinerè loria Salbatzailea-
ren-baitan baicen : ecagut eta aithor-çá-
zu haren Biciaren eta haren Heriotzafen
merrecimenduei çor-dioçutela çaren eta di-
tuf/uh pn eta ongvi guciac. Hatxa-duçñi-
Cc ij

ao , ez-deça ,ula içan çureburuarentzat higuintzaric eta més presioric baicen ; humilia eta behera-çaité gueroagò-eta-guchia-gò ; eta momento guciez errenda-diotzotxu . Yaincoari esquerrac eguiten-ditutxun ongui gucien Autorari beçala . Othoitz-çaçu lagun-çaitzan : ordean ez-dion oula haren laguntzari beha çure merecimenduen sari bati beçala , bitoriaric handienac çuregainean irabaci - bacintu - crè . Egon-çaité bethi beldurrean , eta aithor-çaçu garbiqù çure ahal eta effort guciad inutil-lac-litezquela baldin Yaincoac , ceinaren-baitan baitdire çure esperantza guciad , berac lagu tzen - ez - baçaitu . Báliaçaité Abisu hautaz : eta ondoan çaren-seguratu exayec çure - gainean ez - dutela abantailllic içanen .

L X V I. C A P.

Heriotzeco oreanean Sathanec sor-arazten-darozquigun asmu eta illusione differentez.

B Aldin gure Arimen Etxaïgu tormentzen unhatzen-ez-denac , Ainguera onaren iduria harjuric , çure suprenitxera

entxayatzen bada astun gachtoez, illusio-
nèx eta Aguertze alegiañcoez, édo egui-
azcoez-erè; egon-çaité férniu çureburuaz-
diutzun sentiñiendu humilletan; era erro-
çú otxarqui eta animorequin : Aparta-ha-
di, Dohacabea; yautx-hadi, il humbeta-
ric, ilkhia, illhumbetara : ecen ni bekha-
tore handiegui bat nauc Bicione edo A-
guertze onac merecitzeco ; ez-dea behar
ene' IESUSEN Misericordia baicen ; eta af-
co ditiat Biryina Maria Sainduaren, Sain
Yosephen eta bertze Sainduen Othoit/aca.
Ordeàn marca ecin-dudatuzco eraric bal-
din eçagut-en-baduço, Aguertza Yainco-
aren partetiñcoa dela ; ez halterè-hori be-
rehalà sinhex ; beldurric-gabe khassa eta
urrhun-erè-eratzu : çure miseriez Orhoi-
turic, hørlacoëi aphurbar contræguitac
çure Salbatzailleari ecin-damuric eguin-di-
ozoque ; eta hora-béra dabilxula egua-ba-
da, yaquinen-du segurqùi berceburua eçagut-
ara/ten çure Arimari gaitzic guertha-
tu-gabè, cerèn humilleï berc Gratia ema-
ten-daroenac ez-baitdiote dudaric gabe er-
refusatuko guehien humiliatzen-direnean.

Horrà ceñ armez exaya communzqùi
baliatzen-ohi-den yeneralean guion gu-
cien-contà, Heriotzeco menean ikuñten
dituenean : ordeàn bertzealdè atacatzendu

313. *Gudu izpiritugile*
pakhottela particularean patoreic flaco-
netic. Gare inclinacionen aticari gardia-
emiten-dio , eta gure penduraz-berez ba-
silar en da behatutari eror-arazteo. Hor-
taracotz , Gudu handiareneguna arribatu-
baian-lehen , har-tzatzigun Armac ; eta
has-gaitecen nausitu-nahi-çaiquigun pas-
sionei guerla-eguiten , errechquiagò con-
træguin-diocogutentzat era bentzu-deza-
gunt at hain ikharagarria eta latzgarria-
icanen-den demboran , ceina içanen-balta
guretzat dembora guietaric azquenecoba
Guducatno-gare heyen-contrà osoqui desfe-
gurriac içanen-diren arteraino.

AKHABANTZA

CONFESSIO CO OTHOITZAC.

DEUS EZ-DA GUIRISTI HOTA SUNEAN
NECESSAS LARIO AGORIC, NOLA BAITDA
BEHAR-DIREN DISPOSICIONE QUIN PE-
NITENCIA CO SACRAMENDUA ERRECBITZEA.
CONFESSIO-ON-BAKHAR-BAT ASQUI BEHAR ITE-
QUE, SAINDUTZECO. BIZQUITARTEAN HAI NIETZ
CONFESSIO-EN ONDOÀN-ERÈ, BETHI AURKHIT-
ZEN-GARE, AITZIÑAGÒ BEÇALACOAC. HORI
NON DIC HELDU-DA? HARTARA ONGUI PREPARAT-
ZECO DUGUN NEGLIYENCIATIĆ, ETA SACRA-
MEN-
DU KUNEC GALDETZEN-DITUEN CONDICIONEAC
GABÈ HURBILT-ETIC.

BICIA BILLHATZEN-DUGUN LEKHU BEREAN HE-
RIOTZEA AURKHITZECO ÇORIGAITZA EZ-IÇATECO
BADÀ; ASTIROQUI ETA FUNXQUI İKHAS-ETZATZU
CONFESSIO-ON-BATEN EGUITECO GALDETUAC-DI-
REN GUCIAC. CONFESSA-ÇAITE MAİZ, ETA, AHAL-
BADAGUİÇU, CONFESSOR-BERAREQUIÑ; BEHI-
NIERÈ EZ UŞSANÇAZ ETA OHITZAZ; BAI AN ALDI-
GUCIAN INSTANT-BEREAN HILL-BEHAR-BACIÑDU
BEÇALÀ. SAR-ÇAITE CIÑQUI ÇURE BAITAN, ETA

çurebutua examina-çaçu hemen gueroagò marcattiac - diren pontuen-gaiñeàn. Ordeàn handi-quienc applica - çaité çure bihorzean bekhatuen dolorea altcha-arazten, eta dolorea hura Yaincoari marcat en Contricionezco Acta kharxu, ez ezpaimetaric, baiñan bihotzaren erditic ilkhitzten-direnez. Confessatzeco bezperà eta egun gucian errequericà Yaincoari galde-dio, oçu. Eguiçu chede hortan cembeit obra-on. Jesus-Christo berari Sacramendu Sañduan galdezera çoaçco. Dolore bici bati yunta-dioço barondate fermu bat ez-guehiagò bekhaturic eguiteco, eta berriz-erorzetik gárdatzeko moyanic segurenac eta effetuz-coenac hartzeko.

Tribunal-Saintura hurbill-çaité erref-petuezco, eta amodiozco, ahalqueriazco eta curavezco, beldurtassunezco eta fidant-ziazco sentimenduequiñ. Han declara-etzatzu çure hutxac clarqui, simplequi, laburzqui, honesqui, eta gardiatuqui, ordeàn ossoqui eta humiltassun eta eguiatiartassun eciñ guehiagoco batequiñ, Yaincoari mintzoo-baciñazco beçalà. Bere Ministrearen ahos erraten-darot'un gucia adi-çaçu. Eça-gutzazco sentimenduric handienequiñ errecebi-çaçu Jesus-Christoren Odolaren eta haren satisfaccionen applicatza. Çure pe-

nitencia bateguiçu , harc çuretzat eguiñ-
duenarequín ; compli-çaçu ahalic fitetze-
ná , eta berehala lot-çaquizco çureburua
hutx-iraganentzat punitzeco eta echorqui-
çunecotz correyyitzeco lanari.

CONFESSATZECO AITZINEAN.

*Galde Taincoari Sacramendu hundara be-
har - diren disposicionéequin hurbillt-
zeco Gracia.*

O Yaiñco , Sai ñdutassun Eternala ! be-
khatorea çure gracian errecebitzeco
bethi ona , bethi disposatua , bethi preft
çaudecena ! çure begui misericordiaxuac it-
zul-etzatzu : çureganàt bihotz-onez bihur-
cen - naiz , eta Penitenciaren Bathayoan
bere nothac garbitzera heldu-da ene Ari-
ma. Eguidaçu , ô Yauna , disposizione saiñ-
duequín hurbilltzeco Gracia. Sar çaitet
roni ene ipirituan , ni ene bekhatu guciez
Orhoit-arazteco ; sar çaitet ene bihotzean
hec higuin-arazteco ; eman-çaitet ene mi-
hian hec aithor eta confessa-arazteco eta
gucien barkhamendua ardiex-arazteco.

*Oibaritz Izpiritu-Saiñdua , arrèn , lagun-
gaitzan çure hutzen egaztzen.*

Izpiritu Saiñdua, arguien ithurria, çure arraýoetarič bat, arrèn, hedaca, u ene bihotzera, eta ene bekhatuen eçagutzeco laguntzera hel-çaquizquit. Aguier-dict-aqui datzu, Yauna, çure-aiñtzinera neroni yuyatua-içateco aguertuko-naï'nean, eçagutuko-ditudan beçain clarqui eta çorrozaquii,

E agut-araz-dietzadatzu, ô guciz-Saiñdua, eta eguiñ-ditudan gaizquiac, eta eguiñ-beharric utzi-ditudan onguiac. Era-khutch-dieadaqu ene çure cerbitzuko infidelitateen nombrea eta handitasuna. Eguiçu yaquin-deçadan cembatetan eta certaranõ offensiatu-dudan ene Proximo-laguna, cerbidegabe eguiñ-diodan neureburuari, eta cembat hutx eguiñ-dudan ene estatuco eguiñbidéen gaiñean.

Argui-naçaçu, eta ez-çaçula-soffri, ô eguiaren Yaiñcoa, neureburuarentzat-dudan amodio ondicozcoac engana eta ixuniaçan. Khen-dieçadagu beguietan emendarotan estalquia, deusec guibela-ez-naçatitzat eta neureburua eçagutzetic eta hemén çure plaça daucanari behar-beçambat eçagut-araztetie.

*Examenet gauça gureburua eguiñ-ditezqnen
bekbatuen-gaiñean.*

YAINCOAREN CONTRA.

Fedearen - gaiñean. Yaincozo gauez dudaturic borondatezqui ; heyen-gaiñeco curiosseguitaflunez ; amexetan finhexteaz ; superticioneaz edo siñhexie sobraz eta escañez ; abantura suerte guciez ; irakhurtzez debecatuez ; gauça eta presuna sainduen gaiñeco doftetez ; fedezco gaucen ikhasteko edo 'Cathichimaren yaquiteco negligencia'.

Esparantzaren - gaiñean Yaincoaren Misericordiaren gaiñeco fidanzia escassaz ; haren ontasunaren-gaiñean edo gure ahalen gaiñean sobrà - condat eaz ; hari ez sumetitzeaz ; berariaz gogourritzeaz ; delgustu ipiritualez ; desparatzearaz.

Caritatearen - gaiñean. Probidenciaren-contrà edo guerthacarien contra murmuratuz , eta sobrà errencuratu ; inspiracione sainduei berariaz eta borondatezqui burueguiniez ; egui behar-denean eta eguin-ahalditequenean , gaizquia guibelatu-gabé uzteaz ; bihotza , Yaincoaren eta bert e mai-tatu-beilar-ez-den cembeit gaucaren artean

partayatzeaz ; Yaiñcoa beçambat maitatzeaz , harentzat baicen maitatu-behar-ez-den cerbeit ; Lagun-proximoaren maitatzeaz Yaiñcoa ganat helcen ez-den amodio batez.

Religioñaren edo yañcoiartaffunaren gainean. Utziric complitu-gabè yañco co eguiñbideac ; ohoitzac eguiñ-gabè ; Meça saindua entzun - gabe ; penitencia bethegabe : edo hau gaizqui complituric. Eliçaco errespetu escaflac ; postura immodestac ; ingurubeguiratzeac , solhassac , barrayan mendu borondatezcoac. Hautziric Igande eta Phesten Egun - Sainduaç lanean , falerosian , yocotan , libertimendu gachotetan , dancetan eta Yañcoaren cerbitzatetic guibelatzen-duten companietan. Errendaturic falso testimonioac ; erranic grięçurrac ; erabiliric banquoñ Yañcoaren Icena ; arinqui yuramentuac eguiñic ; Yañcoa laudatu-gabè , hari bere onguiegunez esquerrac errendatu-gabè , haren borondate sainduaren-ganat bereburua sumetitu-gabe utziric.

PROXIMOAREN CONTRA.

Pensamenduz. Yuyamendu temenarioz edo fundamenic gabecoz ; haren presuna-rentzat eta obréntzat mesprecio - iñanez.

Inbidiaz ;

Hizkia, hirta, animositatez, ayerkun-dez, besidecarazco lehiaz. Declaratu-behar-da eà hunelaco sentimenduac borondatez-coac i, atu-diren, eà luce iraun-duren, eà camporatu-diren, eà Nausien-contra ican-diren.

Hizsez, Calumniez edo Sorkhari-gachtoez. Medisentzia edo gaizquirantzia edo erranez edo adituez, edo dèbecatu-gabéez; medisentia cantuzcoez, escribuzcoez, plertiozcoez. Erran-behar-da cer chédezcocareen; emibaten aitzibean; cer consequenciakoac eta caltecorrac cire, caritarcaren contraco solhassez, rapport edo - gartayatze ariz nahiz eguiatzcoez nahiz güegurrezcoez; esfamizco eraintze; trufez; mëspri, ioez... Conseillu gachtoez; lausengaueriez; gaiequian laudatzéez... Lekhucotaflun falsoez; baten secretez eta hutxac aguert éez eta camporatée... Erdeiñue; erreportchu mi ez; hitz desohoratkoez; imprecacione co edo gaitznaizhizcoez; maledicioneéez.

Obraz. Bertzéen ontassuna injustuqui goratua atchiquitezaz; contratua eta prestatua lukulari coez; tratutaco falseriez eta infidelitatéez; salmentetan, erospenetan, yocotan, commissionen trompatuz; gauça bat bercearentzat emanez; khario-

* D d

egui salduz ; bere escuz justicia eguiñez ; hondarrac gardatuz , galtzera utziz.. Ebatziz ; ohoiaqueriac estaltzéez ; gauça ebatziac eroñiz ... Lanac negliyatuz , luçaturz ; Herrietaco ontassunac emanez eta makhtutz.... Escandalez ; complesentzia criminalez ; eta exemplu gachtoez.

Eguin beharric utziricaco. Onguez.
Errestitucioneac eguiñ-gabe ut·iz ; medisentziac erreparatu·gabez ; ez erreconciliatu-nahiiz... Senhar Emaltecet elkharenzaco eguiñbideac complitu escasfez , halanolà amodioz fidelitate , errespetu , ethor cortassun , sumicione , estitassun , passionia escasfez... Aitec eta Amec , Naussiec eta Etchecoandreec , instruccióne , exemplo on , correccione , dohañenate yustitassun , caritate escasfez.... Haurrec eta Schieic , errespetu , amodio , obediencia , laguntza , leylatassun escasfez.... Herrietaco Cargudunec , Yusticiaco Buruçaguiec , Languilleec &c. bere negliyencia particularrez.

NORC-BERE-BURUAREN CONTRA.

Vrguilleriaz. Bereburua sobra preçatuz eta atchiquiz ; bereburuaz bantosqui miñrzatuz ; ohoiañ billhatuz ; bereburuari atxeguiñequin eta bertzere mespre-

ciorequiñ behatuz ; mundua hipocrisiaz eta modestiafafalso eta campoco batez trompatuz.

Abariciaz. Ahalaren arabeco amoiñacez-ezguiñez ; bicitzeo ontasunie sobrà yosha içanez ; ethorq.içunarentzaco sobrà khechatzenez ; beharden errequeitua eta gaineracoac bere buruari edo bertzei erfusatuz.

Inbidiaz. Bertzeac mespreçatuz eta descrídatuz ; hei guerthatzen-çaitzen calteez atxeguiñ , eta onez dainu hartuz ; hec-dutena yelòsiarequñ guticiatuz.

Lohiqueriaz. Pensamendu edo gogoeta deshoneflez eta bihotzeticacoz ; hau tan flochquiñ tricatuz ; hetan lakhetuz , nahiz desira dadin gogoan-den gaizquia eguitéa , nahiz ez-dadin desira , complaf-ſencia simple bat baicen eȝ-harturic-erè . Erran-behar-da è causatu-duten mobitze gachtoric.... Hilzei : erranic edo atxeguiñ adituz solhas edo hitz liçunac edo bi-sensutacoac ; cantatuz aire èdo canta ariñac ; halacoei behagriac paratuz ; com bersacione libroeguiac eta familiereguiac atchiquiz gueñ emacumeeç guiconquie quin eta guiconec emacumêequin ; edo hunelaco familiertasunac soffrituz erre preniu eta dabecatu-behar diren presu-

D d ij

nén-arteán..... Begiratzéez : curiositate
gui eta placerequín consideratuz objet
gachtoac , halanola erretaulac eta liburu
immodestac ; bera ganez edo bert-eac era-
manez billekhu gachtoetara eta hirris cu-
coetafa ; bete burua edo bertzear bekha-
tuico occasioneetan emanez ; liburu gach-
toac prestatuz , soñeco , ergueleguiac eta
sobera-idequiac erabilliz.....obraz : bere
edo bertzéen baitan librotasunak hartuz ,
edo permetituz ; musuac ungitze lohiac ,
eta liçunqueria gorde eta infameac ; hara-
guiezco obrac ; excondui - erè cillhegu
exçaitzen suerteac.

Guciac aguertu eta chehatu-behar-dire ,
ordean ahalie modestquienà ; declaratu-
behar-dire bekhatua chanyatzen edo cimen-
datzen-duten circonstanciac , eta erran-
behar-da , passione danyeros eta dama-
garri hunen ebitatzeko-moyanac comple-
gatu edo negliyatuditzula. Ongui exa-
minatu-behar-da cer-den berariazcoa edo
borondatezeoa , cer ustecabezcoa edo bi-
hotzac parteric içan-ez-duena ; cer diren
neglienciaz , cer gogotic eta guztuz ,
cer compleffenciaz eguin-ditutzun ; che-
hatu eta declaratu - behar-da , bekhatuen
nombrea ; habitudaren iraupena ; erran-
behar-da eaquerore occasionea eman , edo

Oñiztat.

339

Billatu duçun ; cer-galisketa oatequin bekhar
tu eguna ; edo eguitea - desiratu duçun , gü-
ciatequin nior ez-da bère icenaz deitu-
behat ; Ez éta (axquieneko extremitatean
baicen) eçagut era eman.

Gornand.zaz. Sobera yanez eta eda-
nez ; bértezac sobera yatera eta edatera
hertelatuz ; Oficio dibinoac , edo lana
ut iric ostattuetan egonez ; apetitua eta
gustua satifatzea sobera - billhatuz , muga
hautxitan eta ithoca yanez ; barurac eta
olioegunac beharric - gabè hautxiz .

Coleraz. Bere burria despitat era eta
odoldatzera ut iz , fuijan enane ; bitz
misiac errane ; maledictioneac aurthiquiz ;
gaitz - desiratuz ; bertzéei emanez odol-
datzeco sujetac , mococà iharduquiz ; col-
peac emanez , coleran eta herran irauteaz ;
ez barkhatu nahi ; bakheac eguitetic guि-
bela - araciz . Haurrec eta schiec accusatu
behat - dute confessioan , eman - ditu ten-
coleratzeko sujetez .

Alfrqueriaz. Negliyatuz Sacra-
duetara hurbitzea , Ohoitz a , Predicuaç
guticien mortificatza , correiyitzeko mo-
yanen hart ea , oacacioneiei thes - egutea ,
bere egui bidéen ikhastera , domboraren
eta mundo co eguitecoen erreguelatza .

D'dijz

Salbanteñduaren parhaneyhanc guciae ne-
glikatuz, & gosariñdu eta, eta hizki urri

Confricionezco Aita-batez, damuaren eta
etxeko doloregren marcatzeo.

Ediogozte, hain zuzen, hain zuzen, hain zuzen!

CEr ahalatzeco suyet enerzat, ô ene
Yaincoa, hutz beretan erortzea, hain maïz, hain errechqui, hain anxicabeki, eta ez-naicela guehiagò erorico hambat-aldiriz curi aguindu-ondoan! Içanduquet badà ahala bekhatu-eguiteco çure presencian hain gauça gutiren-gatic? Bekhatua cein higuia ciñduen eçagut-enmuelaric? çu offensatzeco çure emaitza-berac gachtoqii balia-araciric? Ô ene Yaincoa, ene Aita, Aita.gucietaric hoberenä eta botherexuena! Ah phacegaeçü çure colera; barkha-dieçadaç; eta ez-niaçula, arrèn, puni çure yusticiaren garrat tasfunaren-araberà.

Urrical menduz unqui-beça çure bihotza, ô ene Yaincoa, ene bihotz ciñcinez doloratuac: entzun-tzatu ene hatxgora penac: ene bihot a çaurthuagoa-da çuc errecibitu-ditutzun damuez, ecen-ez ene hutxec merecitu-daro quitedan penez eta gastiguez. Urrical-bequi-quitzu ene bihotzaren erregret miñac: nic çu damus

tatu ; cu , ô ene Yauna , ceña baitzare infinitu qui ona , eta infinituzqui maitatuaz içatea merecit en-duçuna !

Barkhamendur , ehe Yai coa , eguiñ eta eraguiñ-ditudan bekhatu gucientzat : barkhamendu eguin-behar-nituen eta eguiñ gabè utzi edo gaizqui complitu - ditudan ongi gucientzat : barkhamendu eçagutzen-ditudan eta eçagutzen-ez-ditudan hutz gucientzat . Higuintzen - ditut , arnegatz - zen-ditut guciac : ene odolaz garbitu-nahituzque ; eta maitéen-ditudan gauça gucien gaisti - erreparatu - nahi - nuque çurecausatu - darotzuteñ desplacera .

O , aguiñ , ene dolorea ene offendit berdin igan baledi ! Ene doloreari , escasdierna , çuretic emoçö , Salbatzaille Olibeteco Baratzean hagonian çaudecena ! Ichur-eçaü ene bihotzera , çure Arima ordiñan hondatua - cen xharaxtañunezco ixaslo hartarie ihintz bakhar - bat . Ene bekhauec trista-benaça , eta trista azquen hatxera ethortzerañio !

Ez guchiago bekhaturie eguiteco Borondate fermu baten harizco.

Milenan bicia lehenago galdu-behar - men , ecen-erz cu offendatu , ô ene Yaincoa ! Guciatequiñ gorrigaitz hortan

eròri-naizepaz era irrgana engaez-denaz
gueroz , hain deliverracione borthierac
hart era-noha ethorquicunccotz ; non que
re graciaren lagunt arequin-batean , bethi
egonen-bajinai ene gardien gainean , era
atzariagoa ura desplaeer egui.-diezaque-
gun deus ez-e uiteco. Ihes-egui-en-diot
arholqui bekhatuari , bekhatuaren arra-
diça eta occasione guciei , eta beregai qui
usantzac , maleciac , edo flacorafsunac mai-
zenic eta errechquicnic eguin-arazten-dar-
rotan bekhatuari.

Hortaracotz gogonèz baliatu nahi-dut
cure Ministreac eminanen eta inspiratuko da-
zo quidan moyanez ; entzunen-ditut ha-
ren hitz guciac , cure Aho sacratutic ilkhiz-
zen-balire-beçalà , osloqui seguratura , o
ene Yai coa , cu-ceroni carela miñtoso
çaiquidana haren ahoz ematen-darozqui-
dan abisuetan : eta cu ceroniri ihardexten-
darotzudala eta aguiñzen , hari ihardexten
eta promessac ematen-diotzodanean.

Taincoaren misericordian condatzeko.

BA laquit , ene Yalicoa zettarai o-
coan offensatu-çairudan ; eta cure co-
leraren partetic cer nuquen iguriquitzeo,
baldio cure Misericordiac era Yesus

Ordoñez.

CON 1591 o ene Salbatzaldearen merced-
menduez ez-bahire çure Yusticia phacegar
zeh eta çure-ganic enetzat gracia galde-
zen.

Ez, o ene Yáñicoa, ez-díqueçu arbu-
yatuco eta urhunduco Semé maite eta inno-
cent harc ni bekhatorearentzat eguiten-da-
rotzun othoitzta : enetzat, diot, ceinac
çagutzen eta sentitzen-baititut ene cri-
mac, eta ceia guiac declarat-era-baitno-
ha; hec barkhatzeko podorea eman-dio-
gun Ministreari.

Horren-gai ean condaturic, o Yáñico
guciz ona, presentatzen-naiz Tribunal sa-
ratuan ; confidenciaz berhea, baldin ene
bekhatuez ene burua accusatzen-badut of-
soqui, garbiqüi, eta humillqui, Cezuan
laudatuco eta aprobatuco dñçula, lurrean
ene fagoretan etmana-içanen den absolu-
tionearen sentencia.

Biryina sai duari, eta qii guern Gar-
dariari berebturna gamendatzeko.

Biryina sai dua, graciaren Ama mis-
ericordiaren Ama, eta bekhatore gae-
thoen theslekhua segura, eguiçu-othoitza
enetrat men huntas; arten, eguitera-no-
han Confessioac ez-näçan hobendunago.

edo criminelago errenda ; astzitic hor aurkhi-deçadan iragan gucien barkhamendua, eta ethorquiçunean ez guehiagò behatutric eguiteco behar-ditudan graciac.

Ene aïgueru ona , eñe arimaren gar-dari fidel eta atzarria , ene eroricoen lekuco içatu-çarena , lagun-naçaçu alçhatzen, eta eguiçu aurkhi-deçadan Sacramen-du huntan ez guehiagò berriz erortzeo gracia. HALABIZ.

Hurbil-gaite Confisiotoquira Y E S U S - C H R I S T O agueriñi eta bere presunan Apheçaren plaçan balitz , aguer-cidega-quen aire humill , ichilltasun , eta modestia berarequii ; hari berari confessatu-behár-bainaizco-beçalà. Egon-gaite Apheçaren oihetan , bere Tuyaren aiztiñean aguertzen den criminel baten abalquetassun , dolore eta passiencia berarequii. Nor aïqui humilia-deiteque , Ifernua mereci-duenean , eta bere gracia ardiextea bitlhatzen-duenean ?

CONFESA TU-ONDOAÑ.

Sacramendu hunen effetuen gaiñean
Fedezco Aita bat eguiteco.

A Usartatuco-orthè-nai , ô ene Yaiñ-coa, neuré-burua seguratzera , orau-

eta criminel eta bekhatorenincena , orai Sacramenduaren graciaren bidezi yustu errendatua , eta ene notha guqietaric oso foquii garbitua-naicela ? Bai ; ene Yainco guciz-onia , absolbatua-içanic heldu-naiz ; eta misericordiazcò sentencia hortetz qure amodian eta gracian sar-araci-nau , baldin , desira eta esparantza dudan beçala , horrat behar-diren disposizioneac ekharri-badi-tut.

Hori da , ô guiqonen Erresquetatzaille amulsua , enetatz ichuri-duçun Odol preciatuaren effetua . C ure C auri sacratues , (ceiñen bertuteac sendatu-baititu eneac) çor-diotet ene erreconciliacionea . eta ene salbamendua .

Taimoari esquerren errendatzeko.

O En arima ! esquerrac bihur-diotzoc hire Yainco Yaunari , eta eçagutzaz içan-hadi-bctheia haren Misericordiac hirer-alderà eguiñ-dituen miracuilluent at . Yus-tuquii condemnatura-hintzen ifernuco supplicioetara ; eta Yainco on hunec , hequiñ ordè , nahi - dic consentatu satisfaccione edb penitencia ariñ batez ; nahi-daro quic guciac barkhatu , eta guciac ahantzi . Ene Yaincoa ! C uçaren beçalacoa behar-qare ,

içan, Yainco estitutuñez era misericordia
bettaea, creatura e deus era dō lacabe bar-
tuñen alderaz hortia comportar eco.

Ala bait are ona ò ene Yaincoa ! Eguin
botren froga ala guci -dohatzuquii egul-
ten - baitut. Ordean nola euec ecagutza
marca - ahal - othè - diegaçuquet ? Nic eguin
ahal-deçaquedan guttienä, ò ene arimaren,
Erreparatzaille dibinoa , da ; egun eta ene
bicitze gucian curi offreitza laudoriozco
sacrificio bat ; da , cure misericordia neur-
rigabea bethi - eta - bethi benedicat ea eta
publicoqui altchatza.

Hori - beta eguiten - dut ene bihotz gu-
iaz ò ene Yaincoa , eta eguiñen dut he-
riortzerañio. Ene bici gucian glorificatu-
eo - dut hain ona - den Yaincoa , Naussi gu-
ciñetaric hoberena , Alta gucietañit espiena
eta maitagarriena.

Bekhatuñic ez guehiagà egnijeko bo-
rondatea beritz - hanizea.

E Ne Yainco - Yanna ! ene fagoretan
orai eguiñic heldu - çai quidianac inf-
pstraten - darot bekhatuarentzat higintza-
berri - bat , eta har - ara ten berriberritan ,
ez - guehiagò - erortzeco deliberacione fer-
mu bat. Errequeritzen - gaits beraz , ene

ene Yaiñcoa , berratch eta emenda-çaçu
ené-baitan bicia-gambiatzeo borondatea :
borthitz - çäçu ez-guehiago - bekhaturic-
eguiteco dudan-defira khartxua ; eta effe-
tutan eman - araz-dieçadaçu bekhatuaren
occasione gucieï , eta guciz , hambat dem-
bora huntan ene-baitan den bekhatu aren
occasionëei ihez-eguiteco ematen-darot-
zudan promiesla.

Oraïdanic haftera eta erakhuchtera-no-
ha badudala çurequin baquic-ac-eguiñaren
çoriona. Egündanic ikhussico dute , ene
comportamenduaren erreguelamendutic ,
enequin çarela ò ene Yaiñcoa. Hortacòtz
hartuco - ditut moyan guciac ; eguiñen-
diozcat ene buruari bortcha guciac ; gu-
duan harico-naïz guelditu-gabè : Çure la-
guntzaz , eta bitoria eramateaz seguratua ;
oraïño seguratuagoa guelditzen - naïz ne-
reburua gaïratzeco çurayea içaten - badut
mundu huntan , çurequin erreguiñatzeo
dohaxutasluna içanen-dudala Cseruan eter-
nitate gucion. . . . HALABIZ.

*Ordenatua - içan - çazizun Penitencia
compliztea ez-deçäula-luça. Ordean çu-
re conberfionea cricriñezco dela Yaincoari
marcac emateagatic , bikha-erzaiztu çure
bekhatuen cansac , eta har-erzaiztu hetarie
urbuntzeco moyanaco. Cembeis hutx ordina-*

E e

riotsan erortzeo içan-abal-detzaquetzun oca
sasioneac aitzinetic ikbus-tzatzu. Ordu be
rean har-çağu hei ihes-eguiteco borondatea :
eta condemna-çağu ceure-burua cembrait peni
tenciara, cerña obretan emanen-baituçu
berriz erorico-çaren aldi gucietan.

COMMUNIONE SAINDUCO OTHOITZAC.

HUnà Guciz - Botherexuaren mira
cuilluen billduma, Sacramendueta
ric handiena, sainducna eta gu saindu
eguiteco gaïena. T.Ch. hòr da bere presunan:
hòr comportatzen - da Yainco-beçala : hòr
heldu-da, escuac graciez betheac ; eta haren
lehiaric handiena da çu gracia hetan paria
le eguitea.

Behiñ choillqui behar - beçala Commu
niatzeac bethicotz onguian fincatzeco in
darra badu : Beraz T. Christoren Gorpphutz
adoragarriaren Sacramendua gueretzat bi
eizecternalaren bahia da : eta gure Salbat
zazelle dibinoac, guri eman-çai kunean ez
dio bere-buruari proposatu bicuze eternal
baren ematea baicen.

Bizquitarteān Communiatzen - dutenen nombrea baguítz da handia ; eta commanionetic abantail handi hau tiratzen-dusienen nombrea baguítz - chumea. Nondic heldu-othè-da prodigio haiñ-espanagarri hau : Huna nondic : haiñitzec , Tudaſſec begata , bekhatuzco estatutan communiatzen-baitute ; eta hainēi ceruco Manna hau bikhurten-baitzaye hillzeco poçoñ batera : Gue- hionac Mahaiñ saindura burbiltzen-bairizre Banquet sacratu huntaz baliatzeko behar-diren disposicioneac gabe ; eta haiñentzat on gucien iiburri , idequia eta eciñ-abituzcoaden , hunc inutilqui curritzen-baitu.

Ekar-atzigun beraz behar-diren disposicioneac. Disposicione urrhunac ; erran-nahia -da , conscienciaco garbitassun handi bat , edo bederèn garbitassun haren ardiexteco applicacione ofso bat , gure estatuco eguinbidén complitzeco leyaltaſsun constant bat , guri bereburua ematean Yaiñcoaren Semeac dituen desseinuei ibardexteco desira kharixu bat. Disposicione burbillac ; ceñiat baitauniza accione saindu hunen airziñeco , demboraco , eta ondoko pratiquetan.

Bezperatic intencione huntara adreça etzatzu eguiñen-dituzun guciac : egon-gai-te çurebaitan handizqui bildua egui-tzitzu cembeit obra on : irakur-gaçu Imitacio-

E e ij

neco laugarren Lideruntic cerbeit : gobaz bisi-
tatzera errecebbitu-behar-duçuna : gogo eta
bihorza erabilletatzu Sacramendu hune-
quidaria guehien duten bertutezco Atzen
egunten ; fedezcoac , humiltaffunezcoac ,
gure batxez dolorearenazcoac , desirazcoac ,
bozcariozcoac , esparantazcoac . Bezpera
arraxeian eta lotaratzean , erabill-çaçu be-
thi gure izpirituan pensamendu consola-
garri han : Bihat ene Yaiñicoa errecebbitu-
behar-dut . Biharamen iratzantzean hori-
bera erakbar-açu gogora , eta ongi goiz-
bhartan medita-çaçu .

Cobaz Eliçara modestiarequin : han
eguric-çaçu gure coriona , eguiten-ditutz-
larie erranic-heldu-garen Altac , Fedez-
coac , Humiltaffunezcoac , Contricionez-
coac , Esparantazcoac , Desirazcoac ,
Amodiozcoac . Hanc berac berriz orainò
eguzteitzu debocione berri batequin Salbat-
zaillea gurebaitan göçatzeko çotiona içan-
duçun ondoan . Menaya - tzatzu dembora
bain preciatuaren momentoac . Esquerren er-
rendatzen , çaren-gucia offreitzen , gure
beharten laguntzac galdetzen , erreolucion
yenerosken formatzen occupa - çaita . Gure
Debocionearen kharracfurnituco-darozquit-
zu conbeni-diren sentimenduac . Horietara
gure-burua anima-çaçu Oiboitz seguidato

Oihalitzco. 04.
bauc irakurturie. Ordean irakuritzaztu
bakhan : guretzatzu : passa - araz - tzatzu
beguietaric bihotzera ; han beharndute
pichtu ; han behar - gaituzte sustatu, ja
sutan eta lametan alicha-araci Gerurazi no.

COMMUNIONEAREN AINTZINEAN.

F E D E Z C O A C T A .

C Eru - Lurretaco Yañicoa , guiconen
Salbatzillea ! cu eneganat ethor !
nic cu errecibitzeco çoriona içan ! Norc
hunelaco prodiyio bat, finhetx - leçaque,
ceronec erran - ez - baciñaroku ! Baï, Yauna,
siñexeten-dut cu - ceroni Sacramendu hun-
tan errecebitezera - nohalo ; baï, cu, ceñia
enegatic Establian sortu eta Guratzea-
ren - gaiñean hillbaitzare , eta ceñiac , Ce-
ruan gucia gloriaz bethea çarenac , gardea
baitaude itchura adoragarri horien az-
pian.

Hori finhexten-dut , ene Yañicoa , eta
hortaz , beguiz ikuhesten-banu bañ o segu-
ratiagoa-naiz. Eta hori siñexeten-due ,
ceren erran - duçun ceronec , eta ceren
adoratzen - baitut qure hitz saindua. Baï
hori siñexeten - dut , eta ene sensuoc eta

E e iij

ene arraçoiñac errairi-ahal-dieçaquedatent
Gucien bortcha , uxho-eguiten-diotet ene
sensueri eta ene arraçoiñari , ene bufua Fe-
dearen azpian sumeritua atchiquitzeco.

Hori sinhexten - dut : eta eguiña hunen
fusterigutan milla heriotze pairatu-behar-
banitu-erè , cure graciaz lagundua , ô ene
Yaiñcoa , guciak païra-netzaque , ecen-ez
hunen gainean ene siñhestea eta ene erreli-
gioneca gueçurta-baineçaque.

*Eguiazqui qu-gare Yaiñgo gordea ,
Yainco salbamendua emaillea. Isayasen 21.
cap.*

*Sinhexten - dut , Yauna : balerè lagun-
gaçu ene Fede escassa . S. Marken. 9. cap.*

HUMILTASSUNEZCO ACTA.

NOr naiz ni , ô gloriaren eta maies-
tatearen Yaiñcoa , eta cer naiz , çuc
niri beguiratus nahi içateco ? Nondic hel-
duçait ontasun handi hau , ene Yaunac eta
ene Yaincoac eneganat ethorri-nahi-içä-
tea ? Ni behatorea ! ni lureco har her-
restatua ! ni , ez-banintz baiño , mespres-
tagarriago naicena ! ni , hurbill faiñdutaf-
sua den Yaincoaganat . Nic , yan Aiñ-
gueruen Oguia ! ni , Yainco baten Hara-
guiaz bici ! .... Ah , Yauna , ez naiz

digne , eta nahoiz ez-naiz digne errenda-
tuco. Ceruco Erreguea, Munduaren Creatu-
zaille eta Concerbatzaillea , gauça gucien
Yabea , çure aiñtziñcan ezdeusten-naiz ;
nahi-nuque , çuri gloria emateco , hambat
humilia - ahal - banendi , cembaç çu , ene
amoreac gatic beheititzen baitzare Sacra-
mendu huntan. Eçagurzen - dut , ahalic
guehiena humiliaturic , eta çure Handi-
tassun soberanoa eta ene beheratasun ecin-
guehiagocoa. Bata eta bertzea ikuistead
aurthiquitzen-nau , ô ene Yaiñcoa , ecin-
erranezco ahalqueria batera. Ez naiz - gaï
errateco , hauche cincinæz eta humilqui
baicen : indigne naiz ossoquï egun eguiñ-
nahi-darotaçun graciaz.

Nondic niri ontassun han ! S. Luxhen.

2. cap.

*Tauna ez-naiz-digne , çu sarizaitecen
ene etchean. S. Mathieuren. 8. cap.*

CONTRICIONEZCO ACTA.

Eneganàt heldu-çare , ô Yaiñco gu-
ciz ona eta guciz - misericordiossa ?
Ah ! ene bekhatuec ez-cintu ten-bada , be-
thicotz eneganic urrhundu-behar. Baiñan
hemerà çure presencian urriquiric minena-
requiñ bethicotz arnegatz-en-diotet. Curi
gausatu darorutzeten damuaz gucia-unquitas,

fermuqui eta cincinéz deliberatua ez gue-
hiagò behkaturic eguiteco , abhorritzen-
ditut orai - artcraiñocoac ene bihotz gu-
ciez , eta guciez barkhamendu humilquì
esque - nagotzu. Barkha - dietzaquidatzu ,
ene Aita , ene Aita maitea : oraiñò maite-
nauçunaz gueròz , permetirzeraïño , egùn
çureganat hurbill - nadiñ , barkhadietza-
quidatzu.

Yà garbitua - naiz (esparentza - dut)
PenitenciacoSacramenduan: hala erè garbi-
naçaçu arè-hobequì : narrioric chumêne-
taric purifica-naçaçu : crea-çaçu enebaitan
bihotz berri bat , eta ene errayen funxe-
rai o erreberic-dieçadaçu innocentiaren
izpiritua , ceñiac eçar-bainaçaque çu dig-
nequì errecebitezco estatuan.

*Bethi gueroagò-eta-guehiagò garbi-nagaçu
ene iniquitatetic. 50. Psalmoan.*

*Crea - çäçu enebaitan bihotz garbi - bat ,
ene Taincoa , eta erreberri - çäçu izpiritu
chubchen bat ene errayetan. Han - berean.*

EZPARANTZAZCO ACTA.

H Eldu-çare eneganàt , çu , ô arimen
Salbatzaille dibinoa : Ah ! oraïdanic
cer on e - dut iguriqui b har uteganic
cer esperant a ez-dut behar , gucia ematen
caizquidana - gueròz ?

Prefentatzet - narzaitzu beraz , ô ene Yaincoa , çure bohete infinituac eta çure ontassun infinituac inspiratzen - darotan fidantzia guciatequiñ . Cerorrec eçagutzen ditutz ene behar eta escas guciac : nahi-badu , lagun-naçaqueçu . Èà-beraz , ene Yaincoa , hunà non naizen ; çure hitzean heldu - naiz . Prefentatzet - natzaitzu ene flaueça guciequiñ , ene ixutassunarequiñ eta ene miseriequiñ : eta esparantza - dut borthitzuco-nauçula , arguituco , folayituco , çanyatuco-nauçula .

Baï , esparantza-dut , eta ez-naïz-bel-dur ene esparantzan enganatua - içanen-naizela . Ecen ez-çare-çu , ô ene Yaincoa , ene bihotzaren Naussia ? eta noiz ene bihotza içanen-da hobequienic çure mençan eta disposicionean , han behiç sartua-içanen-çarenean baïcen ?

Hunà ene Yaincoa ; fidantziarequiñ comportatuto - naiz hunequiñ . 11. Psalmoa .

Tauna , çuc maitatzen - duçuna , eri- dauntza . Jon-Doni Yauniren . 11. cap .

DESIRAZCO ACTA.

Possible-da , da ô Yainco sobera-on , çu ethor-çaitecen eneganat , eta ethor

Çaitecen enequiñ bateguiñ nahizco desiraric handienarequia ? O ! çato , ene bihotzeco Gucizmaitea , çato Yaiñcoaren Bildoxa , Haragui adoragarria , ene Salbatzailearen Odol preciatura , çato , eta baliaçaquizco ene arimari yanaritzat ... Ikhusçaitzadan , ô ene bihotzaren Yaiñcoa , ene Bozcarioa , ene Dohaxutafuna , ene Amodia , ene Yaiñcoa , ene Gucia.

Norc emanen-darozquit hegalaç , çureganat hegaldatzeco ? Ene arima çureganic urrhundua , ez-gaïa çuta bethea işatoco , languiatzen-hari-da çu-gabè , çureganat-ditu bere lehia khartxu guciac , çureondoan suspiraz - dago , ô ene Yaiñcoa , ene ontafun bakharra , ene consolamendua , ene estitafuna , ene tresora , ene fionta eta enebicia , ene Yaiñcoa eta ene Gucia.

Cato beraz , IESUS maitea ; eta çureerrecebitezco cembàt indigne bainaï -erè , erraçu choillqui hitz bat , eta garbituaiçanen-naïz . Ene bihotza prest-dago ; eta prest-ez-balitz-erè , çure beguiratze bakhar batez , baduçu hura preparatzeco , guritzeco , sustatzeco ahala . Cato , IESUS Yauna , çato .

Cato , Tefus Yauna . Apoc. 22. cap.

Lehiaz-dago çureganat ene Arima , ene Taincoa . 41. Psalmoan.

COMMUNIONE ONDOAN.

Horrà gure-baitan nòn dagoen, bere içate
guciarequian Yaiñcotaffenaren bethetaffuna :
jarçaité gure barnean, eta yar-çaite, Biryi-
na Saiñduarequian, meditaten gurebaitan
obratzen diren mirakuilluac : beha-dioçoñ
gucure buruari Saiñduen Saiñdua pansatua-
den Tabernacle bici baiti begala. Pensamen-
du hortaz arrasta-tzatzu gure izpirituca
barrayamendu guciac ; eta egon-çaite gure
baitan osoqui billdua.

ADORACIONEZCO ACTA.

E Ne Yaiñcoaren Mayestate adora-
garria, ceñaren aitzinera aguert-
zeco, Ceruan eta Lurrean handien diren
guciec indigne baitdauzcate bere buruac !
cer eguin-ahal-othc-deقاquet heimèn gure
presencian, ichillic egotea, eta ene arima
ahalic-guehienà ezdeusturic çuri ohore er-
rendatzea baicen.

Adoratz-en-çaitut, ô Yaiñco Saiñdua ;
ene errespectu, adoracione eta homaya
yustuac bihurtzen-diozeat gure Handitaf-
sun soberanoari ceñaren aitzinorean bel-
kaun guciac plegatzen baitire, ceñaren

aldean bothere guiac ez-baitire flaueça-baicen , dohaxutassun eta aberaxtassun guiac , pobrecia eta miseria baicen ; claratateric distiantenac , illhumberic lodienac baicen.

Curi bakharric , ô Yaiñco Handia , mendeen Ereguea , Yaiñco Immortal ; curi bakharric dagotzu ohore gucia eta gloria gucia. Gloria , ohorea , salbamentua eta benediccionea Yaunaren icenean heldu-denari. Benedicatua-içan-bedi Gu-cizgoraren Scme bethiticacoa , ceña beheratzen baitda enequiñ haiñ-herxi qui bate-guiteraño , eta ene bithotzean egoitza eguiteraño .

Benedicatua - içan - bedi Yaunaren icenean heldu-dena. S. Mathieuren 21. cap.

Cu-gare choillqui Yauna , cu-gare choillqui Gucizgora , YESUS-CHRISTO. S. Aug. Canticoan.

AMODIOZCO ACTA.

BAdut beraz azquenazgoiti çu nerte tua - içateço çorrona , ô amodiozco Yañcoa. Cer ontafun ! Cergatic eciñ-ihardez - die açuquet ! Cergatic ez • nañgacia bihothz , çu maitatzeco , eta maitatzeco maitagari çaren beçambat , eta ez maitatzeco çu - bajcen ? Susta-naçañ , ô enc

ene Yaiñcoa , erre - çäçü , haux - errenda-
çaçü ené bihotza , çüreganacó amodioaz.
Ene Gucizmaitea enea da ! .... YESUS ,
YESUS maitagarria nití eman - çait ! .... ô
çuec , Cerucó Aiñgueruac ; çu ene Yain-
coaren Ama ; çuec Ceruco eta Lurreco
Saiñduac , presta-dietzaquidatzue çuen bi-
hotzac , indaçue çuen amodioa , ene YESUS
maitea maitatzecotzat.

Baï , maite - çaitut , ô ene bihotzeco
Yaiñcoa ; maite - çaitut ene arima guciaz ;
maite - çaitut soberanoqui ; maite - çaitut
çure amoreagatic , eta çuraz bertzeric behi-
ñerè ez - maitatzeco deliberacione fermu
batequiñ . Hortaz yuramentu eguiten - dut ;
hortaz lekhucotassunac emanen - ditut . Ha-
lerè siñea - eztatzu ceronec , ô ene Yaiñcoa ,
borondate saindu hauc , oraï çuretu - duçun
ene bihotzean .

Ene Maitea enea da , eta ni haren.
Canticoen 2. cap.

Badaquicu , Tauna , maite - çaitndala.
Yoannes Ebany. 21. cap.

ESQUERONEZCO ACTA.

E Gün eguiñ - darotaçun fagorearequiñ
compara-deitezquen esquerric , nolà
bihur - ahal dieçaçuet , ô ene Yaiñcoa !
Enegatic hilltzeraiñ ni maitatu - içateaz
ez - çare content , ô Yaiñco gucizona ; oraï-

Ff

nō nahi-içan nauçu çure presunan bisitatu; nahi-içan-çaizquit cerorri eman. O ene ari ma, glorifica - eçac hire Yaiñco Yauna, eçagut-eçac haren Ontassuna, halta-eçac haren magnificotassuna, publica-eçac egunoroz eta bethi haren misericordia. Bihorz sepàn-dagoen eta eçagutzaz betheaden batequiñ, ô ene Salbatzaille estia, esquerrac bihurtzen-darozquituzt egin darotaçun gracia handiaz. Çure - aldera iñatua-náiz infidel bat, lacho bat, affruntueguille bat; ordeàn ingrat eta esquer-gabe ez-dut - içan - nahi. Bethi-eta-bethi Orhoitu-nahi dut, egùn eman-çaizquidala, eta marcatu-nahi-darozquituzt, ene biciaren seguida gucian, ossoquí ni erè eman-ten-natzaitzularic, çuri, ô ene Yaiñcoa, cordarozquituzdan obligacione eciñguehiagocoac.

Cer bihurtuko-diot Yaunari, harc eman-darozquidianentzat. 115. Psalmoan.

Esquerrac errendatzen - darozquituzgu çure gloria handiaren gatic. S. Aug. Canticoan.

G A L D E Z C O   A C T A .

E Ne-baitan-çare, ô ontasfun gucien Ithurri eciñahituzcoa! hemèn çaitur enetzat bihotzonez bethea; graciez es-cuac cargatuac, eta hec ene bihotzerat

ichurtzeco preft. Yainco ona , francoa eta magnificoa , ichur-etzatzu badà sobrania-requiñ ; ikhus etzatzu ene beharrac ; ikhus-eñaçu çure ahala eta botherea. Garbi-eñaçu ene gorphutza ; santifica-eñaçu ene arima ; applica - dietzaquidatzu çure Biciaren eta çure Heriotzearen merecimenduac : bateguin - nañaçu çurequiñ , ô arimen Espes garbia , bateguin - nañaçu çurequiñ : bici-eñaçite ene-baitan , ni bici-nadiñtzat çure-baitan , bici-nadiñtzat çutaz , eta orai-eta bethi çuretzat.

Eneganàt certaràt ethorri-baitzare , ô Salbatzaille maitea , eta hura - bera obra-eñaçu eta compli ene baitan : indatzitzu , cerorrec behar - ditudala daquicun , graciac : emotzitzute gracia berac , ni othoit-zeguitera obligatua naicen , guijonqui eta emastequi guicieï. Ez , eciñ-deüs errefusa-dieçaquedazu , ô ene YESUS adoragarria , egün ceroni eman-çaizquidanean eguiñ-darotaçun graciaren ondoàn.

Ez-çaitut goatera utzico , benedicatus nauçunean baicen. Genesaren 33. cap.

Eguiçu çure arbitzarriaren aldera çure Misericordiaren-araberà. 118. Psalmoan.

OFFREIMENDUZCO ACTA.

CUre emaïtz ez bethetzen-nauçu , mi-fericordien Yaiñcoa ; eta eman-çaiz-

F f ij

quidanean ; nahi-duçu ez-nadiñ guehiagò bici , çuretzat-baicen. Horì da erè , ô ene Yaiñcoa , ene desira gueietaric handiena ; naicen gucia çurea içatea. Baï , nahi-dut , hemendic-hara içanen-ditudan pensamen- du guiac , eguiñen , edo complituco-ditu- dañ desleñu guiac , içan-deitecen çuri , çor - darotzudan - beçala , guiac sumeti- tuac.

Nahi-dut eneganic dependitzen - diren guiac , ossafluna , indarrac , izpiritua , talenduac , credita , ontasflunac , fama-onas , içan - deitecen çure gloriaren intressetan emplegatuac. Çureganat sumeti - tzatzu beraz , ô ene bihotzaren Erreguea eta Naussia , ene arimaco puchantza eta ahäl guiac : errequiña - çäçü bakharric ene bihotzaren eta borondatearen gaiñean : çureari bethicotz sumetitzen-diozcat. Oho- ratu - nauçun fagorearen ondoàn , ez-dut soffrituco içan-dadin deüs enebaitan , of- foquì çurea ez-deníc.

Ni çure cerbitzaria eta çure nescatoaren umea naiz. 115. Psalmoan.

Cure esuetara , Tauna , gomendatzen- dut ene izpiritua. 30. Psalmoan.

P R O M E S E Z C O A C T A .

O çu , adisquidetaric paßientena eta yeneroffena ! cer gaitic-hara separa-

ahal-naçaque çureganic ? Ene bihotz guciaz ukhòeguiten diotet, oraï-artean çureganic urrhundu-nauten gauça guciei ; eta promes-eguiten-darotzut çure Graciarequin batean, ez - naicela guehiagò hutx iragan batetan-erè erorico.

Eà beraz, ô ene Yaincoa, ez-da guehiagò enebaitan ez-pensamenduric, ez-desiraric, ez-hitzic edo obraric, den guciena, garbitassunaren edo caritatearen contra-denic : ez impassienciaric, ez-yuramenturic, ez-gueçurric, ezcatimanic, ezmedissentziaric edo gaiquirautxiaric : ez hutxic ene eguiñbidétan, ez herabetaflunic çure cerbitatzean : ez eçagutzsa sensucaracoric, ez adisquidetassun suspetic : ez burugogortassunic ene hartuentzat, ez amarraduraric ene aisiertzat, ez minberatasflunic mespreçatua eta gaizqui-aiphatuaiçateaz, ez gloria banoric, estimatua eta ohoratua içateaz. Lehenagò hill, ô ene Yaincoa, baï, Ichenagò hemèn çure aitzinneañ hill-hotza eror, ecen-ez curi behinrè damuric eta desplaceric eguiñ.

Ene bihotzaren erdi-erdian çare, ô YESUS dibinoa : bada çure presencian hartzzen-ditut deliberacione fermu hauc, cero nec borthitz-det-aratuntzat, errecebituric heldu-naicen Sacramendu adoragarrik han,

F f iiij

bchiñerè hautxico-ez-dudan sigillu bat be-
çala , içan-dadiñtzat.

Indar-emoçu beraz , ô Yaiñco gucizona , bakharric çureà içateco eta çure glo-
riarentzat baicen ez-guchiagò bicitzco ,
egùnhartzen-dudan borondateari eta des-
rari.... Halabiz.

*Turamentu eguiñ , eta erresolitu-dut çure
yusticiaren y Yamenduac gardatuco-dituda-
la. 118. Psalmoan.*

*Boribitz eta sínica-çaqu , ô Yaiñcoa , gu-
rebaitan ceronec obratu-duçuna. 76. Pfal-
moan.*

O T H O I T Z A.

*Aldareco Sacramendu Sainduaren Bené-
dictionea galdezeco.*

GUURE arimen Salbatzaille dibinoa !
çuc , çure Gorphutz adoragarria eta
çure Odol preciatua utzi-nahi-içan-daroz-
quigutzu Aldareco Sacramendu Sainduan.
Errespeturic handienarequiñ hòr adorat-
zen (a)tut ; esquerrac humillqui errendat-
zen da : oqitzut , hòr eguiten-darosquigu-
tizun gracia eta fagore guciez ; eta nolà bait-
zare-hòr benediccione gucien Ithurria , er-
requeritzen-çaitut guciac egùn ichurtzeaz
ene-gaiñera , eta norentzat othoitz-egui-

teco intencionea bainuque , hai en guicien-
gainera.

Ordean deusec guibela-ez-detzantzat ,
khen-çaçu ene bihot etic çuri desplacer
eguiten-darotzun gucia , ô ene Yaincoa :
barkha-dietzaquidatzu ene bekhatuac : gu-
ciez damu eta urriqui-dit çure amoreacga-
tic : garbi-çaçu ene bihot'a ; saildu-çaçu
ene arima ; benedica-naçaçu , ene Yain-
coa , çure Discipuluac quitaturic Cerura
igan-ci lenean , eman ciñoten benediccion-
ne hartaz-beraz . Benedicana çäçu , gambil-
atuco , consecratuco , çurcquin yuntatuco-
naüen benediccione batez ; çure izpirituaz
betheco-naüen , eta çure Hautatuei prepa-
ratzen-dioçuten benediccionearen bahi se-
gur batentzat bicitze hantan-berean bali-
ahal-daquidan benediccione batez . Horí
galdeguiten-darotzut † Aitaren , eta Se-
mearen , eta Izpiritu - Saiñduaren içe-
nean . . . Halabiz .

GUDU IZPIRITUALAREN
CAPITULUE N.
AURKHITEGUIA EDO TABLA.

I. CAP. M ^{ezco otoitisac,}	^{p. 12.}
<i>corian-darzen Gurrijinoaren perfec-</i>	
<i>cionca; bunen ardicxteco guducau behar-dela, eta</i>	
<i>Gudu hantanbitoria eramatéco lau gauçanceffario-</i>	
<i>direla.</i>	<i>Plama 29.</i>
II. CAP. Niborc ez-due'a-behar-fidatu bere abalen	
<i>et i indarren-gainean.</i>	^{39.}
III. CAP. Yaincoa-baitan içan-behar-den Fidam-	
<i>ziaz.</i>	^{44.}
IV. CAP. C ^{on} taric yuya-abal-d ^e çaquegun gureburuazco	
<i>mesfidenzia eta Yaincoa-baitan behar-den fidam-</i>	
<i>zia egiazqui baditugula</i>	⁴⁹
V. CAP. Nola enganetzan-diren bañiz presuna, tei-	
<i>nec gogourritasuna har:zen-baitute bertute baient-</i>	
<i>zat.</i>	^{51.}
VI CAP. Bertze-cembeit ab su guiz-progot hossac,	
<i>gureburuaz mesfidenzia eta Yaincoa-baitan</i>	
<i>behar-den fidamzia ardicx deçaqueguntzur.</i>	^{53.}
VII. CAP. Gure indarriz eta gure ab-lez egin-	
<i>behar-dugun emp^{er}gu onax; eta lehenik gure izprí-</i>	
<i>tuac içan-behar-duela libro i oramaztac eta cu-</i>	
<i>r. ofizialnetac.</i>	^{56.}
VIII. CAP. Cerc guibela-abal-gaitzaquen gaucex	
<i>behar begala yuyatzet c: cer bidez hec ongi eça-</i>	
<i>gu: acizquiegun.</i>	^{58.}
IX. CAP. Bigaren gaucabat zpir tuac nessaffario-	
<i>duena orqui ezerizteco cer duea pr^o gotchaffenai</i>	^{62.}
X. CAP. Borondateare edo b ^o tz ^o ren mobimenduez	
<i>eta, accioneez; eta cer chedezeguin-b^ohar-dinugua</i>	

AURKHITE GUIA:

- gure obra barncoac eta campocoac. 66.
- XI. CAP. Cembicit consideracione, gure biborzac berctha d txagutienac deus-ex-nahi-icatera, Yaincoac nahi-duena baicen. 74.
- XII. CAP. Guigonaren-baitan badirela borondate bat baino gueb.agò baia-berzarequin guerlan haredirenac. 76.
- XIII. CAP. Nolà behar-diren guducatu eta cebatu gure sensuen pendura gachroac : eta nolaco accionear egunin-behar-diu en gure borondateac eta biborzac bertutén habiudac eta usantzac beretzeko. 82.
- XIV. CAP. Cer egunin-behar-dugun gure borondatea edo bibotza garaitua-igatzea menean-denean, eta gai ez denean sen uen violentzari contraeguitzco. 91.
- XV. CAP. Berz cembicit abisu hainitz-progo/choffac, yaquiteco cein-den ongi guducatzeko moldca : Cein exai attacatu-behar den, eta cein bertuteren-medioz bentzu deitezquen. 96.
- XVI. CAP. Goiz goizetic gombatarra preparatu-behar du Christuren Soldaduac. 99.
- XVII. CAP. Cein-diren lehenic guducatu-behar-diru gun passioneac eta bicioa. 104.
- XVIII. CAP. Cein maneraz behar-diren-itho passionen mobimentu, egingutzeo gaitzenac. 105.
- XIX. CAP. Cen bidez behar-den guducatu eta garatu Lohiqueriarza bekhaiua. 108.
- XX. CAP. Nolà behar-den guducatu Afirqueriaren bicioa. 119.
- XXI. CAP. Nolà ongi balia-gaitezquen gorputzeco sensuez ; eta cein maneraz sensu-hec-berac cerbzera araz-aha de zaquegun, Yaincozeo gaucen kontemplatzeko. 127.
- XXII. CAP. Sensuez ikhusten eta sentitzen-ditugun gaucenec nolà lagun gaitzaqueten Meditacionea eguzten IESUS CHRISTOREN Bicaren eta Passioneo Mysterio n gainean. 133.
- XXIII. CAP. Berz cembicit bide eta moyan, occa-

AURKHITEGUIA

- fionetan gorphu zeco sensuez ongi ba'iatzeco. 137.
- XXIV. CAP. Mihia nola ongi goberna eta erregu-
ela daitequen. 146.
- XXV. CAP. Bere exayac guducatza eta bentzutza
de iberau-duen IESUS-CHRISTOREN Soldaduac
abalic-guehiknà ihes-eguin behar diotela, baka
altzara-d osoqueten gaiza-ucie. 150.
- XXVI. CAP. Cr eguna behar-den cembeit gauri
errecibitzetan dencan Gudu izpiritualcan. 156.
- XXVII. CAP. Nola dux Sathanec, bertutari oihu-na-
bi-egizun presunen, batia bicionan oraino ehoritzac-
dudecen tentatzeko eta enganatzeko antza eta
uslantza. 161.
- XXVIII. CAP. Deabruac cembat arte gachio emple-
gatzen-ditu, bekhatuan eror-araci-ditu: nac be-
h ureibitz gal-arazteco ostrinatzeko. 162.
- XXIX. CAP. Izpiitu gachioz baitzen-den imint-
zionek offequi guibolatzeko conberitzetik yende-
barzu, ceinac bere concienciaren estatu triflesa sen-
titur eta ezagutur, cembeit nabiki haitduce con-
beritzeko eta nendic heldu-den bauyeh borondate
onac guebie nean baitire effetu gabear. 164.
- XXX. CAP. Perfeccioneko bidean dabilzala usle-
dutene Guir fino batzu nola trumpazten-diren. 169.
- XXXI. CAP. Cer artifizioz baliazen-den Izpiritua-
gachioa bertutearean bideric gu ilkhi-arazteco. 172.
- XXXII. CAP. Deabruaren arzueneko artifizio gachioa,
ceintaz egiten baitu, beriuteac berac-erè balia-
daquizk gun bekhatu rako occasionetzat. 179.
- XXXIII. CAP. Cembeit abisu important, bere passio-
neak cebatu eta mortificatu-nah-dituzten presu-
nenetzat, eta ecas dituzten bertuteac ardiexiera
lehiatzen-dren Guir finentzat. 190.
- XXXIV. CAP. Ez-direla bertuteac ardiexien, barat-
chē-baratxē eta graduren-gradu bata bertzearen
ondotic baicen. 196.
- XXXV. CAP. Bertuteen ardiexteko moyan baliofinez;

AURKHITEGUIA.

- Era cer moldez lotku-behar-gaizcon bertate bankhay
bati cembeit demboraz.* 199.
- XXXVI. CAP.** Bertutearen praticac galdeeguiten-
duela bethiereco applicatione bat era atzartassun
oslobat. 203.
- XXXVII. CAP.** Bertutearen pratican bebinerè gueldi-
tu-behar - ez-denaz-gueròz, ez-dela galtzera urzi-
behar occasioneric batere hec praticatu-gabè. 205.
- XXXVIII. CAP.** Bozcariatu-behar-dugula guduca-
reco occasionea d'gun guician; bertutac ardiexteco,
eta bere gainqui ardiexteco gaizen-direnac. 208.
- XXXIX. CAP.** Nola bertute bat-bera pratica-deie-
quen, occasioneac, iduriz, bertze bat galderzen-
duen demboran. 213.
- XL. CAP.** Gembat dembora eman-behar-deu ber-
tute batren ardiexten, eta cein seinaltaric eçagut-
deçaquegur abantzizten dugula. 216.
- XLI. CAP.** Ez dela lehia sobrarequin desiratu-behar,
passienqui soñitzen ditugun nabigabéetaric libra-
tua-izatea ; eta cer moldez behar-ditugun erreguelitz
gure d'sirac. 219.
- XLII. CAP.** Nola behar-ditugun gureburnuar garda-
tu Deabruaren artifcioetaric Debocione ordutz am-
pocoac eta indiscretac inspiralzen-darozquiguncan.
221.
- XLIII. CAP.** Gure pendura edo inclinacione gach-
toez, Sathanen inspiracionequin-batean, yuyamen-
du arinac eta gachioac eragiten-darozgu gutela ;
eta no'a behar-diogun bicio huni contragwin. 226.
- XLIV. CAP.** Ohoitzaz. 230.
- XLV. CAP.** Cer-den Ohoitz mentala edo izpirituzoa
eta arimaticacoa. 237.
- XLVI. CAP.** Meditacioneaz. 240.
- XLVII. CAP.** Ohoitzaz, Meditacionearen bidez,
egui eco mo'de bar. 243.
- XLVIII. CAP.** Ohoitzeguiteco-molde ,Biryina sain-
duaren Araricoratassunaren - gainean fundatua-de-
naz. 244,

AURKHITÉGUA.

- XLIX. CAP.** Cembeiti consideracione bikhatoreat, Biryina sainduagana errecoresu-icatera, obliga-detz-quetenac. 247.
- L. CAP.** Aingueruen eta bertze Dobaxuen-bidez Oihoitzac etn Meditacioncac eguiteco moldeaz eta anzeaz. 249.
- LI. CAP.** IESUS-C. Soffricarien gaineco Meditacionez; eta heitar ardiex-devzaquegun afecc. onzezo sentimendu differentez. 252.
- LII. CAP.** Cer frustu era progotchu tira-deqaquegun Gurutze sainduaren Meditacionetic; eta nola imitatu-behar dugun IESUS soffritzedunaren bertutecac: 260.
- LIII. CAP.** Aldareco Sacramentu Sainduaz. 268.
- LIV. CAP.** Nola behar den erreccibitu Alderaco Sacramentu Saindua. 269.
- LV. CAP.** Animatu behardu gula gureburua Yaincoaren Amodiora: hori-dela ongi eta sainduqui Comunitatzeko lehenbikicio preparacionea. 274.
- LVI. CAP.** Communione izpiritualaz. 285.
- LVII. CAP.** Yaincoari errendatu-behar-sai-zcon esqueronezko Acionéez. 288.
- LVIII. CAP.** Norc bere buruaz Yaincoari eguin-behar-dioen Offreimenduaz. 290.
- LIX. CAP.** Cer-den norc-bere-buruaz Debote sentitza; eta nolaoac-diren, Debocionean Agortasunac causatzuen-dituen penas eta khezaguneac. 295.
- LX. CAP.** Conciiciar n egnorozgo Examenaz. 304.
- LXI. CAP.** Gudu izpiritualean Heriotzraino irau behar-d-la. 306.
- LXII. CAP.** Nola behar-den preparatu Gombatarra, Heriotzeo menean atacaizen-gaituzter etxtyencontrá. 308.
- LXIII. CAP.** Heriotzeo-mencan icaten-diren lau tentacione fuertez: eta lehenic Fedearen-contrá ethortzen-direnez eta hanüi contraeguiteco moldeaz 310.
- LXIV.**

AURKHITEGUIA.

- LXIV. CAP. Cir-den Désesperacionzco edo eximen-
dorco tentacionca ; eta hartaric nola garaa-abal-
gait zquen. 313.
LXV. CAP. Cir-den Banalizaco tentacionea. 315.
LXVI. CAP. Heriotzco orenean Sathanee jor-arazien-
darozquigan asmu eta lusione differenuez. 316.
Cofessiooco cia Communione othoitzac.

APROBACIONEA.

ATencione osloenarequin eta gostu handie-
narequin iracurri dur Gudu spirituala J. N.
D. donibaneco Jaun aphefas berriro escoarrat it-
çulia. Liburu berenez hain balioffa , gure hizcun-
çarat hain clarqui eta ederqui ematen daucunac
mereci ditu gure ganic esquerrie handienac. Dem-
bora guicietan atacateen gaituzten etsai muthirien
garaituco armac esuetan ematen daurzquigu , cu-
rjosqui guducatzerat gombidatcen-gaitu eta bito-
ria eramateco laguntçic prestatcen daurzquigu.
Noizbait escoararat itçulia içan cen liburu hau ;
ordean ezzen errech haren içteua eta aditcea , Bert-
cealde hau dobleaz hedatuagoa da ete hizcunçia
hobeagoan eçarría. Huntan edireten dire oraino
meçaco othoitz batçuec goçoaet eta uquigarriac ,
cofessiorat hurbiltzeco aktac , examen afo hedatu
bat , cofessatu ondoan eguiñ ditezquen othoitzac ,
eta comunionerat preparatceco baita guero esquer-
ren emateco aktak hartsuac , berce liburutan cau-
siften ezdirenen eta hainitz progotchosfic. Escoal
herri guiac eçagutçaric handiena çordio , humili-
tañunez bere burua guericiu nahi içan duen Jaun
aphez hunen , Zeloiri ; guicienrat hain ba ios den
obra ederra , bihotz onez aprobatcen dur , eta se-
guratua naiz bakhochac ni baino hobequì lauda-
tuco duela iracurteca guiciei gomendateen diotetedan

Gg

Gudu Spiritual Hau : ceinac eucenequin merci baitu argitarat ilkhiteca. Horida huren laudoriotan eta lekhucotaflunetan erran deçaquedan gutiena.

Villafrancean oxailaren hogoy eta cortician milla gazpi ehun eta berrogoi eta hamarrean.

R O B I N , Villafrancaco Erretora.

A P R O B A C I O N E A.

E Guiari Justicia errendarégo obligatua nais declaratzera Gudu spiritual hau berenes hain proteghosa , eta san Fransz salescoas hain maitatua eta gomendatus hanitz ongi escurararat itzulia dela J. N. D. Donibaneco Jaun apezac , eta liburg huntan emandituen otohoitzac nahis meçaco , nahis Confessio , eta Communione atcineco , eta ondoko , hanits onac eta unquigarriac direla. Ez-dela guitiago progothosa bekatuengagutzen langunceco hemen emanduen Confessio atcineco examena Larrosoiron marchaoaren seiān 1750.

D A G U E R R E , Seminario typica Superiora.

P E R M I S S I O N .

G uillaume d'Arche par la grace de Dieu & du S. Siège , Evêque de Bayonne , Conseiller du Roi en ses Conseils : Vu le témoignage des Sieurs Robin , Cué de Villefranque , & Daguerre , Supérieur de notre Séminaire de Larressore , par Nous commis pour l'examen de la Traduction Basque du Combat Spirituel , faite par.... Prêtre de S. Jean de Luz : témoignage par lequel il nous est assuré qu'elle est entièrement conforme à son original , Nous en permettons l'impression autant qu'il est en Nous. Donné à Bayonne le 16. Mars 1750.

† G. Ev. de Bayonne.

Par Monseigneur ,
PERJEAN , Secrétaire,

AURHILFEGELT

EXAL. CIR. CIR. QV. QV. QV. QV. QV. QV.
QV. QV. QV. QV. QV. QV. QV. QV.

XXV. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V.

XXVI. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V.

XXVII. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V.

XXVIII. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V.

XXIX. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V.

XXX. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V.

XXXI. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V.

XXXII. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V.

XXXIII. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V.

XXXIV. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V.

XXXV. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V.

XXXVI. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V.

XXXVII. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V.

XXXVIII. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V.

XXXIX. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V.

XL. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V.

XLI. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V.

XLII. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V.

XLIII. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V.

XLIV. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V.

XLV. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V.

XLVI. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V. C. V.

